

Přehled zpráv

A stejně FPÖ vyhraje	7
1.7.2016 Reportér ~ str. 110 ~ Střední Evropa <i>Zuzana Lizcová</i>	
Cizinci přicházejí do měst	10
1.7.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 15:35 Zaostřeno	
Trénovala na La Manche v Teplicích	15
2.7.2016 Teplický deník ~ str. 03 ~ Teplicko <i>(hvoc)</i>	
Žijeme ve dvourychlostní společnosti	16
2.7.2016 Lidové noviny ~ str. 13 ~ Česká pozice <i>PŘEMYSL HOUDA</i>	
Strana zelených a KDU-ČSL v ostravském obvodu vysílají do senátní kampaně společného kandidáta, režiséra Ilju Racka	19
3.7.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politici voličům <i>PV</i>	
Banky čtou vaše myšlenky	19
3.7.2016 euro.e15.cz ~ str. 00 ~ Byznys <i>Daniel Deyl, Markéta Žižková</i>	
Trénovala na La Manche v Teplicích	24
3.7.2016 teplicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Teplicko	
Spor o provozovatele mýta	25
4.7.2016 ČT 24 ~ str. 02 ~ 20:00 90' ČT24	
Česká televize představila jeden z dílů seriálu Já, Mattoni	28
6.7.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Film	
Česká televize představila jeden z dílů seriálu Já, Mattoni	29
6.7.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Televize <i>ČTK</i>	
Režisér Najbrt ve Varech představil seriál o podnikateli s moderním smyslem pro marketing Mattonim 29	
6.7.2016 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>ČTK</i>	
Byznys kolem pochybné vědy se uchytil už i v Česku	30
6.7.2016 euro.e15.cz ~ str. 00 ~ Byznys <i>Jan Novotný</i>	
Ostravské stopy: Fotbal jsem hrával u Nové radnice, vzpomíná Ilja Racek	33

6.7.2016 ostrava.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Ostrava / Ostrava - zprávy
MF DNES, Martin Jiroušek

Téma mýtného se pohybuje v mediálním světě od ministerstva vnitra k resortu dopravy34
7.7.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...

Brexit a české obecné referendum38
7.7.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 18:10 Názory a argumenty

Poznatky ze seznamky39
7.7.2016 Vlasta ~ str. 53 ~ Fejeton
EVA KADLČÁKOVÁ

Varšava hostí prezidenty a lídry zemí států NATO40
8.7.2016 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...

Summit Severoatlantické aliance v Polsku42
8.7.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Nakonec se prý referenda v zemích EU budou moci konat . Má to ale jeden háček45
8.7.2016 eportal.cz ~ str. 00 ~ Politika
František Matějka

Matějka (Svobodní): Už je to tady. Hlasovat v referendu o EU by lidé mohli, ale jen ti, kteří tomu rozumí46
8.7.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politici voličům
PV

POLITIKA: Už je to tady47
9.7.2016 neviditelnypes.cz ~ str. 00 ~ Neviditelný pes / Politika
Neviditelný pes, František Matějka

NATO sice posílilo. Ale je to jako čtyři sousta po hladovce48
11.7.2016 ct24.cz ~ str. 00 ~ Názory
rklos

Jan Bumba: Vyjít občas na vzduch49
11.7.2016 Týdeník Rozhlas ~ str. 25 ~ Rozhlasová dílna
Milan Švihálek

Volyňská rež opět na scéně50
12.7.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty

Lidé51
12.7.2016 E15 ~ str. 13 ~ Kariéra & vzdělání

Čína nerespektuje verdikt z Haagu52
13.7.2016 ČRo Plus ~ str. 06 ~ 17:10 Den podle...

FILIPA ŠEBOVÁ Reportérka s modrou krví	54
13.7.2016	Vlasta ~ str. 30 ~ Příběh MARTINA HÁCHOVÁ
Expert na Rusko: Posílí Putin díky brexitu? Má se bát Pobaltí?	56
14.7.2016	roklen24.cz ~ str. 00 ~ Video Zprávy, Ekonomika, Homepage, Zprávy Top Jitka Hanusová
Proč příliš demokracie škodí.....	56
14.7.2016	dotyk.cz ~ str. 00 ~ Publicistika
Útok ve francouzském Nice	59
15.7.2016	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus
Expert: Posouvají se hranice, za které jsou teroristi ochotni jít.....	66
15.7.2016	denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova
Teroristé ztrácejí zábrany. Úspěch zaručují dostupné zbraně.....	67
15.7.2016	tyden.cz ~ str. 00 ~ Domáci ČTK
Teroristé mění taktiku. Mohou sázet na jednoduchost, míní experti	68
15.7.2016	novinky.cz ~ str. 00 ~ Domáci
Expert: Pokud šlo v Nice o čin osamělého vlka, těžko bylo možné útoku zabránit	69
16.7.2016	Jihlavský deník ~ str. 09 ~ Česká republika (čtk)
Přetrvává tu chaos a strach, popisuje Češka atmosféru na místě činu v Nice	70
17.7.2016	reflex.cz ~ str. 00 ~ Zprávy
Falešná studie „českých lupičů“ vyšla v časopise, aby jej zdiskreditovala	71
18.7.2016	technet.cz ~ str. 00 ~ Technet.cz / Věda Technet.cz, Pavel Kasík
Evropa v krizi? Jestli to není postkoitální smutek, provokoval ekonom Sedláček	72
18.7.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Moravskoslezský kraj netocny
Blížíme se světu bez profesionálních novinářů.....	75
18.7.2016	E15 ~ str. 10 ~ Rozhovor Jan Pavec
Josef Vavroušek – inspirace pro autentickou levice	77
18.7.2016	Haló noviny ~ str. 09 ~ Kultura, literatura Jaromír SEDLÁK

Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů	80
18.7.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory <i>Jan Pavec</i>	
Nejvíce se podobáme Rakušanům a Němcům	84
18.7.2016 Respekt ~ str. 44 ~ Rozhovor <i>MAREK ŠVEHLA</i>	
Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů	88
18.7.2016 strategie.e15.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor <i>Jan Pavec</i>	
Etický výbor České asociace pojišťoven posiluje svoji pozici.....	92
19.7.2016 investujeme.cz ~ str. 00 ~ Pojištění	
Zase jednou pražská kavárna.....	93
19.7.2016 denikreferendum.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Ivan Štampach</i>	
Konec kariéry ho hluboce ranil	95
20.7.2016 Pestrý svět ~ str. 19 ~ Speciál zdarma	
Erdogan prý útočí na ostrůvky disentu a chce dosáhnout toho, že... ..	96
20.7.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>vam</i>	
Masivní čistky v Turecku. Dotkly se už více než 60 tisíc lidí.....	97
20.7.2016 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>tichyd</i>	
My Americe věříme, reaguje na Trumpa Pobaltí. Jeho kontroverzní vzkaz prý nebyl určen spojencům...99	
21.7.2016 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Zahraničí <i>Jan Hejl</i>	
Politik nemá čas štěbetat na Twitteru.....	101
21.7.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 16 ~ Střední Čechy <i>(eza)</i>	
Mráz předsedou Etického výboru ČAP.....	102
22.7.2016 automakers.cz ~ str. 00 ~ Personálie <i>ludek.kortus@gmail.com</i>	
Mráz předsedou Etického výboru ČAP.....	103
22.7.2016 czechbanking.cz ~ str. 00 ~ Personálie <i>ludek.kortus@gmail.com</i>	
Variabilní odměňování? Diskutabilní téma	104
22.7.2016 HR Forum ~ str. 10 ~ Vedení a tým <i>BARBARA HANSEN ČECHOVÁ</i>	
Obtížné generační hledání	106
25.7.2016 Euro ~ str. 60 ~ Panorama	

Miroslav Zámečník

Ondřej Ditrych host Interview Plus	108
26.7.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
EU čelem k lidu?	114
26.7.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Terorismus v Evropě	115
26.7.2016 ČT 24 ~ str. 02 ~ 20:00 90' ČT24	
Ústavní soud v Polsku stále ještě nemůže plně zajišťovat funkční ústavní kontrolu	122
27.7.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...	
Kolik stojí bezpečnostní opatření	124
27.7.2016 ČT 24 ~ str. 05 ~ 20:00 90' ČT24	
JLL jmenovala tři nové Associate Directors	128
27.7.2016 hypindex.cz ~ str. 00 ~ Realitní makléř	
Učiňme Sobotku zodpovědným za jakékoli budoucí činy přijatých imigrantů	128
27.7.2016 idnes.cz - blog ~ str. 00 ~ <i>Oto Jurnečka</i>	
Úspěšný restart aneb Věřte tomu, co děláte	130
27.7.2016 Moderní řízení ~ str. 16 ~ <i>MARIE LUCOVÁ SPOLUPRACOVNICE REDAKCE</i>	
Nikdo nikdy nebyl na funkci amerického prezidenta vhodnější, než Hillary Clintonová	132
28.7.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...	
Politolog Ondřej Ditrych v ČR: Evropa není epicentrem politického násilí. Teroristům se ale daří šířit nenávisť vůči muslimům	134
28.7.2016 romea.cz ~ str. 00 ~ domácí, EU <i>voj</i>	
Společnost JLL jmenovala tři nové Associate Directors	135
28.7.2016 buildingnews.cz ~ str. 00 ~ Personální změny <i>Tomáš Johánek</i>	
Blanka Vačková, Hana Kollmannová a Miroslav Kotek novými Associate Directors JLL	136
28.7.2016 Kariera.iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>-rkp</i>	
S ČIPEM POD KŮŽÍ SE CÍTÍM JINÝ!	136
28.7.2016 Týdeník Květy ~ str. 20 ~ Reportáž	

DAVID KALCŮ

Jindřich Šídlo opouští Hospodářské noviny. Jde do Seznam.cz	139
29.7.2016 mediahub.cz ~ str. 00 ~ Mediahub, Média	
Největší strach máme z vlastního selhání.....	140
30.7.2016 Lidové noviny ~ str. 21 ~ Orientace/rozhovor ZUZANA LIZCOVÁ	
Miroslav Zámečník: obtížné generační hledání	143
31.7.2016 euro.e15.cz ~ str. 00 ~ Blogy Miroslav Zámečník	

Plné znění zpráv

A stejně FPÖ vyhraje 1.7.2016 Reportér str. 110 Střední Evropa Zuzana Lizcová

Soumrak velkých rakouských stran

I pokud by ústavní stížnost rakouské populistické FPÖ neskončila opakováním prezidentských voleb, nástup strany se jen těžko zastaví. Svobodní staví na nespokojenosti s velkou koalicí i na nostalgii po přehledné minulosti. Mají relativně dlouhou historii a zkušenosti: větší než jiné podobné formace v Evropě.

Mentalita Rakušanů je jako punčový řez. Navenek rudý, uvnitř hnědý a vždycky trochu přio opilý – prohlásil před lety dramatik Thomas Bernhard, muž velice kritický k Rakousku: část jeho spoluobčanů o něm ostatně kvůli jeho postojům říkala, že je „Nestbeschmutzer“, tedy ten, kdo kálí do vlastního hnízda. Bernhard nebyl ve své kritice Rakouska sám – podobně ostře se o vlastní zemi vyjadřuje i laureátka Nobelovy ceny za literaturu Elfriede Jelineková.

Výtky části intelektuálů vůči rakouské společnosti zní – zjednodušeně řečeno – tak, že pod demokratickým nátěrem se skrývají méně vábné vrstvy nevyřešené nacistické minulosti, národovectví a xenofobie. Je to však spravedlivé? A hlavně – může to vysvětlit tamní politický vývoj, konkrétně nedávný vysoký zisk kandidáta populistické FPÖ v rakouských prezidentských volbách?

Svádět nynější stav rakouské politiky na tamní kulturní a politické klima by bylo poněkud povrchní. Žádná země dnes není ostrov, zejména pokud se nachází ve středu Evropy. Rakouský vývoj je tedy spíše součástí velkých změn, které můžeme pozorovat na celém Západě. I když se samozřejmě odehrává na pozadí řady lokálních zvláštností.

Ještě horší než dřív

Známostou rakouskou politickou výjimečností je častá – i když rozhodně ne nepřetržitá – vláda velkých koalic dvou největších stran. To, co bývá v jiných zemích extrémním nebo méně častým řešením, je v Rakousku obvyklým postupem: spojenectví největší strany levého středu, sociálních demokratů (SPÖ) a největší strany pravého středu, křesťanských demokratů (ÖVP). Obě strany byly společně u moci nepřetržitě v letech 1945 až 1966 a posléze od roku 1987 do roku 2000. A velká koalice také vládne v Rakousku posledních devět let.

Konec období vlád velkých koalic v Rakousku vždy provázela únava voličů a volání po změně, ať už jakékoli. Dnes je pocit všeobecné strnulosti možná ještě intenzivnější. „Řekl bych, že se situace oproti roku 1999 ještě přiosťčila,“ říká Konrad Kramar z rakouského deníku Kurier. „Obě bývalé velké strany co do vážnosti a podílu hlasů u občanů už jen dále klesly. Takzvaná velká koalice je neoblíbenější než kdy jindy, už jen menšina jí věří, že dokáže řešit aktuální problémy,“ dodává novinář. A jako mnozí jiní komentátoři souhlasí s tím, že hlasování občanů v prezidentské volbě bylo především vyjádřením nedůvěry současné vládní garnituře.

Celkově skončily prezidentské volby naprostým debaklem pro obě velké vládnoucí strany; ty přitom dosud post prezidenta obsazovaly. Už v prvním kole získali bezbarví kandidáti socialistů a lidovců shodně pouhých 11 procent hlasů. Na hlavu je porazila nezávislá kandidátka Irmgard Grissová i oba muži, kteří postoupili do druhého kola – bývalý předseda Zelených Alexander Van der Bellen a Norbert Hofer z FPÖ.

Jediné, čím velké strany, respektive jedna z nich, ovlivnily výsledek druhého kola prezidentských voleb, byla nakonec výměna spolkového kancléře. Po nátlaku přicházejícím zevnitř sociálnědemokratické strany odešel okoukaný a nepopulární Werner Faymann a nahradil ho energicky působící manažer Christian Kern, což dodalo protihoferskému táboru jistou sílu a optimismus.

Stručná historie FPÖ

Populistická FPÖ, která by dnes podle průzkumu vyhrála parlamentní volby, není v dnešním evropském kontextu ničím zásadně neobvyklým. Strany víceméně odmítající Evropskou unii, vymezující se vůči islámu a migraci a přátelské vůči Putinovu Rusku má každá evropská země. Přesto jsou Svobodní v něčem výjimeční.

Freiheitliche Partei Österreichs má dlouhou tradici a spoustu politických zkušeností. Na rozdíl od – v lecčems podobné – Alternativy pro Německo (AfD) není FPÖ produktem posledních let. Strana vznikla jako zástupce takzvaného „třetího“ německo-nacionálního tábora už v polovině padesátých let minulého století: jeho

kořeny sahají do dob druhé světové války a ještě před ní. Zatímco Německo si v poválečných desetiletích prošlo dlouhým a bolestivým procesem vyrovnání se s nacistickou minulostí, Rakousko se po válce prohlásilo za „první oběť“ Hitlerovy agrese: přestože masy Rakušanů v roce 1938 nadšeně vítaly německé jednotky a spojení s Německem, sám Hitler byl rakouský rodák a řada nacistických válečných zločinců pocházela z Rakouska.

Toto odmítnutí odpovědnosti pokřivilo podle Bernharda Weidingera z Dokumentačního archivu rakouského odboje (DÖW) společenské vnímání pravicových hrozeb. „V Rakousku ani po roce 1945 nikdy neexistoval žádný základní protifašistický konsenzus ani u středových stran, ani mezi obyvatelstvem, proto byla FPÖ vždy považována za stranu, s níž je v zásadě možné spolupracovat nebo ji volit,“ říká politolog o síle, která vždy více či méně koketovala s krajní pravici. Je ovšem také pravda, že profil Svobodných se v průběhu doby výrazně vyvíjel. V osmdesátých letech byla strana pod vedením Norberta Stegera natolik umírněná, že mohla vládnout v koalici se sociálními demokraty.

V roce 1986 však Stegera svrhl Jörg Haider a stranu začal kormidlovat do populistických vod. Na sjezdu veteránů SS chválil „slušné muže, kteří si stáli za svým přesvědčením“, rád se stýkal s diktátory typu Saddáma Husajna a Muammara Kaddáfího a vystupoval proti přistěhovalcům. U voličů však – v již zmíněném prostředí únavy z velkých koalic – Haider bodoval. Vstup strany do vlády s lidovci (i když Haider sám zůstal mimo kabinet) vyvolal v roce 2000 diplomatické sankce vůči Rakousku z řady evropských zemí včetně České republiky.

Jörg Haider, skutečný enfant terrible rakouské politiky, se nakonec se svojí stranou rozešel ve zlém a založil si vlastní Svaz pro budoucnost Rakouska (BZÖ). Svobodní byli na dně. Kdo jim však věštil konec, ten se hrubě přepočítal. Haider zemřel v roce 2008 při autonehodě a Svobodným se pod vedením zubního technika Heinze-Christiana Stracheho podařil skvělý návrat. V posledních volbách v roce 2013 jen těsně zaostali za SPÖ a ÖVP. O prezidentských volbách nemluvě.

Temná a přívětivá strana

Současná FPÖ přitom není podle mínění mnohých nějaký spolek patrioticky založených konzervativců. Již zmíněný politolog Bernhard Weidinger považuje stranu z hlediska její ideologie a programu za krajně pravicovou. „Pod stranickým předsedou Strachem po krátké fázi relativního umírnění znovu sklouzla k pravému okraji. Kromě jiného se ve svém stranickém programu znovu přihlásila k německému národnímu a kulturnímu společenství,“ říká politolog.

„Strana provozuje systematickou politiku etnizace společenských problémů a zájmových konfliktů, v sociálním systému chce dokonce rozlišovat mezi „původními“ a ostatními občany, podněcuje (často chybnými informacemi) nenávisť vůči muslimům, žadatelům o azyl či žebrákům a vykazuje problematický vztah k právnímu státu, svobodě médií a právům menšin,“ vypočítává Weidinger. K tomu se podle něj navíc přidává angažmá některých představitelů FPÖ v pravicově extremistických organizacích a časopisech, jejich časté skandální výroky a spojenectví FPÖ s podobně založenými stranami na mezinárodní úrovni.

Temná stránka Svobodných hrála nicméně v předvolební boji o prezidentské křeslo vedlejší roli. V osobě Norberta Hofera nastavovala FPÖ veřejnosti přívětivou tvář: „Pan Hofer nepůsobil dojmem, že je kontroverzní nebo extremistický. Vypadal jako milý, ideální zeť. Usměvavý, s lehkým handicapem, vždy zachovávající chladnou hlavu,“ říká politolog Reinhard Heinisch z univerzity v Salcburku. Hofer, pětáctýřičátník z Pinkafeldu v Burgenlandu, který se od vážného úrazu při paraglidingu opírá při chůzi o hůlku, působil na rozdíl od svého o generaci staršího soka energicky a svěže. Také dokázal lépe než odtažitý vídeňský profesor Van der Bellen oslovit občany na venkově a v menších městech a vytvářet dojem, že se stará především o skutečné potíže běžných občanů.

Těchto potíží přitom není málo. Od ekonomiky až po migrační krizi, kdy rakouská vláda nejprve ochotně přijímala uprchlíky, ale po několika měsících propadu popularity otočila, začala na jižních hranicích budovat plot a stanovila horní mez počtu azylantů, které může země přijmout. „Lidé jsou dost znepokojeni z toho, jak se věci vyvíjejí – odkládané reformy, vláda pohlcená interními hádkami a vzájemným obviňováním, nešťastné zvládnutí uprchlické krize a historicky nejvyšší míra nezaměstnanosti v Rakousku,“ vypočítává Reinhard Heinisch problémy, které lze připsat na vrub současné velké koalici. Ty skutečně znejišťují většinu občanů napříč politickým spektrem.

Rakousko samozřejmě zdaleka nečelí takovým ekonomickým výzvám jako Řecko či Španělsko. „Vysoká“ nezaměstnanost znamená šestiprocentní, HDP na hlavu je v alpské zemi vyšší než v Německu a daleko nad evropským průměrem. Místní trávníky jsou pečlivě zastřížené, silnice hladké a domy opravené. Vídeň nadále vítězí v celosvětových anketách o nejlepší město k životu. Obavy, které se vtírají, spočívají spíše v tom, že by to tak nemuselo být napořád. Rakousko se ocitlo v roli třídního premianta, který začal dostávat dvojky a trojky a dost dobře neví proč. A není si jistý, jestli nebude ještě hůř.

Zpět ke zlatým časům

Plíživý pocit strachu z budoucnosti samozřejmě více postihuje ty, které Reinhard Heinisch označuje za „modernizační pesimisty“. Zjednodušeně řečeno jsou to lidé, kteří v současném, stále více propojeném a technologiemi ovládaném světě nevidí šanci pro skvělé uplatnění, ale spíše si s ním spojují obavy – ze ztráty pracovního místa, sociální jistoty, své kulturní identity. Lidé, kteří jsou pevně zakotveni na místě, kde žijí, a jakoukoli změnu zavedených pořádků vnímají jako hrozbu.

U slova „změna“ je dobré se na chvíli zastavit. V souvislosti s rakouskými prezidentskými volbami se hodně mluvilo o tom, že právě pro ni Hoferovi příznivci hlasovali. Svým způsobem ale spíše hlasovali pro „návrat“. Do časů, kdy vzdělání lidem automaticky zajišťovalo společenský vzestup, správná partajní legitimace znamenala solidní pracovní místo a rodinu tvořili žena, muž a děti. Do dob, kdy se války a teroristické útoky odehrávaly daleko mimo Evropu a o uprchlících se mluvilo jen na okraj večerních zpráv, do časů, kdy se o důležitých věcech nerozhodovalo v Bruselu či v centrálních nadnárodních firmách.

FPÖ, která sama sebe charakterizuje jako „sociální stranu domova“, umí s tímto steskem po zpětně idealizované stabilitě velmi dobře pracovat. Svobodní se nenamáhají lidem objasňovat souvislosti globalizace a vysvětlovat jim například, že rakouský export i turistika výrazně profi tují právě z otevřených hranic. O to lépe s nimi dokážou mluvit o jejich pocitech, aktivně komunikovat prostřednictvím sociálních sítí a budit dojem, že všem skutečně naslouchají.

Už to mnoha voličům po dlouhé vládě velké koalice, která se před veřejností uzavřela ve vídeňských palácích, zcela stačí. Skutečnost, že FPÖ nenabízí žádné skutečné odpovědi a v praxi při svém posledním angažmá ve vládě zklamala na celé čáře, její příznivce vůbec neruší. Zapomněli i na fakt, že právě Svobodní stáli u zrodu ohromného finančního skandálu okolo banky Hypo Alpe Adria a nedávno přivedli téměř ke krachu spolkovou zemi Korutany. „To, že FPÖ jako vládní strana zcela pohořela, je irelevantní, stejně jako to, že tak jako všechny podobné strany v celé Evropě nenabízí žádná řešení,“ tvrdí novinář Konrad Kramar. „Lidé jednoduše potřebují ventil, kterým by upustili svoji zlost a strach z budoucnosti.“

Podobný ventil přitom nepotřebují zdaleka jen Rakušané. Populistické strany typu FPÖ, které se voličům podbízejí jednoduchými údernými hesly a staví svoji popularitu na postojích vůči cizincům, islámu a menšinám, sklízí momentálně úspěchy po celé Evropě a také v USA, jak ukazuje prezidentský kandidát Donald Trump.

Těžko sjednotit

Zdalo by se, že výsledek jarních prezidentských voleb – v nichž byl vítězem prohlášen profesor Van der Bellen – přece jen dává jakousi naději těm, kdo se snaží nástup populistických proudů zastavit. Novinářka Rosemarie Schwaigerová v týdeníku Profil napsala, že se ukázalo, že vzestupu FPÖ je možné úspěšně čelit.

V druhé půli června však zůstávala budoucnost nejistá. Svobodní podali proti výsledku prezidentských voleb, který rozhodlo pouhých 31 000 hlasů, oficiální stížnost a ústavní soud se jí začal zabývat. Podle Reinharda Heinische nevypadal jejich protest bez šancí. Při volbách prý sice nedošlo k žádným velkoplošným podvodům, při manipulaci s korespondenčními hlasy se ale zřejmě tu a tam vyskytly různé nesrovnalosti – obálky byly otevřeny dříve, než ukládá zákon, volební komisaři si ulehčovali sčítání tím, že si lístky předem předtřídili. Odhad FPÖ, že se pochybení mohla týkat půl milionu hlasů, považoval Heinisch za nerealistický. Nezávislé zdroje však podle něj naznačovaly, že by se mohlo jednat až o 120 000 lístků. Pokud by se tato podezření potvrdila, mohl ústavní soud nařídit částečné nebo celkové přepočítání výsledků, případně opakování voleb.

I kdyby k tomu nedošlo, Rakousku by se zřejmě neulevilo. FPÖ zůstává v každém případě silná a jejím příštím cílem bude centrum skutečné moci, kancléřský úřad. Van der Bellen sice prohlašoval, že do něj, bude-li prezidentem, zástupce FPÖ nikdy nejmenuje, později však v tomto směru zařadil zpátečku: „I proto, že by to bylo ústavně pochybné a vyvolalo by to politickou krizi,“ vysvětluje Reinhard Heinisch.

Řádný termín parlamentních voleb připadá na podzim roku 2018. Je otázkou, zda se do té doby současná vláda pod novým šéfem Christianem Kernem udrží a vylepší si nevalnou bilanci. A jestli se podaří zasypat příkopy, které nedávné prezidentské volby ve společnosti vyhloubily. „Rakouská společnost je hluboce rozdělená, musel by se stát zázrak, aby ji nový prezident nebo nový kancléř mohli znovu sjednotit,“ myslí si novinář Kramar. Svobodní se podle něj tak jako tak moci ujmou: „Pravicová FPÖ se do vlády dříve nebo později dostane. Jen tak lidé pochopí, že se na to nehodí a všechno jen zhoršuje,“ říká. I politolog Reinhard Heinisch počítá s tím, že Svobodní svoji šanci získají. Zároveň ale zdůrazňuje, že každopádně budou muset vládnout v koalici, a tím se i výrazně umírnit.

FPÖ UMÍ DOBŘE PRACOVAT SE STESKEM PO STARÝCH ČASECH.

Jak Svobodní posilují

Výsledky voleb z roku 2013 a průzkum Gallupova ústavu z 10. června 2016.

Zdroj: DE Statista.com a ORF.at

O autorovij Zuzana Lizcová, Autorka je analytička Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky, externě vyučuje na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Věnuje se německy mluvícím zemím.

Foto autor| foto Profimedia.cz

Foto popis| Květnový vítěz. Pouliční obrázek ve Vídni ukazuje dres rakouské fotbalové reprezentace se jménem Alexandera Van der Bellena, který těsně vyhrál prezidentské volby. Zda výsledek platí, nebylo jasné: ústavní soud se v červnu začal zabývat stížností na průběh hlasování.

Foto popis| Vyrovnané volby. Kandidát FPÖ Hofer se střetl v druhém kole prezidentských voleb s bývalým šéfem zelených Van der Bellenem. O autorovij Zuzana Lizcová, Autorka je analytička Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky, externě vyučuje na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Věnuje se německy mluvícím zemím.

Foto autor| foto Profimedia.cz

Foto popis| Květnový vítěz. Pouliční obrázek ve Vídni ukazuje dres rakouské fotbalové reprezentace se jménem Alexandera Van der Bellena, který těsně vyhrál prezidentské volby. Zda výsledek platí, nebylo jasné: ústavní soud se v červnu začal zabývat stížností na průběh hlasování.

Foto popis| Vyrovnané volby. Kandidát FPÖ Hofer se střetl v druhém kole prezidentských voleb s bývalým šéfem zelených Van der Bellenem.

Cizinci přicházejí do měst

1.7.2016 ČRo Plus str. 01 15:35 Zaostřeno

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Z dějepisu víme, že cizinci přicházeli do měst. Zákony jim často povolovaly usadit se pouze tam a ve městech se rozhodně nabízelo více příležitostí k obživě. Není proto divu, že například běženci, kteří vloni směřovali do Německa, preferují velká města víc než malé obce, do nichž bývají v rámci kvót přiděleni. Co přítomnost cizinců znamená pro města dnes, ať už pro veřejný prostor, nebo pro bytovou politiku? V následujících dvaceti minutách se necháme inspirovat zkušeností komunálních politiků, urbanistů a podnikatelů od Evropy po Ameriku. Přinášíme také exkluzivní rozhovor se světoznámou odbornicí na téma města a migrace Saskii Sassenovou. Zaujatý poslech vám od mikrofonu Českého rozhlasu Plus přeje Daniela Vrbová.

Jonas KAKOSCHKE, podnikatel

Začali jsme v listopadu 2014 z osobních důvodů. Bydlíme s Mareike spolu v Berlíně a měli jsme volný pokoj. Zajímalo nás, jak v Německu žijí uprchlíci, a zjištění nás moc neuspokojilo. Tak jsme si řekli, že tohle je moment, kdy můžeme něco aktivně udělat. Šest měsíců jsme bydleli s Bakarim z Mali a bylo to skvělé. Protože všechno bylo tak jednoduché, rozhodli jsme se vytvořit internetovou platformu pro šíření informací s cílem ukázat, že je něco takového možné.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Popisuje začátek svého podnikatelského nápadu Jonas Kakoschke. Inzertní portál na bydlení Flüchtlinge Willkommen, v překladu Uprchlíci, vítejte, fungoval první rok jen jako komunikační platforma. Od ledna 2015 však Jonase i jeho kolegyni Mareike Geilingovou tento projekt živí a zaměstnávají dalších sedm lidí. Systém je jednoduchý. Na jedné straně poptávka od uprchlíků, na druhé straně nabídka od majitelů volných pokojů ve městě. Jonas, Mareike a jejich kolegové se převis poptávky a stále nedostatečnou nabídku snaží propojit.

Mareike GEILINGOVÁ, podnikatelka

Nemůžeme soudit, kdo bydlení potřebuje víc. Je tolik důvodů, proč musíte opustit svou zemi, takže těm lidem věříme, když řeknou, že museli odejít. Uprchlíci i pronajímatelé bytů nám pošlou popis, my jim pak opakovaně voláme a snažíme se zjistit jejich představy. Nejdůležitější je ale první setkání. Potom se pronajímatel a uprchlík rozhodnou, jestli spolu chtějí bydlet. A když ne, tak ne.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Vysvětluje Mareike Geilingová. Platforma Uprchlíci, vítejte se mezitím rozšířila i do dalších evropských zemí. Brzy se čeká i česká verze. Její popularita jasně odhaluje tlak na bytový fond, který nově přichází ve městě vytvářejí. Málokdy totiž mají hned na to, pořídit si vlastní bydlení, a tak se na začátku musejí spolehnout na sdílené bydlení nebo obecní a sociální byty. Pokud jimi tedy město disponuje.

Michal DIMITROV, autor studie, **Fakulta sociálních věd** UK

Vídeň je městem, kde je dvě stě dvacet tisíc obecních bytů. A toutle formou vlastně to město má šanci ovlivňovat tu integraci, tím, že ta radnice může rozmisťovat ty imigranty po tom městě tak, aby nedocházelo ke vzniku nějakých etnických čtvrtí. Já nechci říct, že by Berlín byl o moc problematičtější.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Srovnává výsledky své studie o lokální integraci ve Vídni a Berlíně Michal Dimitrov z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. I další německá města pochopila, jak důležité je věnovat se otázce dostupného bydlení pro nově přichází. Jak na pražské konferenci reSITE uvedl Martin Klamt z mnichovského Odboru pro urbální plánování a regulaci budov, například bavorská metropole momentálně plánuje výstavbu tří tisíc nových bytů, především pro uprchlíky nebo prostě lidi, kteří se do dnes již multikulturního Mnichova stěhují za prací nebo studiem. Jak ale připomíná Michal Dimitrov z **Fakulty sociálních věd**, podepsanou nájemní smlouvou integrace v Německu nekončí. Ukazuje to na příkladu Berlína.

Michal DIMITROV, autor studie, **Fakulta sociálních věd** UK

Je vlastně zajímavé i to, že se hodně pracuje na úrovni jednotlivých domů, jednotlivých bloků. Je to takzvaný Quartiersmanagement, kdy existuje vlastně sociální pracovník, který pracuje s tím domovním výborem a nějakým způsobem se snaží řešit ty problémy, respektive dělat prevenci těch problémů. Samozřejmě, ono to zní jako domovní důvěrník, a v podstatě to tak svým způsobem je, ale pokud to město nemá informace, pak bude překvapeno, že se stane třeba nějaký kriminální čin, nebo že prostě dojde k nějaké eskalaci mezisousedských konfliktů. Pokud informace má, je šance, že k něčemu takovému dojde, nižší.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Získat informace o obyvatelích a jejich přáních či požadavcích lze i jinak. Dokládá to nápad vídeňské radnice seznat od jara do podzimu 2012 na osm tisíc pět set občanů k víc jak šesti stům debatám o vhodném soužití různých kultur, generací a sociálních vrstev v metropoli. Dalších skoro padesát tisíc lidí se zapojilo pomocí elektronických dotazníků.

Ursula STRUPPE, vídeňská radnice

Důležitý tam byl hlavně ten proces, říci si, dobře, já chápu vaše stanovisko, a vy teď chápete moje.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Naznačuje Ursula Struppe, která má na vídeňské radnici na starosti integraci a diverzitu. Výsledkem byla Vídeňská charta, která, jakkoli to zní velkolepě, vlastně jen shrnuje věci, které by člověk se zdravým rozumem a minimem empatie asi napadly i samotného. Jako třeba, že je dobré zdravit nebo nerušit noční klid.

Ursula STRUPPE, vídeňská radnice

Od začátku bylo jasné, že ve Vídni máme už takhle dostatek zákonů a vyhlášek, takže součástí Vídeňské charty není včlenit ji do legislativy. Spíš se zveřejňovala v médiích a na plakátech po městě. V debatách o chartě pokračujeme. Třeba teď na jaře jsme měli třiapadesát setkání s uprchlíky, kde jsme jim chartu přetlumočili do arabštiny a fárzí. Také jsme jim přeložili dokumenty týkající se základních lidských práv. Lidská práva jsou červená čára, základ našeho života. Zjistili jsme rovněž, že není dobré mít učitelství přístup a říkat, vy uprchlíci, vy jste k nám přišli, a budete se teď chovat podle našich pravidel. Namísto toho je to lepší předložit tak, že chartu vytvořili všichni Vídeňané a platí pro všechny Vídeňany. Tak o tom mezi sebou diskutovali i sami uprchlíci.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Ursula Struppe z vídeňské radnice. Podobný nástroj pro komunikaci radnic s obyvateli momentálně chystá i společnost reSITE.

Zdeněk LANC, společnost reSITE

Je to jednoduchý web, na kterém radnice může vykopnout takovou jakoby výzvu, kde řekne, pojďme udělat nějaké místo lepší. Ale než hledáme řešení, tak potřebujeme to místo nějakým způsobem poznat. A proto by měla sloužit nějaká empatická fáze, kde bysme se lidí ptali, čeho si váží na tom daném místě, co jim tam naopak vadí, a jaké aktivity na tom místě dělají nebo by rádi dělali. A tím vznikne taková pocitová mapa, která pak umožní těm, který hledají to řešení, přijít s něčím, co odpovídá potřebám lidí, který v tom místě žijí a který ho znají.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Zdeněk Lanc za společnost reSITE. Ta mimo jiné organizuje pravidelnou stejnojmennou konferenci, kvůli níž se do Prahy slétnou špičky v oblasti architektury, urbanismu a městského plánování. Rozhovory s letošními hlavními hosty uslyšíte v následujících minutách.

osoba

/netlumočeno/

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Kodaňský park Superkilen stojí na místě bývalé tramvajové točny. Název, v překladu Superklín, odkazuje na jeho tvar a umístění. Právě tady se soukromí investor a město rozhodli vybudovat veřejný park, který by odrážel charakter okolní, etnicky pestré čtvrti Norrebrogade. Architektonickou soutěž vyhrál německo-argentinský krajinný architekt Martin Rein-Cano a jeho berlínské studio Topotek spolu s dánskými BIG a Superflex. Oslovili migranty z Norrebrogade, aby jim ukázali, na co jsou zvyklí z veřejného prostoru ve své rodné zemi, a co jim možná v Dánsku chybí. Potom to nechali vyrobit a umístili do Superkilen.

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Parky vždycky sloužily jako sbírky nebo tvůrci identity. Anglický park je toho typickým příkladem. Je to koláž prvků z různých prostředí. Vše na přání tehdejších aristokratů, kteří si navolili takové kombinace, aby tím vyjádřili, kým chtějí být. Potom park ukazovali návštěvám a říkali, tady máme řecký chrám, tady římskou ruinu, strom z Ameriky a gotický most. Takže zvláště anglické parky jsou koláží, která má nanovo vytvořit něčí identitu. Tahle myšlenka se mi líbila. Nechtěl jsem ji však jen zkopírovat kýčovitým stylem, ale vytvořit místo, které bude naše i cizí. A nakupením různých prvků se v něm vytvoří nová identita.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Myšlenka Superkilen má ale i další roviny. Jaké?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Ta druhá spočívá v jistém omezení migrantů. Když opouštíte svoji zemi, můžete si s sebou vzít jen minimum předmětů. Vezmete si své tělo, kufr, ale objekty, které vás obklopovaly, na něž jste byla v životě zvyklá, musíte opustit. Říkal jsem si, že by bylo zajímavé přemístit některé tyto objekty do Kodaně, a tak to celé začalo.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

S jakým zájmem o projekt jste se u obyvatel Norrebrogade s migračním původem setkal?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Chvíli to trvalo a dalo nám to hodně práce, abychom lidi motivovali a oni se do projektu zapojili. Dokonce jsme měli program s cestami do pěti různých zemí, abychom ty předměty společně vybrali. Jednoduché to tedy nebylo. Měli jsme pět tlumočnicků, chodili jsme od dveří ke dveřím a ptali se. Abyste se do takového projektu zapojila, potřebujete i jistý stupeň politického a kulturního vzdělání. Když za vámi někdo přijde, jestli se nechcete podílet na identitě parku, zatímco vy jste před nedávnem přišli jako uprchlíci, tak máte zkrátka svých starostí dost. To byla další věc, nechtěli jsme ty lidi vtáhnout do debaty dánským způsobem, který je víc diskursivní a debatní, ale šli jsme na to víc hédonisticky, přes vytváření konkrétních objektů.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Který je vás oblíbený předmět nebo zastavení v parku?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Miluji uzbeckou autobusovou zastávku a islámský půlměsíc se zubem, protože mám rád, když se kulturní tolerance projevuje přes humor. Když si ze sebe dokážete udělat legraci, pak i ostatní k vám přistupují uvolněněji.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Mluvíte o rozdílném dánském způsobu zapojování lidí do veřejných debat. Všiml jste si i odlišného přístupu k integraci cizinců než třeba v Německu nebo v Argentíně?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Rozdíl tu určitě je. Myslím, že Dánové dlouho imigranty přijímali, ale ignorovali je. Zájem se samozřejmě projevil, jakmile vyvstaly konflikty. To je lidské. Není to jen dánskou záležitostí. Možná tu ale hraje roli i to, že Dánsko je malá země. Podobně jako třeba Česko nebo Švýcarsko. Malé země se migrantů bojí víc, možná mají obavy, že by mohly rychleji kulturně zaniknout, zatímco v osmdesátimilionovém Německu se milion běženců ztratí. V televizi ta čísla vypadají obrovsky, ale kolik uprchlíků jsem vloni osobně potkal? Možná deset. Myslím, že Německo zvládá přijímání cizinců dobře. Kvůli své temné minulosti teď využívá příležitosti, jak konat dobro, chovat se eticky. Takže se podle mě rozhodlo správně. I když migrace je samozřejmě problematická oblast, a jednou bude Německo s přijímáním cizinců také muset skončit. Ale pozitivní přístup a velkorysost se podle mě dlouhodobě vyplácí. Většinou se vám to v dobrém vrátí. Samozřejmě ne hned druhý den, ale po nějakém čase ano.

/ Ukázka /

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká krajinný architekt Martin Rein-Cano, rodák z Buenos Aires. Právě americká města mají mnohem delší zkušenost s etnickou pestrou skladbou obyvatel a její jak sociální, tak vizuální integrací do veřejného prostoru. Přístup newyorské radnice ukazuje Carl Weisbrod, předseda komise městského plánování. Proměnu jednotlivých čtvrtí v bezpečnější a navštěvovanější místa realizuje již přes třicet let. Nejznámějším příkladem je jeho transformace degradovaného a nebezpečného Times Square v zónu, kam Newyorčané i turisté vyrážejí za zábavou a setkáváním.

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

Silou New Yorku je diverzita a otevřenost vůči lidem z celého světa. Je to město příležitostí, které vítá talenty, a když talent máte, uspějete tady. Tahle diverzita se projevuje nejen mezi lidmi, ale i v podobě budov, čtvrtí i ekonomiky. Diverzita je skutečně v DNA našeho města.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Momentálně pracujete na plánu vystavět dvě stě tisíc dostupných bytů pro Newyorčany, ať už amerického nebo cizího původu. Hlavně však z nižších sociálních vrstev. Proč k tomu newyorská radnice přikročila?

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

New York se stal velice úspěšným. Počet obyvatel je na rekordní výši a město přitahuje lidi ze všech koutů světa. Víc než tři miliony obyvatel z našich celkových osmi a půl milionu se narodily mimo území Spojených států a přistěhovaly se do města po roce 1990. Takže máme lidi z celého světa a vítáme je. Pro náš fond bydlení je to ale náročné. Nemáme pro tyto lidi dost bytů. Bohatí lidé si u nás chtějí zaparkovat své peníze a investují je do nemovitostí, ale to nepomáhá čtyřiceti procentům populace, které si pak nemůžou bydlení dovolit. Takže v tomto bodě se do toho vložila vláda a chce jim pomoci. Starosta de Blasio chce klást důraz na rovnost. Takže když dokážeme zvednout platy, vytvořit pracovní příležitosti a ještě zajistit dostupné bydlení, uděláme toho pro lidi skutečně hodně.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

New York byl vždy známý etnickými čtvrtěmi, tradiční italskou, čínskou, v současnosti třeba ruskou, polskou, australskou nebo guaianskou. Podporujete tento trend, nebo je chcete časem dezintegrovat?

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

Vítáme diverzitu, která se v jednotlivých čtvrtích odráží, protože přitahuje skutečné talenty. Teď nám například roste populace ze Srí Lanky. Když chce dnes newyorská univerzita najmout srílanského lékaře, pozve většinou už i jeho rodinu. My chceme, aby se ten pár cítil v New Yorku jako doma, takže ať bydlí ve srílanské čtvrti. Současně nás ale víc zajímá ekonomická diverzita čtvrtí mnohem víc než ta etnická. Etnicky segregované oblasti určitě nechceme. Chápeme ale, že jednotlivé národnosti a etnika mají mít možnost otisknout ve městě svůj ráz. Lidé to oceňují a cítí se potom jako doma. Třeba proto, že si mohou zajít do srílanské, argentinské nebo české restaurace. To je na New Yorku skvělé.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Carl Weisbrod. Migrantům se v některých zemích říká hosté, a podle toho jsou vykazováni do patřičných mezí. Platí to ale i o městech, nebo tam prostě přicházejí vždy jen noví obyvatelé? Ptám se na úvod Saskie Sassenové, nizozemsko-americké socioložky působící v New Yorku. Ve svých pracích, naposledy v knize nazvané v překladu Vyhnání, aneb brutalita a komplexita globální ekonomiky, zkoumá na základě tvrdých dat, rozsáhlých propočtů i vlastní migrační zkušenosti právě velkoměstský život, globalizaci a migraci.

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Protože je město komplexní, ale otevřený nekompletní systém, tak se ta představa hosta tolik neprojevuje. Na rozdíl třeba od menší obce, která se rozhodne přijmout pět set migrantů. To je velký krok, viditelná událost. Zatímco ve velkém městě se ztratí. Velkoměsto funguje trochu jako anonymní zóna. Když se do města přistěhují migranti, přicházejí do prostředí, které je zvyklé ubytovávat chudé, skromné a bojující lidi. Proto se i migranti většinou stěhují do zpuštějších městských čtvrtí. A většinou je zvelebí. Jejich přítomnost se projeví, minimálně vizuálně.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Proč se podle vás migranti často stěhují do etnických enkláv, čtvrtí, kde žijí i jejich krajané? Není to nelogické, když od nich odešli do ciziny?

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Jejich možnosti jsou omezené a hraje tu roli i nedostatečná znalost jazyka toho místa. V první fázi migrace, kdy se do města přistěhuje první národnostní skupina, se vytváří pomyslný most. Proč ale dochází k tomu prvnímu pohybu? V diskusi se často ztrácí to, že migrace se spouští v jistý okamžik. Neprobíhá pořád a všude. Mě vždy zajímalo, proč se najednou spustí migrace z místa, které bylo dlouho chudé nebo zanedbané. Na odpovědích jsem hodně pracovala a myslím si, že migrace se vytváří často ne nohama migrantů, ale obrazně řečeno ve velící kanceláři Pentagonu. Válka totiž nevytváří jen uprchlíky, ale i migranty. Anebo vzniká v ústředích korporací. Protože ty buď najímají pracovníky, nebo vysílají úkoly, které má provádět levná pracovní síla v zahraničí. Tím také vytvářejí ten pomyslný most. A migranti, kteří pracují pro tyto korporace v zahraničí, najednou ten most využijí a řeknou si, chci dělat tutéž práci, ale přímo v New Yorku. Takže migraci bych nevysvětlovala pouze jako výsledek chudoby. Problémem společenských vědců je to, že studují migraci, ale zapominají se ptát, proč teď?

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Na pražské konferenci reSITE v červnu jste nastínila kategorii lidí, kteří ztratili svůj habitat. Co jste tím myslela?

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Dříve jsme měli války, které produkovaly uprchlíky. Potom tu máme migranty, kteří se vydávají do zahraničí za lepším životem a chtějí posílat rodinám doma peníze. Ti ale pořád domov mají. Dnes vidíme ještě třetí typ migranta. Na cestu ho nevyhnala válka, ale ekonomické faktory, kvůli nimž jeho domov zanikl. Ztratil svůj habitat, a když migruje, nemá už se kam vracet. V první fázi se většinou stěhuje do velkých měst ve vlastní zemi a stává se z něj obyvatel slamu. Tohle je tedy třetí kategorie migrantů. Lidé, kteří už nemají žádnou možnost. Poté, co se vláda rozhodne zřítit v jejich habitatu plantáž nebo těžební důl, vyžene z tamní půdy drobné zemědělce a oni ztrácejí svoje prostředí. V přepočtu HDP na hlavu takové rozhodnutí vypadá jako ekonomický růst. Pro mě jsou však tohle uprchlíci vyhnání ekonomickým rozvojem. Nemají se kam vrátit, takže ne jde o tradiční migranty. A tohle je podle mě jen začátkem. Migrační debata v Evropě však tak daleko zatím nejde.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Uzavírá dnešní Zaostřeno nizozemsko-americká socioložka Saskia Sassénová a naznačuje téma, o němž v budoucnosti zřejmě ještě mnohé uslyšíme, totiž nevratně kosmopolitní města. Teď už ale předávám slovo kolegům z Českého rozhlasu Plus. Daniela Vrbová vám přeje příjemný poslech dalšího vysílání.

Trénovala na La Manche v Teplicích

2.7.2016 Teplický deník str. 03 Teplicko

(hvoc)

Teplice – V Aquacentu v Teplicích trénovala ve čtvrtek dálková plavkyně Lucie Leišová. Pár dnů před vlastním pokusem překonat kanál La Manche si tak v teplickém Aquacentru spolu s místními seniory z klubu Zvonkohra prověřila připravenost na tento náročný plán. Cílem akce bylo také podpořit zdejší seniory v myšlence, že plavání je pro ně prospěšné.

Lucie v roce 2014 přeplavala Gibraltarskou úžinu. Je to úžina mezi Evropou a Afrikou, z jednoho břehu na druhý se běžně dostanete lodí, výjimečně tak, že průliv přeplavete. Tak jako to dokázala osmnáctiletá Češka Lucie Leišová. Druhá nejmladší Evropanka a první Češka, které se povedlo Gibraltarský průliv zdolat.

Její plavba byla 25 km dlouhá a trvala celkem 6 hodin a 42 minut.

V létě roku 2015 uvedla svůj charitativní projekt Vltava 2015, při kterém za deset dní uplavala po Vltavě 180 kilometrů a ve spolupráci s Kontem Bariéry vybrala na vozíčkáře Radka téměř 150 tisíc Kč.

Několikrát vyhrála závod Českého poháru v dálkovém plavání a také se úspěšně věnuje zimnímu plavání. V březnu 2016 ze zimního mistrovství v plavání v Rusku se vrátila s bronzovou medailí. Výzvou pro ni byly i extrémní přírodní podmínky.

V prosinci 2014 Lucii středočeská MF Dnes zařadila mezi 13 nejúspěšnějších a nejzajímavějších lidí roku. Je ambasadorkou projektu Sport pomáhá, který si klade za cíl hlavně pomáhat znevýhodněným dětem a spolupracuje dlouhodobě také s Kontem Bariéry.

Lucie patří ke členům Mensy ČR. Absolvovala osmileté gymnázium v Příbrami a od roku 2015 je studentkou oboru Politologie a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze.

V rámci programu DofE se v návaznosti na svůj výkon na Gibraltar v listopadu 2014 setkala s britským princem Edwardem, před kterým měla na benefiční večeři vlastní projev. V lednu 2015 také vystoupila v Show Jana Krause.

V polovině června se senioři Společenského klubu Zvonkohra a společnost senzační senioři Teplice, setkali s plavkyní.

„Senzačních seniorů z Teplic přijelo na plavecký stadion do Prahy Radlice celkem patnáct. Přijeli jsme si zaplavat s mladou ženou a vyjádřit jí svůj obdiv a podporu. Milá, přátelská upřímná Lucie nás všechny okouzila. Děkujeme za krásné dvě hodiny, kdy jsme se spřátelili a našli společnou řeč, uvedla za Společenský klub Zvonkohra a spol. senzační senioři Teplice Helena Voctářová.

Foto autor| Foto: Z. Traxler

Foto popis| FOTO VLEVO: Dálková plavkyně Lucie Leišová v teplickém Aquacentru.

Region| Severní Čechy

Žijeme ve dvourychlostní společnosti

2.7.2016 Lidové noviny str. 13 Česká pozice

PŘEMYSL HOUDA

Miloš Zeman i Andrej Babiš jsou reakce na odtrženost metropolitní elity od zbytku obyvatel, říká sociolog Ondřej Císař

Postupující ekonomické, politické a kulturní propojování světa proti sobě staví elity, jež na něm vydělávají, a část středních tříd, jež na něm trápí, protože zůstávají uzavřené ve svých státech. Vznikla trhlina, jejíž důsledky lze vidět v Česku i v jiných zemích, říká šéfredaktor Sociologického časopisu Ondřej Císař.

* Co vypovídá zvolení Miloše Zemana prezidentem o českých voličích?

Zeman není ztělesněním temných zákoutí české duše. Jeho popularita není vítězstvím českých hlupáků nad kultivovaným rozumem, i když to někdo říká.

* Není? Tomáš Halík naznačil, že nebude kandidovat na prezidenta, protože lidé, kteří jsou rozumní a vzdělaní a jejichž hlasy by patrně získal, netvoří většinu – je hodina demagogů a jedním z nich je Miloš Zeman.

Nesouhlasím s Tomášem Halíkemanejšem s ním v jedné názorové skupině.

* Jaký máte důvod?

Tomáš Halík ztělesňuje to, co je na zemanismu – a je podružné, jak to nazvete – racionální. Ztělesňuje „pražskou kavárnu“, kulturní elitu, která tím, co říká, přehlíží zbytek. Jak jinak by mohl říct, že Česko by na tom bylo lépe, kdyby všichni volili jako my v Praze? To je absurdní!

* Proč je to absurdní?

Kvůli absolutnímu nepochopení demokratického procesu. Voliči chápou své problémy a zájmy jistým způsobem, Zeman jim je bližší než Schwarzenberg, a proto ho volí. A co udělají pražští intelektuálové? Napíší, že voliči jsou hlupáci, že tomu nerozumí a měli volit jako „my“ rozumní, „vzdělaní“ lidé v Praze. Co si o tom má myslet člověk z malého města? Jsem z takového malého města. A co bych udělal, kdybych v něm zůstal? Ve druhém kole bych s největší pravděpodobností volil Zemana – zejména po řečech, které bych slyšel z Prahy.

* Čím je tedy Miloš Zeman?

Je důsledkem odtrženosti elit od zbytku společnosti – symbolem dvourychlostní společnosti, jež se stává realitou nejen u nás, ale i v jiných zemích. Brexit není ničím jiným. Jak ukazují různé výzkumy, souvisí to

nejspíše s postupujícím ekonomickým, politickým a kulturním propojováním světa. To proti sobě staví elity, jež na něm vydělávají, a část středních tříd, které na něm trápí, protože zůstávají uzavřeny v hranicích svých států. V současné politice se mainstreamové strany často obracejí jen k těm prvním a těm druhým nabízejí čím dál méně. Ti proto podporují spasitele typu Zemana nebo radikálně pravicové strany. Ti totiž slibují, že s různým propojováním či jinak řečeno globalizací skončují.

* Zeman tedy nepomine...

Není kouřovou clonou, není tu proto, že mu kampaň zaplatil Lukoil, nebo proto, že Češi zhloupli. Není monstrem, které zahyne, až bude „lepší doba“, až třeba nebude migrační krize. Zeman je dnešní realitou, nebude „lepší doba“. Jeho voliči mají dost „keců“, které k nim přicházejí odněkud, kam ze své pozice nedohlédnou, a popisují svět jinak, než jak jej vidí a zažívají oni sami.

* Zeman je tedy vzpourou proti establishmentu, Trump po česku.

Ano, do určité míry – tyto dvě země se hodně liší. Ale v obou případech jde o podobný pocit, podobnou strukturu opozice. Jsou to reakce na odtrženost metropolitního establishmentu od zbytku společnosti. Jiným typem reakce je i Andrej Babiš.

* V čem je jinou reakcí?

Babiš je byznysmen a v tom je Trumpovi bližší než Zeman. Pro něho je důležité, aby to „šlapalo“, přičemž říká, že dosud to „nešlapalo“. Jeho ideologií, pokud nějakou má, je „manažerismus“, o němž je přesvědčen, že je neutrální – mimo pravici a levici, což sice není pravda, ale budiž, asi si to myslí. Podle toho, co víme, z hlediska voličské podpory oslovuje lidi od středu doprava, kteří slyší na řešení založená na kalkulaci ekonomické výhodnosti. Taková řešení se dnes často prezentují jako neideologická, i když je původně prosazovala především pravice. Navzdory tomu, že někteří spojují ideologii jen s levicí, i manažerská ideologie efektivita je ideologií, která, pokud se stane úspěšným programem, politicky ovlivňuje naše životy.

* Popisujete ekonomický technokratismus.

Něco v tom smyslu. A Zeman je, byť v sobě také má ekonomický technokratismus, odlišný – jeho jazyk je naplněn kulturními obsahy. Mluví donekonečna omigrantech, kulturách a kulturním ohrožení, českých hodnotách, a dokonce společně s kardinálem Dukou o křesťanství. I Babiš tak někdy mluví, ale mnohem méně. Jeho řeč je jiná, chce řídit stát jako firmu, formálně racionálně, řekl by sociolog. Na základě účetnictví, řekl by ekonom. Ale takový způsob řízení, který se zbavuje věcného politického obsahu, má sklon odrážet jen zájmy dnes mocných hráčů. Bez vize, kterou by předkládal společnosti před volbami, se vymaňuje z možnosti být podle ní a jejího uskutečnění hodnocen v příštích volbách.

* Babiš se Zemanem by ale tvořili docela fungující tandem.

Určitě a skoro se zdá, že to oba pochopili – ilustruje to nedávná návštěva Zemana na Čapím hnízdě. Babiš půjde po ekonomické linii, má to tu fungovat jako ve firmě, a bude-li mít za zády Zemana, kulturní obsahy, v nichž se možná tolik nechce profilovat, nechá na něm. A budou-li lidé vědět, že spolupracují, že jeden druhého uznává a respektuje, může jim to stačit.

* Zeman mi připomíná krysaře, který hrál na flétnu a odvedl do záhuby děti. Vábí zmatené levicové voliče na scestí, protože není levicový. Kulturní obsahy, které tvoří, jsou konzervativní, jeho otvírání dveří do Ruska nebo Číny také nemá s levicí nic společného a v ekonomice se profiluje jako technokrat – opět nic levicového.

To není zmatení. Takto kulturně konzervativně se definovala postkomunistická levice už v 90. letech, takže nejde jen o jednu „flétnu“. V Česku tradičně politické pozice definuje jejich ekonomický, nikoli kulturní obsah. V tomto ohledu byl i v prezidentském klání Zeman pro levicové voliče volbou, zejména v kontextu svého protikandidáta, jehož poslední výrazné angažmá před volbami bylo v ekonomicky hyperpravicové Nečasově vládě. Kulturně to ale bylo naopak. Zeman byl ve srovnání se Schwarzenbergem mnohem konzervativnější – pravicovější – kandidát. To se později ukázalo v evropské migrační krizi. Tato kulturní dimenze politického konfliktu ale v Česku stranickou politiku nestrukturuje. Takže podle převládajícího pohledu vyhrála prezidentskou volbu levice. Například Bohuslav Sobotka si to však nemyslí.

* Kde má počátek dvourychlostní společnost, o které jste mluvil?

Z hlediska sociálního jde o nárůst rozdílů mezi těmi, kdo profitují z globalizovaného světa, a těmi, kdo z něj neprofitují, z politického pak o ztrátu jednotícího příběhu, kterým byl porevoluční návrat do Evropy. Převládající metaforou vstupu do Evropské unie byl lék nebo všelék – vstupme tam, pak bude dobře! Bylo to „ano, bude lépe“ v jiném provedení.

* Jenže všelék nezabral.

Nezabral. Obsah této metafory se pomalu vyprázdnil. A symbolickým koncem představy o jednorychlostní společnosti, konec společenského konsenzu, kam máme směřovat, byly prezidentské volby a soupeření Zemana se Schwarzenbergem. Od té chvíle se otevírají a politizují témata, která se dříve neotevírala a nepolitizovala, protože v nich byla shoda, třeba zahraničněpolitické směřování. Dokážete si představit, že by v roce 2004 na Evropské třídě vlály čínské vlajky? Na druhou stranu to otevřelo prostor k diskusi o důležitých tématech, o nichž předcházející reprezentace předpokládaly, že neexistují, například sociální bydlení, levná práce a jiná v postkomunistickém chápání zdánlivě nepolitická témata.

* Není nakonec dobře, co Zeman říká v souvislosti s migranty? Nebude-li to říkat nikdo zmainstreamu, budou sílit extremisté či radikálové, kteří jediní to říkat budou. Je lepší extremismem ušpiněný mainstream, nebo silní extremisté, kteří jej převálcují?

Jinými slovy, Konvička je díky Zemanovi politicky mrtev, protože Zeman mu bere téma. Použiji analogii, kterou sice nemám rád, ale k této věci se hodí. Po roce 1989 jsme z dobré společnosti vyloučili komunisty, nemluvili jsme s nimi. Výsledkem je, že je sice máme stále v parlamentu, když mají deset nebo patnáct procent, říkají své věci do mikrofonu, někdy dost příšerné, ale kvůli tomuto vyloučení neproteklo dále to, co říkali. Je velký problém mít v parlamentu nějakého Sládka nebo Konvičku s několika procenty? Já si to nemyslím, přestože by své hlouposti říkali do mikrofonu. Zdá se mi to lepší varianta, než když si takřka identický slovník osvojí nejen prezident, ale i řada politiků z politického mainstreamu.

* Komunisté se ale vylučovali z dobré společnosti v situaci, jež byla pro vyloučení výhodná. Byl rok 1989, většina je považovala za zlo. Názory pana Konvičky nejsou stejně minoritní – na islám jsou v Česku většinové. Možná bychom neměli Konvičku s 15, ale 25 procenty, kdyby „nezhnědl“ mainstream.

Nebyl bych takový pesimista. Česká společnost se ve volbách v uplynulých 25 letech rozhodovala na základě jiných než kulturních či kulturně-sociálních témat, jež hraje významnější roli v jiných postkomunistických společnostech, třeba v maďarské a do určité míry v polské. Primhrály – a analýzy to ukazují – sociálněekonomické otázky. V nedávných volbách na Slovensku, blízce Česku, se Ficův Smer mylil, že klíčovým tématem budou migranti. Lidé se rozhodovali na základě nefungujícího zdravotnictví a rozbitého školského systému. Ani podpora Kotleby tolik nevězla z kulturních témat – z odporu k migrantům –, ale spíš z jeho důrazu na konkrétní problémy lidí „zde na místě“ a z odporu k údajně zkorumpované Ficově vládě. Chápu, co je v sázce, když někteří říkají, že jedinou šancí, jak zabránit nástupu radikální pravice, je jistá dekulturnice mainstreamu, ale to je vysoká cena.

* Neprotiřečíte si? Nemluvíte jako jeden z intelektuálů? Zeman je konzistentní: pražská kavárna „kecá“ o uznání či o humanitě vůči migrantům, lidé toho ale mají plné zuby – nechtějí je, ať si pražská kavárna říká, co chce. Chtějí, aby byl někdo „jejich“ hlasem, a Zeman to plní.

Neprotiřečím si, jen po politicích vyžadují víc odpovědnosti než po občanech. Politici totiž nejen reprezentují to, co je ve společnosti přítomné, ale aktivně to i spoluvytvářejí. Média a rétorika politických a kulturních elit hraje v utváření postojů důležitou roli. Není to tak, že je něco neměnně dané, nějaký postoj, který se ani nehne, a proto se musí navěky tímto způsobem reprezentovat. Postoje se mění, podstatou demokracie je vyvažování obojího – reprezentace občanů a působení na jejich postoje. Tyto postoje budou jiné, pokud budou političtí reprezentanti klást důraz na svou informovanost a kvalitu debaty, nebo bude-li prezident přebírat informace z antiimigrantských hoaxů. To druhé posiluje strach a protiuprchlícké nálady. I proto je nedávná kauza televize Prima alarmující. Netvrdím, že se mají zastírat reálné problémy, které migrace může přinést, jen si nejsem jistý, že si politici uvědomují, jakou společnost pomáhají vytvářet štváním proti lidem v nouzi.

Miloš Zeman není kouřovou clonou, není tu proto, že mu kampaň zaplatil Lukoil, nebo proto, že Češi zhloupli. Není monstrem, jež zahyne, až bude „lepší doba“, až třeba nebude migrační krize. Je dnešní realitou, nebude „lepší doba“.

Ondřej Císař (42)

* Sociolog a politolog. * Přednáší na katedře sociologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Působí také v Sociologickém ústavu Akademie věd. * Specializuje se na sociální hnutí, protest či politickou mobilizaci. * Šéfredaktor Sociologického časopisu. * Autor či spoluautor několika knih, například Politický aktivismus v České republice (2008) či Anarchie a řád ve světové politice (2008, spolu s Pavlem Baršou).

O autorovi | PŘEMYSL HOUDA, redaktor LN

Foto autor | FOTO MAFRA – MICHAL ŠULA

Foto popis | Možné porozumění. Pokud bude mít ministr financí Andrej Babiš za zády prezidenta Miloše Zemana, kulturní obsahy nechá na něm.

Strana zelených a KDU-ČSL v ostravském obvodu vysílají do senátní kampaně společného kandidáta, režiséra Ilju Racka

3.7.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politici voličům
PV

Nejen rozvoji kultury na Ostravsku se věnuje Ilja Racek, který je společným kandidátem Strany zelených a KDU-ČSL pro senátní volby v ostravském obvodu.

Do senátních voleb, které proběhnou 7. a 8. října 2016, druhé kolo pak o týden později 14. a 15. října 2016, nominovala Strana zelených společně s KDU-ČSL v Ostravě uznávaného režiséra a publicistu Ilju Racka.

Ten kandiduje v obvodu č. 70, který zahrnuje Slezskou Ostravu a další ostravské části jako Vítkovice, Nová Ves, Radvanice a Bartovice či obce Šenov a Vratimov.

Ilja Racek mladší je známý režisér, politik a publicista. Profesionální život zahájil po vystudování televizní publicistiky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy jako asistent režie v ostravských studiích ČST, kde také později zastával funkci ředitele Televizních studií Ostrava.

V 90. letech působil jako ředitel Národního divadla moravskoslezského v Ostravě a současně přednášel na Univerzitě Palackého, mezi roky 1998 až 2001 pracoval ve funkci náměstka ministra kultury a vedl také odbor kultury a památkové péče krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Nyní působí v zastupitelstvu města Ostravy, kde podporuje rozvoj kultury v moravskoslezské metropoli.

URL | <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=443183>

Banky čtou vaše myšlenky

3.7.2016 euro.e15.cz str. 00 Byznys
Daniel Deyl, Markéta Žižková

Vzájemné elektronické propojení miliard obyvatel země nepozorovaně útočí na základy západní civilizace.

Tenhle článek vznikl převážně v pozdních večerních hodinách. Vágně jsme tušili, že o našich nočních pracovních seancích vědí naši blízcí, kteří si významně klepou na čelo, telekomunikační operátor, jenž

poskytuje internetové připojení, Google coby provozovatel prohlížeče Google Chrome a Rupert Murdoch coby vlastník magazínu Wall Street Journal, jehož stránky jsme navštívili.

Celkem logicky jsme předpokládali, že všem ostatním - s výjimkou těch blízkých, což sem nepatří - je to docela jedno. Nesmysl. Zhruba ve stejnou chvíli totéž udělaly miliony dalších lidí (server Wsj.com jich měsíčně navštíví 20 milionů a Google Chrome aktivně používá miliarda lidí). A právě ona masovost z jinak zcela běžného počínu dělá součást nejdražší obchodní komodity dneška - komerčně využitelných osobních údajů.

Utajené „třetí strany“

Podle toho to taky vypadalo. Jenom přístupem na titulní stranu Wsj.com naši elektronickou aktivitu zaznamenalo 40 dalších stránek. Některé z nich zjevně patří Wall Street Journalu (WSJ), což je pochopitelné; některé patří Googlu, což je sporné; a některé dalším „třetím stranám“, tedy subjektům, se kterými jsme nechtěli mít nic do činění a o nichž nám nikdo neřekl, že s nimi co do činění mít budeme jen proto, že se podíváme na stránky WSJ. Tyhle třetí strany o nás vědí leccos, od velikosti displeje našeho počítače přes druh a verzi operačního systému až po to, kde zrovna jsme. Jak záhy zjistíme, že se oněm třetím stranám řečené informace donesly, je důležité nejen pro ně, nýbrž i pro nás - aniž bychom o tom měli sebemenší ponětí.

Zmíněnými čtyřiceti stránkami to pro lidi nekončí - nebo aspoň pro ty, kteří „jsou na Facebooku“, tedy mají založený profil na sociální síti, jež sdružuje 1,6 miliardy lidí. Někde na stránce Wsj.com je nevině vyhlížející tlačítko Like, jímž můžete ostatním facebookerům sdělit, jestli se vám článek o klesajícím thajském bahtu líbil, jste-li ten typ.

Desatero rad těm, které Velký bratr nebaví, ale nechtějí žít odříznutí od světa

1. Televize

Máte-li Samsung Smart TV, buďte si vědomi toho, že umí fungovat jako kamera (přesně jako v Orwellově románu 1984). Buď se před obrazovkou chovejte slušně, nebo si poříďte jinou televizi.

2. Internet

Stáhněte si Privay Badger, Disconnect nebo nějaký podobný software, který nejen odblokuje reklamu, nýbrž také prozradí, kdo vás sleduje. Zadávejte své údaje jen tam, kde je to nezbytně nutné (a kde to jde, lžete). Používejte anonymní procházení internetových stránek. V nastavení prohlížeče řekněte, že nechcete přijímat cookies; a pokud to jinak nejde, vždy je zase rychle smažte.

Ve skutečnosti je ovšem účel onoho tlačítka jiný. Především to není tlačítko v technickém smyslu slova, jak se běžně v digitálním světě používá, nýbrž prvek zvaný iframe. To má následující výhodu: pokud máte profil na Facebooku (a nejspíš máte, že?), slouží jako kamera, jež snímá, co na Wsj.com děláte - a to i ve chvílích, kdy nejste na FB přihlášení. Čtete si o bahtu, o indexu Nasdaq, o obchodu s bílým masem a o čem všem ještě Wall Street Journal píše? Mark Zuckerberg, zakladatel, majitel a šéf Facebooku, to o vás ví.

Like znamená „sleduj“

Jeho tlačítko Like se totiž spojilo s kusem softwaru, jemuž jste si zvykli říkat cookie a jež vám do vašeho zařízení Facebook nainstaloval (na to se vás zeptal, protože musí). A tenhle kus kódu informuje Zuckerberga o veškerém vašem pohybu na každé stránce, která tlačítkem disponuje. A víte sami, že lajkovat“ můžete skoro všechno, protože kdo nemá na FB lajky, prakticky neexistuje.

Zuckerberg sám ovšem není tolik lačný vědět, co 1,6 miliardy jeho oveček na netu dělá; těmi lačnými jsou jeho klienti-inzerenti. Ti jsou ochotni platit tím více, čím přesněji na vás reklamu zacílí. Pokud hledáte pro známé ubytování ve Vyškově, můžete se spolehnout, že na vás za pár minut vyskočí reklama na vyškovské hotely; a znovu; a ještě jednou. S největší pravděpodobností za tu otravu (Vyškov promine) můžete poděkovat Zuckerbergovi. Nejde v tom však sám - používáte-li například e-mail od Googlu, stačí, aby se vaši známí zmínili, že kdysi přespali ve Vyškově, a výsledek je tentýž.

Jak masivní stopu asi člověk po sobě na takovém Facebooku zanechá? Tu otázku si v roce 2012 položil Rakušan Max Schrems, tehdy šestadvacetiletý student práv. Požádal Facebook, aby mu poslal, co o něm ví. Dostal 1200 stran textu - byl tam každý jeho kontakt na síti, každý chat, všechny IP adresy zařízení, z nichž se

na FB přihlásil, sledování všech mobilních aplikací, zeměpisná poloha v každém okamžiku - na co si vzpomenete. A to bylo v roce 2012, tedy předtím, než Facebook zavedl sledování pomocí tlačítka Like.

Legislativní chaos

Tady už to začíná být záležitost pro právníky. Sběr osobních údajů je předmětem pěkně globalizovaného legislativního chaosu. Jen v USA se jím od roku 2011 zabývá pět různých federálních zákonů. Jejich výsledkem je, zjednodušeně řečeno, následující: pokud jste dostatečně paranoidní, právnicky vzdělaní a zbláhli v IT, můžete si najít cestičku, jak požádat inzerenty, aby vás nesledovali. Jestli to udělají, je na nich. Ale i kdyby vám vyhověli, je to jedno, protože pak stejně jdete na Facebook a povíte na sebe, i co nevíte - a dali jste Zuckerbergovi doslova plnou moc zacházet s tím, jak se mu zachce. (Kdyby ne, neotevře vám účet, což by bylo pro leckoho nepředstavitelnou tragédií.) Samotným sběrem dat však jízda teprve začíná. Důležité je, co se se sebranými daty stane.

Desatero rad těm, které Velký bratr nebaví, ale nechtějí žít odříznutí od světa

3. Facebook

Pořídte si dva účty, jeden pravý, „oficiální“ (na němž se chováte jako na promoci), a druhý pro běžné použití, kde vykládáte, jak jste zvraceli z mostu - ovšem s falešnými údaji. Vyvarujte se ovšem vkládání vlastní podobizny.

4. Kreditní karty

Noste je v peněžence tak, aby kdekdo nemohl oskenovat jejich čipy RFID (Radio Frequency Identification). Obyčejný alobal v přihrádce na karty by to měl umět zařídit (ačkoli zdroje se stran jeho účinnosti různí - chcete-li mít více jistoty, jsou takové bezpečnostní peněženky běžně ke koupi).

Takové prohledávání e-mailu - ačkoli třeba Google se legračně hájí, že nečte obsah e-mailů, jen filtruje klíčová slova - a následné cílení inzerce je otravné, ale samo o sobě víceméně neškodné. Inzerent zadá požadavek na demografickou skupinu, Google či Facebook požadavek proženou databází uživatelů - údajně anonymně - a vy uvidíte zacílenou reklamu; většinou je vám však ukradené, jaký inzerát ignorujete. Ale může být hůř.

Například Facebook filtruje soukromé chatové rozhovory podle několika kritérií (třeba terorismus, pedofilie). Když se dlouho bavíte s někým, kdo je o mnoho mladší než vy, nebo používáte slova, o kterých si tvůrci filtrovacího softwaru myslí, že je používají pedofilové či teroristé, spustí se alarm a na konverzaci se jde podívat expert, lidská bytost (do té míry, do jaké to u zaměstnance Facebooku jde). Ta vyhodnotí, jestli je třeba uvědomit policii, nebo ne.

Sofistikovaný systém

Pojmy ochrany soukromí a snahy o eliminaci životních rizik se zde ocitají v přímém protikladu; to však je pořád vzorec, na nějž si již od 11. září 2001 lépe či hůře zvykáme.

Skutečný mazec začíná až ve chvíli, kdy z dat, aš už je shromáždí kterýkoli z velkých hráčů (kromě Googlu a Facebooku jsou to především Apple a Amazon), nebo někdo jiný, lze nejen sledovat, co jste dělali, ale i to, co dělat teprve budete. Rád bych, abychom věděli dříve než vy, co chcete vyhledávat,“ říkal šéf Googlu Eric Schmidt v roce 2004. Tehdy to znělo jako něco v úzkém koridoru mezi reklamní nadsázkou a nesmyslem. Dnešní realita je tomu blízko - a následky jsou ošemetné.

Jak to funguje? Systém Facebooku je poměrně sofistikovaný a nesleduje uživatele jen v té primární rovině, co si kupují, co lajkují nebo s kým si povídají,“ říká Matouš Hrdina, expert na internetovou komunikaci z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**). Protože má obrovské množství metadat, tak z nich dokáže vyvozovat vzorce. FB zná obrovské množství věcí o lidech, které o sobě lidé nikdy a priori neuvádějí, ale spíš to dokáže poznat z jejich chování.

Takže třeba pozná, kdo jsou early adopters (lidé, kteří vždy musejí co nejdřív mít poslední technologickou hračku - pozn. red.). Nebo dokonale vyselektuje osobní a rodinné situace těch lidí: třeba to, že se čerstvě přestěhovali do nového města nebo se budou stěhovat, zda jsou čerstvě rozvedení nebo jak mají staré děti. Ví, kdy mají lidé narozeniny, takže podle toho dokážou cílit inzerce,“ říká Hrdina.

Desatero rad těm, které Velký bratr nebaví, ale nechtějí žít odříznutí od světa

5. Auto

Máte-li zapnutou službu GPS, nic s tím nenaděláte - a pro mnoho lidí je to přijatelná dávka Velkého bratra výměnou za absenci bloudění. Pro ty ostatní: vyhodit GPS oknem nestačí, je třeba zrušit čipy chránící proti krádeži (to může být celkem vzato horší riziko) a také čipy v pneumatikách. Nejlépe to zvládne zblízka pořízená fotografie s bleskem, jehož energie čip znehodnotí.

6. Zakoupené zboží

Mnoho výrobců zabudovává čipy i do výrobků, do kterých byste to neřekli, například do triček. Spolehlivé protipatření je prohnat je mikrovlnkou.

Facebook i Google se samozřejmě dušují, že přímo data uživatelů neprodávají. V principu je to jistě pravda, protože jejich komerční síla je právě v tom, že data drží pod pokličkou. Jak tomu však je v konkrétních případech, může být jiná věc. Varovně v tom smyslu znějí slova Petra Václava z české pobočky KPMG: „Firmy poptávají i napřímo, kdy již záleží na vyjednávacích schopnostech zapojených stran.“

Přátelé rozhodují

Tak či onak mezi klienty Googlu, Facebooku a spol. nejsou jen inzerenti, ale také instituce, které na základě dat rozhodují o vaší finanční situaci. Ať už jsou to pojišťovny, banky nebo firmy, které zjišťují bonitu klientů. Metody jsou různé: například Facebook si nechal v roce 2014 patentovat schopnost predikovat vaši bonitu podle toho, jaké máte na jeho síti přátele.

Když osoba požádá o půjčku, věřitel zkontroluje bonitu členů sociální sítě spojených s žadatelem,“ říká se v textu patentu, pokud bude jejich průměr dosahovat stanoveného minima, bude věřitel pokračovat ve zpracování žádosti. V opačném případě bude žádost zamítnuta.“ Čtete správně - zamítnuta kvůli tomu, že máte přátele, kteří jsou švorc. To je velká rána uštědřená tradičním hranicím toho, kam firmy při zjišťování bonity zacházejí. Abychom byli féroví, tyto nové ostré lokty se neomezují jen na Spojené státy - a Facebook či Google ani nemusejí být ve hře. I vaši bonitu v Česku mohou podle kritérií velice podobných hodnotit firmy, kterým jste o sobě dohromady nic neřekli.

Například firma Twisto. Ta nechává klienty nakupovat ve vybraných obchodech na dluh splatný jednou měsíčně (až do výše 20 tisíc korun) a používá scoringový systém Nikita, jenž dá na informace ze sociální sítě jen minimálně. Pro vyhodnocení bonity klienta využíváme data zadaná přímo zákazníkem při nákupu v košíku e-shopu, jako jsou jméno, e-mail, adresa a telefon. Dále pak využíváme technické parametry zařízení, ze kterého zákazník přistupuje. Ty jsou součástí standardní komunikace serveru e-shopu se zařízením zákazníka. Tento datový základ si rozšiřujeme o stovky údajů z veřejně dostupných zdrojů a bereme v potaz i naše dřívější zkušenosti s rizikovými zákazníky,“ řekl týdeníku Euro CRO („šéf risku“) firmy Michal Kročil.

Skutečně brutální Nikita

Oproti bankám, které využívají při scoringu - či zjišťování bonity - deseti až patnácti kritérií, jich systém Nikita zpracuje kolem stovky. Najdete mezi nimi třeba místo, z něhož žadatel komunikuje, a typ přístroje (a jeho operační systém), jímž žádost o službu podává. „Není to tak, že když budete mít starý počítač, tak půjčku nedostanete, protože těch kritérií je opravdu hodně,“ vysvětluje Jan Husták, který za Twisto komunikuje s médii, „ale svou roli to hraje - když budete komunikovat z výrobku Applu, je větší předpoklad, že vaše bonita bude dobrá. Stejně tak hraje svou roli, když třeba bydlíte v ulici, o které víme, že tam je vyšší koncentrace rizikových zákazníků, což zase vaši bonitu zhoršuje.“

Desatero rad těm, které Velký bratr nebaví, ale nechtějí žít odříznutí od světa

7. Věrnostní karty

Zorganizujte skupinu přátel a používejte dohromady jeden kód. Jednak víc ušetříte a jednak budete mít natolik rozdílné nákupy, že na ně budou algoritmy Velkého bratra krátké. (Možná.)

8. Internet věcí

Zapomeňte na něj. Ledničku si umíte otevřít i bez Bluetooth. Jestli ne, stejně vám není pomoci.

Twisto a mnoho dalších firem nejen v Česku nedělají nic nelegálního, jen se „jistí“. Ostatně v různých právních prostředích je takové lustrování potenciálních klientů přijímáno různě. Jedním z důvodů, proč zmiňovaný patent Facebooku není v USA využíván, je skutečnost, že tomu brání tamní zákon o „disproporčním dopadu“. Kdyby se zjistilo, že nějaké opatření zasahuje příliš často například příslušníky jedné rasy, je takový postup nezákonný. Protože „špatná“ adresa, o které mluví Twisto, by v USA byla pravděpodobně také nadprůměrně početně obydlena příslušníky rasových menšin, zákon o disproporčním dopadu by prakticky znemožnil ji ke zjišťování bonity používat.

V Česku však pochopitelně žádná taková ochrana neexistuje. Ještě drtivější dopad na současnou praxi by mělo takové prediktivní využití dat v pojišťovnictví. Ani to není tak docela hubdou budoucnosti. Americká pojišťovna Allstate si letos nechala patentovat technologii, jež umožňuje sledovat údaje o zdravotním stavu a momentálním rozpoložení (krevní tlak, rychlost srdečního tepu) řidiče pomocí čidel umístěných ve volantu. Kromě toho dokáže taková technologie detekovat například příliš rychlou nebo agresivní jízdu. Pojišťovna z takto sebraných údajů může vycházet při rozhodování, za kolik - a jestli vůbec - vás pojistí. Allstate dosud tento způsob pouze testuje na dobrovolnících.

Pokud vám přijde divné, že by výrobci automobilů na takový stupeň špiclování přistoupili, nebuďte naivní. Už v lednu roku 2014 se v tom smyslu viceprezident Fordu Jim Farley nepěkně podřekl na jakési konferenci: Víme o každém, kdo poruší zákon, a víme, kdy ho porušuje. Máme ve vašich autech GPS, takže víme, co děláte.“ Za dva dny dupl na brzdu: jeho firma toho prý nezneužívá. Všichni mu rádi věříme.

Kdo je čistý...

Jiným aspektem uvedeného patentu Allstate je možnost přímo prodávat klientská data. „Spousta firem monetizuje data,“ řekl šéf pojišťovny Tom Wilson listu New York Times. „Proč bychom neměli sdílet informace o tom, jak kdo jezdí, když bychom tak mohli udělat lepší cenovou nabídku zákazníkům, kteří by si to zasloužili, ale dosud ji dostat nemohou?“

Stejným tónem mluví i Michal Krčil z české pobočky Twista. „Ve chvíli, kdy se na základě dat může společnost vyhnout rizikovým transakcím, dokáže o to lepší cenu za své služby nabídnout všem ostatním, poctivým klientům.“ To je tenký led. Argument kdo má čisté svědomí, nemá se čeho bát“ zní povědomě pamětníkům všech represivních režimů světa.

Desatero rad těm, které Velký bratr nebaví, ale nechtějí žít odříznutí od světa

9. Chytré měřiče elektrické spotřeby

Zdvořile odmítněte jejich instalaci, máte-li tu možnost. Nemáte-li, zvažte, jestli vám stojí zato stěhovat se kvůli tomu jinam.

10. Zdravý rozum

Raději porušte kterékoli z předchozích pravidel, než abyste si kvůli tomu dali nohu za krk. Paranoia je stejně špatným rádcem jako naivní důvěra.

Navíc co vyhovuje jedné branži, může mít problematické následky mimo ni. „Hodně se v tom smyslu řeší zdravotní pojištění, protože čím více je informací, tím více to rozbíjí systém náhody, na kterém je pojištění založené,“ říká Matouš Hrdina z **FSV UK**, čím víc toho o lidech vím, tím víc dokážu vyhodnotit rizikové chování a tím víc budu zdražovat pojistky rizikovějším a zlevňovat méně rizikovým. A kvůli tomu se může ten systém úplně zhroutit.“ Konečně třetí stupeň využití dat - po sledování minulosti a odhadování budoucnosti - spočívá ve schopnosti umožnit jedněm lidem budoucí jednání jiných lidí přímo ovlivňovat, samozřejmě opět bez vědomí těch manipulovaných. Mistry tohoto oboru jsou maloobchodní řetězce.

První vlaštovku vypustil již v roce 2011 americký řetězec Target, když pomocí záznamů na věrnostní kartě správně tipoval, že jedna z jeho zákaznic, patnáctiletá dívka z Minneapolisu ve státu Minnesota, otěhotněla. Začal jí posílat slevové kupony na zboží, které si kupují těhotné ženy, od zvláštní kosmetiky až po dětské oblečení. Otec dívky, jemuž dcera radostnou zvěst zatajila, si přišel stěžovat: To ji snad přesvědčujete, aby otěhotněla?!“ Manažer se omluvil a za týden otci telefonoval, aby se omluvil ještě jednou. Omluvy se však

naopak dočkal on sám, když otec musel přiznat, že jeho informovanost ve věci vnoučat nebyla dostatečně aktualizovaná.

Marketingový triumf

Historika - mimochodem popisovaná v publikacích jako marketingový triumf - nevznikla samo sebou. Target krátce předtím najal statistika jménem Andrew Pole. Jak bys našel ženu, která je těhotná, i když nám to nechce říct?" znělo zadání, jak je později Pole popsal pro list New York Times. Šlo o to, že podle údajů získaných z věrnostních karet je narození potomka chvílí, kdy jsou ženy ochotnější než kdy jindy změnit své návyky (a tedy existuje větší možnost je přetáhnout od konkurence).

Jenže když už se dítě narodí, je to veřejně dostupná informace a čerství rodiče jsou reklamou zasypáni až běda. Pole proto sestrojil model, jímž si vytipoval, jak relativně spolehlivě rozpoznat těhotnou ženu už ve čtvrtém či pátém měsíci. Slevové kupony na patříčné zboží rozeslané v takovou chvíli mají daleko větší šanci na úspěch, soukromí vzal čert.

Oba posledně popisované jevy, riziko rozpadu pojišťovnictví a ovlivňování nákupních rozhodnutí jednotlivců, mají obrovský ničivý potenciál. První z nich důsledně napadá princip solidarity, jenž do značné míry určuje chod veškeré západní civilizace. Druhý z nich stejně nevybíravě útočí na koncept svobodné vůle jednotlivce a jaksi mimochodem dává zabrat i tak dost vachrlaté představě o vzájemné rovnosti lidí. To zní jako vysoká cena za propojení celého světa“, jak o něm mluví Mark Zuckerberg.

URL| <http://www.euro.cz/byznys/banky-ctou-vase-myslenky-2-1296363>

Trénovala na La Manche v Teplicích

3.7.2016 teplicky.denik.cz str. 00 **Moje Teplicko**

Teplice - V Aquacentu v Teplicích trénovala ve čtvrtek dálková plavkyně Lucie Leišová. Pár dnů před vlastním pokusem překonat kanál La Manche si tak v teplickém Aquacentru spolu s místními seniory z klubu Zvonkohra prověřila připravenost na tento náročný plán. Cílem akce bylo také podpořit zdejší seniory v myšlence, že plavání je pro ně prospěšné.

"

Lucie v roce 2014 přeplavala Gibraltarskou úžinu. Je to úžina mezi Evropou a Afrikou, z jednoho břehu na druhý se běžně dostanete lodí, výjimečně tak, že průliv přeplavete. Tak jako to dokázala osmnáctiletá Češka Lucie Leišová. Druhá nejmladší Evropanka a první Češka, které se povedlo Gibraltarský průliv zdolat. Její plavba byla 25 km dlouhá a trvala celkem 6 hodin a 42 minut.

V létě roku 2015 uvedla svůj charitativní projekt Vltava 2015, při kterém za deset dní uplavala po Vltavě 180 kilometrů a ve spolupráci s Kontem Bariéry vybrala na vozíčkáře Radka téměř 150 tisíc Kč.

Několikrát vyhrála závod Českého poháru v dálkovém plavání a také se úspěšně věnuje zimnímu plavání. V březnu 2016 ze zimního mistrovství v plavání v Rusku se vrátila s bronzovou medailí. Výzvou pro ni byly i extrémní přírodní podmínky.

V prosinci 2014 Lucii středočeská MF Dnes zařadila mezi 13 nejúspěšnějších a nejzajímavějších lidí roku. Je ambasadorkou projektu Sport pomáhá, který si klade za cíl hlavně pomáhat znevýhodněným dětem a spolupracuje dlouhodobě také s Kontem Bariéry.

Lucie patří ke členům Mensy ČR. Absolvovala osmileté gymnázium v Příbrami a od roku 2015 je studentkou oboru Politologie a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze.

V rámci programu DofE se v návaznosti na svůj výkon na Gibraltaru v listopadu 2014 setkala s britským princem Edwardem, před kterým měla na benefiční večeři vlastní projev. V lednu 2015 také vystoupila v Show Jana Krause.

V polovině června se senioři Společenského klubu Zvonkohra a společnost senzační senioři Teplice, setkali s plavkyní.

„Senzačních seniorů z Teplic přijelo na plavecký stadion do Prahy Radlice celkem patnáct. Přijeli jsme si zaplavat s mladou ženou a vyjádřit jí svůj obdiv a podporu. Milá, přátelská upřímná Lucie nás všechny okouzila.

Děkujeme za krásné dvě hodiny, kdy jsme se spřátelili a našli společnou řeč, uvedla za Společenský klub Zvonkohra a spol. senzační senioři Teplice Helena Voctářová. (hvoc)"

URL| http://teplicky.denik.cz/zpravy_region/trenovala-na-la-manche-v-teplicich-20160703.html

Spor o provozovatele mýta

4.7.2016 ČT 24 str. 02 20:00 90' ČT24

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Další spor ve vládní koalici. ČSSD kritizuje plán ministra dopravy Dana Ťoka na další výběr mýta. Dan Ťok navrhuje prodloužit smlouvu s Kapschem, který provoz mýtných bran dosud zajišťuje. Podle místopředsedy ČSSD Chovance je ale takový postup nezákonný a zapravdu mu dávají taky 3 vládní komise. Postup ministerstva dopravy kritizují taky lidovci a vítají, že situaci projedná koaliční rada.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Návrat k tisku papírových kuponů nebo v horším případě úplná neschopnosti kamionové mýto vybírat. Taková situace může podle sociálních demokratů reálně nastat od 1. ledna. Hrozí totiž, že ministerstvo dopravy problém nestihne vyřešit.

Milan CHOVANEC, ministr vnitra, místopředseda strany /ČSSD/

Máme právně vadný materiál, které se ministerstvo dopravy snaží protlačit silou na vládě.

Jan BIRKE, poslanec, odborný mluvčí strany pro dopravu /ČSSD/

V normální společnosti se to dělá obráceně. Nejdřív se dávají stanoviska a teprve potom jdou ty materiály do vlády.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Ministerstvo dopravy má v plánu zadat tříletou správu systému společnosti Kapsch bez výběrového řízení. Odborníci ale mají pochybnosti, jestli je takový postup možný, protože zpoždění si podle nich ministerstvo způsobilo samo.

Dan ŤOK, ministr dopravy /nestr. za ANO/

My neděláme nic jinýho, než že pokračujeme v tom, k čemu nás zavázala vláda a já hodlám ve prospěch občanů této země pokračovat a vybírat mýto, přestože se tady někdo snaží rozpoutat hysterii, že mýto se vybírat nebude.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Koaliční partneři i opozice přesto chtějí slyšet, jestli má ministr dopravy připravený taky plán B.

Milan CHOVANEC, ministr vnitra, místopředseda strany /ČSSD/

Jestli je tam nějaká možnost zadání /nesrozumitelné/ nebo jestli nakrásně bychom se pokusili vytvořit jakýsi lex mýto v Poslanecké sněmovně.

Pavel BĚLOBRÁDEK, vicepremiér, předseda strany /KDU-ČSL/

Ministerstvo dopravy v podstatě přichází s řešeními, která pro nás jsou velmi obtížně akceptovatelná z toho důvodu, že tam jsou nějaké usnesení vlády.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Pokud by se žádnou z alternativ nepodařilo prosadit, Česko by mohlo přijít o 8 miliard, se kterými se už počítá v rozpočtu na příští rok.

František LAUDÁT, poslanec, předseda poslaneckého klubu /TOP 09/

Tedka hrozí, že v případě, že pan Ťok bude postupovat tímto způsobem, tak v tom mírnějším případě si myslím, že by, že Úřad na ochranu hospodářské soutěže to jednostranné přímé zadání zruší.

Zbyněk STANJURA, předseda poslaneckého klubu /ODS/

Oba ministři za hnutí ANO prokázali neschopnost s mýtem cokoliv udělat, takže jsme v zásadě pořád ve stejném stavu, jako když Sobotkova vláda začínala.

Anna MARTINCOVÁ, redaktorka

Desetiletá smlouva na správu mýtného systému vyprší na konci letošního roku. Snahu najít nového provozovatele prostřednictvím otevřené soutěže ministerstvo vzdalo na konci loňského roku s tím, že žádný tendr již není možné stihnout. Anna Martincová, Česká televize.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A teď se pojďme podívat proti proudu času. Jednou z hlavních motivací zavedení výběru mýta bylo omezení nákladní dopravy směřující přes Česko a získání dalších finančních prostředků na stavbu silnic. Vláda schválila výběr mýta v lednu roku 2005. Ještě v listopadu se rozhodlo taky o konkrétním dodavateli, rakouské firmě Kapsch. Ta nabídla stavbu a desetileté provozování mýtné sítě za 22 miliard korun. A pojďme dál. O rok později s firmou podepsal smlouvu tehdejší ministr dopravy Milan Šimonovský. No a od 1. ledna roku 2007 se začalo mýto vybírat. Tehdy na 970 kilometrech dálnic a rychlostních komunikací. S tím, že se počítalo s rozšířením i na silnice první třídy. No a v současné době se vybírá na víc než 1 400 kilometrech pomocí 265 mýtných bran. No a rekordní byl loňský rok, kdy se vybralo víc než 9 miliard korun. A to díky hospodářskému růstu i navýšení mýtných tarifů. Celkem se za dobu provozování získalo přes 67 miliard korun. Provozní náklady firmy už přesáhly 14 miliard. Té ale už stát zaplatil přes 18 miliard. Desetiletá smlouva se společností Kapsch vyprší poslední den letošního roku. Snahu najít nového provozovatele prostřednictvím otevřené soutěže resort dopravy vzdal už loni. Řádný tendr podle něj totiž nebylo možné stihnout. Ministr dopravy Dan Ťok navrhuje, aby se smlouva s Kapschem prodloužila o další 3 roky. No a s tímto postupem kromě vládní ČSSD nesouhlasí ani slovenský provozovatel SkyToll. Nabídl státu své služby zhruba o pětinu levněji než Kapsch. Mezi zájemci o provoz mýta se na začátku roku objevily ale i další firmy. Maďarský Toll Service a Asseco Central Europe. No a pojďme se vrátit k politické stránce věci. Dalším hostem Devadesátky je politolog Kamil Švec z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý večer přeju.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Dobrý večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ten stávající spor mezi sociální demokracií a hnutím ANO, dost možná i lidovci, je to opravdu věčný spor o to, jak to bude s mýtem v Česku vypadat nebo je to politická kauza?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Spíše je to politická kauza, neboť i samotní politici tak nějak počítají s tím, že veřejnost nemůže těm smlouvám a těm problémům, které souvisí s mýtem, rozumět. Je to vysoce odborná záležitost. Takže to, co, co můžeme

sledovat, je politizace, opět politizace dalšího z témat, tak jak to vidíme v té poslední době. A je to jeden z dalších, z dalších problémů, který je využíván v tom politickém boji.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

No a teď je tady ta známá otázka "cui bono". Komu to má sloužit? Má pravdu ministr dopravy Dan Ťok, který říká, je to snaha ČSSD zakrýt kauzu s reorganizací policie jiným tématem?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Tak to, že s tím přišel ministr vnitra, místopředseda sociální demokracie Milan Chovanec, je poněkud zvláštní v tom smyslu, jako kdyby si Milan Chovanec vzpomněl, že předtím, než zradil své zrádce po volbách, byl uvažován jako ministr dopravy a následně se tedy za odměnu stal ministrem vnitra. Nicméně nepředpokládám, že by se v té problematice takto dlouhodobě orientoval. Takže z tohoto pohledu si myslím, že Milan Chovanec na sebe vzal tu roli toho zlého muže, který, který má za úkol se strefovat do konkurentů a vlastně i do koaličních partnerů. A viděli jsme to tak, ať už to byla tedy ta policejní reforma, ať už to byl protikuřácký zákon v konečném důsledku nebo i tady spor o mýtné.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

No a ta snaha zakrýt kauzu reorganizace policie, která zřejmě, jak ukazují některé průzkumy, ubírá ČSSD body, to je racionální vysvětlení toho, o co tu jde?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Může to být jeden z důvodů a právě i to, že to téma mýtného otvírá Milan Chovanec, dává, dává tušit, že by za tím mohly být i vedlejší úmysly. Nejenom možná ty, které by měly ukazovat na problém s mýtným.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Možná by to bylo i méně konspirativní vysvětlení. Milan Chovanec je jednoduše statutární místopředseda ČSSD a když se tedy nevyjadřuje Bohuslav Sobotka, tak on je první na řadě.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

V sociální demokracii je evidentní, že ty role jsou rozděleny na toho hodného a zlého, kdy Bohuslav Sobotka je tím hodným, smířlivým, který se snaží ty spory spíše uklidňovat. A od té špinavé práce v uvozovkách tam má tedy toho Milana Chovance, který tou svojí ráznou, ráznou mluvou a tak říkajíc bez rukaviček chodí do těch sporů a otvírá ta palčivá témata. A ty problémy, které chce sociální demokracie vytahovat na někoho jiného.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Abychom jenom nekritizovali sociální demokracii, nemají sociální demokraté pravdu alespoň v to, že Dan Ťok jednoduše není úspěšný v tom řešení problematiky mýta? Vzpomeňme, že tu kauzu řeší v podstatě od nástupu do funkce, zatím se nezdá, že úspěšně.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

To bezesporu, respektive ten výběr toho mýta bezesporu asi problém bude, tak jak, tak jak o tom můžeme, můžeme vidět, respektive neznáme nebo minimálně já neznám obsah těch smluv a toho, jakým způsobem bude rozhodovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a podobně. Takže těch proměnných je tam více. Ale zřejmě, zřejmě to problematické, problematické je. Ten způsob, jakým to ale sociální demokracie podává, je problematický. To, že ministr dopravy má problém, může být zjevné. Ale v tom případě by o tom měla jednat vláda a poté tedy by měla vláda přijít s nějakým, s nějakým řešením. A ne takto si na začátku července vyměňovat, vyměňovat přes tiskové konference a televizní obrazovky, kdo, kdo dělá špatné rozhodnutí.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Mimochodem jaký potenciál koaličního sporu to téma mýtné má? Bude z toho velký, dlouhý spor anebo spor, který za chvíli odezní,

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Ne. Já myslím, že jsme teď kon svědky řady menších ale prakticky permanentních sporů, které začínají právě, dejme tomu, tím protikuřáckým zákonem, policejní reformou, nyní mýto, v září přijde spor o rozpočet, který možná bude mnohem ožehavější a bude mít mnohem větší potenciál s tou vládou zatřást. A mezitím může přijít ještě několik dalších menších, menších rozmíšek, kdy buď do krajských voleb anebo prakticky až do konce volebního období proti sobě budou stát sociální demokracie a hnutí ANO jakožto dva největší konkurenti, kteří si budou tak říkajíc okopávat kotníky těmito různými spory.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Kamil Švec. Děkuju, hezký večer.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova v Praze

Hezký večer. Děkuju za pozvání.

Česká televize představila jeden z dílů seriálu Já, Mattoni

6.7.2016 denik.cz str. 00 Film

Karlovy Vary – Česká televize dnes na karlovarském festivalu představila jeden z dílů seriálu Já, Mattoni držitele Českého lva za režii Marka Najbrta. Na obrazovce se objeví pravděpodobně od září.

"

Životopisná sága o osudech ambiciózního Heinricha Mattoniho se vrací k tradici velkých historických seriálů. „Hlavním důvodem, který mě přiměl tuhle práci přijmout, byl jednoznačně scénář. Myslel jsem si, že přečtu jednu dvě epizody a celou věc odmítnu. Přečetl jsem jich rovnou sedm a nestačil se divit, jak mě příběh pohltil," uvedl ke scénáři Petra Zikmunda režisér Najbrt. Devatenácté století ho lákalo dávno, už dřív uvažoval o námětech z těch časů.

„Zaujalo mě, že přestože Mattoni nebyl největším podnikatelem své doby, vyznačoval se výjimečným osobním kouzlem a moderním smyslem pro marketing," dodal.

Literární předloha

Třináctidílný seriál vznikl na základě literární předlohy Dravec Mattoni autorů Bohuslava Machka a Marie Dolejší. Už v 90. letech podle ní scénář připravil Petr Zikmund. Samotné natáčení začalo v říjnu 2014. Seriál zasahuje dlouhý časový úsek od druhé poloviny 19. století až do roku 1910. Obsáhne tak legendární období „šťastného světa", kdy byly hrůzy války ještě daleko a kdy Heinrich Mattoni bojoval o úspěch jak v profesním, tak v soukromém životě. Příběh se odehrává i na karlovarských kolonádách, v lázních Kyselka, ale i Praze, vídeňském Schönbrunnu nebo ulicích tehdejšího New Yorku.

Na obrazovce se objeví například Alois a David Švehlíkovi, Tatiana Vilhelmová, Anna Geislerová, Tatjana Medvecká, Vladimír Kratina, Norbert Lichý, Vladimír Javorský a mnozí další.

Marek Najbrt (1969, Praha) je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Katedry dokumentární tvorby na pražské FAMU. V letech 1991 až 1998 realizoval jako scenárista a režisér řadu amatérských i profesionálních audiovizuálních projektů. Mezi nejvýraznější patří multimediální představení Balkóny (1994) a Sedm splněných snů (1996–1997), inscenované v divadle Archa. Na kontě má celovečerní hrané filmy Mistři (2004), Protektor (2009) a Polski film (2012), uvedený tehdy v hlavní soutěži karlovarského festivalu. Pracuje i na populárním politickém sitcomu Kancelář Blaník nebo seriálu Svět pod hlavou."

URL| <http://www.denik.cz/film/ceska-televize-predstavila-jeden-z-dilu-serialu-ja-mattoni-20160706.html>

Česká televize představila jeden z dílů seriálu Já, Mattoni

6.7.2016 tyden.cz str. 00 Televize

ČTK

Česká televize představila na karlovarském festivalu jeden z dílů seriálu Já, Mattoni držitele Českého lva za režii Marka Najbrta. Na obrazovce se objeví pravděpodobně od září.

Česká televize představila na karlovarském festivalu jeden z dílů seriálu Já, Mattoni držitele Českého lva za režii Marka Najbrta. Na obrazovce se objeví pravděpodobně od září.

Životopisná sága o osudech ambiciózního Heinricha Mattoniho se vrací k tradici velkých historických seriálů. "Hlavním důvodem, který mě přiměl tuhle práci přijmout, byl jednoznačně scénář. Myslel jsem si, že přečtu jednu dvě epizody a celou věc odmítnu. Přečetl jsem jich rovnou sedm a nestačil se divit, jak mě příběh pohltil," uvedl ke scénáři Petra Zikmunda režisér Najbrt. Devatenácté století ho lákalo dávno, už dřív uvažoval o námětech z těch časů.

"Zaujalo mě, že přestože Mattoni nebyl největším podnikatelem své doby, vyznačoval se výjimečným osobním kouzlem a moderním smyslem pro marketing," dodal.

Třináctidílný seriál vznikl na základě literární předlohy Dravec Mattoni autorů Bohuslava Machka a Marie Dolejší. Už v 90. letech podle ní scénář připravil Petr Zikmund. Samotné natáčení začalo v říjnu 2014. Seriál zasahuje dlouhý časový úsek od druhé poloviny 19. století až do roku 1910. Obsáhne tak legendární období "šťastného světa", kdy byly hrůzy války ještě daleko a kdy Heinrich Mattoni bojoval o úspěch jak v profesním, tak v soukromém životě. Příběh se odehrává i na karlovarských kolonádách, v lázních Kyselka, ale i Praze, vídeňském Schönbrunn nebo ulicích tehdejšího New Yorku.

Na obrazovce se objeví například Alois a David Švehlíkovi, Tatiana Vilhelmová, Anna Geislerová, Taťjana Medvecká, Vladimír Kratina, Norbert Lichý, Vladimír Javorský a mnozí další.

Marek Najbrt je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Katedry dokumentární tvorby na pražské FAMU. V letech 1991 až 1998 realizoval jako scenárista a režisér řadu amatérských i profesionálních audiovizuálních projektů. Mezi nejvýraznější patří multimediální představení Balkóny (1994) a Sedm splněných snů (1996-1997), inscenované v divadle Archa. Na kontě má celovečerní hrané filmy Mistři (2004), Protektor (2009) a Polski film (2012), uvedený tehdy v hlavní soutěži karlovarského festivalu. Pracuje i na populárním politickém sitcomu Kancelář Blaník nebo seriálu Svět pod hlavou.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/televize/ceska-televize-predstavila-jeden-z-dilu-serialu-ja-mattoni_389875.html

Režisér Najbrt ve Varech představil seriál o podnikateli s moderním smyslem pro marketing Mattonim

6.7.2016 iHNed.cz str. 00

ČTK

Na festivalu v Karlových Varech byl uveden jeden z dílů seriálu Já, Mattoni.

Třináctidílný projekt o muži, jehož jméno nese karlovarská minerální voda, pro Českou televizi natočil Marek Najbrt.

Seriál pokrývá dlouhý časový úsek od druhé poloviny 19. století až do roku 1910.

Česká televize ve středu na karlovarském festivalu představila jeden z dílů nového seriálu Já, Mattoni. Natočil jej držitel Českého lva za režii Marek Najbrt. Seriál se pravděpodobně začne vysílat v září.

Životopisná sága o osudech ambiciózního Heinricha Mattoniho, jehož jméno nese karlovarská minerální voda, se vrací k tradici velkých historických seriálů.

"Hlavním důvodem, který mě přiměl tuhle práci přijmout, byl jednoznačně scénář. Myslel jsem, že přečtu jednu dvě epizody a celou věc odmítnu. Přečetl jsem jich rovnou sedm a nestačil se divit, jak mě příběh pohltí," uvedl ke scénáři Petra Zikmunda režisér Najbrt.

Devatenácté století ho prý lákalo dávno, už dřív uvažoval o námětech z těch časů.

"Zaujalo mě, že přestože Mattoni nebyl největším podnikatelem své doby, vyznačoval se výjimečným osobním kouzlem a moderním smyslem pro marketing," dodal.

Třináctidílný seriál vznikl na základě literární předlohy autorů Bohuslava Machka a Marie Dolejší. Už v 90. letech podle ní scénář připravil Petr Zikmund. Samotné natáčení ale začalo teprve v říjnu 2014.

Není nic přirozenějšího než lidské tělo, říká polský režisér, kterého odchoval festival ve Varech - rozhovor ZDE

Seriál pokrývá dlouhý časový úsek od druhé poloviny 19. století až do roku 1910. Obsahuje tak legendární období "šťastného světa", kdy byly hrůzy válek ještě daleko a kdy Heinrich Mattoni bojoval o úspěch v profesním i soukromém životě.

Příběh se odehrává na karlovarských kolonádách, v lázních Kyselka, ale též v Praze, vídeňském Schönbrunn nebo na ulicích tehdejšího New Yorku.

Na obrazovce se objeví Alois a David Švehlíkovi, Tatiana Vilhelmová, Anna Geislerová, Taťjana Medvecká, Vladimír Kratina, Norbert Lichý, Vladimír Javorský a další.

Marek Najbrt, narozený roku 1969 v Praze, je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a katedry dokumentární tvorby na pražské FAMU.

V letech 1991 až 1998 jako scenárista a režisér realizoval řadu amatérských i profesionálních projektů. Mezi nejvýraznější patří multimediální představení Balkóny z roku 1994 a Sedm splněných snů z let 1996 a 1997, obě inscenované v pražském Divadle Archa.

Najbrt má na kontě celovečerní hrané filmy Mistři z roku 2004, o pět let mladšího Protektora a Polski film z roku 2012. Tento snímek byl tehdy uveden v hlavní soutěži karlovarského festivalu.

Najbrt dále pracuje na populárním politickém sitcomu Kancelář Blaník nebo seriálu Svět pod hlavou.

URL| <http://art.ihned.cz/film-a-televize/c1-65357790-festival-karlovy-vary-ja-mattoni-najbrt-serial>

Byznys kolem pochybné vědy se uchytil už i v Česku

6.7.2016 euro.e15.cz str. 00 Byznys

Jan Novotný

V Česku vznikají nové univerzity, které nepotřebují akreditaci, profesory ani posluchárny.

Jeffrey Beall vypadá jako pistolník z amerického westernu. Jeho ostré severské rysy ale zjemňuje chování gentlemana a především ušlechtilá profese.

Jeffrey je patrně nejznámějším knihovníkem na světě. Ze své denverské knihovny v University of Colorado přicestoval na začátku června přes půl světa do Prahy. Mimo jiné proto, že Česko je jedním ze světových rájů falešné vědy a pochybného vzdělávání. Proti tomu coloradský kovboj bojuje.

Před několika lety vytvořil první respektovaný seznam periodik, která za peníze otisknou téměř jakoukoli vědeckou práci, i když je její úroveň velmi nízká. Tito „predátoři“, jak je sám nazval, hrají roli mezičlánku mezi vládami financujícími vědu na základě vědeckých článků a akademiky, kteří psaním pseudovědeckých textů živí sebe i své školy. Byznys to je legální, po celém světě ale umožňuje financování pochybné vědy.

V Česku tento dosud nevyřešený problém vysává ze státního rozpočtu odhadem nejméně miliony korun ročně. Tyto peníze pak chybějí při financování skutečného vědeckého pokroku. Týdeník Euro o tom informoval už na konci loňského roku v rámci kauzy s honbou za co největším počtem publikací na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Z Colorada do Ládví

Je první červnové odpoledne a kritik falešné vědy Jeffrey Beall stojí před budovou Ústavu teorie informace a automatizace Akademie věd v pražském Ládví. Ještě je unavený z dlouhého letu, ale první, co ho zajímá, je Central Bohemia University. Neznámá univerzita, kterou nenajdete v seznamu akreditovaných vysokých škol českého ministerstva školství, má sídlit právě zde na okraji Prahy. Od Akademie věd si pronajímá několik kanceláří. Beall ji zařadil na svůj seznam pochybných institucí, které podle něj vydělávají na pseudovědeckých výsledcích produkovaných továrním způsobem. Na Beallův list se dostaly všechny tři údajně vědecké časopisy této instituce.

„Rozesílají vědcům žádosti o publikace, mají velmi pochybný systém hodnocení vědeckých článků, za jejichž otištění je nutné zaplatit. Tyto časopisy jsou navíc k dostání zdarma na webu,“ vypočítává Beall před vchodem do univerzity nejčastější znaky takzvaných predátorských vydavatelů. Může se jím stát kdokoli. Vláda toto podnikání nemůže nijak regulovat, jelikož každý má v demokratické společnosti právo svobody tisku. Právě z toho těží i tajemná Central Bohemia University, vydávající tři vědecké časopisy navzdory tomu, že nevyučuje žádný akademický studijní program.

Jeffrey Beall by rád hovořil s někým z vedení školy, ale nikdo není přítomen. V jedné místnosti sedí jen syn spolumajitele, Čecha uzbeckého původu Kholnazara Amonova. Mladý Amonov nakonec domlouvá schůzku s druhým z partnerů, českým vysokoškolským učitelem Petrem Hájkem.

Jeffrey Beall má jasno: tato „univerzita“ má jediný cíl a to je vydělávání peněz na úkor kvality vědy a vzdělávání.

Zhruba za hodinu přichází Hájek do nedaleké restaurace, kde už na něj Beall čeká. Chtěl bych vám položit jen pár otázek,“ přivítá Američan překvapeného spolumajitele středočeské univerzity. Ten nedůvěřivě usedne hned vedle coloradského lovce predátorů, jehož jméno - jak se svěřil - nikdy v životě neslyšel. Přitom Beall je v současnosti akademickou celebritou.

„Jak probíhá hodnocení vědeckých článků, které publikujete ve vašich časopisech?“ začíná zostra knihovník Beall. Hájek odpovídá, že univerzita „má k dispozici několik lidí, s nimiž hodnotu vědeckých textů konzultuje“. „Máme také australskou spolupracovnici, která nám kontroluje angličtinu, v níž jsou texty psány,“ snaží se zaujmout Hájek. „Jak jste přišli na název Central Bohemia University?“ pokračuje Beall. „V Česku funguje Západočeská univerzita, Jihočeská univerzita, tak odtud jsme čerpali inspiraci,“ odpoví po chvíli přemýšlení zjevně nervózní Hájek. Patrně ví, proč si není příliš jistý. Na své časopisy zatím nemůže být hrdý.

Jeho firma vydává tři periodika z nejrůznějších oborů od sociálních a přírodních věd přes ekonomii až po medicínu. Zatím v nich publikují své vědecké poznatky hlavně lidé ze zemí bývalého Sovětského svazu. Za otištění jednoho článku se platí poplatek od 100 eur výše. Jeffrey Beall má jasno: tato „univerzita“ má jediný cíl a to je vydělávání peněz na úkor kvality vědy a vzdělávání. Sám Petr Hájek připouští, že vydávání textů, které akademici potřebují publikovat kvůli svým příjmům, je pro něj čistý byznys. „Snažím se něco si přivydělat. Nedělám nic nezákonného,“ ujišťuje.

Zaplatil, tak jsme to otiskli

Jedním z autorů, kteří u Hájka otiskli své vědecké poznatky, je i Wadim Strielkowski, akademik z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, jehož touha publikovat co nejvíce textů způsobila loni problémy celé univerzitě. Strielkowského závod o vědecké peníze skončil aférou, kvůli níž nakonec musel z nejstarší české vysoké školy odejít. „Strielkowski normálně zaplatil, tak jsme mu to otiskli,“ vysvětluje lakonicky Hájek, jako by si vůbec neuvědomoval, že i on se může svým byznysem podílet na vyvádění peněz ze státního rozpočtu. Strielkowského článek v Hájkově periodiku European Journal of Business and Economics se shodou okolností zabýval soukromým vysokým školstvím v České republice a možnostmi jeho rozvoje.

V redakční radě časopisu, která by měla úroveň vědeckých textů kontrolovat, působí například Mansoor Maitah z České zemědělské univerzity. Tento vysokoškolský pedagog sám publikuje v dalších „predátorských“ časopisech a polovinu z jeho osmi českých knih tvoří knihy vydané právě v Central Bohemia University. V radě zasedá také právnička Eva Vašková, která se na webových stránkách časopisu prezentuje jako akademička z pražské právnické fakulty. V akademickém sboru ale nikdo s takovým jménem nepracuje.

Petr Hájek, spolumajitel Central Bohemia University (Zdroj: Archiv)

Petr Hájek, který redakční radu vede, slibuje, že nesrovnalosti ve svých časopisech prověří a bude se snažit jejich obsah zkvalitnit. „Zvažujeme dokonce ukončení jejich vydávání,“ připustil v rozhovoru s týdeníkem Euro.

Jeho univerzita vedle publikace časopisů na svých internetových stránkách nabízí také pestrou škálu studijních programů. Nepotřebuje na ně přitom žádnou akreditaci a může je vyučovat bez jasně stanovené kvalifikace lektorů. Kromě obligátního udělování titulů MBA, které v Česku dnes nabízí za poplatek kdekdo, je Central Bohemia University v Česku průkopníkem ve zcela nových hodnotech. Ty by mohly Čechům imponovat. Především jejich touze po jakékoliv zkratce před či za jménem, kterou je možné umístit s dostatečnou hrdosťou na domovní zvonek či poštovní schránku.

Stačí si vybrat: klasické MBA (Master of Business Administration) v jedenácti oborech nebo vědecky znějící MSc. (Master of Science) ve třech oborech, pro méně náročné je tu BBA (Bachelor of Business Administration), dále exoticky působící MHA (Master of Health Administration) a pro nejnáročnější DBA (Doctor of Business Administration).

Cena? Od pěti do deseti tisíc eur. Pokud se děsíte pravidelné docházky do školy, s Central Bohemia University si odpočinete. Studium totiž probíhá především online formou.

Soud čeká na podnět

Může taková škola skutečně být v Česku univerzitou? Sám Petr Hájek připouští, že právě anglické označení „university“ tvoří značnou část marketingu, kterým oslovuje své zákazníky. Zároveň ale tvrdí, že usiluje o akreditaci akademického studia z Velké Británie či Spojených států, a proto se prý jeho škola může nazývat univerzitou. S tím zásadně nesouhlasí tajemník akreditační komise ministerstva školství Jiří Smrčka. „Je to protiprávní. Označení univerzita je podle českého vysokoškolského zákona chráněné pro vysoké školy univerzitního typu,“ uvádí Smrčka.

Český vysokoškolský zákon univerzitní vysoké školy definuje jako školy, které vzdělávají studenty ve všech typech akreditovaných studijních programů, tedy v bakalářském, magisterském a doktorském. Central Bohemia University nevyučuje ani v jednom z těchto programů. „Žádný rejstřík by neměl zaregistrovat právní subjekt, který má v názvu slovo univerzita nebo slovo od ní odvozené, a nespňuje tyto požadavky,“ doplňuje Smrčka.

Slovo univerzita používají pochybné instituce, které nabízejí v Česku ukrajinské právnické vzdělání na základě tamní akreditace

Rejstříkovým soudem Central Bohemia University je Městský soud v Praze. Když ho týdeník Euro na problematice označení školy z Ládví upozornil, soud uznal, že název je zřejmě protiprávní. „Z pohledu dozorčí úřednice je to klamavé. Nevíme, z jakého důvodu tedy navrhovatel nebyl vyzván k upřesnění či opravě, protože podle názoru příslušné dozorčí úřednice by v názvu nemělo být zapsáno slovo university. Podle převažující praxe může název univerzita používat pouze vysoká škola zařazená do rejstříku škol v souladu se školským zákonem,“ sdělila mluvčí městského soudu Markéta Puci. Soud může název vymazat jen za předpokladu, že k tomu někdo podá podnět.

Podobných příkladů je ale víc. Slovo univerzita používají například pochybné instituce, které nabízejí v Česku ukrajinské právnícké vzdělání na základě tamní akreditace. Slovo univerzita pravděpodobně neoprávněně používá také havajská škola LIGS University, nabízející kurzy MBA či DBA.

Přečtěte si o novém institutu ČVUT

Český mozek pro roboty. ČVUT otevře institut za miliardu

„Jedná se o podnikání na hraně zákona. České ministerstvo školství ty zahraniční studijní programy často neuznává. A druhá věc je, že to mate veřejnost. Pro laika je obtížné rozlišit mezi akreditovanými školami, natož když na trh vstupují školy, které nejsou vysokými školami či univerzitami, a přitom se tak tváří,“ říká Jiří Smrčka z akreditační komise.

V září vejde v účinnost novela vysokoškolského zákona, která by měla ztížit fungování škol nabízejících zahraniční vzdělání. V případě, že půjde o školy s akreditací ze země mimo Evropskou unii, budou muset získat povolení k podnikání od ministerstva školství. Pokud půjde o akreditace z osmadvacátky, neobejdou se školy alespoň bez registrace. Není ale jisté, jak se nastaví správná praxe a zda povolení a registrace přinesou nějaký regulační efekt na rozbujelý a nepřehledný trh vysokoškolského vzdělávání.

URL| <http://www.euro.cz/byznys/byznys-kolem-pochybne-vedy-se-uchytil-uz-i-v-cesku-1294711>

Ostravské stopy: Fotbal jsem hrával u Nové radnice, vzpomíná Ilja Racek

6.7.2016 ostrava.iDNES.cz str. 00 Ostrava / Ostrava - zprávy

MF DNES, Martin Jiroušek

V dnešním díle seriálu MF DNES Ostravské stopy, v němž se známé osobnosti vyznávají ze svého vztahu k Ostravě, přinášíme povídání s režisérem a divadelním ředitelem Iljou Rackem mladším. Jak vidí své rodiště?

Televize, rozhlas a divadlo, to byly sudičky u kolébky Ilji Racka mladšího. Syn známého filmového, televizního a divadelního herce Ilji Racka se narodil v Ostravě, která se mu stala osudnou. S rodinou v ní žije dodnes a také kulturní oblasti zůstává věrný.

„Ostrava má pro mne rozhodující význam tím, že je to mé rodiště, v paměti mi dodnes živě zůstává dřívější sad Dzeržinského s letadlem (dnes sad Čs. letců - pozn. red.) na ulici 30. dubna, kam jsme jako děti lezli. Fotbal jsem hrával zásadně na letní zahradě u Nové radnice. Když tam teď chodím do práce, tak se vždy vidím, jak si tam čtáme se spolužáky,“ prozradil Ilja Racek, který nedávno nastoupil na své nové pracoviště jako ředitel Slezského divadla v Opavě. Vánoční večere nadvakrát

V roce 1968 maturoval Ilja Racek ml. na známém Matičním gymnáziu.

„Na základní školu jsem chodil na haldu, ta se nacházela u Dolu Jindřich, v roce 1964 ji ale zbourali. Bydleli jsme vedle skladatele a dirigenta Vladimíra Brázdy. Potkával jsem jej jako kluk, pak jsem byl jeho ředitelem v Národním divadle moravskoslezském,“ vypráví Racek.

A slavný tatínek, představitel mimo jiné jediného upíra Drákuly s plnovousem? „Jezdil za námi do Ostravy na Vánoce. Měl tady svou tehdejší přítelkyni, známou herečku pocházející z Ostravy, oba tehdy pracovali v olomouckém divadle. Pamatuji si, že v 50. letech mířil ke mně do Ostravy, kde se odehrávala jedna vánoční večere u nás doma, a pak na tu druhou chodil k ní,“ vzpomíná syn. Mladý Zaorálek dostal vyhazov

Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let Ostravan Ilja Racek vystudoval obor Televizní publicistika na **Fakultě sociálních věd** a publicistiky Univerzity Karlovy, posléze režii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění. „Po studiích v Praze jsem v roce 1975 nastoupil jako pomocný režisér a asistent do Československé televize v Ostravě. V televizi jsem dělal například dabing cizojazyčných večerníčků, ve spolupráci s kolegy Volkmerem a Čvančarou jsem se podílel na adaptaci seriálu Laurel a Hardy a posléze na

polském hraném seriálu Čtyřicátník. Mými váženými kolegy byli například známí režiséři Alois Müller nebo František Mudra. Ten druhý byl spíše publicista a proslavil se například výrokem: K..va, jsi herec, tak hraj, vole,“ směje se Ilja Racek.

V televizi se seznámil také s Lubomírem Zaorálkem (nynějším ministrem zahraničních věcí - pozn. red.), napsali spolu scénář o životě regionálního divadla s hrdinou mladým hercem. „Šéf programu major Blažek to ale nepovolil, Luboš chtěl dokonce točit nějakou dramaturgií z díla Franze Kafky: to byla tehdy velká odvaha. Taky mu to neprošlo a musel televizi opustit.“

Tehdy společně s herci navštěvovali bar v Poštovní ulici nebo hospodu U Radů. „Tady si pamatuji na příhodu s hercem Miloslavem Holubem, kterému odmítli přidat přílohu k jím donesené tlačenke. Narazil na číšníka, který netušil, že Holub je VIP. Ten se pak odebral do jiné hospody a přestal k Radům chodit až do doby, než za ním přišla omluvná delegace. Pro restauraci jeho odchod znamenal citelnou ztrátu, měl kolem sebe řadu příznivců, co odešli s ním,“ vzpomíná Ilja Racek. V Opavě bude hledat témata ukazující rozporuplnou minulost

Od roku 1983 režíroval Ilja Racek soubor Těšínského divadla, odkud přešel do libereckého Divadla F. X. Šaldy. Režie v Těšínském divadle měla svá úskalí, ne vše se hodilo tehdejšímu komunistickému režimu. „Dělali jsme k nějakému výročí Karla Steigerwalda, s tím byly největší problémy, také nám zakázali Stonišovo Jezulátko. Pamatuji se, jak se tady v divadle tehdy jako statista vyskytoval mladý Jarek Nohavica. Hezké je, že ho to od divadla úplně neodradilo, o čemž svědčí jeho současná spolupráce s ostravskou operou...“

Jak vidí Ilja Racek opavské Slezské divadlo a jeho budoucnost? Přestože na dramaturgii příští sezony nechce nic měnit, tak vnímá tuto oblast jako jedinečné místo se svým geniem loci, kterého by chtěl v budoucnu využít.

„Slezsko je široký pojem, který má svou bohatou historii vlastně čtyř kultur: české, německé, polské i židovské. Tady bych chtěl pro budoucnost hledat zajímavá témata, která by na tu bohatou a taky komplikovanou historii navázala. Ta historie, to je drama samo!“

URL| http://ostrava.idnes.cz/ostravske-stopy-ilji-racka-ddt/ostrava-zpravy.aspx?c=A160625_2255943_ostrava-zpravy_jog

Téma mýtného se pohybuje v mediálním světě od ministerstva vnitra k resortu dopravy

7.7.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vás moc zdravím. A hned vám řeknu, co jsem si pro vás na příští minuty do osmnácté hodiny nachystal. Je plánované prodloužení smlouvy s firmou Kapsch na provozování mýtného systému v rozporu se zákony? Skončí kvůli tomuto sporu ve funkci ministr dopravy Dan Ťok? Dále ženy vpřed. Bude mít Velká Británie premiérku a Spojené státy prezidentku? K oběma bude asi po dnešku blíž. Položíme si toreadorskou otázku, býk či nebýk? Zajímá nás totiž, jestli se běhy s býky a korida ve Španělsku nakonec zakážou, anebo naopak zařadí, co já vím, do kulturního dědictví UNESCO. Dnes odstartovala první z nové generace ruských kosmických lodí, zatímco Američané svoje raketoplány vyřadili. Vyhrává Rusko boj o dobývání vesmíru? No, a podíváme se, jak dostalo židovské město v Boskovicích díky festivalu alternativní kultury nový kabát, respektive kaftan. Dobrý poslech.

Téma mýtného se tento týden pohybuje v mediálním světě od ministerstva vnitra k resortu dopravy a zpátky. Dnes ho měla mít na stole vláda, ale přesunulo se jako horký brambor na koaliční radu. Jak známo, ministr dopravy Dan Ťok navrhuje prodloužení smlouvy na mýtné o tři roky. A mezitím chce připravit nový tendr na provozovatele. Sociální demokracie ale upozorňuje, že tři vládní komise označily návrh za nezákonný. A že je od ledna v ohrožení výběr mýtného ve výši deseti miliard ročně. Mým hostem je právník ze sdružení Oživení Marek Zelenka, dobrý den.

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, co si myslíte vy? Je to řešení navržené ministrem Ťokem, tedy prodloužení smlouvy s firmou Kapsch právně v pořádku? Anebo odporuje zákonu o veřejných zakázkách nebo jiným normám?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Tak, samozřejmě nemůžu předjímat rozhodnutí antimonopolního úřadu. Každopádně ukazuje to na typický nešvar v české státní správě, kdy se nějaký problém odkládá tak dlouho, až se zjistí, že se musí používat výjimka. V tomto případě typický jednací řízení bez uveřejnění, které v tomto případě už asi je jediné možné řešení. A nedivím se ministerstvu dopravy, že si toto řešení vybralo.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A myslíte si, že tedy konečné slovo bude patřit antimonopolnímu úřadu, anebo soudu dokonce?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Tak, antimonopolní úřad je ta první instituce, na kterou se případní konkurenti musí obrátit. A samozřejmě v takovém, ve sporu, kde jde o takový objem peněz, bych se nedivil, kdyby to skončilo případně u soudu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a myslíte si, že skutečně jaksí to může být toto prodloužení smlouvy v rozporu se zákonem? O co se tyto případné námitky opírají?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Tak, budou se samozřejmě opírat o to, že ministerstvo dopravy svým zaviněním, to znamená svou liknavostí a nastavením původní smlouvy se dostalo do situace, kdy omezilo ostatní konkurenty v přístupu na trh s mýtným v České republice. To bude ta základní výtká. Obávám se ale, že antimonopolní úřad nebude dostatečně odvážný na to, aby opravdu zakázal plnění této, takto uzavřené smlouvy, protože se opře o to, že samotné pokračování mýtného systému je ve veřejném zájmu. A netroufne si, netroufne si tuto smlouvu zrušit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a kdyby tedy došlo na soud, tak kdo by se na něj mohl obrátit? Může to udělat třeba společnost SkyToll, která o provozování mýtného systému měla zájem, anebo i někdo jiný, než potenciální zájemce o zakázku?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

V tomto případě cesta vede prvně přes antimonopolní úřad, na ten se může obrátit jak kterýkoli konkurent, tak může antimonopolní úřad zahájit takové řízení sám. A zjistit, jestli zadavatel postupoval podle zákona. Když zjistí, že ne, tak by mohl nějaká opatření, která nabízí zákon, použít. Podle mě připadá v úvahu primárně asi pokuta samotnému zadavateli, ale antimonopolní úřad podle mě nepřistoupí k tomu, aby tu smlouvu zrušil. No, a v případě, že konkurenti nebo ministerstvo dopravy nebude souhlasit s rozhodnutím antimonopolního úřadu v prvním stupni, tak potom jde to kolečko nejdříve k předsedovi antimonopolního úřadu a potom až přichází v úvahu cesta správní žaloby ke Krajskému soudu v Brně.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, a kdo myslíte, že by tuto žalobu mohl podat, kdo k tomu má z jakého titulu oprávnění?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

No, tak primárně půjde určitě o ty konkurenty, které, který přišli o případný zisk. Takže určitě ta společnost, kterou jste zmiňoval, připadá v úvahu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A jaké by mělo právní dopady, kdyby soud označil to prodloužení smlouvy za nezákonné? Musel by stát odškodnit ty konkurenty, případně jaké částky se třeba v takovýchto kauzách řádově vyplácejí?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Tak, to samozřejmě záleží na velikosti té zakázky. To takhle dopředu opravdu není možné říct. Navíc by se ten spor vlekl určitě mnoho, mnoho let. Takže to je věštění z křišťálové koule.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To znamená, že nemůžete ani komentovat ten potenciální trestně právní dopad na ty, kdo by tu smlouvu podepisovali? Nedá se tady jaksi extrapolovat zkušenost s kauzou Opencard?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Tady to srovnání se určitě může nabízet. Každopádně to trestní řízení ohledně Opencard podle mých informací ještě není u konce. Takže vlastně nevíme, o co v tomto případě, v té trestně právní rovině primárně šlo. Neumím si představit, že by soud odsoudil někoho za to, že vybral právě postup pomocí jednacího řízení bez uveřejnění v případě, že si ministerstvo dopředu pořídilo nějaké právní posudky, znalecké posudky a tak dále.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, já mám ještě na závěr jednu otázku, protože náš rozhovor se chýlí ke konci. A to, jaké řešení je momentálně podle vás, dejme tomu, právně komfortní? Tedy že připraví třeba sněmovna nějaký speciální zákon, nebo že ministerstvo třeba začne vydávat papírové kupóny?

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

No, nejsem odborník na mýtní systém. Každopádně ministerstvo by mělo co nejdříve řešit vypsání té nové soutěže o přípravě zadávací dokumentace k té nové soutěži. Chápu, že v případě, že si Česká republika před deseti lety zvolila tento systém, tak bude mít nějakou vůli pokračovat zrovna v mýtních branách a tak dále. Nicméně neumím si představit, že by na to byla potřeba nějaká legislativní změna. Myslím si, že pomocí toho jednacího řízení bez uveřejnění a co nejrychleji vypsání soutěže se to přechodné období dá docela nějak překlenout.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Konstatuje právník ze sdružení Oživení Marek Zelenka. Já vám děkuji, na shledanou.

Marek ZELENKA, právník, sdružení Oživení

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A na druhé lince máme politologa z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kamila Švece. Dobrý den.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, já se odpíchnu od toho, co se dělo dnes odpoledne. Ono to možná neznamená vůbec nic, ale máme něco hledat za tím, že se do toho, takříkajíc, kyselého jablka nechce zakousnout vláda, ale přesunuje se na koaliční radu?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, ona ta, ta jednání koaliční rady má více příčin, není to, není to jenom problém mýtného v té poslední době, nebo v těch posledních dnech. Ale jsou to problémy dlouho..., dlouhodobější, třeba i s policejní reformou. Takže spíš, spíš tady to kyselé jablko představuje jakési problémy, přes které si koaliční strany ČSSD a hnutí ANO vyřizují své jakési problémy, nebo komplexy z toho, co se jim daří nebo nedaří prosazovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. Raději než ve vládě tedy.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Raději spíše než ve vládě. Ostatně ono obecně to jednání ministrů a členů vlády vyřizovat si, vyřizovat si jakési problémy přes, přes média, nebo takto veřejně, je poněkud zvláštní. Spíše by měli efektivně jednat na vládě o tom, jak ty problémy vyřešit, a ne se úplně napadat z toho, kdo je více neschopný v tom kterém problému.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, je to skutečně asi předvolební boj, na tom se asi shodneme. Ale jak vážná je ta situace kolem ministerstva dopravy pro hnutí ANO právě před volbami?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak není to úplně komfortní situace. Neboť při jednáních o vyměněného ministra dopravy druhého, takže v okamžiku, kdyby to byl další případný odvolaný ministr dopravy, další neúspěšný ministr, tak ty teze o tom, že budou, budou ve vládě odborníci, kteří, kteří se budou obklopat týmy profesionálů a podobně a budou efektivně spravovat zemi, by zřejmě vzaly za své. A ukázalo by se, že to není úplně tak pravda.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Takže si myslíte, že hnutí ANO bude už z tohoto důvodu trvat na tom, aby ministr dopravy zůstal, a že tedy nejsou podle vás moc podložené ty spekulace o tom, že by se teď vyměňoval?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, ono bude záležet samozřejmě i na pozici premiéra Sobotky. Nicméně premiér Sobotka v tomto ohledu není příliš komunikativní, není příliš výrazný. A za sebe nechává momentálně komunikovat spíše prvního místopředsedu strany Chovance, který, který se pouští teď do kritiky ANO. Ten postoj, postoj premiéra by měl být mnohem ráznější a známější. A myslím si, že by i sám premiér měl nějakým způsobem tu situaci moderovat, nebo alespoň podpořit, podpořit jednoho či druhého z ministrů, případně jim "zakázat" takto, takto zesměšňovat jednání vlády jednotlivými svými vystoupeními.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale mimochodem kdyby se tedy postavil za Milana Chovance premiér, tak je jasné, že ministr Chovanec tady hraje nějakou svoji kartu, nebo i kartu obecně sociální demokracie. Ale může jí to v tom předvolebním boji spíš pomoci nebo uškodit?

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, to je, to je těžká otázka. Ono do jisté míry to může, může vlastně i pomoci třeba i hnutí ANO a Andreji Babišovi. Neboť ten, jak známo, o sobě rád říká, že čím víc je kritizován, tím víc je u voličů oblíben. A

samozřejmě když bychom to brali v kontextu všech těch problémů, které ta vláda má za posledního přibližně čtvrt roku, tak spíše více těch problémů má sociální demokracie. Ať už je to tedy ta policejní reforma, kterou se snaží právě i ministr Chovanec zřejmě částečně přebít tím problémem s mýtným. Anebo ať už je to protikuřácký zákon sociálně demokratického ministra zdravotnictví, který také neprošel.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a na čem se tedy může ta dnešní koaliční rada dohodnout? Aspoň co se týká třeba mýta.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že tam k těm dohodám zase příliš nedorazí. Tak jako již na několika posledních koaličních radách. A tam předpokládám, že se dohodne, že, že na vládě chtějí se všichni dále účastnit, že všichni, všichni chtějí pokračovat v tom nastoupeném trendu. A že, že budou dělat vše pro to, aby, aby problémy vyřešili. Ale žádné konkrétní řešení bych nečekal. Předpokládám, že proti sobě budou stát ministr dopravy s ministrem vnitra, který se snaží nějakým způsobem do té problematiky prolamovat, ostatně dnes přišel s návrhem z ministerstva vnitra o, o zákazu předjíždění kamionů na dálnici a podobně, tak jaksi zvláště přejímá, přejímá problematiku jiného resortu, takže tam zřejmě to bude v této personální, v personální rovině, personální rovině těchto problémů. Ale konkrétní řešení tam nevidím.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To říká politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kamil Švec. Já vám děkuji za vaše názory. Na shledanou.

Kamil ŠVEC, politolog, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Brexit a české obecné referendum

7.7.2016 ČRo Plus str. 04 18:10 Názory a argumenty

Jan FINGERLAND, moderátor

Britové pravděpodobně vystoupí z Evropské unie a to na základě referenda, které o brexitu rozhodlo poměrně těsně na základě důvodů, ke kterým se dnes už ani jejich hlasatelé moc nehlásí. Jak by asi dopadlo referendum u nás. Nad tím uvažuje politolog Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJEK, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Karlova univerzita

Velká Británie je u nás vyhlášena svou politickou kulturou, avšak brexit svědčí o tom, že si na celostátním referendu docela vylámala zuby. Není divu. Hlasování o dalším členství Spojeného království v Evropské unii bylo teprve třetím celostátním všelidovým hlasováním v jeho historii. A neznámý terén často zaskočí i zkušeného matadora. První celostátní referendum proběhlo v roce 1975 a na jeho základě Velká Británie zůstala v evropských společenstvích, většinou 67 % hlasujících. Druhé referendum z roku 2011 se týkalo změny volebního systému, a jelikož si skoro 68 % jeho účastníků přálo zachování toho stávajícího, opět nevznikl zásadní problém. Až nyní, když nálady ve veřejnosti byly zhruba řečeno půl na půl, a výsledek hlasování znamená opravdový historický zlom. Rozhodlo o něm 52 % hlasů při 72% volební účasti, tedy zhruba 37,5 % oprávněných voličů. Přičemž nemalé části z nich šlo přitom především o „konec polské havěti“, jak znějí nápisy, které se nyní v Británii objevují. O fungování Evropské unie měli britští voliči poměrně mlhavou představu. Středoevropana na první pohled muselo zaskočit, že tvůrci britského zákona neřešili podmínky platnosti v podobě hranice účasti nebo procenta hlasů odevzdaných pro určitou variantu. V zemi s tradicí prostého většinového systému, v němž k výhře stačí jednoduchá většina a vítěz, jak se říká, „bere vše“, se podobné úvahy možná pokládaly za hnidopišské. A na vině může být i právní nezávažnost britského referenda, byť naprosto formální. Letos na jaře se konalo referendum i v Nizozemsku - konkrétně o asociační dohodě

Evropské unie s Ukrajinou. Velmi liberální nizozemská zákonná úprava referenda, umožňující jeho snadné vypsání a stanovující nízký práh pro zohlednění výsledku, byť oficiálně jen poradního, umožnila, aby nad pracně dojednanou smlouvou nyní visel velký otazník. Vztahy Evropské unie s Ukrajinou přitom většině hlasujících posloužily pouze jako záminka, jak dát najevo nespokojenost s domácí vládou i s Evropskou unií. Ukrajinu mnozí z nich ani nedovedli ukázat na mapě. Historicky nahlíženo, předtím se celostátní referendum v Nizozemsku konalo v roce 2005, kdy krátce po francouzském hlasování též zamítlo euroústavu, a ještě před tím v roce 1805. Neboli skoro v pravěku. S referendy se totiž poslední dobou skoro roztrhl pytel a v budoucnosti můžeme být svědky ještě mohutnější vlny. Do českého parlamentu přitom už doputoval vládní návrh zákona o celostátním referendu. Poučení z brexitu i Nizozemska by mohlo znít asi následovně: vypsání referenda by mělo být dosti složité, aby šlo o mimořádný, nikoliv běžný způsob rozhodování. A za druhé, hranice platnosti by se měla blížit polovině oprávněných voličů. Jedině tak lze snížit riziko těsných či zbrklých rozhodnutí, u nichž voličům možné důsledky začínají docházet až den poté. Tedy, až když je pozdě.

Poznatky ze seznamky

7.7.2016 Vlasta str. 53 Fejeton
EVA KADLČÁKOVÁ

„Hledám ženu s čárkou“ – tak takovým hlášením mě uvítala seznamka, když jsem se na ni, já zoufalka, připojila. S jakou, proboha, čárkou? Ptala jsem se v údivu. Ale ptát jsem se nemusela, vlastně jsem to věděla. Aspoň dosud si myslím, že moje rozklíčování bylo správné.

Ostatně pobyt na seznamovací síti to jen potvrzoval. Sotva jsem, přerostlé poupě, na internetu vykvetla, snesly se na mě desítky až stovky žádostivých motýlů. A osmdesát procent z nich neskrývalo svůj ryzí zájem o použití kladélka – jak říkával Miloš Kopecký – nic víc. „Pomazlíme se?“ reagovali například na můj inzerát o vážném seznámení. „Ne,“ odpovídala jsem suše. A oni to vzali a na nic výživnějšího nedošlo.

Ti byli v pohodě. Pak ale na serveru působí početná skupina zakuklených trubců. Ti oblétaří kolem jakoby bez většího zájmu, pozvou vás na nezávaznou kávu – a když jim po ní dáte košem, oj, to se se zlou potážete: „Víš, že jsi kráva?“ napsal mi jeden, „Udělal jsem se tě volat!“ Tahle věta mě pořád baví a budu si ji pamatovat až do nejdelší... do nástupu Alzheimeru.

Což nastane možná v dost blízké budoucnosti. To uvádím proto, abych se přenesla k přibližně polovině zájemců věkem o dobrých patnáct let mladších. „Omlouvám se,“ odpovídala jsem na jejich komplimenty, „jsem na vás stará.“ „Právě naopak,“ psali mi oni, „je ti přesně akorát.“ Mimochodem: tykání je dalším standardem na seznamovacím netu. „Ba ne,“ deklamovala jsem tvrdošijně a změnila formulaci: „cítěla bych se vedle vás stará.“ Tahle věta už zabírala. Doporučuju.

Přinejhorším lze zablokovat konverzaci. Odzbrojení loudilové ovšem vytahují jiné zbraně na jiných místech. „Píše mi Alois,“ informuje mě jakýsi Mirek, „že jsi ho zablokovala a máš ho zase připustit...“ Připustila jsem maximálně, že Alois je vynalézavý, s Mirkem jsme se tomu zasmáli a dali si rande.

Rande na seznamce je absurdní záležitost. Přijdete na místo určení a tam postává neznámý chlapík. Musím uznat, že až na jedinou, výše jmenovanou M výjimku (myslím toho vola – tedy to o sobě prohlásil v sám), jsem se setkala jen se samými milými, ba si i vtipnými, přívětivými a pohlednými muži, někteří by se o mě a mé děti dokonce z fleku postarali.

b Splňovali – aspoň na první dojem – vše, co si žena S může od muže přát. A přesto: láska na vydaný povel m prostě nesalutuje. Závidím všem, kteří ji v sobě p dokážou vybudit k činu, když se na tom vzájemně d domluví. To ale není můj případ.

d
Můj případ byl, že jsem nikoho z nich nedokázala po první schůzce políbit – a že se to jako zkušební p disciplína žádá. Že korespondence měla často větší grády než osobní kontakt. Že okouzlení může pominout i jen na základě posazení hlasu partnera, a tak je dobré nápadníka předem aspoň slyšet po telefonu. Že překvapení je vždycky oboustranné a bůh ví, co doopravdy protistrana chce a co se jí honí hlavou, když se na vás dívá, když vás poslouchá, když s vámi jde městem. Roli hraje i to, kdo vede společné kroky a jaké je téma hovoru. „Bramborové knedlíky z prášku bych nejedl,“ osypal se kupříkladu jeden ženich. A bylo vymalováno.

Chci říct, řada slibných partií se vám už nikdy neozve a vy se jen dohadujete proč. Řadě partií se už nikdy neozve vy. A ono je to asi lepší. Protože k mým poznatkům patří i to, že zdvořilostní – a pravdivá – odpověď: „Ano, bylo to fajn,“ může v protějšku vyvolat neodůvodněná očekávání. Bylo to přece jen jedno kafe, jen jeden prima pokec...

Možná ve skutečném světě žijí lidé, kteří se na seznamce proklestili záplavou trnů ke své růži. Já romantička ale nakonec asi na pohádky nejsem. Tak zpátky z virtuálu do reálu. „K pořádný práci,“ jak by mi doporučila babička, „práce ti vyžene choutky z hlavy.“ Hmm, babi, a ty tomu vážně věříš?... *

Eva Kadlčáková • Absolventka žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. • Působila v rozhlasových a televizních médiích a v reklamě. • Dnes pracuje v Českém rozhlase. Její fejetony můžete slyšet o víkendech v pořadu Kolotoč na Dvojce anebo na stanici Český rozhlas České Budějovice.

Foto autor| ILLUSTRACE GABRIELA RYŠKOVÁ / FOTO ARCHIV

Varšava hostí prezidenty a lídry zemí států NATO

8.7.2016 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Varšava dnes hostí prezidenty a lídry zemí států NATO. Dva týdny po britském referendu o opuštění Evropské unie apeloval americký prezident Obama na Británii, aby dál plnila svoji klíčovou roli v bezpečnosti Evropy. Ale hlavním tématem summitu v polském hlavním městě je obava z rostoucí hrozby ze strany Ruska. Je to tak? Na to se budu ptát Oldřicha Bureše z katedry bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Dobrý den.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Je to tak, že Rusko je hlavní téma summitu?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Určitě to hlavním tématem je. A v podstatě je to v rámci NATO hlavním tématem už od kroků Ruska na Krymu a ve východní části Ukrajiny. To znamená, zhruba od toho počátku roku 2014. Nicméně je pravda, že také ten brexit, ačkoliv to nemá být oficiální téma, je určitě jaksi přetřásán poměrně výrazně. Takže Rusko určitě dominuje. Ale dopady brexitu a role, role Británie, jak co se týče Aliance, ve které samozřejmě Británie nakonec nadále zůstává, ale tak, řekněme, její role z hlediska opouštění evropských bezpečnostních struktur v rámci EU určitě bude velmi diskutovaná.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Pojďme se podívat nejdřív na tu ruskou hrozbu, jak jste říkal, tak od doby, co v roce 2014 anektoval Krym a byla občanská válka v, na Ukrajině, tak se zvyšují debaty o tom, že Rusko je čím dál větší hrozbou pro evropskou a světovou bezpečnost. Je tam, je tam nějaký ještě další, jsou tam další důkazy, proč Rusko je takovou hrozbou, že je třeba třeba teď rozmístit tři tisíce vojáků v Estonsku, Litvě a Lotyšsku a v Polsku právě na hranicích NATO s Ruskem?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Tak, některé další věci tomu ještě napovídají. Například, řekněme, zvýšená aktivita ruského letectva nejenom v okolí Pobaltí, ale i, řekněme, v jiných částech světa. A nad severní, nad severní Evropou. Což znervózňuje třeba velmi Švédsko a Norsko. Ale ruské stíhačky a bombardéry v podstatě se snaží létat všude tam, kde létaly za Sovětského svazu. To znamená, velmi zvýšená aktivita. Navíc ta aktivita je často, má těch letadel taková, že nejsou se zapnutými identifikačními zařízeními, takže to, řekněme, vyvolává vždycky možnost určitého střetu,

případně nehody a podobně. A jsou jaksi zvýšené agresivní kroky z hlediska NATO vnímány poměrně masivní cvičení při hranicích, zejména pobaltských členů Aliance. Takže jaksi určité náznaky tam jsou. Plus někteří by řekli, že i nejnovější strategické vojenské dokumenty z Ruské federace v podstatě jsou více otevřeny, řekněme, označováním členských států NATO coby možné nepřátele. Plus nejnovější výroky třeba Vladimira Putina týkající se instalace radaru protibalistických střel a, a obrany. Nedávno v Rumunsku, kde v podstatě vzkázalo Rumunsko a zároveň Polsko, kde mají být proto rozmístěny střely v nejbližší době, aby si rozmysleli podobné činy. Protože by na ně mohli být, řekněme, směřovány protiodvetná opatření ze strany Ruska. Takže ty obavy zejména z východních členů Aliance jsou, řekněme, do značné míry reálné.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Rusové NATU kontrují, že tím rozmístěním NATO spouští novou železnou oponu. Ale pojďme se zastavit ještě u Británie. To, že by Británie opustila Evropskou unii, což stále ještě není jisté, ale řekněme, že ano, a opustila i její bezpečnostní složky, by nějak ovlivnilo její fungování v rámci NATO?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Tak, přímo určitě by to v rámci NATO to fungování neovlivnilo. Nicméně Británie vždycky hrála takovou poměrně důležitou roli právě v rámci Evropské unie, kde se dlouhou dobu od počátku devadesátých let, kdy se začala formovat nějaká, řekněme, bezpečnostní dimenze, včetně budování z nějakých, nebo pokusů o budování nějakých vojenských kapacit v rámci EU. Vždycky tvrdila a snažila se zamezit tomu, aby došlo k nějaké duplicitě. Případně aby NATO bylo jaksi odstrčeno na druhou kolej. Takže z hlediska tohoto jaksi Evropská unie bez Británie bude vypadat jinak. Plus někteří ten krok, pokud skutečně k tomu vystoupení dojde, vnímají jako jisté znevěhodnění Velké Británie, což vadí zejména zase třeba těm pobaltským státům, protože na rozdíl třeba od Francie, popřípadě ještě více Itálie a Španělska, a kde ty snahy posílit to východní křídlo Aliance jsou poměrně slabé. Tak Velká Británie to vždycky zastávala. A tím, že se nebudou moci o ni opřít v rámci těch evropských struktur, v rámci EU, tak to vnímají jako poměrně velkou nevýhodu.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Ohrožení. Hm. Bude tématem také docela častý útok Donalda Trumpa na to, že Spojené státy kryjí dvaasedmdesát procent vojenského rozpočtu NATO, dvaasedmdesát procent je ohromné číslo. A že by měly Spojené státy víc šetřit. A naopak Evropané si na svoji vlastní obranu víc přidat?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

To je určitě zase dlouhodobé téma v rámci NATO. Na posledním summitu před dvěma roky ve Walesu byl přijat závazek všemi státy, že postupně bude navýšen rozpočet členských států Aliance, až na ty ideální její dvě procenta ...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Což dělají asi pět zemí v této chvíli.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Přesně tak. Takže to bohužel zatím tedy se tomu jaksi u mnoha států nepřibližuje. Nicméně některé trendy, to znamená, aspoň zastavení poklesu výdajů na obranu. A ve většině evropských členských států lze vnímat jako pozitivní, byť zase kritikové by uvedli, že v podstatě se jedná pouze o zastavení toho výrazného poklesu z předchozích let. A případné nárůsty, včetně třeba České republiky, jsou zatím příliš pomalé na to, aby se plnily ty závazky z těch minulých summitů, zejména tedy z toho Walesu. Takže záleží, jestli chceme být pesimisty nebo optimisty, ale jak jste již uvedl, pouze asi čtyři nebo pět členských států Aliance plní v současné době závazek vydávat dvě procenta HDP na obranu.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Až kdyby, kdyby se Američané rozhodli, že budou šetřit a že z těch dvaasedmdesáti procent, že se jim to prostě nezdá a budou ukrojit. To by byl velký zásah pro NATO.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

To samozřejmě ano. NATO vždycky bylo postaveno na tom, že Spojené státy americké jsou první mezi rovnými. Což samozřejmě jim dává možnost tý akce, které ostatní členské státy nemají. Ale zároveň jaksí to vyžadovalo to, že vydávaly výrazně vyšší výdaje na obranu, ozbrojení, než ti ostatní členové Aliance. Což v kontextu studené války, kdy je potřeba říct, že kvůli tomu původně net vznikla zadržováním Sovětského svazu a komunistické hrozby, jaksí dávalo smyslu z hlediska bezpečnosti Spojených států amerických. My nějak vnímáme, jsou určití američtí politici, zejména tedy Donald Trump, kteří by jaksí chtěli jednak, aby více vydávali ostatní členové, což není úplně nové. Ale možná by Spojené státy přehodnotili. Řekněme, tu roli světového a bezpečnostního garanta, a i co se týče jejich spojenců, pokud ti nebudou ochotni více přispívat.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A jenom připomeňme, že to samé tvrdil i demokratický kandidát v primárkách Bernie Sanders, který také chtěl šetřit. O summitu NATO ve Varšavě jsme mluvili s Oldřichem Burešem, z katedry bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkujeme.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** UK

Není zač. Na shledanou.

Summit Severoatlantické aliance v Polsku

8.7.2016 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Má to být nejdůležitější summit Severoatlantické aliance od konce studené války. Možná je to trochu nadnesené, ale každopádně chce aliance dát najevo větší schopnost bránit svoje členy než dřív. Do pobaltí a Polska budou směřovat 4 tisíce spojeneckých vojáků, coby odpověď na ruskou anexi Krymu a také vojenské angažmá Moskvy na východě Ukrajiny. NATO by se mělo také vyjádřit k tomu, jak pomůže hasit migrační krizi anebo jak se vypořádá s terorismem. Přitom v dějišti summitu máme našeho zpravodaje Víta Pohanku, víte, zdravím tě.

Vít POHANKA, redaktor

Hezké poledne.

Daniel BURDA, redaktor

My jsme tady už referovali v předešlých dnech o tom, že Polsko dočasně obnovilo kontroly na hranicích. Čili dotýkají se ty bezpečnostní manévry v podstatě celé země.

Vít POHANKA, redaktor

Já jsem neměl bohužel ten čas, abych se zajel podívat třeba do Českého Těšína nebo do polského Českého Těšína, abych se podíval, jak to vypadá tam, ale předpokládám, že to tam lidé asi pocítí, protože byly obnovené kontroly, byly sem na letišti, kde určitě je znát velká přítomnost bezpečnostních sil asi v jiných velkých polských městech třeba v Poznani, v Lodži nebo Gdaňsku to tak cítit není, nebo na venkově, ale tady ve Varšavě to setsakramentsky pustíme. Já s tebou teď mluvím vlastně kousek od národního stadionu, kde se začínají sjíždět představitelé vlád prezidentů nejen členských zemí, ale i těch partnerských států, plus ministři zahraničí a obrany, celkem je to víc než z pěti desítek zemí, takže si asi dokážeš představit, že je tady docela velký cirkus, jestliže se to dá takhle říct.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já si tyto summity pamatuji i z Prahy, takže představit si to dokážu docela dobře. Ale k takové politické otázce toho směřování summitu a Polského vztahu k němu, podle polského prezidenta Andrzeje Dudy má aliance vyjádřit solidaritu a jednotu. Co si pod tím, Vítku, Varšava představuje?

Vít POHANKA, redaktor

Já, když bych to měl shrnout, tak si pod tím polští politici, ať už ze kterékoliv části politického spektra představují stálou přítomnost jednotek členských zemí na východu Polska, ale také pobaltských republikách, NATO už dalo najevo, o tom jsme mluvili, hodně se o tom psalo, že v téhle oblasti budou nasazené ty čtyři prapory, sestávající hlavně z amerických britských, německých a kanadských vojáků, to mají být zhruba ty čtyři tisícovky vojáků, které jsi zmínil, ono to není popravdě řečeno nic moc, ale podle polských politiků i tohle bude prostě určitá bezpečnostní záruka, protože si každý případný agresor a tady si hlavně v Polsku myslí hlavně samozřejmě na Rusko, ne snad ani dvakrát, ale třikrát, rozmyslí spustit nějakou operaci vojenskou v místech, kde jsou nejenom Poláci, Litevci, Lotyšci a Estonci, ale právě také ti Američané, Britové, Kanadčané a Němci, a ta jejich přítomnost má být tím vyjádřením solidarity, po které Polsko a Pobaltské republiky volají hlavně v souvislosti s tím, co se teď vlastně už 2,5 roku děje hlavně na východě Ukrajiny a co se stalo na Krymu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A na kolik se snaží Polsko od Aliance ty bezpečnostní záruky nejen přijímat, ale také samo na její obranyschopnost přispívat. Tím narážím na fakt, že řada členů Aliance nesplňuje závazky ve výši 2 % HDP.

Vít POHANKA, redaktor

Přesně tak, ale v Polsku je právě jednou z těch zemí, která, jestli si dobře vzpomínám, kromě třeba SPOjených států, Británie a Turecka dává na obranu už teď necelá 2 % HDP. Plánuje ten rozpočet ještě zvyšovat a tohle je Tomáši, na Polsku docela zajímavé bez ohledu na to, jak rozhádaní jsou zdejší politici bez ohledu na to, jak do sebe tepou kvůli rozepřím okolo Ústavního soudu a podobně, tak jestli se na něčem shodnou, tak je to to, že je potřeba dávat velké prostředky na obranu. Takže Polsko tady v tomhle tom má řekněme v rámci Aliance opravdu, řekněme, čisté svědomí a patří k těm zemím, které splňují ten závazek, o kterém jsi se zmiňoval.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To záleží na historických zkušenostech a geopolitice.

Vít POHANKA, redaktor

Určitě.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to byl z Varšavy náš tamní zpravodaj Vít Pohanka, díky na shledanou.

Vít POHANKA, redaktor

Na slyšenou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A na druhé lince je připraven politický geograf z Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** Michal Romancov, dobrý den. To, co říkal Vít Pohanka, tak vyplývá, že Polsko je rádo, že vůbec bude v této oblasti rozmístěno, doufejme, po tomto summitu asi 4 tisíce vojáků Aliance, ale že trochu si říká, že by toho bylo potřeba více a nastálo. Je to podle vás, jak také podotýká jeden z komentátorů, to s čím přichází Aliance, a to příliš pozdě a příliš málo?

Michal ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd**

Je to určitě pozdě, protože po vlastně ruském výpadu proti Gruzii v roce 2008 přišel nový výpad vůči Krymu, čili v tomto ohledu to je pozdě a může se to zdát málo, nicméně, pokud vycházíme z toho, že si nikdo válku nepřeje, tak se domnívám, že ta demonstrace těch důležitých vlajek, to znamená, Kanada, Británie, Spojené státy, jak jsme o tom už hovořili, tak ta by v tento okamžik měla být dostačující z toho úhlu pohledu, že se tím demonstruje právě ona jednota a odhodlání bránit každého člena Aliance. Jiná věc je, kdyby se Rusko rozhodlo k přímému útoku na Pobaltí. Tam potom víme a média toho byla v posledních měsících plná, že jsou ty odhady, že by na to dokázalo v této části té možné fronty vzdorovat jen několik desítek hodin. Na to je to málo, ale předpokládáme, že k válce nedojde.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak ale já se zeptám teď úplně z opačné strany. Neznamená ten příslib aliance předpokládaný, to chrastění zbraněmi zvyšování napětí s Ruskem?

Michal ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd**

Já si myslím, že neznamená, protože ta situace je už jaksí tak špatná, že horší v zásadě už být nemůže. Rusko neustále používá argument. My cvičíme na svém vlastním území. My posilujeme vojenské kapacity na svém vlastním území. Tady bych chtěl připomenout, že cvičení západ, která začala probíhat ve velkém jaksí měřítku se zapojením obrovského množství tak té techniky i vojáků, začala dávno před agresí na Krymu. A tohle to je odpověď Severoatlantické aliance, která také cvičí na svém území a také posiluje vojenské kapacity na svém území, to znamená, je to přesně to, co tak často a rádo používá Rusko. My přijímáme reciproční opatření. V tomto ohledu se nemůže jednat o zhoršování situace.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A když se podívám na ty příspěvky a tím jsem ukončil i rozhovor s Vítom Pohankou, do té pokladny samozřejmě symbolické na to, tak považujete za velký problém fakt, že mnozí členové včetně české republiky zdaleka nedosahují 2% výdajů na obranu, jak se zavázali?

Michal ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd**

Určitě to problém je. Nicméně ty peníze samy o sobě jaksí problémem nejsou. Ty země, které jsou součástí NATO, jsou v zásadě tak bohaté, že pokud bychom pouze poměřovaly poměry těch financí, které vynakládají státy Severoatlantické aliance a Ruska, tak jakoby peněz máme dost, otázka je, efektivita jejich využití, odhodlání je použít na jaksí vytvoření dostatečného odstrašujícího potenciálu. A myslím si, že v tomto ohledu jsme to v uvozovkách ještě neprohráli, ale stát se tak může, pokud se i nadále budeme chovat tak, jako jsme se chovali dosud.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A myslíte si, že teď na tom summitu ve Varšavě zazní nějaké závazky, že skutečně většina členů bude navyšovat svoje vojenské rozpočty?

Michal ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd**

Myslím si, že zazní, ale zase ono není důležité, ani tak to zazní, není důležité, co se potom reálně stane, protože ty výzvy k tomu, že musíme a budeme přidávat víc, tak ty už zněly mnohokrát, zatím to bohužel nemělo ten jaksí očekávaný efekt.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Politický geograf z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Michal Romancov. Děkuji vám, na shledanou.

Michal ROMANCOV, politický geograf, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd**

Na shledanou.

Nakonec se prý referenda v zemích EU budou moci konat . Má to ale jeden háček

8.7.2016 eportal.cz str. 00 Politika
František Matějka

Brexit vyvolal paniku. Politici, politologové a samozvané elity se předhánějí ve frontě veřejného prostoru, aby nám sdělili, proč je referendum o EU špatně. Některé argumenty svou absurdností předčí očekávání.

Brexit vyvolal paniku. Politici, politologové a samozvané elity se předhánějí ve frontě veřejného prostoru, aby nám sdělili, proč je referendum o EU špatně. Některé argumenty svou absurdností předčí očekávání.

Informační kampaň byla jednostranná

Za našimi hranicemi například Juncker nebo Schulz, u nás doma Sobotka, Pehe nebo třeba Halík. Mezi těmi všemi vyjádřeními, jaká chyba byla svěřit osud státu Britům a jaká chyba by byla svěřit ho občanům u nás, by neměla zapadnout slova dalších. Roztrhl se s nimi pytel. Se zajímavým postojem k referendu vystoupil politolog Thomas Kulidakis. Podle jeho názoru, který si upevnil studiem na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a prací na Generálním sekretariátu Evropské komise, by se tzv. velká referenda konat mohla, ale rozhodovat by v nich měli jen ti, kteří tomu rozumí: „Za předpokladu, že by mu předcházela dlouhá informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu. K samotnému hlasovacímu archu by se mohl připojit třeba dotazník, na kterém by hlasující na několika otázkách dokázali, že vědí, o čem hlasují. Tak by se k vyslovení svého názoru kvalifikovali, jinak by hlasovat nemohli.“ Fascinující.

Představil jsem si na chvíli poslance Evropského parlamentu, kteří zvedají ruku i 10x za minutu k normám, které změň životy 500 milionům občanů členských států EU, jak podle slov pana Kulidakise vědí, o čem hlasují. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Pokud jste ještě neviděli, fakt doporučuji video z hlasování v závěru článku.

Nechodme daleko. Bývám poměrně častým hostem ve Sněmovně a Senátu. Obsah zákonů, o kterých se vede alespoň rozprava, což je podstatná menšina, protože o normách z Bruselu, určených k implementaci, se rozpravy ani nevedou, není podle mých osobních zkušeností z rozhovorů znám většině našich zákonodárců. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Funguje to tak, že jim na jednání klubu, výboru a v kuloárech jejich lidí řeknou, jestli je to ok nebo ne. Je utopií domnívat se, že naši zákonodárci bezpečně vědí, jaké dopady bude mít jejich hlasování.

Omezovat právo hlasovat je nesmysl

Představil jsem si, jak se musí v Evropském parlamentu či našich komorách kvalifikovat k hlasování volení zástupci tím, že vyplňují dotazníky, aby prokázali, že vědí, o čem hlasují. A také jsem si vzpomněl na „dlouhou informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu,“ když bylo referendum o vstupu do EU, jeho logem byl nápis ANO na modrém pozadí a písmeno „O“ bylo ze žlutých hvězd. Řecký kavárník nám na videospotu vysvětloval, jak to všechno jejich vstupem dobře dopadlo, zástupce irského lidu byl šťastný, že vstup do EU je postavil na nohy, a Finka tvrdila, že Unii teď mohou úspěšně ovlivňovat zevnitř. A to byly ty všechny úhly pohledu, které nám vláda představila.

Referendum je projevem vůle nejvyššího suveréna. Občanů, kterým patří stát. Stát, který mají politici jen na omezenou dobu ve své správě, zatímco občané v něm žijí své životy mnoho volebních období. Rád bych jednou viděl v našem ústavním pořádku zakotvené lidové veto po vzoru Švýcarska, tedy institut, který občanům umožňuje v referendu shodit již přijaté zákony ze stolu. V každém případě požaduji referendum o vystoupení či setrvání v Evropské unii (jehož výsledek by mohl končit například tímto dopisem Vlády ČR Evropské radě) a v průběhu kampaně budu nejen já argumentovat pro opuštění EU a za suverénní, svobodnou a samostatnou Českou republiku, aby ty úhly pohledu byly tentokrát opravdu všechny. Na rozdíl od těch, kteří souhlasí s výsledky referend jen v případě, že dopadnou podle nich, se také zavazují, že výsledek budu respektovat a nebudu volat po opakování hlasování, pokud se lidé u nás většinou rozhodnou v EU setrvat. To je, myslím, férová nabídka. Rozhodně férovější, než jakékoli omezení práva hlasovat.

převzato z blogu autora, titulek upraven redakcí

Čtěte také:

Premiér Sobotka to zase hodně přehnal. Není tak trochu "poškozený"?

Přestaňte už s tím neustálým strašením. Je to směšné

V tomto bodě se Sobotka šeredně mýlí. My totiž nejsme děti!

URL| <http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/8652-nakonec-se-pry-referenda-v-zemich-eu-budou-moci-konat-ma-to-ale-jeden-hacek.aspx>

Matějka (Svobodní): Už je to tady. Hlasovat v referendu o EU by lidé mohli, ale jen ti, kteří tomu rozumí

8.7.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politici voličům
PV

Brexit vyvolal paniku. Politici, politologové a samozvané elity se předhánějí ve frontě veřejného prostoru, aby nám sdělili, proč je referendum o EU špatně. Některé argumenty svou absurdností předčí očekávání.

Za našimi hranicemi například Juncker nebo Schulz, u nás doma Sobotka, Pehe nebo třeba Halík. Mezi těmi všemi vyjádřeními, jaká chyba byla svěřit osud státu Britům a jaká chyba by byla svěřit ho občanům u nás, by neměla zapadnout slova dalších. Roztrhl se s nimi pytel. Se zajímavým postojem k referendu vystoupil politolog Thomas Kulidakis. Podle jeho názoru, který si upevnil studiem na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a prací na Generálním sekretariátu Evropské komise, by se tzv. velká referenda konat mohla, ale rozhodovat by v nich měli jen ti, kteří tomu rozumí: "Za předpokladu, že by mu předcházela dlouhá informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu. K samotnému hlasovacímu archu by se mohl připojit třeba dotazník, na kterém by hlasující na několika otázkách dokázali, že vědí, o čem hlasují. Tak by se k vyslovení svého názoru kvalifikovali, jinak by hlasovat nemohli." Fascinující.

Představil jsem si na chvíli poslance Evropského parlamentu, kteří zvedají ruku i 10x za minutu k normám, které změny životy 500 milionům občanů členských států EU, jak podle slov pana Kulidakise vědí, o čem hlasují. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Pokud jste ještě neviděli, fakt doporučuji video zde.

Nechodme daleko. Bývám poměrně častým hostem ve Sněmovně a Senátu. Obsah zákonů, o kterých se vede alespoň rozprava, což je podstatná menšina, protože o normách z Bruselu, určených k implementaci, se rozpravy ani nevedou, není podle mých osobních zkušeností z rozhovorů znám většinu našich zákonodárců. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Funguje to tak, že jim na jednání kluby, výboru a v kuloárech jejich lidí

řeknou, jestli je to ok nebo ne. Je utopíí domnívat se, že naši zákonodárci bezpečně vědí, jaké dopady bude mít jejich hlasování.

Představil jsem si, jak se musí v Evropském parlamentu či našich komorách kvalifikovat k hlasování volení zástupci tím, že vyplňují dotazníky, aby prokázali, že vědí, o čem hlasují. A také jsem si vzpomněl na "dlouhou informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu," když bylo referendum o vstupu do EU, jeho logem byl nápis ANO na modrém pozadí a písmeno "O" bylo ze žlutých hvězd. Řecký kavárník nám na videospotu vysvětloval, jak to všechno jejich vstupem dobře dopadlo, zástupce irského lidu byl šťastný, že vstup do EU je postavil na nohy, a Finka tvrdila, že Unii teď mohou úspěšně ovlivňovat zevnitř. A to byly ty všechny úhly pohledu, které nám vláda představila.

Referendum je projevem vůle nejvyššího suveréna. Občanů, kterým patří stát. Stát, který mají politici jen na omezenou dobu ve své správě, zatímco občané v něm žijí své životy mnoho volebních období. Rád bych jednou viděl v našem ústavním pořádku zakotvené lidové veto po vzoru Švýcarska, tedy institut, který občanům umožňuje v referendu shodit již přijaté zákony ze stolu. V každém případě požaduju referendum o vystoupení či setrvání v Evropské unii (jehož výsledek by mohl končit například tímto dopisem Vlády ČR Evropské radě) a v průběhu kampaně budu nejen já argumentovat pro opuštění EU a za suverénní, svobodnou a samostatnou Českou republiku, aby ty úhly pohledu byly tentokrát opravdu všechny. Na rozdíl od těch, kteří souhlasí s výsledky referend jen v případě, že dopadnou podle nich, se také zavazuji, že výsledek budu respektovat a nebudu volat po opakování hlasování, pokud se lidé u nás většinově rozhodnou v EU setrvat. To je, myslím, férová nabídka. Rozhodně férovější, než jakékoli omezení práva hlasovat.

Autor je místopředseda Svobodných.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=443908>

POLITIKA: Už je to tady

9.7.2016 neviditelnypes.cz str. 00 Neviditelný pes / Politika

Neviditelný pes, František Matějka

Brexit vyvolal paniku. Politici, politologové a samozvané elity se předhánějí ve frontě veřejného prostoru, aby nám sdělili, proč je referendum o EU špatně. Některé argumenty svou absurdností předčí očekávání.

Hlasovat v referendu o EU by lidé mohli, ale jen ti, kteří tomu rozumí

Brexit vyvolal paniku. Politici, politologové a samozvané elity se předhánějí ve frontě veřejného prostoru, aby nám sdělili, proč je referendum o EU špatně. Některé argumenty svou absurdností předčí očekávání.

Za našimi hranicemi například Juncker nebo Schulz, u nás doma Sobotka, Pehe nebo třeba Halík. Mezi těmi všemi vyjádřeními, jaká chyba byla svěřit osud státu Britům a jaká chyba by byla svěřit ho občanům u nás, by neměla zapadnout slova dalších. Roztrhl se s nimi pytel. Se zajímavým postojem k referendu vystoupil politolog Thomas Kulidakis. Podle jeho názoru, který si upevnil studiem na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a prací na Generálním sekretariátu Evropské komise, by se tzv. velká referenda konat mohla, ale rozhodovat by v nich měli jen ti, kteří tomu rozumí: „Za předpokladu, že by mu předcházela dlouhá informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu. K samotnému hlasovacímu archu by se mohl připojit třeba dotazník, na kterém by hlasující na několika otázkách dokázali, že vědí, o čem hlasují. Tak by se k vyslovení svého názoru kvalifikovali, jinak by hlasovat nemohli.“ Fascinující.

Představil jsem si na chvíli poslance Evropského parlamentu, kteří zvedají ruku i 10x za minutu k normám, které změní životy 500 milionům občanů členských států EU, jak podle slov pana Kulidakise vědí, o čem hlasují. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Pokud jste ještě neviděli, fakt doporučuji video z hlasování v závěru článku.

Nechodme daleko. Bývám poměrně častým hostem ve Sněmovně a Senátu. Obsah zákonů, o kterých se vede alespoň rozprava, což je podstatná menšina, protože o normách z Bruselu, určených k implementaci, se rozpravy ani nevedou, není podle mých osobních zkušeností z rozhovorů znám většině našich zákonodárců. Kdybych neznal důsledky, smál bych se. Funguje to tak, že jim na jednání klubu, výboru a v kuloárech jejich lidí řeknou, jestli je to ok nebo ne. Je utopii domnívat se, že naši zákonodárci bezpečně vědí, jaké dopady bude mít jejich hlasování.

Představil jsem si, jak se musí v Evropském parlamentu či našich komorách kvalifikovat k hlasování volení zástupci tím, že vyplňují dotazníky, aby prokázali, že vědí, o čem hlasují. A také jsem si vzpomněl na „dlouhou informační kampaň, která by představila všechny úhly pohledu,“ když bylo referendum o vstupu do EU, jeho logem byl nápis ANO na modrém pozadí a písmeno „O“ bylo ze žlutých hvězd. Řecký kavárník nám na videospotu vysvětloval, jak to všechno jejich vstupem dobře dopadlo, zástupce irského lidu byl šťastný, že vstup do EU je postavil na nohy, a Finka tvrdila, že Unii teď mohou úspěšně ovlivňovat zevnitř. A to byly ty všechny úhly pohledu, které nám vláda představila.

Referendum je projevem vůle nejvyššího suveréna. Občanů, kterým patří stát. Stát, který mají politici jen na omezenou dobu ve své správě, zatímco občané v něm žijí své životy mnoho volebních období. Rád bych jednou viděl v našem ústavním pořádku zakotvené lidové veto po vzoru Švýcarska, tedy institut, který občanům umožňuje v referendu shodit již přijaté zákony ze stolu. V každém případě požaduji referendum o vystoupení či setrvání v Evropské unii (jehož výsledek by mohl končit například tímto dopisem Vlády ČR Evropské radě) a v průběhu kampaně budu nejen já argumentovat pro opuštění EU a za suverénní, svobodnou a samostatnou Českou republiku, aby ty úhly pohledu byly tentokrát opravdu všechny. Na rozdíl od těch, kteří souhlasí s výsledky referend jen v případě, že dopadnou podle nich, se také zavazují, že výsledek budu respektovat a nebudu volat po opakování hlasování, pokud se lidé u nás většinou rozhodnou v EU setrvat. To je, myslím, férová nabídka. Rozhodně férovější, než jakékoli omezení práva hlasovat.

Převzato z blogu se souhlasem autora

URL

<http://neviditelnypes.lidovky.cz/politika-uz-je-to-tady-0uh->

[/p_politika.aspx?c=A160707_214525_p_politika_wag](http://p_politika.aspx?c=A160707_214525_p_politika_wag)

NATO sice posílilo. Ale je to jako čtyři sousta po hladovce

11.7.2016 ct24.cz str. 00 Názory

rklos

Před dvěma roky na summitu ve Walesu zavelela Aliance kvůli ruskému napadení Ukrajiny po 25 letech k návratu „ke kořenům“, tedy k obraně území svých členů. Zároveň však bylo nezbytné, aby zvolená cesta adaptace zohlednila rovnováhu mezi východním a jižním křídlem Aliance. Na obou čelí NATO hrozbám. Rozdíl nespočívá v jejich závažnosti – ta je pro každého člena Aliance jiná – ale především v povaze těchto hrozeb a korespondujících nástrojích pro jejich řešení.

Na východě je to strach z ruské konvenční převahy kombinované s hybridní a nukleární příměsí, a tedy zejména otázka odstrašení. Na jihu je to kombinace krize uspořádání státu ve velké části arabského světa, terorismu a možnosti eskalace uprchlické situace – tedy zejména otázka krizového managementu a nástrojů kooperativní bezpečnosti.

Varšavský summit potvrdil, že se NATO nachází v situaci, kdy musí zůstat připraveno prakticky „do každého počasí“ a všemi směry. Tomu odpovídá i paleta výsledků summitu: Od schválení použití aliančních průzkumných letounů AWACS v rámci operace proti Daeš, spuštění podpůrné operace Mořský strážce ve Středozemním moři, zesílení spolupráce NATO a EU mimo jiné v oblasti kyberbezpečnosti a hybridních hrozeb, až po alianční podporu Jordánsku či Iráku a nabídku pomoci Libyi.

Odpovídající zdrojové pokrytí ale stále zůstává několik kroků pozadu, přestože se poprvé od roku 2009 podařilo obrátit trend poklesu v obranných rozpočtech evropských členů NATO. Přítomnost na východním křídle Aliance: Pozdě, ale přece

Nejviditelnějším rozhodnutím summitu ve Varšavě se stalo posvěcení vzniku čtyř rotačních vícenárodních praporů v Pobaltí a v Polsku, které dají formu alianční přítomnosti a z nichž jeden povede USA. Tento krok v kombinaci s Akčním plánem připravenosti schváleným na summitu ve Walesu bývá někdy označován jako největší posílení NATO od konce studené války. To je pravda. Ale asi taková, jako když držíte týden hladovku a pak si dáte čtyři sousta.

Tento krok však alespoň částečně plní dva spojené cíle, svému minimálnímu vojenskému významu navzdory. Navyšuje hodnotu odstrašení před potenciálním útokem mimo jiné i vyvoláním rychlé a adekvátní spojenecké reakce v případě napadení.

Tato forma přítomnosti nicméně dávala největší smysl přímo po vypuknutí ukrajinské krize v roce 2014. V roce 2016 spíše poukazuje na pokračující averzi států západní Evropy k permanentnímu umístění jednotek pod hlavičkou NATO v této oblasti. Navíc pokud rotační přítomnost bude trvat delší dobu, což se vzhledem k současnému osazenstvu v Kremlu dá očekávat, stane se rotační přítomnost pravděpodobně průběžně nákladnější, než by byla bývala ta trvalá. Příští summit už za rok v Bruselu

Problematičtější se ale může ukázat otázka posilování jihovýchodního křídla Aliance v regionu okolo Černého moře. Francie a Bulharsko již signalizovaly svoje rezervace, a staví se tak zejména proti Rumunsku, tandemovému partnerovi Polska při volání po posilování východního křídla. Nedá se také příliš očekávat aktivní přístup Německa, které se nyní přihlásilo k vedení jednoho praporu v Pobaltí a pro které může být další militarizace východního křídla příliš velkým soustem.

Hlavní iniciativa tak bude záviset na USA, což vzhledem k podzimním prezidentským volbám vzbuzuje určité obavy, pokud ve volbách zvítězí Donald Trump. Bude tak zajímavé sledovat podzimní schůzku aliančních ministrů obrany, která má rozhodnout o dalším postupu.

Ve Varšavě učinilo NATO kroky k tomu, aby zůstalo relevantní páteří euroatlantické bezpečnosti. Jestliže se ke konci roku 2013 v kuloárech diskutovalo, zda vůbec je potřeba pořádat alianční summit v roce 2014, v roce 2016 jsou takové diskuze minulostí. O nárůstu významu NATO vypovídá i to, že další vrcholné setkání je naplánováno již na příští rok do Bruselu a nikoliv v dnes obvyklé dvouleté periodě.

Profil
Jakub Kufčák

Jakub Kufčák je analytikem Výzkumného centra AMO specializující se na Severoatlantickou alianci a bezpečnostní politiku. Na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze vystudoval magisterský program Německá a rakouská studia a v roce 2015 na stejné fakultě získal titul PhD. V roce 2013 dokončil roční vzdělávací kurz bezpečnostních studií Pražského institutu bezpečnostních studií (PSSI) Robinson-Martin Security Scholars Program. Zajímá se o zahraniční a bezpečnostní politiku Německa, problematiku členství Gruzie v NATO, obrannou spolupráci v rámci zemí V4 a problematiku exportu zbraní.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/nazory/1842752-nato-sice-posililo-ale-je-jako-ctyri-sousta-po-hladovce>

Jan Bumba: Vyjít občas na vzduch

11.7.2016 Týdeník Rozhlas str. 25 Rozhlasová dílna

Milan Švihálek

TVAR ZA MIKROFONEM

Moderátor ČRo Plus Jan Bumba bere svoje povolání velmi zodpovědně. „S médii se v posledních letech dějí zvláštní věci. Podle mě je znepokojivé, že se objevují požadavky na to, aby média veřejné služby přinášela v rámci jakési vyváženosti i vysloveně protidemokratické názory. Veřejnoprávní média mohou fungovat jen v demokratické společnosti, a pokud připustí debatu, která demokracii jako takovou zpochybňuje, poškozují tím nejen sebe, ale především celý veřejný prostor.“

Posлуchači ČRo Plus oceňují Janův projev jako seriózní, věcný, ale zároveň se smyslem pro humor. „Nemám rád rádio jen jako kulisu, jsem schopen odejít z restaurace, kde z rádia huláká žoviální moderátor. Rozhlas mám rád, když je nekýčovitý a kreativní. To se týká hudby i mluveného slova. Rádio je pro mě nepřátelštější a nejintimnější médium. Vždycky mám radost, když se povede rozhovor a posluchač má šanci dovědět se něco nového.“

Poprvé zaregistroval existenci rozhlasu v raném dětství. „Osobní silnější vzpomínka se váže někam do doby, kdy jsem chodil na druhý stupeň základní školy. Naladil jsem nějaký pořad s jazzovými big bandy a nedokázal se odtrhnout!“ Větší vliv než rozhlasové vysílání, tehdy šedivě znormalizované, na něj ovšem měly skladby rockových kapel a folkových zpěváků kopírované na mnoha kazetách až na hranici rozlišitelnosti. K novinářině zprostředkovaně přičichl díky otci, který - ač povoláním geometr - měl literární ambice a psal i fejetony.

Jan nejprve vystudoval učitelství angličtiny a pár let učil. Pak ale objevil obor masová komunikace na **Fakultě sociálních věd** UK a ten do velké míry určil jeho další dráhu. „Na praxi jsem šel do Českého rozhlasu a s trochou nadsázky se dá říci, že jsem už zůstal. Na rozdíl od mnoha jiných si nemyslím, že by pro novinářskou práci byla vysoká škola zbytečná. Určitě bych se na svět díval jinak, kdybych nechodil na přednášky Michala Černouška, Jana P. Kučery nebo Jana Jiráka.“

Má několikaleté zkušenosti z tištěných médií. Psal do Hospodářských novin a později pracoval také v týdeníku Ekonom. Před pár lety se mu ale ozvala Martina Mašková, někdejší dramaturgyně ČRo Plus, a nabídla mu moderaci nového ranního vysílání. Váhal jen málo, i proto, že měl zkušenosti s tímto typem vysílání ze čtyřletého působení v české redakci BBC. Publicistické pořady moderoval i na Radiožurnálu a na Rádiu Česko. „Každému doporučuji, aby vyzkoušel více typů médií. Především rytmus práce je jiný. V tištěných médiích většinou není potřeba tak rychlá reakce, na druhou stranu se vyžaduje hlubší znalost tématu. Člověk se dostane na nová místa, pozná nové lidi. Je zdravé vyjít občas na vzduch.“

S mikrofonem se kamarádí skoro dvacet let. „Na ČRo Plus jsem dva roky vysílal jen ranní proud (žádný jiný nebyl), od začátku letošního roku vždy týden moderuji Ranní Plus od šesti do půl desáté a týden Odpolední Plus od jedné do pěti. Je to jediný podobný souvislý blok zpravodajství a publicistiky v českém éteru, nevysíláme žádné písničky. Základem jsou živé rozhovory s hosty, ať už aktéry aktuálního dění, nebo komentátory.“

ČRo Plus je prostor, v němž jsou otevírána závažná témata. To Janovi vyhovuje, neboť soudí, že v moderním světě roste odpovědnost veřejnoprávních médií a lidé, kteří v nich pracují, by na sebe měli klást vysoké nároky. „Myslím, že veřejnoprávní média se mají na posluchače dívat jako na občany a ne jako na spotřebitele. To ale neznamená, že mají být kožená a nudná.“

Důležitý je pro něj kritický náhled na vlastní práci a neustálé zpochybňování role a smyslu médií. Špatně podle něj je, když člověk jen opakuje něco, co se naučil před mnoha lety. „Velký vliv na moji kariéru měl Vít Kolář, bývalý šéfredaktor české sekce BBC. Potkal jsem však v médiích naštěstí spoustu inspirativních lidí, svým způsobem se může člověk něco naučit od každého.“ Skoro to zní jako profesionální a životní krédo, Jan se však k tomu vyjadřuje s rezervou. „Vlastně žádné krédo nemám. Ivan Medek kdysi řekl: ‚Chovejte se slušně.‘ To mi stačí.“

O autorovi | Milan Švihálek, publicista
Foto autor | Foto Jan Rasch

Volyňská řež opět na scéně

12.7.2016 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Bolestivé a velmi emotivní otázky minulosti mohou tvořit jednu z překážek dobrých polsko-ukrajinských vztahů. Obává se Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, redaktor, **Fakulta sociálních věd** UK

Předseda strany Právo a spravedlnost, polskou zkratkou PiS, a faktický vládce Polska Jaroslaw Kaczynski označil - nikoliv poprvé - takzvanou volyňskou řež z let 1943 až 1944 za genocidu. Jde o další případ z poslední doby, kdy se historické vyvražďování určité skupiny obyvatel stává tématem živým na aktuální politické scéně -

po nedávném usnesení německého parlamentu, jež za genocidu označilo rozsáhlé represe proti Arménům, které za první světové války prováděla Osmanská říše. Kaczynského výrok může potenciálně dosti zhoršit polsko-ukrajinské vztahy, neboť hlavní pachatelkou zmíněného vyhlazování Poláků byla Ukrajinská povstalecká armáda, zkratkou UPA, neboli, zjednodušeně řečeno, takzvaní banderovci. Od roku 1942 vedla UPA ve východní Haliči a na Volyni děsivý boj proti všem. Šlo o oblasti ležící dnes v západní Ukrajině, v době mezi válkami ale v polském státu, o území tenkrát velmi pestře národnostně složená. UPA zde bojovala proti Němcům, kteří oblast okupovali, s nimiž však občas i spolupracovala, proti sovětským partyzánům a později proti Rudé armádě, když se fronta posunula směrem na západ. A dále, mimo jiné, právě i proti Polákům, kteří tehdy tvořili součást pestré etnické mozaiky daných území. Motiv byl veskrze politický - snaha o vytvoření etnicky jednotného ukrajinského národního státu. Polští historici tehdejší vyhlazování polského osídlení hodnotí jako etnickou čistku, při níž, nejen na Volyni, ale i v dalších blízkých oblastech, zahynulo možná až 100 tisíc mužů, žen, starců i dětí. Jejich ukrajínští kolegové však počet polských obětí často snižují. Poukazují též na deset až dvacet tisíc ukrajinských obětí, údajně zahynuvších v odvetě polským rukama, i na předchozí, historicky dlouhodobý polský útlak vůči Ukrajincům. Politici obou zemí se zatím spíše snažili ohlas tragických kapitol minulosti tlumit. Ostatně, varšavský památník volyňských masakrů nedávno navštívil ukrajinský prezident Petro Porošenko a uctil zde památku polských obětí. Nicméně minulost může být někdy až příliš živá. Na Ukrajině se to týká vůbec celého odkazu Stepana Bandery a ukrajinských nacionalistických partyzánů, kteří jsou dnes adorováni a i oficiálně považováni za bojovníky za ukrajinskou svobodu. V Polsku pak příliš vstřícnou politiku vůči Ukrajině, která banderovce zemetala pod koberec, kritizoval například Pawel Kukiz v kampani při loňských prezidentských volbách, v nichž obsadil třetí místo. A když ukrajinský prezident Viktor Juščenko v roce 2010 ocenil Stepana Banderu titulem hrdina Ukrajiny, ostře se proti tomu ohradil jeho tehdejší polský kolega a bratr nynějšího předsedy PiS, Lech Kaczynski. Bohužel, lze se obávat, že stále nevyřešené bolestivé a velmi emotivní otázky minulosti budou tvořit jednu z překážek dobrých polsko-ukrajinských vztahů, které by zejména v současné době byly nanejvýš žádoucí.

Lidé

12.7.2016 E15 str. 13 Kariéra & vzdělání

Martin Diviš PwC Česká republika Stal se partnerem v oddělení Daňových a právních služeb. Bude odpovědný za další rozvoj oddělení specializujícího se na nepřímé daně a celní problematiku. Dosud vedl služby daňového poradenství v oblasti nepřímých daní jako ředitel v Daňovém a právním oddělení PwC ČR. Klientům pomáhal v poslední době řešit nové povinnosti související s kontrolním hlášením a elektronickou evidencí tržeb. V PwC pracuje od roku 1999, z toho jeden rok působil v britské pobočce. Inženýrský titul získal na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze. Je členem Komory daňových poradců České republiky.

Michal Houštecký Arbes Technologies Byl jmenován generálním ředitelem. Dosud řídil divizi podnikových informačních systémů a divizi bankovních informačních systémů. Na postu generálního ředitele nahradil Jana Denemarka, který firmu vedl uplynulé tři roky. Michal Houštecký vystudoval Vysokou školu manažerské informatiky a ekonomiky v Praze a obor informační technologie a management v Bankovním institutu. První profesní zkušenosti sbíral jako konzultant ve společnostech Slovakodata, Varias či T-Mobile. V T-Mobile později působil jako seniorní specialista controllingových a manažerských systémů. V roce 2011 nastoupil do společnosti Arbes Technologies na pozici manažera oddělení Business Intelligence, kde byl zodpovědný za produktovou strategii, pre-sales aktivity, marketing, projektové řízení a organizační řízení oddělení. Po dvou letech strávených v této roli převzal v roce 2013 vedení celé divize podnikových informačních systémů.

Martin Ralbovský Cash Collectors Ujal se postu výkonného ředitele inkasní agentury. Přišel z Moneta Money Bank, kde byl zodpovědný zejména za vymáhací strategie a správu portfolií v mimosoudním i soudním vymáhání. Studoval Matematicko-fyzikální fakultu a **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a Fakultu informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, kde získal v roce 2009 doktorát. V témže roce nastoupil do Moneta Money Bank, kde působil nejprve jako analytik zabývající se vývojem a reportingem vymáhacích strategií a posléze jako manažer zodpovědný mimo jiné za procesy soudního vymáhání a exekuce, outsourcing vymáhání živých i ukončených smluv pomocí externích vymáhacích agentur a field collectorů Moneta Money Bank a Moneta Auto včetně insolvence, dědictví a prodeje jejich pohledávek.

Chris Watkinson Dentons Stal se partnerem. Působit bude v kancelářích v Budapešti a Praze. Soustředí se na přeshraniční fúze a akvizice, private equity transakce a společné podniky. Má praxi v sektoru telekomunikací, médií a nových technologií a v oblasti energetiky a obnovitelných zdrojů. Do Dentons přišel z advokátní kanceláře BBH, kde vedl tým specializovaný na právní služby podle anglického práva. Během předchozího působení v londýnské kanceláři Squire Patton Boggs se zaměřoval na fúze a akvizice v Rusku, zemích SNS a v regionu střední a východní Evropy. Je solicitem u vrchních soudů Anglie a Walesu. Právnícký titul získal na University of East Anglia v Británii, studoval také na University of British Columbia v Kanadě a na Nottingham Trent University v Británii.

Marek Nezveda ČSOB Pojišťovna Byl zvolen místopředsdou představenstva. V ČSOB Pojišťovně je zodpovědný za Divizi financí a řízení rizik. Vystudoval Masarykovu univerzitu v Brně, fakultu ekonomicko-správní. Kariéru zahájil ve společnosti Ernst and Young. V roce 2004 se stal zaměstnancem KBC zodpovědným za koordinaci interních auditů ve skupině. Do ČSOB Pojišťovny nastoupil v roce 2010, a to na pozici ředitele Odboru služeb klientům životního pojištění. O rok později mu byla svěřena celá Divize životního pojištění a v září toho roku se stal i členem představenstva ČSOB Pojišťovny. Řízení Divize financí a řízení rizik se ujal v roce 2014.

Zdeněk Kabilka PwC Legal Posílil tým mezinárodní advokátní kanceláře jako seniorní advokát. Specializuje se na veřejné zakázky, fúze, akvizice a corporate governance. Věnuje se také právu duševního vlastnictví a analýze ekologických zátěží. Během osmnáctileté praxe se podílel na velkých privatizačních projektech v oblasti finančnictví a telekomunikací. Poskytoval také kompletní servis v oblasti fúzí, akvizic a restrukturalizaci vlastnických vztahů jak českým, tak zahraničním klientům. Do PwC Legal přišel z vlastní advokátní kanceláře, kterou vedl šest let. Předtím pracoval čtyři roky v pražské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře White & Case a čtyři roky ve Fondu národního majetku ČR. Působil mimo jiné jako místopředseda dozorčí rady ve Středočeské energetické a jako člen dozorčí rady České pojišťovny. Je absolventem Právnícké fakulty Univerzity Karlovy.

Změnilo se něco ve vaší společnosti? Pište nám na lidee15@cninvest.cz

Foto popis|

Čína nerespektuje verdikt z Haagu

13.7.2016 ČRo Plus str. 06 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jen den poté, co mezinárodní rozhodčí soud v Haagu rozhodl, že Čína nemá právo si nárokovat ostrovy v Jihočínském moři, na kterých buduje vojenskou infrastrukturu, Peking ukázal, co si o celé věci myslí. Ústy náměstka ministra zahraničních věcí oznámil, že si Čína vyhrazuje právo vyhlásit nad Jihočínským mořem identifikační pásmo protivzdušné obrany. A to navzdory vyjádřením představitelů Spojených států i Evropské unie, že verdikt haagského tribunálu, vycházející z dohody OSN o mořském právu, je třeba respektovat. Mým hostem je Jan Hornát z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den, pane Hornáte.

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ten konflikt v Jihočínském moři patří údajně mezi oblasti, které dlouhodobě sledujete. Proto jsme volali právě vás. A ptám se, bude si tedy, znamená to, co se děje, že ten nastupující čínský hegemon si prostě bude dělat, co se mu zlíbí?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, ve své podstatě do jisté míry máte pravdu, protože tak dělaly i jiné mocnosti, když se podíváme na, na prostě mezinárodní právo historicky. Ale zároveň musíme brát v potaz to, že vlastně mezinárodní právo jako takové, pro něj neexistují žádné vlastně efektivní mechanismy vynucování. Takže ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak tohle, pardon, že vám do toho skáču, ale tohle přesně známe třeba z Krymu. Totiž, že Světové společenství ve své většině označilo něco za porušení mezinárodního práva, ale vlastně neexistoval způsob, jak si tu nápravu vymoci. Je to tak?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak. Neexistuje vlastně žádná mezinárodní policie, jak existuje státní policie, která vymáhá vlastně to státní právo uvnitř státu, tak na té mezinárodní úrovni nic takového neexistuje. A tam vlastně je ten problém, že jediné, co tomu mezinárodnímu společenství zbývá, je určitý tlak. A teď jde samozřejmě o to, jaký tlak ta mezinárodní komunita vyvine na Čínu, aby respektovala toto rozhodnutí. A už dneska jsme to vlastně slyšeli z úst Donalda Tuska, který vlastně na tom čínsko, summitu Evropské unie s Čínou zdůrazňoval, nebo narážel vlastně na to rozhodnutí, že Čína by měla respektovat mezinárodní právo.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Ale oba dva víme, že jsou dvě země, které jsou takovému tlaku poměrně rezistentní. Je to Čína a je to Rusko. To, pokud jde o Rusko, tam byl celosvětový de facto tlak, a nestalo se vůbec nic. A u Číny předpokládáte, že ten tlak bude nějaký smysl mít?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si myslím, že v té krátkodobé perspektivě to dopadne vlastně úplně stejně, tak jako s Ruskem teda, že ten tlak vůbec účinný nebude. A proto i vlastně v tuhle chvíli vidíme, že Čína se bude snažit ukazovat svaly v tom, v tom regionu. A můžeme očekávat více incidentů mezi čínskou pobřežní stráží a například tou filipínskou, a tak dále. Ale z té dlouhodobé perspektivy si myslím, že toto rozhodnutí je významné v tom, že otevírá vlastně dveře bilaterálním dialogům řešení situace těch teritoriálních sporů a i dalších sporů v Jihočínském moři. A to je vlastně věc, kterou od začátku chtěla Čína. Ona říkala, my nebudeme tyto vlastně teritoriální spory týkající se naší suverenity v dané oblasti, nebudeme je řešit multilaterální, na multilaterálních platformách. A tak dále. My je budeme řešit jenom bilaterálně. A to je samozřejmě velice pragmatický způsob, anebo přístup v tom, že ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

No, přesně, takže to dospělo, pardon, takže to dospělo zase do stádia, že se vlastně děje to, co Čína chtěla. Je to tak?

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, ale úplně za jiných okolností. Protože samozřejmě Čína chtěla vyjednávat bilaterálně proto, že cítila, že má samozřejmě ty páky, ať už to ekonomické, nebo politické, vůči, vůči, vůči Filipínám nebo Vietnamu, nebo jiným zemím v této oblasti. Nyní však vlastně za, za Filipínami, pokud se vydají na tu cestu vlastně bilaterálních rozhovorů s Čínou, a už to vlastně nyní, nyní prezident Filipín naznačil, že, že tohle asi bude způsob, jak se situace dál bude vyvíjet, tak samozřejmě Filipíny mají za sebou, za svými zády už toto rozhodnutí, které je do jisté míry autoritativní, a ke kterému oni se mohou odvolávat. A troufám si tvrdit, že mají nyní mnohem silnější, silnější vyjednávací pozici vůči Číně, než kdyby vlastně toto rozhodnutí černě na bílém neměli. I když samozřejmě Čína, Čína říká, že to je jenom cár papíru to rozhodnutí, a že jej nebude v žádném případě respektovat. Ale i tak vlastně Filipíny mají vlastně tu legitimní podporu i ze strany celého mezinárodního společenství.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Říká Jan Hornát z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pane Hornáte, děkuji.

Jan HORNÁT, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Taky. Naschle.

FILIPA ŠEBOVÁ Reportérka s modrou krví

13.7.2016 Vlasta str. 30 Příběh

MARTINA HÁCHOVÁ

„Byla jsem asi jediná Filipa v celém Československu. S takovým jménem nikdy úplně nezapadnete,“ vzpomíná na své dětství televizní i reportérka Filipa Šebová. Pravdou je, že těch odlišností bylo víc. Už v dětství znala perfektně stavební styly a nechápala, že někdo nerozezná renesanční palác od gotického. Málokdo totiž ví, že pochází ze starobylého šlechtického rodu, jehož kořeny sahají až do 14. století.

Poprvé jsem se u jídla opřela pohodlně o židli až v devatenácti, když jsem žila u příbuzných v Austrálii,“ vypráví reportérka. „Byla jsem přece jen vychovávána jinak, než bylo tehdy zvykem. Rodiče extrémně dbali na zásady slušného stolování. Dávat lokty na stůl nebo špatně držet příbor neexistovalo.

A hlavně jsme museli sedět dokonale rovně. Takže já si pak ve školní jídelně připadala nepatřičně a záměrně se hrbila. Ale doma by mi to neprošlo, protože co se týče společenského vychování, byli rodiče velmi striktní. Dodnes když se sejde celá rodina, všimá si toho, jak kdo umí stolovat.“

Filipa odmalička věděla, proč to u nich doma chodí trochu jinak. Že pochází ze šlechtického rodu pánů z Bubna a Litic, příbuzných Přemyslovců. Její babička, hraběnka Eleonora Dujková, rozená Bubna-Litic, jí často vyprávěla o době, kdy žila na zámku v Doudlebech nad Orlicí, kde měli jako první široko daleko kino, že měli jako první také auto a podobně. Ale taky jí vyprávěla, jak byla jako malá nešťastná, že bydlí na zámku, a chtěla bydlet v obyčejném domě jako její spolužačky, jmenovat se například Nováková a nijak nevybočovat. Netušila, že její přání se záhy splní, ovšem zdaleka to nebude taková idylka...

„Jednou, když jsem byla ještě malá, jsme se celá rodina jeli na zámek do Doudleb podívat. Babička při prohlídce zůstala vzadu se mnou a mou sestřenicí.

A celou dobu nám potichu, aby ji nikdo neslyšel, šeptala, co všechno ta průvodkyně říká špatně. Třeba že v pokoji, kde se konaly společenské sešlosti, byla ve skutečnosti jídelna. Dodnes si pamatuju, jak vyprávěla, že kdo tehdy nestihl úderem sedmé hodiny doběhnout ke stolu, měl smůlu a zůstal o hladu. Se sestřenicí jsme si pak představovaly, jaké by to bylo, kdyby nám zámek patřil. A ono se to splnilo! Snily jsme o tom, jak jezdíme v parku na koních. A dnes se tam děti v rámci prohlídky opravdu vozí na ponících. I koně vlastně k zámku patří.“

Ze zámku do kuchyně k nádobí

Na otázku, jestli bydlí na zámku, se rozesměje. „Nejsem zámecká paní. Bydlím v obyčejném dvoupokojovém bytečku v Praze. Z Doudleb bych to měla do práce pěkně daleko! Zámek naše rodina dostala sice po roce 1989 zpátky, ale v ne-obyvatelném stavu. Ještě dodnes je na něm spousta práce. Tím, že je to národní památka, jsou některé opravy skutečně na dlouho. Celoročně tam žije můj strýc, který se o všechno stará. Ovšem jen ve spodní části, protože horní sály jsou otevřené pro veřejnost. A přes léto jezdí na zámek i babička. Trvalo to téměř padesát let, ale nakonec se přece jen vrátila.“

Když vypráví o své babičce, nemůže se Filipa ubránit dojetí. Přála si být obyčejnou ženou, a to se jí taky splnilo. Nakonec to měla ale mnohem těžší než její spolužačky. Komunisté jí dlouhou dobu nedovolili mít běžnou práci. Od šestnácti let pracovala v dětské poradně, ve které zůstala až do narození své první dcery. Pak už se zpátky vrátit nemohla. Směla pracovat jen tam, kde neměla kontakt s lidmi. A tak se z ní stala pomocná síla v dietní jídelně U Bumbříčka. Zatímco myla připálené pánve a hrnce, zámek zabrali komunisti.

„Celá rodina šla tehdy na pohřeb dědečka, a když se vrátili, brána byla zavřená, zámek zapečetěný a dovnitř už je nepustili. Nedovolili jim odnést si nic, ani pár věcí po mamince, které si moje babička chtěla vzít na památku,“

vypráví Filipa. „Nějakou dobu bydleli u příbuzných a pak se rozhodli emigrovat do Rakouska a odtud do Austrálie. Ale na hranicích si babička uvědomila, že nedokáže svou zemi opustit. Tehdy už byla s mým dědečkem, který chtěl také odjet. Ale vrátil se s ní, i když celý život trpěl tím, že jeho žena byla kvůli svému původu režimu nepohodlná.“

Rodinná dědictví

Eleonora byla ale nesmírně pracovitá, takže jí posléze dovolili nosit tácy s obědy a nakonec pracovala v nakladatelství Melantrich, kde prodávala noviny. Takhle už si ji pamatuje i její vnučka.

„Mám babičku moc ráda a často za ní jezdím. Je mi velmi blízká, občas jí na sebe říkám i věci, které nikdo jiný neví. Dnes je jí 87 a je úžasná. Vypadá minimálně o dvacet let mladší, doufám, že jsem to zdědila,“ směje se Filipa. Jinak se na ní prý ale její původ nepodepsal. „Možná mám trochu silnější morální zásady. Ale netuším, jestli je v tom genetika, nebo je to zkrátka jen výchovou. Co jsem dostala od rodičů. Každopádně v rodovém erbů máme heslo „Ctíce předky, sebe ctíme“, to v sobě máme silně zakořeněné. Ta dlouhá historie člověku dává napojení na vlastní minulost a možná i důvod věřit, že určité hodnoty přetrvávají po staletí a stojí za to je udržovat. Jsme obrovská rodina, scházeli jsme se vždycky v širokém kruhu a drželi spolu.“

Od chirurgie ke zprávám

Nebýt sametové revoluce, nejspíš by se její život vyvíjel jinak. Práci televizní reportérky pravděpodobně ani nemohla dělat...

„Asi bych to ani dělat nechtěla. Nejspíš bych se se připojila k těm, kteří emigrovali. Rodičům jsem jako malá vyčítala, že neodešli. Ale bral brala jsem to svého dětského pohledu, říkala jsem jsem, k čemu mi je čeština? Ale taky je pravda, že nemám ráda zimu, miluju moře a moc nem nemusím česká jídla. To je další z věcí, které u nás byly jiné.“

Vůbec jsme nevařili knedlíky a om omáčky, ale spíš středomořskou stravu. Každopádně úplně něco jiného, než jedli ostatní. Dnes jsem ale ráda, že žiju právě tady.“ Původně chtěla být lékařkou. Do Dokonce když si v šesti letech rozbila bradu, přemluvila rodiče, aby mohla zůstat v nemocni nemocnici. Hrozně chtěla vidět operaci.

„Rodiče poprosili známého, zvěrolékaře, abych se mohla podívat na operaci alespoň u něj. Ale rodil kořata a to mě hrozně zklamalo. Těšila jsem se na opravdovou operaci, aby bylo vidět do těla, jak funguje. Víte, že budu dělat chirurgii, mě držela dlouho, ale nijak nevyunikám v matematice, z níž byly přijímačky. A to bych se asi hodně trápila. Kromě toho, když jsem pak v sedmnácti měla zápal plic, a primář se dozvěděl, že chci jít na medicínu, tři týdny mi to úspěšně rozmlouval.“

Zlom nastal v jejích devatenácti. O prázdninách jela Filipa studovat angličtinu na Nový Zéland. Cestou zpět se stavila u příbuzných v Austrálii. Jejich soused byl shodou náhod generální ředitel rozhlasové SBS, stanice, která vysílala v 64 jazycích – a do české sekce sháněli lidi. Takže z měsíčního pobytu byl téměř rok. „Takhle zničehonic jsem do toho spadla. Po návratu do Prahy jsem se podobnou náhodou dostala do Českého rozhlasu – Radiožurnálu. Po dvou letech jsem chtěla zkusit víc a k psanému slovu přidat i obraz. Zavolala jsem do televize a ono to klaplo.“

Práce jí zavane i do zahraničí, kde se občas přesvědčí o tom, že jejich rod je skutečně hodně rozvětvený.

„Mám příbuzné po celém světě. I když to není rodina, jak ji vnímáme tady v Čechách, kolikrát jsou to lidé až z několikátého kolena. Byla jsem třeba natáčet ve Vatikánu a na ambasádě, kam jsme byli pozvaní, jsem zmínila jméno Adam Bubna-Litic. A hned se odněkud ozvalo: „To je taky můj příbuzný!“ *

Rodiče při výchově extrémně dbali na zásady slušného stolování. Dávat lokty na stůl nebo držet špatně příbor u nás neexistovalo.

VIZITKA Filipa Šebová * Vystudovala žurnalistiku a mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. * V magisterském studiu rok a půl současně studovala na Middlesex University v Londýně. * Žila v Německu, Austrálii, na Novém Zélandu a ve Velké Británii. Pracovala pro australská i americká média. * Nyní pracuje jako reportérka zpravodajství TV Prima. Za svou práci byla oceněna Výborem dobré vůle Nadace Olgy Havlové. Tak dlouhá rodinná historie dává člověku napojení na vlastní minulost a důvod věřit, že určité hodnoty přetrvávají po staletí.

Foto autor| FOTO TV PRIMA, ARCHÍV FILIPY ŠEBOVÉ, ČTK

Foto popis| Filipa se svou babičkou Eleonorou (vpravo), maminkou Monicou (nahore) a tetou Miladou (vlevo)

Foto popis| Zámek v Doudlebech znovu pomalu nabývá původní krásu

Expert na Rusko: Posílí Putin díky brexitu? Má se bát Pobaltí?

14.7.2016 roklen24.cz str. 00 Video Zprávy, Ekonomika, Homepage, Zprávy Top

Jitka Hanusová

Pošle brexit Česko do Putinovi náruče? Máme se Ruska obávat? Není důvod. Ať se každý podívá na ruskou vesnici a na naši vesnici a pak si řekne, v které z nich by chtěl žít. Neznám moc lidí, kteří by volili tu ruskou, říká Karel Svoboda, expert na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Jaké jsou klíčové problémy ruské ekonomiky? Proč je Putin považován za jednoho z nejmocnějších mužů světa? Posílí svou moc díky brexitu?

URL| <http://roklen24.cz/a/iqBR3>

Proč příliš demokracie škodí

14.7.2016 dotyk.cz str. 00 Publicistika

Zatímco Evropa se děsí důsledků referenda o brexitu, Čechy touha po přímé demokracii neopouští. Systém typický pro starověké Athény nebo dnešní Švýcarsko se u nás představil už přímou prezidentskou volbou populisty Miloše Zemana.

"Referendum jako poslední stádium demokracie. Tahle parafráze otřepané Leninovy definice imperialismu asi napadla leckoho, kdo sledoval nedávné hlasování Britů o vystoupení Spojeného království z Evropské unie. Proč? Jednak brexit způsobil naprosté zemětřesení na dosud velmi stabilní politické scéně v samotné kolébce parlamentní demokracie. Proevropští lídři byli poraženi, ale brexit smetl i muže odpovědné za otevření „Pandořiny skříňky“, Davida Camerona, Borise Johnsona či Nigela Farage. Na scénu pak zcela nečekaně nastupuje neznámá tvář nové železné lady Theresy Mayové.

Brexit vynesl do čela Velké Británie devětapadesátiletou ministryni vnitra Theresu Mayovou. Autor: Profimedia
Klesá důvěra v politiky

Truchlivý je ovšem i fakt, že starý kontinent jako by byl v poslední době plebiscity a vůbec přímou demokracií posedlý. A to navzdory tomu, že témata hlasování i výsledky jsou čím dál bizarnější. Pamatujete, jak nedávno Nizozemci vzali v referendu naděje Ukrajině na přidružení k EU? Nebo jak ruský vůdce Putin nechal obyvatele Krymu v plebiscitu odhlasovat přičlenění poloostrova k Moskvě? Dokonce i Švýcaři, přeborníci v přímé demokracii, se uchýlili k podivnému rozhodnutí, že se v zemi nemají stavět žádné mešity a že přistěhovalci porušující zákon mají být vyhoštěni.

Pod takovou mediální masáží hlasovali předloni obyvatelé Krymu o připojení k Rusku. Autor: Archiv

„Soudobé západní demokracie jsou v posledních dekádách zasaženy řadou problémů, včetně klesající důvěry ve volené zástupce, rostoucí kritiky politických stran či klesající volební účasti,“ zdůvodňuje to pro týdeník Dotyk politolog Miloš Brunclík z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Přímá demokracie je tak často prezentována jako instrument nápravy, jenž má navrátit rozhodování zpět do rukou občanů, revitalizovat demokracii a vtáhnout lidi více do politiky,“ vysvětluje, proč je v Evropě systém referend populárnější, než parlamentarismus.

Takové představy jsou však podle Brunclíka zcela iluzorní. Referenda se totiž stávají především pomůckou neschopných politiků, kteří se tak zbavují odpovědnosti nebo tím dokonce porážejí své politické soupeře či odvracejí štěpení ve vlastní straně. „Volání po referendu sílí tam, kde volení zástupci selhávají, nedokážou vysvětlit a obhájit svá stanoviska a utápějí se v každodenních půtkách,“ naznačuje politolog, že přímá demokracie je spíš jen zástěrkou selhání elit.

Čechům brexit nevadí

Kdo by v předchozí větě nepoznal dlouhodobou českou realitu! Přesto – nebo možná spíš proto – současná vládní koalice dokonce i po brexitu oprášíla myšlenku léta odkládaného ústavního zákona o obecním referendu a chce jej prosadit do konce volebního období. „Je to prioritou vlády bez ohledu na to, co se stalo ve Velké Británii,“ holedbá se se šéf poslaneckého klubu ANO Jaroslav Faltýnek, jako by právě jeho hnutí chtělo převzít líbivý štafetový kolík od někdejších věrozvěstů přímé demokracie, Věci veřejných Víta Bárty, Úsvitu přímé demokracie Tomio Okamury a dnes i ČSSD. Za uzákonění plebiscitů se letos v březnu ve sněmovně důrazně přimlouval i prezident Miloš Zeman.

Jako první v Česku začala prosazovat přímou demokracii strana Věci veřejné podnikatele Víta Bárty. Autor: Archiv

Na rizika zavedení referenda v Česku ovšem upozorňuje Petr Just, vedoucí katedry politologie a humanitních studií Metropolitní univerzity Praha. „Rozhodování v referendu vyžaduje takového voliče, který je schopen kriticky vyhodnocovat všechny argumenty, jež mu jsou k dané referendové problematice podávány. A v tom bohužel vidím aktuálně jeden z nejpálčivějších problémů velké části současné české společnosti,“ říká pro týdeník Dotyk.

Zdůrazňuje přitom, že to často ani není úmyslně zaviněno voliči. „Současné manipulativní techniky jsou natolik dokonalé a přesvědčivé, že volič často něčemu věří, aniž by měl šanci odhalit úmysl danou skutečnost překrucovat. Navíc v mnoha otázkách člověk ani nemá objektivně možnost si vše ověřit, například v oblasti obrany či bezpečnosti, kde je řada informací z pochopitelných důvodů v režimu utajení,“ dodává Just.

Současná vládní koalice oprášíla myšlenku léta odkládaného ústavního zákona o obecním referendu a chce jej prosadit do konce volebního období.

Mnozí zastánci přímé demokracie, jako třeba Bártyho Věci veřejné nebo Okamurův Úsvit, navíc v minulosti podle Justa udělali tomuto konceptu svým přístupem spíše medvědí službu. „Často je jednalo o pragmaticky a chytře zvolené téma pro získání voličských hlasů, což vedlo k diskreditaci přímé demokracie,“ soudí.

O poznání méně politicky korektní je konzervativní politolog Roman Joch z Občanského institutu. „Přímá demokracie je špatná,“ uvedl pro týdeník Dotyk (více viz Parlamenty rozhodují lépe než referenda). „Proti parlamentní vládě a za přímou demokracii jsou vždy ti, kdo mají císařské choutky. A nahradit vyvážený a smíšený režim pouze přímou demokracií je cestou do pekel, tedy k tyranii většiny,“ dodává bez obalu.

Od Athén až po Švýcarsko

Narážka na tyranii přitom není náhodná. Jak známo, demokracie vznikla ve starověkých Athénách mezi 6. až 4. stoletím před naším letopočtem, přičemž šlo o demokracii přímou, protože o záležitostech obce mohli přímo hlasovat všichni občané (více viz Klikaté dějiny paní demokracie).

System se ovšem často zvrhával v diktaturu jedinců, takzvaných tyranů. I když si pod tím nelze představovat hrůzovládu ve stylu pozdějších římských císařů Caliguly nebo Nerona, nýbrž spíše vládu výrazných a osvědčených jednotlivců jako byli Solón, Peisistratos, Kleisthenés, Efialtés nebo Perikles, přeci jen podstatou bylo znásilnění vůle společnosti. Pojistka, jakou byla takzvaná ostrakizace neboli možnost vyhnat z města politika, který měl tyranské ambice, fungovala jen omezeně.

Jak tyranie získávali v demokracii moc? Ovšemže populisticky, byť v demokratickém rámci. „Přímá demokracie se snadno může zvrhnout v kolbiště populistických kampaní a matení voličů,“ připomíná odborník na referenda, profesor Vít Hloušek z Mezinárodního politologického ústavu Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Ostatně už řecký starověký myslitel Platón vyzpozoval, že demokracie, tak jako jiné formy vlády, nese v sobě plán sebezničení, totiž svůj přerod v tyranii. „Princip svobody přinese demokratickému zřízení konec. Ve společnosti totiž dochází k oslabení autority a vzrůstu anarchistických tendencí,“ píše Platón ve své Ústavě. „Demokracie zaniká a rodí se nová forma zřízení – tyranie.“

Senát ve starověkém Římě Autor: Archiv

Athénskou demokracii nakonec po mnoha peripetiích s tyranou, válkami a převraty nakonec pohřbil „velkotyran“, král Filip Makedonský, který roku 338 porazil v bitvě u Chaironeie spolek řeckých států a ovládl Řecko. Demokracie se v Athénách stala jen formálním zřízením, moc už drželi Makedonci. Za vlády římského císaře Augusta ztratily Athény nezávislost definitivně.

Politolog Petr Just ovšem připomíná, že s demokracií to v politickém myšlení v antice nebylo tak jednoznačně pozitivní, jak se někdy může zdát. „O demokracii se často mluví jako o nejlepším možném zřízení, ale zajímavostí je, že v antice tomu tak vždy nebylo. Například Aristoteles charakterizoval demokracii jako sice

rozhodování většiny, což byl pozitivní posun od rozhodování jednoho či několika málo jedinců, ale dodával, že tato většina rozhoduje jen ve svůj vlastní prospěch a jedná se tedy o špatnou formu vlády," popisuje.

Referenda se stávají především pomůckou neschopných politiků, kteří se tak zbavují odpovědnosti.

Aristoteles naopak za lepší považoval takzvanou politeiu. „To bylo státní zřízení, v němž také rozhodovala většina, ale na rozdíl od demokracie nikoli jen ve svůj prospěch, nýbrž ve prospěch celku. Protože však toto řešení bylo vnímáno jako zcela idealistické a nerealizovatelné, stala se demokracie jako státní zřízení nejméně škodlivou a tudíž jakoby dobrou formou, byť původně patřila mezi formy špatné," koriguje Just zažitou představu.

Demokracie včetně té přímé pak na tisíc let zmizela ze světa. Až středověké italské městské republiky inspiroval senát republikánského Říma. V Anglii ve 13. století vznikl parlament, ale až v 18. století se francouzští osvícenští myslitelé začali zabývat teoriemi řízení státu a tedy i demokracií. Z toho vyšli po roce 1776 zakladatelé Spojených států amerických a revolucionáři ve Francii, později se připojily i další země Evropy.

Přímá demokracie zase zdomácněla ve Švýcarsku, jehož 28 národnostně, kulturně i konfesně nesourodých kantonů spojují společné zájmy, vyjádřené v propracovaném systému obecních, kantonálních a federálních referend (více viz Ve Švýcarsku referenda fungují).

Hrozí videokracie?

Také dnešní demokracie si ovšem jako ta dávná athénská nese v sobě plán sebezničení. „Tyranie bych se úplně neobával," uklidňuje profesor Hloušek. „Spíše hrozí postupná proměna demokracie v to, co italský politolog Giovanni Sartoti nazývá videokracií: jakási transformace racionální politické diskuse v mediální zábavu, v níž je politika komunikovaná způsobem, který vidění světa polarizuje, nepřiměřeně zjednodušuje problémy, dává přednost vyvolávání emocí před jejich tlumením, atomizuje politickou debatu na jednotlivá dílčí témata a redukuje dialog na provolávání snadno zapamatovatelných hesel," varuje.

Přesně k tomu ale vedou právě referenda. Jak už bylo řečeno, hraje v nich podstatnou roli velmi nízká znalost politiky ze strany občanů. „Častější využívání přímé demokracie by mohlo paradoxně vést k ještě větší deziluzi z politiky než dnes," konstatuje politolog Miloš Brunclík.

Platí to přitom nejen na české poměry, ale obecně na celou euroamerickou civilizaci. Politologové se totiž vzácně shodují, že často uváděný argument nezralosti české společnosti k používání referenda a dalších prvků přímé demokracie je lichý. Příkladem jsou třeba výše uvedená kontroverzní referenda v Nizozemsku a ve Švýcarsku, zatímco naopak zdánlivě méně vyzrálé pobaltské země využily ještě coby sovětské republiky v roce 1991 referendum k blahodárným účelům, když se rozhodly k osamostatnění se na Sovětském svazu. Přímou demokracii tak lze přirovnat k ohni nebo k plynu – je to dobrý sluha, ale špatný pán. Že spíš než na samotném systému vládnutí záleží na lidech, kteří jej tvoří, věděl už i Tomáš Garrigue Masaryk, když říkal, že „demokracie má své chyby, protože občané mají své chyby. Jaký pán, takový krám.“

Také dnešní demokracie si jako ta dávná athénská nese v sobě plán sebezničení.

Jenže v prostředí dnešní Evropy, kde existuje absence politického vůdcovství neboli leadershipu, je alibistická náhrada odpovědného rozhodování zvolených politiků všelidovým hlasováním vyloženě hazardem s demokracií. „Některé otázky, například členství v bezpečnostních aliancích, důležité mezinárodní závazky nebo státní rozpočet, by neměly být vůbec referendu předloženy," apeluje politolog Miloš Brunclík. „Volíme si – a také platíme – zástupce, které nesou politickou odpovědnost za správná a racionálně promyšlená rozhodnutí. Možná je tato úvaha poněkud naivní, nicméně občané musí tlačit své volené zástupce v parlamentu či vládě k odpovědnému rozhodování," předkládá podle svého názoru nejlepší recept na zachování demokracie.

Může být, že současní evropští populisté ještě nejsou těmi tyrany, jakými byli ve třicátých letech minulého století německý Adolf Hitler, italský Benito Mussolini nebo španělský Francisco Franco. Mimochodem, i tito likvidátoři demokracie s oblibou využívali patřičně zmanipulovaných referend, ovšem nikoli kvůli neschopnosti prosadit své koncepty, ale k vytvoření zdání vlastní legitimacy a popularity. Příkladem budiž plebiscit o připojení Sárska k Německu z roku 1935 nebo hlasování Rakušanů o anšlusu k Německu v roce 1938. „Tyranové, aby dosáhli vytoužených cílů, musí nejdříve na svou stranu přitáhnout hlas lidu," napsal už ve 4. století před naším letopočtem Platón. A současný český sociolog a katolický kněz Tomáš Halík k tomu dodává: „Referenda jsou cesta do pekel, protože v nich rozhodují nekvalifikovaní lidé o věcech, kterým nerozumějí.“

V roce 1935 se uchýlil k přímé demokracii i Adolf Hitler: po plebiscitu bylo k jeho Velkoněmecké říši připojeno Sársko. Autor: Archiv

Tak se ovšem koncem 30. let stalo, že diktátoři zlikvidovali relativně demokratickou cestou versailleský mírový systém. Budeme také čekat, až se po „tyráncích“ typu rakouského Norberta Hofera, francouzské Marine Le

Penové nebo českého Andreje Babiše objeví nějaký tyran formátu Filipa Makedonského? A necháme si před tím „demokraticky“ zničit Evropskou unii?"

URL| <http://www.dotyk.cz/publicistika/proc-prilis-demokracie-skodi-20160811.html>

Útok ve francouzském Nice

15.7.2016 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Nejméně 84 lidí zemřelo, dalších 18 je v kritickém stavu, zraněných je víc než stovka. To je výsledek útoku ve francouzském Nice. Útočník, který byl identifikován jako 31letý Francouz tuniského původu, najel do davu lidí slavících francouzský státní svátek. Ujel dva kilometry, než ho policista zastřelil. Téma dnešního speciálního vydání Interview Plus, u kterého vás vítá Markéta Bidrmanová. A k tématu jsme pozvali Michela Perottina, vedoucího Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Po listopadovém útoku na pařížský klub Bataclan a na dalších místech Paříže, kde zemřelo víc jak 120 lidí, je to druhý nejhorší masakr. Připomeňme taky útok v redakci Charlie Hebdo loni v lednu. My se dnes v našem vysílání stále dokola ptáme, proč právě Francie je tak ohrožena teroristickými útoky? Je to otázka i pro vás?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak asi to není jenom Francie, když vidíme ty atentáty v Bruselu, ale samozřejmě Francie má trochu zvláštní postavení, řekněme, v západní Evropě a má, řekněme, zahraniční politiku, kterou má. To znamená, zejména v útoku na takzvaný Islámský stát.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Dá se tedy říci, že to, jakou mírou, jakou silou útočí na Islámský stát, tak se tedy podle vás odráží na tom, jak jsou potom zasaženi její obyvatelé?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To možná ani ne tolik, jakou mírou se Francie snaží bojovat proti Islámskému nebo takzvanému Islámskému státu, ale prostě Francie má v sobě taky různé, různé problémy, které se teď promítají takovýmto způsobem.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Dá se říci, že by, nebo dokážete odhadnout, jestli Francie ze svého tvrdého postupu proti Islámskému státu právě kvůli těmto útokům nějak sleví? Mluví se o tom?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Spíš se mluví o tom opaku. To znamená, že Francie rozhodně slevovat nebude.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Jak se vyjádřil v tomto smyslu francouzský prezident François Hollande? On po tomto útoku vystoupil už ve čtyři hodiny ráno v televizi s projevem. Ukázal spíše tu sílu?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak asi udělal to, co měl udělat, to znamená, okamžitá nebo rychlá reakce, která samozřejmě odpovídá tomu, tomu, co se stalo v Nice. Trochu možná překvapující je rychlost, jakou se reaguje, respektive jakou se přijde s tím, že to byl atentát, byť samozřejmě zjevně to atentátem je, ale v době, kdy, kdy prezident vystoupil v televizi, tak ještě bylo celkem mnoho otazníků nad tím, kdo vlastně spáchal to, co spáchal a možná prostě prezident sázel na tu kartu, která byla asi nejracionálnější.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

My se vůbec k roli prezidenta Françoise Hollanda v této době ještě dostaneme. Pojdme ještě porovnat ty útoky, které se staly v klubu Bataclan a také na Charlie Hebdo a ten útok současný. Lze je vůbec porovnávat? K těm pařížským se přihlásil Islámský stát, v Nice to byl, aspoň podle dosavadních informací osamocený jedinec?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Zatím ano, zatím se zdá, že nikdo se, nebo žádná organizace se k dnešnímu nebo k včerejšímu atentátu nepřihlásil. Já bych řekl, že tady vidíme nějakou gradaci od vlastně ledna, kdy, když se podíváte na to, jak, jak a kdo spáchal ty atentáty, tak ještě v lednu, před rokem, atentátníci měli kukly, předpokládali, že budou moci vlastně uniknout, v Bataclanu už tam bylo zřejmé, že takovou představu už žádnou nemají, že prostě počítají s tím, že, že to nepřežijou a o to byl vlastně ten útok drastičtější a ten, ten včerejší tedy atentát, ten je ještě jakoby v jakémsi dalším, dalším stupni ve smyslu, že ten člověk prostě už ani nepotřebuje zbraň, byť možná měl nějakou, nějakou palnou zbraň, ale ze stačí už v podstatě cokoli ...

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Možná se k těm zbraním nedostal. Je to teď těžší se dostat ke zbrani ve Francii?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak je asi těžší se dostat ke zbrani. Nevím, nevím, do jaké míry je to těžší dnes, než, před několika měsíci, protože je patrné, že ty skupiny, které se k těm zbraním dostaly, se dostaly různými, různými kanály. Mimochodem tedy to, co je možná taky zajímavý, je to, že ti lidi, kteří páchají ty atentáty, jsou povětšinou lidi, kteří nemají nějakou, nějakou náboženskou extrémní minulost, ale spíše právě jsou, nebo pocházejí z, řekněme, menších kriminálních živlů, to znamená menší kriminalita.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

To je případ i tohoto útočníka? Byl v hledáčku policie?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je asi ..., v hledáčku policie byl zřejmě, teda podle těch informací, které se dostávají do médií, jako, jako prostě nějaký menší kriminálník, který prostě nemá tu, tu ambici být teroristou třeba.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Ten menší kriminálník má patrně už jméno. Podle aktuálních zpráv, se dozvídáme, že policisté prohledali bydliště řidiče kamionu, který tedy v Nice zabil těch přes 80 lidí a atentátníkem byl údajně Mohamed Lahouaiegh Bouhlel, tedy jméno, které nám zatím nic neřekne.

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Asi, asi málokomu něco řekne.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

My jsme se bavili o té velké pozornosti, o těch bezpečnostních opatřeních, která byla uvalena na Paříž po pařížských útocích. Na tu Paříž se soustředila obrovská pozornost. Je možné, že právě kvůli tomu byly ty ostatní oblasti tak trochu ve stínu? Že tam pozornost polevila?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak tedy výrazná odpověď, v žádném případě, spíše, spíše naopak. Obzvláště, za prvé platí, tuším, do 26. července, platí výjimečný stav, který bude zřejmě prodloužený a ten platí obecně na celé území Francie a za druhé, zejména v rámci vlastně opatření kvůli fotbalovému Euru, Nice byla taky jedna z oblastí, která byla pod vyšší, vlastně vyšší policejní kontrolou, takže spíše naopak. Řekl bych, že, že obzvláště Nice byla, řekl bych, dobře připravena, což například dokazuje velmi rychlá a dobrá reakce zejména lékařských týmů, které vlastně byly cvičeny před měsícem, tuším, a byly de facto připraveny na takovou, takovou situaci.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Takže lékaři, zdravotníci zvládli situaci dobře?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ti to zvládli na, na jedničku s několika hvězdičkami, to je prostě bez, zřejmě bez debat.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Mluvili jsme o výjimečném stavu, který bude patrně prodloužen. Jak dlouho může Francie tak vysokou pozornost udržet? Musí to být náročné na lidi, na peníze.

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to samozřejmě náročný je, jak dlouho, to je, to je otázka spíše, spíše politická, respektive, dokud, dokud bude nějaká nebo nějaké vyšší riziko, bezpečnostní riziko, nebo vyšší riziko útoků, tak, tak je patrné, že Francie nepoleví, respektive, že ten výjimečný stav potrvá. Ale je to, je to samozřejmě velký problém nejenom finanční, nejenom lidský, ale obecně i politický, protože samozřejmě tím pádem se, řekněme, zasahuje do svobod všech.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Zaměříme se teď na prezidenta Francie, François Hollande. Jak pevně má podle vás situaci v rukou?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Pokud mluvíme o té bezpečnosti, tak myslím si, že tam jakoby není, není moc velký prostor pro to, aby neměl pevnou ruku. De facto prezident republiky obzvláště v takových situacích řídí velmi účinně bezpečnostní, bezpečnostní akce. Spíše, spíše problém je v tom, že ani ne za rok budou prezidentské volby a samozřejmě situace je pro něj obzvláště komplikovaná.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Na jakých číslech jsou teď jeho preference a jak s nimi zamávaly ty poslední útoky?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Možná, že ty útoky nezamávaly nějakým způsobem s, s, řekněme, s popularitou prezidenta Hollande, ten má jiné problémy, které snižují vlastně ty, ty preference, takže v současné době, tuším, že to je nejhorší, nejhorší popularita vůbec ve francouzských dějinách.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Ptám se na to i proto, že třeba Hollandův předchůdce Nicolas Sarkozy dokázal kritické situace často docela dobře využít pro to, aby se zviditelnil, rychle zareagoval. To se tedy Hollandovi nedaří?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak jiná doba, jiní lidé. Možná, že by to zvládl líp Nicolas Sarkozy, ale prostě Hollande je jiný, jiný typ politika a prakticky vlastně ta bezpečnostní otázka není v jádru jeho, jeho programu nebo jeho původních aspoň zaměření. Takže tím pádem vlastně ono to není jakoby pro něj ta nejlepší karta, byť na tom může taky samozřejmě něco, něco uhrát.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Říkáte jiná doba, jiní lidé. Zažil vůbec nějaký francouzský prezident podobnou situaci, kdy čelil takovým masivním vnitřním útokům?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Rozhodně třeba za doby války v Alžírsku, situace byla možná ještě mnohem, mnohem horší, byť samozřejmě to nebylo tak, tak viditelné, respektive ty, ty útoky neměly tolik, tolik obětí.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Říká politolog z **Fakulty sociálních věd** Michel Perottino, který je hostem Interview Plus. My teď voláme do Francie zasažené dalším masakrem civilistů, našemu spolupracovníkovi Martinu Hyblerovi, který žije v Limoges. Dobrý den.

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

Dobrý den.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Jak byste popsal aktuální náladu ve Francii?

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

No, je to trochu šok, protože proběhlo Mistrovství Evropy ve fotbale ve Francii, navzdory výjimečnému stavu, což je trochu zvláštní pořádat sportovní událost v době, kdy je vyhlášený výjimečný stav, proběhlo to dobře, nic se nestalo, podařilo se jako zajistit bezpečnost všech, nebyly žádné pokusy, takže si všichni, dá se říct, oddechli a zničehonic se vynoří ten nákladák v Nice a uspořádá zase nový masakr. Takže je to, bych řekl, velký šok a překvapení a hlavně prostě, že to dál pokračuje ty teroristické útoky, tak je to prostě takové uvědomění si tvrdé reality.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Jak vy hodnotíte práci policie? Jsou policisté hodně viditelní v ulicích?

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

No, jsou samozřejmě, právě v době výjimečného stavu, tak centra měst jsou dost jako, ta policejní přítomnost je výrazná a jsou ... také hlídkují vojáci s opravdu dobře vyzbrojením, prostě s kulometama lehkýma, se samopalama, ale to jsou taková opatření, která, která je vidět a v podstatě myslím si, že teroristé vždycky najdou způsob, jak je, jak je jako obejít?

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Myslíte, že hrají i takovou roli, že třeba uklidní obyvatelstvo ti policisté v ulicích?

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

No, ta policejní přítomnost samozřejmě trochu jako uklidňuje, protože je vidět, že se o ty lidi někdo stará a že to nebezpečí se bere na vědomí, ovšem nikdo si nedělá iluzi, že by dokázali na 100 % zabránit jakémukoli teroristickému útoku, když je vidět, že teroristé prostě střídají taktiku, že útok s nákladákem, proražení nákladákem s jedním jediným řidičem, jedna osoba dokáže napáchat enormní škody, které prostě jsou těžko dosažitelné jinak.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Ano, Michel Perottino chce reagovat?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já jsem byl v Nice minulý týden a byl jsem taky v Nice v zimě a musím říct, že to, co mě trochu překvapilo před týdnem, že těch, těch policistů, respektive vojáků nebylo tolik vidět, což neznamená, že tam nebyli, nebo že by slevili z těch bezpečnostních opatření, ale celkově bych řekl, že ta situace byla klidnější navzdory například Euru, protože se tam ještě hrál například zápas Anglie - Island.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Naším hostem je i nadále Michel Perottino, politolog, ale také náš spolupracovník v Limoges Martin Hybler. Pane Hyblere, co to podle vás znamená pro Francii, když útočníky jsou opakovaně Francouzi?

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

No, jistým způsobem je to logické, protože znají terén, umějí francouzsky, dokáží prostě vymyslet způsob, jak škodit, znají ta města, znají topografii, takže Daesh samozřejmě tohodle využívá. Také pro Francii jsou to prostě většinou lidé, kteří mají určitou kriminální minulost, kteří byli vždycky vlastně špatně adaptovaní a kteří prostě se stali snadnou kořistí pro ty islámské rekrutující spojky.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Je to tedy důkaz selhání integračního systému Francie?

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

No, selhání, žádný systém tohodle stylu nemůže fungovat na 100 %. Je také na druhou stranu nutné uvést, že prostě mnoho muslimů se integruje naprosto normálně, protože dneska máme advokáty, máme fotbalisty, máme prostě plno lidí, kteří jsou muslimského původu, kteří jsou muslimské víry a neklade to vůbec žádný problém, ovšem 100% účinnost, jak je známo, neexistuje. Takže vždycky budou lidé, kteří jsou špatně integrování, kteří se chytali různých věcí a v dnešní době se chytají toho, toho islamismu. V jistých dobách se chytali třeba extrémně levicových ideologií, dneska je to právě ta islámská móda.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Říká pro Interview Plus spolupracovník Českého rozhlasu Plus Martin Hybler. Zdravím ho do Limoges a děkuji.

Martin HYBLER, spolupracovník Českého rozhlasu žijící v Limoges

Také děkuji, na shledanou.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

A naším hostem v pražském studiu zůstává politolog Michel Perottino. Otázka pro vás, co tedy podle vás znamená pro Francii fakt, že útočníky jsou opakovaně Francouzi, lidé tedy s jiným původem, ale narodili se ve Francii?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Mimochodem, já jsem z těch informací, které jsem dostal přes, přes internet, tak, tak ty informace ohledně toho pachatele byly nepříliš jednoznačné. Někdy se mluví o tom, že to je Francouz tuniského původu, někdy se naopak mluví o tom, že to je Tunisian, který dlouhodobě žije ve Francii s povolením k pobytu. Myslím si, že asi většina Francouzů si uvědomuje to, že, že ten, ten ... atentáty pocházejí zejména prostě z lidí, kteří jsou součástí národní, národní společnosti, byť samozřejmě se k té společnosti staví, staví tak, jak se staví. A to je taky samozřejmě politický problém, protože toho využije zejména krajní pravice a to bude patrně vidět v příštích měsících.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Bylo to vidět už teď po těch minulých útocích? Nakolik vzrostly tedy preference Marine Le Penové?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Těžko, těžko, těžko to kvantifikovat, respektive dávat tam nějaký přímý pojítko, ale je opatrné, že, že ta situace, zejména ta bezpečnostní situace, ty, ty atentáty spíš nahrávají vlastně krajní pravici, respektive Marine Le Penový.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Usurpuje si tato strana to téma, nebo mají i jiné strany, jak socialisté, tak pravicová opozice, k tomu opravdu co říct?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to je, to je poměrně, poměrně problém, jak to pojmut. Usurpuje si to ve smyslu, že dává vlastně, nebo konfrontuje různé skupiny, které dlouhodobě ve Francii nejsou uznávány. To znamená, že například ve Francii, když máte francouzské občanství, tak je jedno, jaký máte původ, nebo barvu pleti, nebo, nebo víru. Zatímco Národní fronta dlouhodobě vlastně takovýto, takovýto dělení spíš akcentuje. Dá se říct, že ono to taky může nahrávat, řekněme, parlamentní pravici, která hájí, řekněme, pořádek a může mít vlastně sklony k pevnější politice, zejména, co se týče bezpečnosti politiky a zatímco naopak na levici, zejména teda u socialistů to je, to je spíš problémový vlastně, problémové téma. Na druhé straně, může to nahrávat taky třeba některým lidem nebo skupinám uvnitř Socialistické strany, třeba současnému ministrovi teda premiérovi, pardon, Manuelu Vallsovi, který je spíš vnímám jako právě ten, ten socialista s tvrdou rukou.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Dochází tedy nějakému štěpení francouzských socialistů?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že na, na tomto poli, respektive na tuto problematiku asi, asi ne, spíše, spíš jenom jakoby nějaký, nějaký okrajový pozice, který se můžou trochu vyhrotit, zejména v médiích.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Řekněte ještě, mění se nějak profil typického voliče nacionalistické strany Marine Le Penové - Národní fronty?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dlouhodobě se to asi nemění, spíš se poukazuje na to, že Národní fronta dokáže nebo dokázala vlastně přilákat, řekněme, sociálně slabší skupiny, což bývalo spíše pole pro levici, respektive Komunistickou stranu, ale obecně vzato, ty, ty analýzy spíš poukazují na to, že volič Národní fronty vlastně jde napříč celou, celou škálou, sociální škálou ve Francii, včetně, včetně například i imigrantů.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Téma související - sociální a integrační politika. Sypou si francouzští politici teď tak trochu popel na hlavu, že integrační politiku nezvládají, nebo že ji zvládli špatně a že ty chyby teď vyllynuly v útoky, které právě teď zažíváme?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to, to vědomí, že existuje sociální, sociální problém, zejména ty známé předměstí, to je problém, který prostě se vnímá a snaží se nějakým způsobem řešit už několik desítek let. To, že to nedokáží úspěšně vlastně vyřešit, to je prostě taky problém mnohem širší, ekonomický, sociální a politický.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Jsou tam nějaké změny v té integrační politice? Nějaká reakce na to, co se právě teď děje?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak v současné době, já bych řekl, že tam spíše jde o kontinuitu. Ta politika se trochu změnila za Nicolase Sarkozyho.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Kdy přitvrdila.

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Kdy přitvrdila, zejména přitvrdily se podmínky pro přijetí nových vlastně občanů, ale obecně vzato, v současné době bych řekl, že, že to nebylo vnímáno jako jádro problému.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Když byste měl charakterizovat současnou, tedy francouzskou sociální a integrační politiku, na čem stojí?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak stojí asi ještě na, řekněme, klasických francouzských základech, které vlastně pocházejí od francouzské revoluce, to znamená, jak jsem říkal, jakmile člověk získá občanství, tak je automaticky Francouzem, nehledě na, na různé, řekněme, lidské nebo, nebo osobní preference. Zejména za Nicolase Sarkozyho se například kladl důraz na francouzskou identitu, na to, že imigrant, který chce stát s Francouzem, tak musí znát francouzské dějiny, musí umět francouzsky pořádně, což jsou nové, nebo což byly nové věci, které se dosud, dosud neřešily, ale v současné době spíš jako jsme v kontinuitě s tím, co bylo nastaveno před, před několika lety.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Pojďme si ještě říct, co takovéto útoky podle vás udělají s francouzskou identitou? Mění se nějak? Posiluje možná?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Otázka je, co, nebo jak pojmout nebo jak definovat identitu. Já bych řekl, že ty, ty útoky spíš jenom budou akcentovat některé, některé prvky, které jsou dlouhodobě přítomné v té francouzské společnosti. To znamená, buď posílit Národní frontu, která spíše právě poukazuje na to, že například muslimy nebo někteří muslimové do společnosti nepatří, ale například, když se podíváte na, na to, jak se francouzská politika věnuje, věnuje muslimům, tak paradoxem je třeba to, že jeden z ministrů vnitra, který to má v kompetenci, který postavil nejvíce mešit ve Francii, byl Nicolas Sarkozy, jo, takže tam třeba máte to, že muslimové jsou ..., kteří mají francouzské občanství, jsou taky voliči a o ty se taky musíme starat.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

A cílí na ně tedy někdo?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím, že se snaží víceméně cílit všichni, zejména například už jenom tím, že budou poukazovat na to, že muslim nemusí být automaticky prostě špatný, špatný člověk.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Dá se u nich vysledovat nějaká politická preference? Ke komu většinou tedy tendují?

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Těžko, těžko to takhle říct jednoznačně. Řekl bych nicméně, že by parlamentní pravice měla možná trochu navrch, zejména vlastně dlouhodobě ta, ta muslimská skupina nebo muslimové ve Francii měli poměrně vlídné vidění třeba Charlese de Gaulla.

Markéta BIDRMANOVÁ, moderátorka

Tolik Michel Perottino z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, vedoucí Katedry politologie. Já vám moc děkuju, že jste přišel do Interview Plus.

doc. Michel PEROTTINO, vedoucí Katedry politologie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já děkuji.

Experti: Posouvají se hranice, za které jsou teroristi ochotni jít

15.7.2016 denik.cz str. 00 Z domova

Praha - Hranice, za něž jsou teroristé schopni a ochotni zajít, se posouvají. Mění se i způsoby provedení útoků. Teroristé používají metody, které jsou schopni zvládnout bez rozsáhlejších příprav a bez spojení s dalšími skupinami. Pokud šlo v Nice o čin takzvaného osamělého vlka nebo duševně chorého člověka, těžko bylo možné útoku zabránit, řekli bezpečnostní experti.

"

"Stále nevíme, jestli to je třeba jen čin člověka, který je duševně nemocný, nebo je to možné označit za teroristický útok, který byl třeba i koordinován," poznamenal Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Podobnému činu podle něj lze zabránit jen v okamžiku, pokud by byl koordinován v rámci některé organizace. V takovém případě by mohly zasáhnout tajné služby. "Jinak proti takovému útoku není obrana," řekl.

V Evropě útoky vozidly nejsou příliš časté, podle bezpečnostních expertů je teroristé používají hlavně v Izraeli, kde ale po sobě nezanechávají tolik obětí. Podle Krause může být příčinou i to, že v Izraeli jsou lidé mnohem více ozbrojeni než v Evropě. V případě útoků tak mohou zasáhnout ještě před příjezdem bezpečnostních sil.

Podle Ondřeje Ditrycha z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v minulosti islámští radikálové volili prostředky útoku, které jim umožňovaly charakterizovat se jako vojáci džihádu, tedy třeba palné zbraně a výbušniny. V současné době jsou ale útoky komplexnější, mění se jejich povaha. Útočníci si volí zbraně, které je snadné získat i ovládat. Za velké nebezpečí do budoucna Ditrych označil to, že se posouvají hranice a padají zábrany.

I bezpečnostní expert Zdeněk Kalvach ze společnosti Soft Targets Protection Institute vidí v útocích trend, kdy teroristé používají jednoduché, dostupné zbraně. "Používají to, co nemusí složitě vyrábět nebo složitě získávat

ve spolupráci se zločineckými organizacemi, co je neohrozí v počáteční fázi přípravy," řekl. Kalvach zároveň v posledních teroristických útocích vidí odklon od útoků na srozumitelnou symboliku. Zatímco teroristé pod záštitou Al-Káidy útočili na židovské či americké cíle a na jejich spojence, současné útoky cílí obecně na západní společnost a na její veřejnost. Tedy v zásadě na kohokoli. Očekává, že až si teroristé útok v Nice zhodnotí, tak zjistí, že využití auta jako zbraně je pro ně velmi výhodné.

Obrana

Kalvach věří, že se dá proti podobnému typu útoků bránit. Je to ale podle něj složité a vyžaduje to jiný než tradiční styl přístupu k ochraně. Nejméně akceschopnosti vidí v době samotného útoku. Za klíč považuje krizové plánování. Doporučuje, aby každá veřejná akce s vysokou účastí byla připravena i s bezpečnostním krizovým plánem. Jako příklad uvádí pražský maraton, před nímž byli pořadatelé a odborníci vyškoleni, jak se mají v krizových situacích zachovat, koho poslouchat a komu podávat zprávy.

Bezpečnostní experti se shodují, že přijetí vyšších bezpečnostních stupňů, jako například vyhlášení mimořádného stavu, má pozitivní dopad. Bezpečnostním složkám posílení pravomocí umožňuje zvýšit efektivitu a pro veřejnost vysílá signály, že stát za bezpečnost bojuje.

Podle politologa Michela Perottina, který má v jihofrancouzském letovisku část rodiny, se bezpečnostní složky v Nice snažily připravit na různé možnosti útoků, včetně třeba útoku z moře. "Zjevně byli činní a navzdory tomu se stalo to, co se stalo. Je to nepředvídatelné a těžko se to dá zastavit," řekl.

Minuta po minutě. Sledujeme následky teroristického útoku v Nice

"

URL| http://www.denik.cz/z_domova/experti-posouvaji-se-hranice-za-ktere-jsou-teroristi-ochotni-jit-20160715.html

Teroristé ztrácejí zábrany. Úspěch zaručují dostupné zbraně

15.7.2016 tyden.cz str. 00 Domáci

ČTK

Hranice, za něž jsou teroristé schopni a ochotni zajít, se posouvají. Mění se i způsoby provedení útoků. Teroristé používají metody, které jsou schopni zvládnout bez rozsáhlejších příprav a bez spojení s dalšími skupinami.

Hranice, za něž jsou teroristé schopni a ochotni zajít, se posouvají. Mění se i způsoby provedení útoků. Teroristé používají metody, které jsou schopni zvládnout bez rozsáhlejších příprav a bez spojení s dalšími skupinami. Pokud šlo v Nice o čin takzvaného osamělého vlka nebo duševně chorého člověka, těžko bylo možné útok zabránit. Řekli to bezpečnostní experti.

"Stále nevíme, jestli to je třeba jen čin člověka, který je duševně nemocný, nebo je to možné označit za teroristický útok, který byl třeba i koordinován," poznamenal Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Podobnému činu podle něj lze zabránit jen v okamžiku, pokud by byl koordinován v rámci některé organizace. V takovém případě by mohly zasáhnout tajné služby. "Jinak proti takovému útoku není obrana," řekl.

V Evropě útoky vozidly nejsou příliš časté, podle bezpečnostních expertů je teroristé používají hlavně v Izraeli, kde ale po sobě nezanechávají tolik obětí. Podle Krause může být příčinou i to, že v Izraeli jsou lidé mnohem více ozbrojeni než v Evropě. V případě útoků tak mohou zasáhnout ještě před příjezdem bezpečnostních sil.

Podle Ondřeje Ditrycha z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v minulosti islámští radikálové volili prostředky útoku, které jim umožňovaly charakterizovat se jako vojáci džihádu, tedy třeba palné zbraně a výbušniny. V současné době jsou ale útoky komplexnější, mění se jejich povaha. Útočníci si volí zbraně, které je

snadné získat i ovládat. Za velké nebezpečí do budoucna Ditrych označil to, že se posouvají hranice a padají zábrany.

I bezpečnostní expert Zdeněk Kalvach ze společnosti Soft Targets Protection Institute vidí v útocích trend, kdy teroristé používají jednoduché, dostupné zbraně. "Používají to, co nemusí složitě vyrábět nebo složitě získávat ve spolupráci se zločineckými organizacemi, co je neohrozí v počáteční fázi přípravy," řekl. Kalvach zároveň v posledních teroristických útocích vidí odklon od útoků na srozumitelnou symboliku. Zatímco teroristé pod záštitou Al-Káidy útočili na židovské či americké cíle a na jejich spojence, současné útoky cílí obecně na západní společnost a na její veřejnost. Tedy v zásadě na kohokoli. Očekává, že až si teroristé útok v Nice zhodnotí, tak zjistí, že využití auta jako zbraně je pro ně velmi výhodné.

Kalvach věří, že se dá proti podobnému typu útoků bránit. Je to ale podle něj složitě a vyžaduje to jiný než tradiční styl přístupu k ochraně. Nejméně akceschopnosti vidí v době samotného útoku. Za klíč považuje krizové plánování. Doporučuje, aby každá veřejná akce s vysokou účastí byla připravena i s bezpečnostním krizovým plánem. Jako příklad uvádí pražský maraton, před nímž byli pořadatelé a odborníci vyškoleni, jak se mají v krizových situacích zachovat, koho poslouchat a komu podávat zprávy.

Bezpečnostní experti se shodují, že přijetí vyšších bezpečnostních stupňů, jako například vyhlášení mimořádného stavu, má pozitivní dopad. Bezpečnostním složkám posílení pravomocí umožňuje zvýšit efektivitu a pro veřejnost vysílá signály, že stát za bezpečnost bojuje.

Podle politologa Michela Perottina, který má v jihofrancouzském letovisku část rodiny, se bezpečnostní složky v Nice snažily připravit na různé možnosti útoků, včetně třeba útoku z moře. "Zjevně byli činní a navzdory tomu se stalo to, co se stalo. Je to nepředvídatelné a těžko se to dá zastavit," řekl.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/teroriste-ztraceji-zabrany-uspech-zarucuji-dostupne-zbrane_390940.html

Teroristé mění taktiku. Mohou sázet na jednoduchost, míní experti

15.7.2016 novinky.cz str. 00 Domáci

Podle bezpečnostních expertů čtvrtěční masakr v Nice, při němž útočník najel do lidí a zabil nejméně 84 lidí, ukazuje, že teroristé mění taktiku. Mohou tak velmi snadno zjistit, že použití auta jako zbraně je podle jejich zvrácené logiky efektivní a výhodné.

"Stále nevíme, jestli to je třeba jen čin člověka, který je duševně nemocný, nebo je to možné označit za teroristický útok, který byl třeba i koordinován," poznamenal k útoku v Nice Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Podobnému činu podle něj lze zabránit jen v okamžiku, pokud by byl koordinován v rámci některé organizace. V takovém případě by mohly zasáhnout tajné služby. "Jinak proti takovému útoku není obrana," řekl.

FOTO: tj, Právo

V Evropě útoky vozidly nejsou příliš časté, podle bezpečnostních expertů je teroristé používají hlavně v Izraeli, kde ale po sobě nezanechávají tolik obětí.

Podle Krause může být příčinou i to, že v Izraeli jsou lidé mnohem více ozbrojeni než v Evropě. V případě útoků tak mohou zasáhnout ještě před příjezdem bezpečnostních sil.

Útočí na společnost jako celek

Bezpečnostní expert Zdeněk Kalvach ze společnosti Soft Targets Protection Institute vidí v útocích trend, kdy teroristé používají jednoduché, dostupné zbraně.

"Používají to, co nemusí složitě vyrábět nebo složitě získávat ve spolupráci se zločineckými organizacemi, co je neohroží v počáteční fázi přípravy," řekl.

Vyšetřovatelé u nákladního auta, kterým Mohamed Lahouaiej Bouhlel zabil v Nice přes 80 lidí.

FOTO: Sasha Goldsmith, ČTK/AP

Kalvach zároveň v posledních teroristických útocích vidí odklon od útoků na srozumitelnou symboliku. Zatímco teroristé pod záštitou Al-Káidy útočili na židovské či americké cíle a na jejich spojence, současné útoky cílí obecně na západní společnost a na její veřejnost. Tedy v zásadě na kohokoli.

Očekává, že až si teroristé útok v Nice zhodnotí, tak zjistí, že využití auta jako zbraně je pro ně velmi výhodné.

Hranice i zábrany se posouvají

Podle Ondřeje Ditrycha z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v minulosti islámští radikálové volili prostředky útoku, které jim umožňovaly charakterizovat se jako vojáci džihádu, tedy třeba palné zbraně a výbušniny.

V současné době jsou ale útoky komplexnější, mění se jejich povaha. Útočníci si volí zbraně, které je snadné získat i ovládat. Za velké nebezpečí do budoucna Ditrych označil to, že se posouvají hranice a padají zábrany.

Obrana je velmi obtížná

Kalvach věří, že se dá proti podobnému typu útoků bránit. Je to ale podle něj složitě a vyžaduje to jiný než tradiční styl přístupu k ochraně. Nejméně akceschopnosti vidí v době samotného útoku.

Za klíč považuje krizové plánování. Doporučuje, aby každá veřejná akce s vysokou účastí byla připravena i s bezpečnostním krizovým plánem. Jako příklad uvádí pražský maraton, před nímž byli pořadatelé a odborníci vyškoleni, jak se mají v krizových situacích zachovat, koho poslouchat a komu podávat zprávy.

BEZ KOMENTÁŘE: Policisté útočnicka v kabině nákladního auta zastřelili

Bezpečnostní experti se shodují, že přijetí vyšších bezpečnostních stupňů, jako například vyhlášení mimořádného stavu, má pozitivní dopad. Bezpečnostním složkám posílení pravomocí umožňuje zvýšit efektivitu a pro veřejnost vysílá signály, že stát za bezpečnost bojuje.

Podle politologa Michela Perottina, který má v jihofrancouzském letovisku část rodiny, se bezpečnostní složky v Nice snažily připravit na různé možnosti útoků, včetně třeba útoku z moře. "Zjevně byli činní a navzdory tomu se stalo to, co se stalo. Je to nepředvídatelné a těžko se to dá zastavit," řekl.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/409356-teroriste-meni-taktiku-mohou-sazet-na-jednoduchost-mini-experti.html>

Experti: Pokud šlo v Nice o čin osamělého vlka, těžko bylo možné útoku zabránit

16.7.2016 Jihlavský deník str. 09 Česká republika
(čtk)

Praha – Hranice, za něž jsou teroristé schopni a ochotni zajít, se posouvají. Mění se i způsoby provedení útoků. Teroristé používají metody, které jsou schopni zvládnout bez rozsáhlejších příprav a bez spojení s dalšími skupinami. Pokud šlo v Nice o čin takzvaného osamělého vlka nebo duševně chorého člověka, těžko bylo možné útoku zabránit.

ČTK to řekli bezpečnostní experti.

„Stále nevíme, jestli to je třeba jen čin člověka, který je duševně nemocný, nebo je to možné označit za teroristický útok, který byl třeba i koordinován,“ poznamenal Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Podobnému činu podle něj lze zabránit jen v okamžiku, pokud by byl koordinován v rámci některé organizace. V takovém případě by mohly zasáhnout tajné služby. „Jinak proti takovému útoku není obrana,“ dodal.

V Evropě nejsou útoky vozidly příliš časté, podle bezpečnostních expertů je teroristé používají hlavně v Izraeli, kde ale po sobě nezanechávají tolik obětí.

Podle Krause může být příčinou i to, že v Izraeli jsou lidé mnohem více ozbrojeni než v Evropě. V případě útoku tak mohou zasáhnout ještě před příjezdem bezpečnostních sil.

Podle Ondřeje Ditrycha z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v minulosti islámští radikálové volili prostředky útoku, které jim umožňovaly charakterizovat se jako vojáci džihádu, tedy třeba palné zbraně a výbušniny. V současné době jsou ale útoky komplexnější, mění se jejich povaha. Útočníci si volí zbraně, které je snadné získat i ovládat. Za velké nebezpečí do budoucna Ditrych označil to, že se posouvají hranice a padají zábrany. I bezpečnostní expert Zdeněk Kalvach ze společnosti Soft Targets Protection Institute vidí v útocích trend, kdy teroristé používají jednoduché, dostupné zbraně. „Používají to, co nemusí složitě vyrábět nebo složitě získávat ve spolupráci se zločineckými organizacemi, co je neohroží v počáteční fázi přípravy,“ řekl. Kalvach zároveň v posledních teroristických útocích vidí odklon od útoků na srozumitelnou symboliku. Zatímco teroristé pod záštitou Al-Káidy útočili na židovské či americké cíle a na jejich spojence, současné útoky cílí obecně na západní společnost a na její veřejnost. Tedy v zásadě na kohokoli. Očekává, že až si teroristé útok v Nice zhodnotí, tak zjistí, že využití auta jako zbraně je pro ně velmi výhodné.

Kalvach věří, že se dá proti podobnému typu útoků bránit. Je to ale podle něj složitě a vyžaduje to jiný než tradiční styl přístupu k ochraně. Nejméně akceschopnosti vidí v době samotného útoku. Za klíč považuje krizové plánování.

Doporučuje, aby každá veřejná akce s vysokou účastí byla připravena i s bezpečnostním krizovým plánem. Jako příklad uvádí pražský maraton, před nímž byli pořadatelé a odborníci vyškoleni, jak se mají v krizových situacích zachovat, koho poslouchat a komu podávat zprávy.

Region| Vysočina

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech.

Přetrvává tu chaos a strach, popisuje Češka atmosféru na místě činu v Nice

17.7.2016 reflex.cz str. 00 Zprávy

Reflex.cz získal exkluzivní informace od Češky, která měla být v den atentátu přímo na inkriminované promenádě v Nice. Jen shodou šťastných okolností však odjela až o den později. Zde přinášíme její svědectví z Nice, kde studentka nyní pobývá.

Gabriela Purkytová jezdí do Nice každý rok. Spolu se svým otcem, který v Teplicích vlastní jazzový klub, sem letos již po sedmé na známý jazzový festival. Letenky měli zakoupené na den, kdy se v Nice odehrál krvavý atentát, při němž zahynulo 84 lidí. Jen shodou okolností let na poslední chvíli přebookovali. „Na každém rohu stojí muži se samopaly. Při vstupu do větších obchodů prohledávají batohy a tašky. Ve městě je stále atmosféra strachu a smutku,“ popisuje Reflexu.cz studentka pražské **Fakulty sociálních věd**.

Gabriela a její otec měli štěstí. Kdyby jeli do Nice podle původního plánu, na promenádu, kde se slavil pád Bastily a kde řidič kamionu zabil přes 80 lidí, by určitě šli. „Let následující den ale zlevnil, takže jsme změnili plán,“ popisuje Gabriela. Do Nice se rozhodli s otcem odletět i přes útoky, které se ve městě odehráli.

Jazzový festival, na který jeli, byl ještě téhož dne zrušen. Město se podle Gabriely jen těžko vrací do normálních kolejí: „Na letišti jsme potkali první muže se samopaly. Autobusová doprava je omezená kvůli uzavřené promenádě. Po příjezdu do města jsme se šli podívat do centra, pláže i promenáda jsou však stále částečně uzavřeny v místě činu. Všude jsou policejní auta a auta novinářů,“ popisuje Gabriela.

Lidé však nezapomínají na pietu: “Na konci uzavřené oblasti promenády lidé vytvořili pietní místo, kam pokládají svíčky, květiny a fotky obětí. Jazzový festival, který byl cílem naší dovolené, byl zrušen, ale stále stojí připravený v centru. Byly vyhlášené tři dny smutku k uctění památky zesnulých,” popisuje Gabriela.

Večer procházela Gabriela promenádou, kudy atentátník projížděl a vraždil. “Včera otevřeli úsek promenády, kde se tragédie odehrála. Viděli jsme na silnici fleky od lidské krve... U nich byly květiny, svíčky, fotky a dětské hračky. Na promenádě také visely fotky pohřešovaných lidí. Lidé procházeli a truchlili, okolo nich byli rozmístěni novináři a policie.”

Útoky na niceské promenádě se odehrály ve čtvrtek 14. července večer. Na promenádě se slavilo výročí pádu Bastily, francouzské věznice, která byla symbolicky dobyta během Velké francouzské revoluce (v Bastile bylo tehdy pouze několik vězňů, dobytí se slaví spíše kvůli symboličnosti). Muž jménem Mohamed Bouhleb vjel na promenádu se zapůjčeným 19 tun vážícím vozem, kde téměř 2 kilometry najížděl do slavicích lidí. Během útoku zemřelo zatím 86 osob, a to včetně několika dětí. Několik lidí se také stále pohřešuje a není jasné, zda jsou, či nejsou mezi oběťmi.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/72775/pretrvava-tu-chaos-a-strach-popisuje-ceska-atmosferu-na-miste-cinu-v-nice>

Falešná studie „českých lupičů“ vyšla v časopise, aby jej zdiskreditovala

18.7.2016 [technet.cz](http://www.technet.cz) str. 00 [Technet.cz](http://www.technet.cz) / Věda

[Technet.cz](http://www.technet.cz), Pavel Kasík

Úmyslně pokažená studie českých vědců znovu poukázala na významný problém s ověřováním vědeckých publikací a financováním vědy v Česku.

„Tento článek je úmyslně plný chyb, a to jak metodických, tak koncepčních, a je napsaný mizernou angličtinou.“ píší mladí čeští výzkumníci v článku, který tento měsíc publikoval vědecký časopis *Mediterranean Journal of Social Sciences*. „Chceme tím ukázat, že články publikované v tomto časopise jsou často prezentovány jako seriózní vědecké publikace, přestože tento časopis nezajišťuje standardní recenzní řízení ani základní editorské služby. Články nejsou kontrolovány ani z hlediska akademické přesnosti, ani z hlediska jazykového stylu. Samotný fakt, že čtete tyto věty, potvrzuje, že jsou pravdivé.“ Autoři Jaroslav Švelch, Tereza Krobová a Jan Švelch z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy představili svůj experiment již na začátku června .

Autoři zvolili také fiktivní jména autorů - Babinský a Krejčíř - podle českých „loupežníků“. Článek obsahoval celou řadu jasných chyb v pravopisu i v metodice, všechna data navíc byla smyšlená, což nebylo těžké ověřit. Rozhodně tedy neměl projít recenzním řízením. Ale prošel pouze se základními úpravami (pravděpodobně navrženými na základě programu pro kontrolu pravopisu) a po zaplacení poplatku byl v červencovém čísle i publikován .

Kompromitující odstavec v článku publikovaném v *Mediterranean Journal of Social Sciences*

Cílem článku bylo ukázat, že i do časopisů uznávaných databází SCOPUS lze protlačit pavědeckou, smyšlenou nebo padělanou studii. Na základě takové studie pak ale univerzity mohou získat i statisíce korun v rámci státních příspěvků na vědeckou činnost (tzv. kafemlejnek). „Nelze spoléhat výlučně na komerční databáze jako SCOPUS a Web of Science,“ uvedl pro [Technet.cz](http://www.technet.cz) Jaroslav Švelch. „Slepá víra v tyto databáze umožňuje systémové zneužívání „kafemlejnků“ k získávání bodů za články, jejichž kvalita nikdy nebyla ověřena v recenzním řízení.“

Časopis *Mediterranean Journal of Social Sciences* si výzkumníci vybrali proto, že se nachází jak v databázi „uznaných vědeckých publikací“ SCOPUS, tak na Beallově seznamu predátorských časopisů. V rozhovoru s provozovatelem tohoto seznamu, Jeffrey Beallem , jsme se ptali, jaké by mohlo být řešení problému predátorských časopisů: „Myslel jsem, že to bude jen problém přechodný, ale naopak, počet predátorských

časopisů stále roste," řekl slavný univerzitní knihovník pro Technet.cz . „Je to zkorumpovaný byznys a neetické podnikání. Točí se v něm miliony dolarů," odhadl Beall.

Predátorské časopisy peer review obvykle zcela vynechají, editor pošle jen několik malých připomínek „aby se neřeklo“ a po zaplacení poplatku predátorský časopis publikuje prakticky cokoli

Tým z FSV oznámil svůj experiment ještě před tím, než byl inkriminující článek publikován. Mohlo se tedy stát, že Mediterranean Journal of Social Sciences článek nakonec nepublikuje. Fakt, že jej přesto otiskl, je přinejmenším zajímavý. Ukazuje, že predátorskému časopisu se vlastně ani nevyplácí se o takovéto „podružné problémy“ starat. Jak by vědci postupovali, pokud by časopis stáhl jejich článek? „Každopádně bychom se v takovém případě dožadovali navrácení 200 eur a byli bychom zvědaví, jak vydavatel s naší žádostí naloží," dodal Švelch.

URL| http://technet.idnes.cz/falesne-studie-predatorske-casopisy-dv8-/veda.aspx?c=A160718_084621_tec-kratke-zpravy_pka

Evropa v krizi? Jestli to není postkoitální smutek, provokoval ekonom Sedláček

**18.7.2016 ct24.cz str. 00 Moravskoslezský kraj
netocnyt**

Nemáme v Evropě nové sny, které bychom mohli snít. V tom je ta naše deprese, protože když si napíšeme seznam věcí, které jsme od Evropy čekali, tak ona je všechny splnila. Tak vidí současnou situaci přední český ekonom a komentátor Tomáš Sedláček. Na festivalu Colours of Ostrava diskutoval na téma „Evropa dnes“ s filozofem Václavem Bělohradským a sociologem Janem Hartlem. „Lidé, jejichž identita je otřesena, se vrací k národním státům a utíkají z Evropské unie. A teď, když uprchlická krize tohle zdůraznila, nastává velké drama," prohlásil Václav Bělohradský před zaplněným sálem.

„Vstupovali jsme do Evropské unie s železnou koulí pozůstatku bolševizmu v našich myslích i v naší realitě. Takže jsme neduhy jednoho nového projektu kombinovali s neduhy toho projektu starého," uvedl sociolog Jan Hartl v diskusi, kterou v rámci festivalového projektu Voices of Freedom připravilo občanské sdružení Pant a portál Moderní dějiny.

Jak tedy vidí současnou situaci Evropské unie, strach z uprchlíků i jeho příčiny filozof Bělohradský, sociolog Hartl a ekonom Sedláček, kteří své posluchače na Colours of Ostrava opakovaně přiměli k nadšenému potlesku? Bělohradský: Liberální stát je ohrožen

Dostali jsme se do situace, v níž o Evropě platí všechny věty. Je to zvláštní hyperobjekt, kterému nikdo nerozumí. Z obrovského proudu vět, které teď o Evropě zaznívají a platí, bych vybral několik.

Platí například slavná věta Bertolda Brechta, že když je vláda nespokojená se svým lidem, tak ať ho rozpustí a zvolí si jiný. Evropská komise je v podobné situaci. Měla by rozpustit evropský lid a zvolit si jiný. A ten lid se jí za to mstí tím, že při každém referendu řekne ne, ať je to referendum o čemkoli.

Odkaz

Někteří občané EU možná budou muset z Británie odejít, říká ministr pro brexit

Jak jsme se dostali do situace, kdy lid cítí, že by ho chtěli rozpustit, ale on se rozpustit nedá? Řekl bych, že Evropská unie nezvládla globalizaci. V tom, co globalizace skutečně je. Tedy pokles významu teritoria, rozpad hierarchií, rozpad vztahu mezi elitou a občany a také krize reprezentace. Toto Evropa nezvládla, protože se nestala odpovědí na paniku vyvolanou strachem ze ztráty identity, kterou tyto procesy vyvolaly.

Naopak. Lidé, jejichž identita je otřesena, se vrací k národním státům a z Evropy utíkají. A teď, když uprchlická krize tohle zdůraznila, nastává velké drama.

Profil

Václav Bělohradský

Řadí se k postmoderním myslitelům a takzvaným autentickým žákům Jana Patočky. V roce 1970 po sovětské okupaci odešel do emigrace a působil postupně jako pedagog na Filozofickém institutu v Janově, od roku 1973 byl tamtéž profesorem sociologie. Dlouhá léta spolupracoval s českými exilovými časopisy a nakladatelstvími a českým domácím disentem. Od roku 1990 je profesorem politické sociologie na univerzitě v Terstu.

A platí také věta, kterou už v roce 1976 formuloval německý právní filozof Wolfgang Böckenförd. Podle něj liberální stát ke svému fungování potřebuje předpoklady, které sám není schopen vytvořit. Je to sdílený morální kód, solidarita a sociální kapitál, jakým je například důvěra. Kdyby se liberální stát pokusil to vytvářet, stal by se totalitním státem. Učil by morálku ve školách a stal by se státem ideologickým.

Tento problém je dnes klíčový. Stále více Evropanů má pocit, že chybí to společné, že chybí společný kód. Morální a jiný. A rozbíjí ho nejen uprchlíci, ale rozbíjí ho i velké korporace, celý ten finanční kapitalismus tím, jak se v poslední době formuje.

Liberální stát je tedy ohrožen. Liberální stát je dědic něčeho, co sám nevytvořil. Je dědicem něčeho, co mu předcházelo. Tradice, náboženství, morálka, osvícenství. A mnoho lidí má pocit, že toto dědictví je ohroženo a že liberální stát je něco, co se rozpadá před našima očima.

Odkaz

Lidi v Česku šokovalo, že jsem blond, vyprávěla muslimka na Colours of Ostrava

A Evropa není odpovědí na tento strach. Naopak. Evropu vnímá mnoho lidí jako něco, co dále ohrožuje jejich identitu. Evropská unie navíc nezvládla studenou válku. Nepřihlásila se k zodpovědnosti za třetí svět, a to se vymstilo. Ty jedovaté a toxické trosky studené války, které tam zůstaly, ty nám teď padají na hlavu ve formě terorismu. Hartl: Hlavní byla vějička peněz

To, o čem Václav Bělohradský mluví, platí o celém evropském projektu, do kterého jsme vstupovali, když už byl rozjetý. Vstupovali jsme s železnou koulí pozůstatku bolševizmu v našich myslích i v naší realitě. Takže jsme neduhu jednoho nového projektu kombinovali s neduhou toho projektu starého.

Pro mnoho lidí, zejména začátkem devadesátých let, byl evropský projekt nadějí, která by mohla urychlit naši cestu mezi nejrozvinutější země. Mnozí si jistě pamatují hesla, jako třeba „Zpět do Evropy!“ Byl to samozřejmě určitý étos, ale když se podíváme na data sociologických výzkumů z devadesátých let, tak zjistíme, že hlavní apel pro obyvatelstvo byla vějička prosperity.

Profil

Jan Hartl

Vystudoval sociologii, politologii a filmovou vědu na Univerzitě Karlově v Praze. V letech 1975 až 1989 působil v Ústavu pro filozofii a sociologii Československé akademie věd. Na jaře 1990 spoluzaložil Středisko empirických výzkumů STEM, první soukromou sociologickou firmu, ve které je dodnes ředitelem.

Souviselo to s názory čelných politiků, kteří v duchu marxistické tradice silně upřednostňovali materiální základnu. Možná si někdo vzpomene například na výroky, že o životní prostředí se začneme starat, až si na něj vyděláme a podobně. Lidé si představovali, že EU je penězovod, který k nám bude chrlit peníze a pomůže pozvednout naši životní úroveň, o které panovalo mínění, že je na nízké úrovni.

Byla tady ovšem také jiná očekávání, které však postupně ustupovala do pozadí. A sice taková, že Evropská unie bude vytvářet tlak na to, abychom se v politice chovali kultivovaně, abychom si osvojili normy, o které jsme přišli během desetiletí totalitních režimů. Prostě, že je to příležitost, jak se vrátit také do roviny duchovní a symbolické.

Jenže od roku 2008 a pak hned po zpackaném předsednictví EU v roce 2009 se podpora Evropské unie začala drobit a začala se drobit především na tom, že představa ekonomické prosperity jako alfa a omega všeho, co nám měla Evropská unie přinést, najednou přestala platit.

K tomu teď přistupuje strach z uprchlíků, spolu s představou, že Unie je robustní ekonomický koncept. To zasel do mysli lidí velkou pochybnost. Najednou jsme objevili skutečnost, že EU je živý projekt, který má velké potíže, a podpora Evropské unie je dnes na devětadvaceti procentech. Takže, kdyby se dnes konalo referendum o vstupu do EU, tak by jednoznačně ano řekla necelá jedna třetina. Sedláček: Evropy se nikdo nebojí, kromě Evropanů

Současná situace je paradoxní v tom, že na téhle planetě nebyla nikdy bezpečnější civilizace, než je ta naše. Nikdy nenastala situace, že by společnost byla tak bezpečná a zároveň se cítila tak v ohrožení. To stejné lze říct o bohatství. Nekonečně mne překvapuje, jak je možné tak přebohatou společnost vystrašit dojmem, že nám to bohatství někdo sebere.

To samé platí také o svobodě. Sice se to těžko měří, ale dle mého soudu není svobodnější část světa než Evropská unie. Mnohem svobodnější než Spojené státy. A přesto máme pocit, že jsme nesvobodní.

Otázkou je, zda náhodou netrpíme krizí postkoitálního charakteru. Zda už nenastalo to ráno, kdy to lepší už bylo. Evropské unii se podařila neuvěřitelná věc, protože Brusel je na jedné straně symbolem integrace a současně symbolem dezintegrace. Takže nám se v Evropské unii podařil husarský kousek. My jsme spolklí velblouda, my jsme integrovali národy a zakuckali jsme se na komárovi, na sousedství. Tohle je budoucnost evropské integrace už ne navenek, ale dovnitř.

Profil

Tomáš Sedláček

Působí jako hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Přednáší ekonomii a dějiny ekonomických teorií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a také na University of New York in Prague. Je autorem knižního bestselleru *Ekonomie dobra a zla*, který se v roce 2012 stal v Německu ekonomickou knihou roku.

Takže jestli ta naše krize není postkoitální, protože máme před sebou vakuum obřích rozměrů. My nemáme nové sny, které bychom mohli snít. V tom si myslím, že je ta naše deprese, protože když si napíšeme seznam věcí, které jsme od Evropy čekali, tak ona je všechny splnila. Chtěli jsme mír? Máme mír. Mají se Francouzi rádi s Němci? Mají.

Ale také ekonomicky. Pokud drtivá většina rodin může své děti vzít do kina dvakrát měsíčně, aniž by se na konci měsíce musela bát, že nebude mít na rohlíky, tak si myslím, že kapitalismus splnil to, co splnit měl.

My ale chceme víc a teď jsme si vědomi toho, že nemáme koho následovat, že před sebou nemáme žádný vzor, protože my sami jsme v tomto smyslu vzorem.

Evropa je snad jediné uskupení, které má největší počet nepřátel uvnitř. Plno lidí se bojí Ameriky, ale Američané ne. Plno lidí se bojí Ruska, ruské expanze, ale ne Rusové. Mnoho lidí má obavy, co bude s čínskou silou, ale ne Číňani. Evropy se nikdo nebojí, kromě Evropanů.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/moravskoslezsky-kraj/1849382-evropa-v-krizi-jestli-neni-postkoitalni-smutek-provokoval>

Blížíme se světu bez profesionálních novinářů

18.7.2016 E15 str. 10 Rozhovor

Jan Pavec

n Média jsou stále o krok pozadu za vývojem technologií a na poli internetové reklamy jasně zaostávají za dominantními hráči Googlem a Facebookem. „Facebook ukazuje uživateli názory, které konvenují s jeho chováním. Spíše posiluje jeho přesvědčení, než aby mu nabízel alternativy. To může mít nebezpečné důsledky i pro demokracii,“ říká sociolog médií Václav Štětka, který pracuje na britské Loughborough University.

* Jak by vypadal svět bez profesionálních médií?

Byl by to svět plný nejistoty. Existoval by v něm velký prostor pro nejrůznější manipulátory a dezinformační kampaně. Bylo by jednoduché strhnout pozornost a ovlivňovat veřejné mínění uměle vyvolanými fámami či mýty. Potřeba profesionálních novinářů je stále důležitější. Přístup k informacím se s nástupem internetu a sociálních sítí neuvěřitelně zdemokratizoval. S nárůstem množství informací se geometrickou řadou zvyšuje pravděpodobnost, že nemusejí být dostatečně důvěryhodné. Stále tak potřebujeme pomoc ze strany profesní skupiny, která se věnuje na plný úvazek rozboru informací. Roli novinářů v digitálním věku vnímám jako roli navigátorů po moři informací, po kterém se dennodenně plavíme. Bez nich je velmi snadné se v tom moři ztratit.

* Blížíme se takovému světu?

Ano. Bohužel se nacházíme v době, kdy tradiční média a žurnalistika jako profese procházejí obdobím bolestivé transformace. Ta za sebou zanechává spoustu obětí v podobě propouštění zaměstnanců a zavírání celé řady titulů kvůli ztrátě příjmů. Média se ještě stále nevyrovnala s nástupem internetu, jsou o krok či dva pozadu za technologickým vývojem. Ten jde proti potřebám mediálního průmyslu, jenž si na sebe musí nějak vydělávat. Se snadnou dostupností informací na internetu se to daří jen velmi omezeně.

* Mluvil jste ale o tom, že novináře potřebujeme. Proč se tahle potřeba neprojevuje ve finančních výsledcích? V řadě vydavatelských domů lze určitě najít pozitivní příklady, celkový trend je ale jasný – lidé už nechtějí platit za informace.

Podle nejnovějšího výzkumu Reuters Institute je v 26 zemích světa taková ochota velmi slabá, v průměru ji vyjadřuje jen asi dvanáct procent dotázaných uživatelů internetu. Česká republika je na samém konci toho spektra se sedmi procenty uživatelů. Češi si zkrátka zvykli dostávat internetové zpravodajství zdarma. To je hrozně nebezpečné, protože když si na něco zvyknete, je pak těžké si odvyknout. Pokud vaše oblíbené médium nasadí paywall, první reakcí je dívat se někam jinam. To v českém prostředí určitě funguje. Většina hlavních poskytovatelů zpravodajství nabízí obsah zdarma.

* Ani pro inzery není reklama v médiích tak prestižní jako dříve.

Tištěná média se v západním světě potýkají s kontinuálním propadem čtenosti o pět až deset procent ročně, pro zadavatele reklamy to znamená snižování hodnoty investice do reklamy. Nárůst příjmů z on-line reklamy přitom není propadu v oné tiskové části úměrný. Lidé mají navíc stále větší tendenci pořizovat si

software, který blokuje reklamu. Podle uvedeného výzkumu Reuters Institute je to více než 40 procent uživatelů. To je také velmi špatná zpráva pro producenty zpravodajství, kteří kvůli tomu přicházejí o další potenciální zisky. Na digitálním reklamním trhu je klíčová role Facebooku a Googlu, v této souvislosti se už dnes hovoří o duopolu těchto dvou společností. Pozice Googlu je pro tradiční mediální společnosti velmi ohrožující a v některých případech až likvidační.

* Z čeho ta dominance vychází? Z obrovského množství dat o uživateli, které tyto dvě firmy mají?

To je jeden z důvodů. Facebook používá více než 1,5 miliardy lidí na celém světě. Jejich údaje o individuálních uživateli jsou pro zadavatele reklamy samozřejmě velmi atraktivní. S tím tradiční mediální společnosti nemohou dostatečně soupeřit.

* Nejsou rezervy i na straně samotných médií?

V Česku důvěra k médiím dlouhodobě klesá. Ještě v polovině devadesátých let věřilo médiím nějakých 70 procent obyvatel. Dnes jsou čísla s výjimkou rozhlasu hluboce pod 50 procenty. Rozhodně tomu nepřidává struktura vlastnických vztahů na mediálním trhu. Není tajemstvím, že drtivou většinu zpravodajských médií vlastní ta či ona podnikatelská skupina nebo konkrétní byznysmen. Tisk je v rukou domácích podnikatelských elit, které disponují nejen majetkem, ale také politickým vlivem. V případě Andreje Babiše jde o jednoho z nejvyšších postavených politiků v Česku, což je v rámci Evropské unie zcela bezprecedentní situace. Jsem přesvědčen, že si lidé tuto skutečnost uvědomují a vnímají ji kriticky. Nemohou si být úplně jisti, nakolik se ta či ona informace v médiích objevuje proto, že je ve veřejném zájmu, anebo slouží partikulárním zájmům majitele.

* Ve Velké Británii nebo Německu mají vlastníci také své zájmy. Tam to nevádí?

Unikátnost situace v České republice je v míře, v jaké jsou média vlastněna podnikatelskými skupinami, jejichž primárním centrem jsou úplně jiné ekonomické sektory. Média si byznysmeni přikoupili do struktury svých firem, aniž očekávali, že budou vydělávat. Máme řadu důvodů se domnívat, že investice je primárně prováděna za účelem ochrany vlastních podnikatelských zájmů.

* Čtenáři se čím dál častěji přesouvají při konzumaci informací na sociální média. Může to ale nahradit ta klasická?

V mladších věkových skupinách se tak už stalo, sociální sítě u nich nahradily tradiční média jako primární zdroj informací. A ta nejmladší skupina se dívá pouze na sociální sítě. Už se ani neobtěžuje klikem na stránky mediálních domů. Tento trend se bude zřejmě dále prohlubovat. Dále to posiluje pozici sociálních sítí jako platformy, přes kterou se šíří mediální obsahy. A tam má naprosto dominantní postavení Facebook. Vyvolává to celou řadu otázek o závislosti na jednom poskytovateli zpravodajství, kterým dnes Facebook bezesporu je, i když se tomuto označení brání. Umožňuje lidem přístup k více zdrojům zpravodajství, otázkou je ale kontrola jejich výběru.

* Kdo zaplatí Facebooku nejvíce, bude na něm nejvíce vidět?

To je jedna věc. Druhá věc je, že Facebook algoritmy zobrazování příspěvků upravuje podle osobnostních preferencí a chování uživatele. Nabídne nám takový obsah, o kterém předpokládá, že je pro nás nejrelevantnější. Lidé se kvůli tomu uzavírají do svých názorových bublin. Řadě lidí to vyhovuje, má to ale své stinné stránky. Musíme důvěřovat jedné nebo dvěma obřím nadnárodním korporacím, že algoritmy nejsou manipulované někým, kdo by si přál naše názory ovlivňovat. Je varující, že jedna společnost má v rukou takovou moc. Facebook ukazuje uživateli názory, které konvenují s jeho chováním. Spíše posiluje jeho přesvědčení, než aby mu nabízel alternativy. To může mít nebezpečné důsledky i pro demokracii. Lidé se dostatečně nekonfrontují s opozičními názory. Následné střety jsou o to tvrdší.

* Takže Facebook pomáhá k rozdělování společnosti?

To je potvrzené řadou výzkumů. Lze spekulovat, že fatální selhání analytiků a expertů při odhadech výsledků referenda o brexitu může být způsobeno fenoménem názorových bublin. Tohoto názoru nabyli díky tomu, že jsou sami obklopeni podobně smýšlejícími nebo doufajícími lidmi.

* Sociálními sítěmi se lépe než klasickými médii šíří dezinformace. Dá se tomu nějak čelit?

Dezinformace tu byly vždy, nové technologie jim ale dávají úplně nový význam a posouvají je na novou rovinu. Dnes takový úkol se sociálními sítěmi zvládne jakákoli reklamní agentura, nemusí být příliš bohatá ani sofistikovaná. Největším nebezpečím je kombinace dezinformací s názorovými bublinami. Sociální sítě posilují tendenci důvěřovat těmto typům informací, neexistuje totiž zpětná vazba. Ty bubliny jsou velmi uzavřené, zejména v případě některých radikálnějších názorových proudů. Lidé mají pocit, že pravdou musí být to, co sdílějí tisíce lidí. O to těžší je pak ji vyvrátit.

* Takže odhalování dezinformací potom nefunguje?

Existují zajímavé výzkumy, podle kterých to může být dokonce i kontraproduktivní. Lidé mají tendenci se naopak zatvrdit a spíše obviňovat toho, kdo jejich představu vyvrací, že slouží nějakým zájmům. Když se takové informace virálně rozšíří, je už vlastně pozdě. Je potřeba provádět osvětu, jaké informace se na internetu objevují a jak se s nimi má zacházet. Chybí takový typ mediální výchovy, který by naučil lidi od raného věku zacházet s informacemi na internetu. Velkou část dezinformací ale šíří lidé, kteří se k internetu dostávají v pokročilejším věku a ty kompetence jim chybějí. Mediální výchova ovšem není samospásná. Může nám pomoci k větší ostražitosti, například že nebudeme sdílet vše, co nám někdo pošle. Nemůže ale vyřešit problém názorových bublin.

* Takové kurzy by vycházely z oblasti humanitních oborů. Častým názorem je, že ty by se měly utlumit ve prospěch technických. Jak si mohou humanitní vědy vydobýt prestiž, která jim chybí?

Nejsem v tomhle směru objektivní, protože mě sociální vědy živí. Existuje ale celá řada kultivovaných a poučených představitelů věd technických a přírodních, kteří jsou si dobře vědomi, že relevance společenských věd je větší než kdy dříve. Technologie nás v celé řadě ohledů totiž předbíhají. Dostáváme se do stavu, kdy jsme na komunikačních technologiích stále více závislí, stále více ovlivňují naše životy. Stejnou rychlostí ale nepostupuje naše schopnost reflektovat konkrétní dopady těchto technologií. Úloha sociálních věd je se s tím vyrovnávat, upozorňovat na potenciální rizika a navrhnout řešení.

Roli novinářů v digitálním věku vnímám jako roli navigátorů po moři informací, po kterém se dennodenně plavíme. Bez nich je velmi snadné se v tom moři ztratit.

Václav Štětka (40)

Sociolog médií se dlouhodobě věnuje politické komunikaci, roli nových médií, mediálním systémům ve střední a východní Evropě, otázkám vlastnictví médií a globalizace. Na začátku června začal působit na britské Loughborough University. Minulý rok upozornil na neetické způsoby publikování svých kolegů na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a Institut komunikačních studií a žurnalistiky mu poté neprodloužil pracovní smlouvu. Po čtyři roky spolupracoval na výzkumném projektu na Oxford University. Je členem výkonného výboru Evropské asociace pro komunikační výzkum a vzdělávání (ECREA).

Foto autor | Foto E15 Michael Tomeš 2x

Josef Vavroušek – inspirace pro autentickou levicí

18.7.2016 Haló noviny str. 09 Kultura, literatura

Jaromír SEDLÁK

RECENZE MĚSÍCE

Kniha Lubomíra Mičocha a Jiřího Kameníčka *Ekonomie, ekologie, eudaimonia*, kterou letos vydalo nakladatelství Karolinum, je myšlenkami překypující publikace o 95 stranách, která vychází nejen jako připomínka dvacetiletého výročí tragické smrti Josefa Vavrouška, posledního československého federálního

ministra životního prostředí. Dvacátého výročí dosáhla i studentská Cena Josefa Vavrouška nazvaná »Lidské hodnoty a problémy rozvoje civilizace«.

Odezva mladé generace na tuto soutěž je přesvědčivá nejen počtem 270 přihlášených prací za dvacet let její existence, ale i šíří jejich záběru. Texty doktorandů, magistrů i bakalářů dokládají, že účastníci soutěže jsou si vědomi obrovské společenské závažnosti problematiky na rozhraní přírodních a humanitních věd. Cena záhy překročila hranice »rodné« **Fakulty sociálních věd** UK a nakonec i alma mater, tedy Univerzity Karlovy. V soutěži se dnes objevují práce z mnoha dalších českých a moravských vysokých škol.

Autoři knihy *Ekonomie, ekologie, eudaimonia* do ní vnášejí celou řadu svých názorů, týkajících se globálního zhoršování životního prostředí, které může vyústit v apokalypsu. Cenné jsou i názory, které vyjadřovali recenzenti studentských prací, profesori Miloslav Petrušek, Martin Potůček, Bedřich Moldan, Hana Librová, a také citované zahraniční vědecké kapacity jako je nositel Nobelovy ceny Amartya Sen, Kenneth Boulding, Benjamin Ward, Kenneth Arrow, Gérard Debreu a další.

Autoři knihy s radostí poukazují na to, že řada vyjádřených myšlenek se objevuje v encyklice papeže Františka Laudatio si. Citován je také Aristoteles či polský marxista Oskar Lange a jeho *Celek* a vývoj ve světě kybernetiky, francouzský geolog, paleontolog, teolog a jezuita Pierre Teilhard de Chardin, zavražděný prezident Chile Salvador Allende a mnozí další.

Už název publikace staví ze společenských věd do popředí politickou ekonomii: »Právě ekonomie je jako disciplína nejtěsněji spojená s rozvojem naší civilizace, ale současně i s největším dílem spoluzodpovědnosti za ekologické problémy naší doby a za vážná ohrožení přírody. Ale ani práce přihlášené do soutěže, ani zamyšlení nad nimi, nezůstávají jen u ekonomie. To dokládá i třetí klíčové slovo titulu publikace: eudaimonia antických řeckých filosofů, jemuž dnes rozumíme již více jako lidskému štěstí než blaženosti. Lidské hodnoty jsou tedy v ohnisku zájmu mladých adeptů soutěže i našeho zamyšlení. A jedním z nejdůležitějších poselství je poznání, že ani ekonomie není osvobozená od hodnot. Naopak, je nesporně hodnotově orientovaná. A to způsobem, který se může ocitát v rozporu jak s ekologií, tak s lidským štěstím, což se děje. Volá to po nápravě, po konverzi, po změně paradigmatu,« píší autoři knihy.

Po radikálních změnách existujícího kapitalistického systému volá nemálo intelektuálů i politiků, ale je bohužel příliš málo těch, kteří by tyto změny rozvíjeli v duchu ideového odkazu, který po sobě zanechali Marx, Engels a Lenin, i když tito géniové jsou v publikaci citováni. Nestačí pozoruhodná současná ideologie Vatikánu. Ani volání po politické revoluci v předvolební kampani kandidáta do Bílého domu Bernie Sanderse (teprve, kdyby se do Bílého domu dostal, ukázalo by se, co tím myslel, a co je v současné Americe realizovatelné).

Iniciován v Africe, budící rozruch v Praze

Josef Vavroušek, který se narodil 15. září 1944 a tragicky zemřel spolu se svou půvabnou dcerou Petrou zasypan lavinou v Tatrách, byl dva roky federálním ministrem životního prostředí (1990-1992). Zazářil tedy jen krátce. Jeho odkaz však odolává času již dvě desetiletí a jako by dozrával. Měl by být jedním z ideových zdrojů, ze kterých lze čerpat – jakkoli kriticky – při rozvíjení ideologie radikální levice.

Už jako vysokoškolák (vystudoval strojírenskou fakultu ČVUT) se stal účastníkem expedice pražských studentů do nemocnice Alberta Schweitzera v Lambaréné, v africkém Gabonu. Kvůli byrokratickým překážkám tamějšího režimu do Lambaréné ovšem vůbec nedorazili. Pověst humanisty Schweitzera tím v očích Vavrouška neutrpěla. Tento velký vzor ovlivnil Vavrouškův vnitřní svět v tom smyslu, že nestačí jen poznávat, co je dobro a zlo, ale dle poznaného také jednat, a to ve prospěch dobra, samozřejmě. Tuto myšlenku ostatně zdůraznil již mladý Marx. Expedice prošla několika africkými zeměmi. Co Vavrouška hluboce ovlivnilo na celý život, byly zážitky ničivých následků neregulovaného nebo špatně regulovaného kapitalistického trhu na přírodní prostředí těchto zemí. Přivezl si je do pražského Ústavu pro ekonomiku a řízení vědeckotechnického rozvoje. Tam v roce 1974 vydal publikaci nazvanou *Model systému řízení průmyslového podniku* a jeho aplikace, jež vyvolala pozornost premiéra Lubomíra Štrougala a kritiku Vasilu Bilaka. Vavroušek totiž pracoval nejen se zdroji, které byly publikovány v bývalém sovětském bloku, ale také na Západě. Šel však dále svou cestou, což dokázal roku 1982 v knize *Problémy hodnocení vědeckotechnického rozvoje*. Jeho názory kulminovaly, podobně jako ideje stejně orientovaných intelektuálů (včetně mne), na semináři s názvem *Sociologické a ekonomické souvislosti ekologického problému*, který se konal v listopadu 1986 už pod vlivem příchodu Michaila Gorbačova do čela KSSS. Seminář svolaly vědecké společnosti při Československé akademii věd. Zajímavé je, že mezi účastníky byli i ekonomové, z nichž někteří se po roce 1989 stali propagátory neoliberalismu, pro které je ekologie sprosté slovo.

Josef Vavroušek byl díky Bedřichu Moldanovi dobře informován o svých předchůdcích z řad marxistů, jako byl Radovan Richta, iniciátor publikace *Civilizace na rozcestí*, i o mezinárodní konferenci *Světové problémy současné civilizace*, jejímž iniciátorem jsem byl jakožto ředitel Ústavu mezinárodních vztahů já. Spolupořadatelem konference v Praze byl Římský klub, který proslavila již jeho první publikace, Václavem

Klausem tolik kritizovaná kniha Hranice růstu, jež vyšla roku 1972. Předseda Římského klubu Aurelius Peccei v Praze prohlásil: »Kapitalistický systém v jeho dnešní podobě není schopen tyto problémy řešit.« Přesto konference Vasila Bilaka rozzuřila, kvůli tomu, že jejím účastníkem byl i Stanley Greenfield, představitel americké vládní agentury pro životní prostředí. Do pražské televize nebyl na Bilakův zásah pozván dokonce ani světoznámý cestovatel Thor Heyerdahl, stejně jako Peccei.

Nicméně výše zmíněný pražský seminář z listopadu 1986 způsobil, že problematika životního prostředí začala být vážně vnímána částí vedení KSČ, včetně Jana Fojtíka.

Atmosféra byla velmi zajímavá. Do českého veřejného prostoru právě tam vstoupily pojmy jako antropocén, tedy věk, v němž člověk ovlivňuje životní prostředí způsobem, který v předchozí historii nemá obdobu. Objevily se pokusy vnášet do jednání otázku vztahu křesťanství a vědy, ekologie zvláště. Vzpomenut byl Chvalozpěv stvoření Františka z Assisi, byť to bylo odmítnuto s tím, že na vědecký seminář náboženství nepatří. Vavroušek u té příležitosti uvedl, že nevěří v Boha a nehlásí se k žádnému náboženství. Byl ale v budoucnu připraven debatovat o vztahu rozumu a víry, vědy a náboženství, stejně jako mnozí jiní tehdy přítomní. Ještě před listopadem 1989 vydal publikaci Polystrukturální a systémový přístup, na kterou v roce 1993 navázali s docentem univerzity v Olomouci, původně přírodovědcem, Pavlem Nováčkem. Vydali sborník Lidské hodnoty a trvale udržitelný způsob života, do nějž mj. přispěli Erazim Kohák, Hana Librová aj.

Autoři zde recenzované knihy o tomto sborníku píší: »Ekonomové tu ale scházejí. Ti v roce 1993 řešili docela jiné problémy, v nichž spatřovali úkoly doby. Jak se mohlo přihodit, že ze systematicky strukturované klasifikace ekologického problému vypadli právě ekonomové? V našich českých podmínkách začátku 90. let přešla skupina akademicky vzdělaných ekonomů do praktické politiky či do byznysu, byli zaneprázdněni privatizací a transformací.

Ukázalo se, že ekologové a ekonomové tvoří spíše protichůdné než spolupracující tábory, a že sociologové se přiklánějí k jednomu i druhému, podle osobně vyznávaných hodnot. Výjimky existovaly již tehdy, ale spíše v mezinárodní vědecké komunitě než u nás. Velmi vlivný byl Kenneth Boulding, který psal o kapitalismu jako o kovbojském systému, kde panuje iluze o nekonečném rezervoáru přírodních zdrojů, ekonomové ve své většině selhávají, nechápajíce, že Země je uzavřený systém. Namísto trvalého růstu měřeného toky HDP či HNP za krátké, obvykle roční, období, jde nyní o celkové kapitálové zásoby, jejichž součástí je i příroda a její zdroje. Včetně lidstva samotného.«

Moudrost, ne bohatství

Josef Vavroušek patřil k zakládajícím členům Společnosti pro trvale udržitelný život a byl také jejím prvním předsedou. Vycházel z toho, že věda i křesťanství ve shodě konstatují, že koncept trvale udržitelného života je třeba chápat z dlouhodobého hlediska. Astrofyzika odhaduje, kdy vyhasne Slunce a s ním nevyhnutelně, a to ještě předtím, i život na Zemi. Jde ovšem o časové měřítko, které soudobého člověka nemusí vzrušovat. Skutečné hrozby jsou současné, jako je jaderná, chemická a biologická válka. Hic et nunc – tady a teď. Hrozí zhroucení celého ekosystému, a to nejen kvůli změnám klimatu, ale i masovému ničení biologických druhů, varoval Vavroušek. Obával se i genetického inženýrství, směřujícího k vylepšování genetických kódů.

Ačkoli byl agnostik či přímo ateista, Vavroušek sledoval vývoj názorů, které prezentovala Pontificia Academia Scientiarum zřízená Vatikánem. Její současný prezident a profesor medicíny a fyziologie, nositel Nobelovy ceny Werner Arber se pro deník Die Zeit vyjádřil takto: »Reálně vzato, v poměru k míře neurčitosti našich lidských informací, má smysl se zabývat budoucností nanejvýš příštích 200 let. Profesor Joseph Stiglitz, nositel Nobelovy ceny za ekonomii, tento smysluplný horizont zkrátil na pouhých 100 let. (...) Hrozba apokalypsy nespočívá především v přírodě, i když na Zemi může dopadnout velký asteroid či se vyskytnout série obrovských sopečných erupcí. Hlavní hrozbou je však lidstvo samotné.« Řešení je přitom prosté a je obsaženo již v Aristotelově Etice Nikomachově či v Bibli, v pasážích o králi Šalamounovi: »Nejvyšší blažeností je moudrost, ne bohatství«. Většina lidí to bohužel nechápe, podléhá davovému chování a na to může lidstvo osudově doplatit. Bohužel.

Co dělat? Má odpověď zní: Zabránit apokalypse může jen autentický socialismus. Pokrokové reformy v rámci kapitalismu je třeba vítat, ale chce to politickou revoluci.

Foto autor| FOTO – Pixabay a archiv

Foto popis| Antropocén – Země v rukách člověka

Foto popis| Existují meze růstu?

Foto popis| Josef Vavroušek

Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů

18.7.2016 e15.cz str. 00 Rozhovory

Jan Pavec

Mediální sektor je stále o krok pozadu za vývojem technologií a na poli internetové reklamy jasně zaostává za dominantními hráči Googlem a Facebookem. V rozhovoru s E15 to říká sociolog médií Václav Štětka, který pracuje na britské Loughborough University. Sociální sítě podle něj vytváří názorové bubliny, které mohou mít nebezpečné následky pro demokracii.

Jak by vypadal svět bez profesionálních médií?

Byl by to svět plný nejistoty. Existoval by v něm velký prostor pro nejrůznější manipulátory a dezinformační kampaně. Bylo by velmi jednoduché strhnout pozornost pomocí uměle vyvolaných fám či mýtů a díky tomu ovlivňovat veřejné mínění.

Potřeba profesionálních novinářů je čím dál důležitější. Přístup k informacím se s nástupem internetu a sociálních sítí neuvěřitelným způsobem zdemokratizoval. Na jednu stranu je to pozitivní, na druhou stranu to s sebou nese celou řadu problémů a rizik. S nárůstem množství informací se geometrickou řadou zvyšuje pravděpodobnost, že nemusí být dostatečně důvěryhodné.

Stále tak potřebujeme na pomoc ze strany profesní skupiny, která se věnuje na plný úvazek rozboru informací. Určuje, které jsou pro společnost důležité, důvěryhodné, relevantní. Roli novinářů v digitálním věku vnímám jako roli navigátorů po moři informací, po kterém se dennodenně plavíme.

Bez nich je velmi snadné se v tom moři ztratit. Je základní rozdíl mezi informacemi, které dostáváme zdarma prostřednictvím internetu, sociálních sítí a těmi, které projdou redakčním zpracováním.

Blížíme se takovému světu?

Ano. Bohužel se nacházíme v době, kdy tradiční média a žurnalistika jako profese prochází obdobím bolestivé transformace. Ta za sebou zanechává spoustu obětí v podobě propouštění zaměstnanců a zavírání celé řady titulů kvůli ztrátě příjmů.

Média se ještě stále nevyrovnala s nástupem internetu, jsou o krok či dva pozadu za technologickým vývojem. Ten jde proti potřebám mediálního průmyslu, jenž si na sebe musí nějakým způsobem vydělávat. Se snadnou dostupností informací na internetu se to daří jen velmi omezeně.

Přečtete si: Tvrdík míří do představenstva Empresy a Médey

Mluvil jste ale o tom, že novináře potřebujeme. Proč se tahle potřeba neprojevuje ve finančních výsledcích? V řadě vydavatelských domů lze určitě najít pozitivní příklady, celkový trend je ale jasný – lidé už nechtějí platit za informace.

Podle nejnovějšího výzkumu Reuters Institute ve 26 zemích světa je taková ochota velmi slabá, v průměru ji vyjadřuje jen asi dvanáct procent dotázaných uživatelů internetu. Česká republika je na samém konci toho spektra se sedmi procenty uživatelů. Češi si zkrátka zvykli dostávat internetové zpravodajství zdarma.

To je hrozně nebezpečné, protože když si na něco zvyknete, je těžké si pak odvyknout. Berete to jako něco samozřejmého. Pokud pak vaše oblíbené médium nasadí paywall, první reakcí je dívat se někam jinam. To v českém prostředí určitě funguje. Většina hlavních poskytovatelů zpravodajství nabízí obsah zdarma.

Jsou tu pokusy cílit na elitnější publikum prostřednictvím specifictějších produktů, to se ale netýká masového konzumenta. Elity a vysokopříjmové skupiny to považují za něco prestižního a chtějí mít k dispozici kvalitní informace. Masovější média si ale ještě nedokázala vypěstovat identitu poskytovatelů kvalitních informací. Klíčem k přežití bude přesvědčit čtenáře o tom, že pro něj bude přínosné zaplatit si za kvalitní informaci.

Ani pro inzerenty není reklama v médiích tak prestižní jako dříve.

Tištěná média se v západním světě potýkají s kontinuálním propadem čtenosti o pět až deset procent ročně, pro zadavatele reklamy to znamená snižování hodnoty investice do reklamy. Nárůst příjmů z online reklamy přitom není tomu propadu v té tiskové části úměrný.

Lidé mají navíc stále větší tendenci si pořizovat software blokující reklamu, podle uvedeného výzkumu Reuters Institute je to více než 40 procent uživatelů. To je také velmi špatná zpráva pro producenty zpravodajství, kvůli tomu přichází o další potenciální zisky.

Na digitálním reklamním trhu je klíčová role Facebooku a Googlu, ve většině západního světa mu dominují – v této souvislosti se už dnes hovoří o duopolu těchto dvou společností. S rostoucí tržní silou těchto korporací jsou možnosti výdělků na internetu pro ostatní čím dál menší. Pozice Googlu je pro tradiční mediální společnosti velmi ohrožující a v některých případech až likvidační.

Ta dominance vychází z obrovského množství dat, které tyto dvě firmy mají o uživateliích?

To je jeden z důvodů. Facebook používá více než 1,5 miliardy lidí na celém světě. V tom západním ho používá kolem čtyřiceti až padesáti procent populace. To jsou obrovská čísla. Jejich údaje o individuálních uživateliích jsou pro zadavatele reklamy samozřejmě velmi atraktivní.

S tím tradiční mediální společnosti nemohou dostatečně soupeřit. Celý mediální svět stále hledá ideální model, jak peníze z internetu vydobýt. Světlo na konci tunelu se ale moc nerýsuje. Propady příjmů mediálních společností pokračují a nikdo neví, kde se to zastaví.

Nejsou rezervy i na straně samotných médií?

V Česku média důvěra k médiím dlouhodobě klesá. Ještě v polovině devadesátých let věřilo médiím nějakých 70 procent obyvatel. Dnes jsou čísla s výjimkou rozhlasu hluboce pod 50 procenty. Ve výzkumu Reuters Institute se důvěra českých uživatelů internetu v média ukázala být jednou z nejnižších. V západních zemích je stále ještě nadpoloviční. V Česku je to jinak. 34 procent uživatelů internetu udává, že médiím věří. Jenom 20 procent věří individuálním novinářům.

Rozhodně tomu nepřidává struktura vlastnických vztahů na mediálním trhu. Není tajemstvím, že drtivou většinu zpravodajských médií vlastní ta či ona podnikatelská skupina či konkrétní byznysmen. Tisk je v rukou domácích podnikatelských elit, které disponují nejenom majetkem, ale také politickým vlivem. V případě Andreje Babiše se jedná o jednoho z nejvýše postavených politiků v Česku, což je v rámci Evropské unie zcela bezprecedentní situace.

Jsem přesvědčený o tom, že si lidé tuto skutečnost uvědomují a vnímají ji kriticky. To neznámá, že by média přestali konzumovat. Nemohou si ale být úplně jistí, nakolik se ta či ona informace v médiích objevuje proto, že je ve veřejném zájmu, anebo slouží partikulárním zájmům majitele.

Ve Velké Británii nebo Německu ale přece vlastníci také mají své zájmy.

V České republice je situace velmi unikátní v míře, v jaké média vlastní podnikatelské skupiny, jejichž primárním centrem jsou úplně jiné ekonomické sektory. Média si přikoupili do struktury svých firem, aniž by očekávali, že budou nějakým způsobem vydělávat. To je hlavní rozdíl proti vlastníkům v zahraničí. Tam se ve většině případů vlastníci výhradně nebo primárně pohybují na poli médií.

Jsou to často rodinné podniky s dlouholetou tradicí, které se v mediálním byznysu pohybují po desetiletí i déle. Média je živí. Čeští majitelé si mohou dovolit dotovat strádající mediální domy. Otázkou je pak samozřejmě motivace, se kterou si je pořizují. Máme řadu důvodů se domnívat, že investice je primárně prováděná za účelem ochrany vlastních podnikatelských zájmů.

Do rukou domácích vlastníků se v posledních letech přesunula velká část médií ve střední a východní Evropě. Proč právě tenhle region?

Střední a východní Evropu ekonomická krize postihla nejvíce ze všech regionů světa, pokud jde o propad hrubého domácího produktu. Přírodním důsledkem byl propad investic do reklamy. To je první věc, na které firmy

šetří v ekonomicky tíživé situaci. Reklamní trh v letech 2010 až 2012 prodělal ve střední a východní Evropě zcela bezprecedentní pokles. V některých státech to bylo až o padesát procent, v segmentu tištěných médií některých pobaltských zemí i více.

To nemohlo zůstat bez odezvy ze strany tehdejších vlastníků, kterými byly primárně zahraniční mediální domy. Ty se rozhodly v době krize tento sektor opustit. Ve většině případů měli o média zájem investoři, pro něž střednědobá prodělečnost takových titulů není problémem.

Došlo k masivnímu exodu zahraničních vlastníků ze střední a východní Evropy. Začalo to v pobaltských státech, na balkánském poloostrově, s odstupem dvou, tří let se to přesunulo k nám. Tady to mělo o to intenzivnější průběh. Mediální trh v průběhu dvou let postavil úplně na hlavu.

Jaké má pro fungování médií důsledky závislost na reklamních příjmech?

Musí inzerentovi nabídnout dostatečně atraktivní produkt, média nás prodávají zadavatelům reklamy. To nese celou řadu omezení pro mediální obsah. Musí se snažit rozšiřovat čtenářskou bázi, aby v boji o zadavatele reklamy uspěly. To se projevuje tendencí k tabloidizaci, vkládání bulvárních informací i do zpravodajství, které se považuje za seriózní.

Pak je tu další omezení ve střetu zájmů, kdy média mají plnit roli hlídacích psa demokracie. Tahle úloha se týká i ekonomické moci, která společnost často ovlivňuje více než ta politická. Média jsou omezená v ochotě odkrývat skandály jejich vlastních reklamních zadavatelů.

V marketingových a PR společnostech je módou nativní reklama, která se snaží nevypadat jako reklama, ale pronikat do částí neoznačených jako inzerce. Je to další trend, který médiím škodí?

Z reklamního pohledu je to racionální strategie. Pro důvěryhodnost médií je to zničující. Bez schopnosti rozlišit, kdy je obsah výsledkem autonomní redakční práce a kdy prací reklamních agentur, se čtenář logicky dostává do situace, kdy nemůže dost dobře věřit ničemu. To podkopává důvěru v média jako ochránce veřejných zájmů.

Čtenáři se čím dál více při konzumaci informací přesouvají na sociální média. Může to ale nahradit ta klasická?

V nejmladších věkových skupinách se tak už stalo, sociální sítě u nich nahradily tradiční média jako primární zdroj informací. Globálně pořád dominuje jako klíčový zdroj informací televize, která vládne v těch starších věkových skupinách. Třicátníci se ale už orientují primárně na online zpravodajství. A ta nejmladší skupina se dívá pouze na sociální sítě. Už se ani neobtěžuje klikem na stránky mediálních domů.

Tento trend se bude zřejmě dále prohlubovat. Dále to posiluje pozici sociálních sítí jako platformy, přes které se šíří mediální obsahy. A tam má naprosto dominantní postavení Facebook. Vyvolává to celou řadu otázek o závislosti na jednom poskytovateli zpravodajství, kterým dnes Facebook bezesporu je, i když se tomuto označení brání.

Je to paradox vzhledem k tomu, kolik energie jednotlivé země v minulosti věnovaly tomu, aby zabránily monopolizaci trhu s informacemi. Pluralitní informační trh se vnímá jako základní předpoklad fungování demokracie. Historicky to tak v západním světě fungovalo a v té východní Evropě po nějakou dobu také, byť s celou řadou problémů.

Lidé měli výběr z více zdrojů informací. Mají ho i nadále, dokonce více než kdy jindy v historii, jde ale o změnu uživatelských zvyklostí, které se stále více soustředí na jedinou platformu. Umožňuje lidem přístup k více zdrojům zpravodajství, otázkou je ale kontrola nad jejich výběrem.

Kdo zaplatí Facebooku nejvíce, bude na něm nejvíce vidět?

To je jedna věc. Druhá věc je, že Facebook algoritmy zobrazování příspěvků upravuje podle osobnostních preferencí a chování uživatele. Nabídne nám takový obsah, o kterém předpokládá, že je pro nás nejrelevantnější. Lidé se kvůli tomu uzavírají do svých názorových bublin.

Řadě lidí to vyhovuje, má to ale své stinné stránky. Musíme důvěřovat jedné nebo dvěma obřím nadnárodním korporacím, že algoritmy nejsou manipulované někým, kdo by si přál naše názory ovlivňovat. Je varující, že jedna společnost má v rukou takovou moc.

Facebook ukazuje uživateli názory, které konvenují s jeho chováním. Spíše posiluje jeho přesvědčení, než aby mu nabízel alternativy. To může mít nebezpečné důsledky i pro demokracii. Lidé se dostatečně nekonfrontují s opozičními názory. Následně střety jsou o to tvrdší.

Takže Facebook pomáhá k rozdělování společnosti?

To je potvrzené řadou výzkumů. Lze spekulovat o tom, že fatální selhání analytiků a expertů při odhadech výsledků referenda o brexitu může být způsobené fenoménem názorových bublin. Tohoto názoru nabylí díky tomu, že jsou sami obklopeni podobně smýšlejícími nebo doufajícími lidmi.

Sociálními sítěmi se oproti klasickým médiím lépe šíří dezinformace. Dá se tomu nějak čelit?

Dezinformace tu byly vždy, nové technologie jim ale dávají úplně nový význam a posunují to na novou rovinu. Je mnohem jednodušší takovou informaci rozšířit. Dříve bylo potřeba si zaplatit reklamu nebo mít neformální kontakty na majitele či editory. Dnes takový úkol se sociálními sítěmi zvládne jakákoliv reklamní agentura, nemusí být ani příliš bohatá či sofistikovaná.

Největším nebezpečím je kombinace dezinformací s názorovými bublinami. Sociální sítě posilují tendenci k důvěřování těmto typům informací, neexistuje totiž zpětná vazba. Ty bubliny jsou velmi uzavřené, zejména v případě některých radikálnějších názorových proudů.

Lidé mají pocit, že pravdou musí být to, co sdílí tisíce lidí. Zásadní rozdíl oproti minulosti je v množství lidí, kteří si dezinformaci potvrzují. O to je těžší ji pak vyvrátit. Lidé se hůře vzdávají představy, že je to skutečně pravda.

Takže odhalování dezinformací potom nefunguje?

Existují zajímavé výzkumy, podle kterých to může být dokonce i kontraproduktivní. Lidé mají tendenci se naopak zatvrdit a spíše obviňovat toho, kdo jejich představu vyvrací, že slouží nějakým zájmům. Je důležité na dezinformace upozorňovat, ale samo o sobě to nestačí.

Když se takové informace virálně rozšíří, je už vlastně pozdě. Je potřeba provádět osvětu o tom, jaké informace se na internetu objevují a jak se s nimi má zacházet. Chybí tu takový typ mediální výchovy, který by naučil lidi od raného věku zacházet s informacemi na internetu. Velkou část dezinformací ale šíří lidé, kteří se k internetu dostávají v pokročilejším věku a ty kompetence jim chybí.

Mediální výchova ovšem není samospásná. Může nám pomoci k větší ostražitosti, například že nebudeme sdílet vše, co nám někdo pošle. Nemůže ale vyřešit problém těch názorových bublin.

Takové kurzy by vycházely z oblasti humanitních oborů. Častým názorem je, že by se měly utlumit ve prospěch těch technických. Jakým způsobem si můžou vydobýt prestiž, která jim chybí?

Nejsem v tomhle směru objektivní, protože mě sociální vědy živí. Existuje ale celá řada kultivovaných a poučených představitelů věd technických a přírodních, kteří jsou si dobře vědomi, že relevance společenských věd je tu větší než kdy dřív.

Technologie nás v celé řadě ohledů totiž předbíhají. Dostáváme se do stavu, kdy jsme na komunikačních technologiích stále více závislí, stále více ovlivňují naše životy. Stejnou rychlostí ale nepostupuje naše schopnost reflektovat konkrétní dopady těchto technologií. Úloha sociálních věd je se s tím vyrovnávat, upozorňovat na potenciální rizika a navrhnout řešení.

PhDr. Václav Štětka, Ph.D. (40)

Sociolog médií se dlouhodobě věnuje politické komunikaci, roli nových médií, mediálním systémům ve střední a východní Evropě, otázkám vlastnictví médií a globalizace. Na začátku června začal působit na britské

Loughborough University. Minulý rok upozornil na neetické způsoby svých kolegů na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, Institut komunikačních studií a žurnalistiky mu následně neprodloužil pracovní smlouvu. Po čtyři roky spolupracoval na výzkumném projektu na Oxford University. Je členem výkonného výboru Evropské asociace pro komunikační výzkum a vzdělávání (ECREA).

Čtěte také:

Brusel rozšířil obvinění proti Googlu ze zneužívání pozice na trhu

Reuters prodá divizi duševního vlastnictví, za 3,6 miliardy dolarů

Růst mobilní internetové reklamy se zrychlil

URL| <http://nazory.e15.cz/rozhovory/vaclav-stetka-blizime-se-svetu-bez-profesionalnich-novinaru-1308347>

Nejvíc se podobáme Rakušanům a Němcům

18.7.2016 Respekt str. 44 Rozhovor

MAREK ŠVEHLA

Přijel do Prahy na tři dny přednášet a uprostřed rozhovoru pro Respekt navigoval po telefonu děti v Rakousku balící se na prázdniny. Zdeněk Kudrna se do české debaty dostal oklikou přes Budapešť a Vídeň, kde nyní střídavě se Salcburkem žije. Je jedním z nemnoha českých ekonomů, kteří profesně zkoumají proměnu a lepší fungování EU. Tedy přesně to, o čem se nyní v čase brexitu v Česku vzrušeně debatuje.

* Zastánci brexitu prohlašovali, že mají plné zuby expertů. Jste také takový expert. Berete podobná prohlášení osobně?

Osobně ne. Snadnou zpochybnitelnost expertních názorů ale vidím jako hrozbu pro demokracii. Když lobby chce, zaplatí si svého experta, který přijde s oponentním názorem proti většině, ale média ani veřejnost si nedají dostatečnou práci, aby platnost názoru vyhodnotily. Nejvíc je to vidět v americké debatě o globálním oteplování, kde devadesát devět procent vědců tvrdí, že se oteplování děje, ale potom je pár podivínů, kteří to vidí jinak, a média v rámci vyváženosti z toho udělají názor padesát na padesát.

* Některá média si dají tu práci, jenže lidé, na které populisté míří, tahle média nečtou. Neměly by s tím expertní analýzy nějak počítat?

Většina expertů nebo akademiků věří, že by se měli bavit s veřejností, a hledají k ní cestu, ale ne každý to umí. Dovednosti v oblasti mediální komunikace jsou docela jiné než ty, které člověk potřebuje, aby se zavrtal do hloubky nějakého tématu a porozuměl mu. Možná je tu ale jiný problém: z politické debaty se jakoby vytrácí racionalita. Ztrácejí váhu tradiční politické instituce jako politické strany nebo nezávislá média, které umějí expertní názory zprostředkovat. Politika se mění v takový kabaret. Tím, jak žijeme už několik desetiletí v relativně stabilní době, kde nedochází k přelomovým okamžikům, vzniká dojem, že tyhle instituce nepotřebujeme. Celkem ta ignorance vůči expertním názorům připomíná kuřáka, který se dvacet let posmívá varování lékařů, že mu kouření způsobí rakovinu, a poslouchá marketéra, který tvrdí, že kouření je cool. Až teprve když onemocní a bude potřebovat pomoc, uzná, že to lékaři s varováním nepřeháněli.

* Jak tedy dát důležitým informacím jejich důležitost i bez oněch přelomových okamžiků?

Patrně se neobejdeme bez nějakých vyhocenějších zkušeností. Je ale možné, že se nám vrací taková ta tradiční vyhocená politika a že končí fúze levého a pravého středu, kdy často není rozdíl, jestli vládne New Labour anebo křesťanští demokraté, protože všichni jsou v hlavním proudu a říkají to samé. Možná jsou brexit, Trump nebo rakouský Hofer signály, že se společnost opět polarizuje a že ti, kdo nevidí svou příležitost v globalizované ekonomice či v evropské politice, se snaží situaci víc vyhrotil. A pokud k tomu dojde, tak najednou zjistíme, že politika není jenom kabaret, jenom hra, ale má prostě své důsledky. Možná si pak alespoň část voličů uvědomí, že má cenu sledovat, co experti říkají.

* Po britském referendu se mluví o nutnosti reforem EU. Jak bychom měli Unii změnit, abychom předešli nespokojenosti lidí?

Vzkaz z brexitu čtu tak, že bude muset dojít k větší vnitřní rozrůzněnosti EU. V Evropě jsou nápady, jak reformovat. Ale zároveň je Unie v situaci, kdy osmadvacet kočích praská bičem, aby se ti bruselští koně už někam vydali, ale zároveň drží opatřít tak, aby se koně nemohli pohnout. Odchod Británie tedy může vést k tomu, že se část těch kočích, tedy členských států, bude schopna dohodnout, odpoutá se od ostatních a vytvoří jádro EU, které se bude snažit vyhnout spolupráci s neochotnou periferií. Může se to stát tak, že tu periferii převálcují, nebo se jádro separátně dohodne, že bude pokračovat v plánovaných reformách samo. Udělají společné pojištění vkladů v bankovní unii nebo třeba společné pojištění v nezaměstnanosti. To jsou relativně malé a představitelné kroky, ale možná je budou schopné a ochotné udělat jenom jádrové země.

* Jak bude vypadat to převálcování?

Tohle převálcování by nebylo nedemokratické, vnucené, ale v podstatě nás mohou postavit před rozhodnutí: buď budete součástí jádra a tím pádem přistoupíte na kompromisy, které se v rámci něj zrodily, nebo můžete stagnovat v nějaké nereformované části Unie. Evropské právo totiž umožňuje jít některým zemím napřed a dělat reformy, které jiné státy dělat nechťejí. Zároveň evropské vlády mají možnost realizovat reformy mimo rámec evropského práva, kdy mohou jít cestou mezistátních dohod, což se udělalo v případě schengenu. I některé aspekty bankovní unie jsou postavené mimo právo EU. To znamená, že země, které se změn nechťejí účastnit, do nich nemohou mluvit, a ostatní si je můžou dělat po svém. Je třeba si také uvědomit, že mizí jedna země z velké trojky, takže jakkoli byla evropská integrace hnána německo-francouzským motorem, zároveň byla korigována Brity a jejich koalice s novými členskými státy byla dost zavedená. Tahle blokační minorita výrazně oslabí. Přitom v EU se rozhoduje čím dál víc kvalifikovanou většinou, takže můžeme být častěji přehlasováni.

* Jak často mívá Česko v rámci EU odlišný názor?

Záleží na oblasti. Já zkoumám především otázky ekonomické integrace a tam česká vláda nepodepsala fiskální kompakt (dohoda o ekonomické a finanční stabilitě, která reagovala na řeckou krizi - pozn. red.) a spolu s Británií byla proti zbytku členských států. Takže Česko je vnímáno v Bruselu jako relativně nevďečný stát. Na jedné straně si užíváme podpory vyspělejších zemí, na druhé straně často blokujeme nebo brzdim dohody, aniž bychom dokázali přesně vysvětlit, co je náš problém. Proto se s námi špatně vyjednává.

* Hrozba, že Česko skončí mimo jádro a bude odsouzeno ke stagnaci, zní velmi neurčitě. Sám i jako poučený konzument řady novin se musím hodně přemáhat, abych v sobě dokázal vykresat nějakou jasnější představu toho, čeho se mám bát. Možná většina zdejší společnosti bude naopak ráda, že zůstaneme mimo místo, kde se budou rozhodovat věci týkající se hlavně eurozóny. Nejde tedy říct jasněji, jakým rizikům čelíme?

Pokud se bankovní unie, kde Česko není, dohodne na společném pojištění vkladů, tak by v případě bankovní krize ručili za vklady v českých bankách mimo jiné Němci, byly by tedy bezpečnější, než když máme pouze české pojištění. Jádro EU může také sáhnout k vytvoření nějakého nástroje makroekonomické stabilizace v rámci eurozóny, který by přerozděloval peníze v případě výrazného poklesu jedné ekonomiky. Můžeme si představit, že vznikne krize automobilového průmyslu, česká a slovenská ekonomika poklesnou, Slovensko bude součástí mechanismu, a dostane tedy víc peněz na ekonomickou stabilizaci. Jejich krize bude tím pádem méně hluboká. Nebo pokud by v rámci eurozóny vzniklo pojištění v nezaměstnanosti, tak zase v případě vysoké nezaměstnanosti by se Slovensku dostalo pomoci, která by se Česku nedostala. Jde o relativně drobné věci, které člověk v každodenním běhu nezahledne, v určité situaci však mohou být velmi podstatné. Už dnes vidíme, že eurozóna pomohla Slovensku přitáhnout víc investic, než kolik získalo Česko.

* Účast ve zmíněných projektech ale také znamená riziko platit za méně odpovědné země.

Obecně platí, že jiným pomáháte, jen když se vám daří lépe. Nicméně jsou to obtížné kalkulace. Člověk se nikdy nedobere k jednomu číslu, takže nakonec jde o to, čemu důvěřuje. Zda je existence v rámci širšího společenství bezpečnější, spojená s vyšší prosperitou, nebo naopak. Můžeme však porovnat třeba Švýcarsko a Rakousko: od svého vstupu do EU rostlo Rakousko rychleji než Švýcarsko. Rakousko je vůbec jeden z největších vítězů evropské integrace, hlavně rozšíření na východ mu přineslo hodně ziskové investice. Ale

samozřejmě kdyby někdo chtěl, může vymyslet argument, že Rakousku pomohly i další faktory. Je to skoro nekonečná debata, kterou nakonec stejně rozhodují subjektivní očekávání voličů.

* Stejně ale nerozumím Doporučoval byste vstoupit do eurozóny, i vzhledem k tomu, jak je dnes členství v eurozóně v Česku nepopulární?

Kdyby došlo na zlomové rozhodnutí, tak bych radil přijmout euro. Zároveň si myslím, že do eurozóny nemusíme bůhvíjak spěchat. Třeba Rakousko bylo v jiné situaci. Mělo de facto společnou měnu s Německem od roku 1979, kdy se zafixoval šilink vůči marce a oni se naučili s Německem žít. Mají vybudovanou přesně tu samou infrastrukturu hospodářské politiky, jakou má Německo a která v Česku není. Mají stejné vyjednávání o mzdách, vzdělávací systém. Vše je dobře propojené, firmy, stát a finanční sektor velmi úzce spolupracují, což je jeden ze zdrojů té neuvěřitelné konkurenceschopnosti Německa a potažmo i Rakouska. Takže čím víc času budeme mít, abychom podobný systém vytvořili, tím lépe. Ovšem pozitivní přínosy eura se mediálně těžko prodávají. Intelektuálně snazší je vidět, o co bychom přišli. Ale protože jsme malá, otevřená ekonomika, velmi úzce provázaná s německým a rakouským okolím, tak je důležité být součástí celku, se kterým obchodujeme. Dnes je vlastně jediný rozdíl euro, nebo koruna. Ovšem v okamžiku, kdy se eurozóna začne čím dál víc odlišovat reformami, tak rozdíly začnou přibývat a více zasahovat do rozhodování o investicích a tím pádem o pracovních příležitostech či jejich kvalitě.

* Nemůžeme chybějící euro vyvážit něčím jiným, třeba nízkými daněmi nebo jinak liberálnějším prostředím?

Můžeme, ale byl by to všechno běh na dlouhou trať. A také není jasné, odkud by se naše jinakost měla vzít. Jsme nejvíc podobní těm Rakušanům a Němcům, protože jsou součástí našeho prostředí. Firmy tady fungují víceméně v logice německých a rakouských firem. I očekávání českých voličů je jiné než v Británii, je daleko blíže sociálnědemokratickým nebo křesťanskodemokratickým pohledům, které jsou v Německu či Rakousku. Také máme nějakou strukturu ekonomiky, která sází na průmysl, ne na služby. Máme právní systém, který je hodně kostrbatý, nedokonalý, neumí tedy podpořit konkurenční výhody služeb s vysokou přidanou hodnotou typu financí. A právní systém nezměníme, Británie jej budovala staletí. Prostě liberální kapitalismus britského nebo irského stříhu je jiný, než je koordinovaná ekonomika německá či rakouská. Teoreticky tu jistě možnost je, museli bychom ale otočit kormidlem, změnit strukturu ekonomiky, vsadit na úplně jiný typ konkurenčních výhod. No kdybychom chtěli typický model ekonomiky s nízkými daněmi a otevřeností k obchodování, tak bychom se museli víc otevřít cizincům a oni by museli být ochotni sem přijít. A tohle tady nevidím.

* Jednou z českých reakcí na brexit by podle ohlasů z vlády mohla být větší semknutost uvnitř Visegrádu. Co vlastně dnes Visegrád z ekonomického pohledu je?

Myslím, že toho nemáme až bůhvíkolik společného, kromě zeměpisné polohy. Visegrád jsem nikdy nevnímal tak, že by to byl nějaký zásadní dlouhodobý projekt, postavený na společných hodnotách. Připadal mi vždy spíše jako ad hoc organizace, vhodná pro prosazování příležitostných společných zájmů. A co má Visegrád společného po brexitu? V podstatě zpráva od britských voličů je taková, že oni nás jako Východoevropany odmítli. Řekli, že radši nechají svoji zemi otevřenou imigrantům z východní Asie než z východní Evropy, což hlavně českým xenofobům, kteří oslavují brexit, trochu nedochází. Britskému bulváru se podařilo prodat dvaapadesát procentům britských voličů nesmyslné tvrzení, že Poláci, Češi a ostatní Východoevropané jsou banda vrahů, násilníků a vyžírků, kteří zneužívají jejich sociální systém.

* Jde o to, jestli bychom se měli od Visegrádu spíš odtáhnout. Nebo jestli naopak dává ekonomický smysl vytvořit v EU bez Británie celistvější skupinu zemí Visegrádu, která by byla protiváhou Německu.

No, jenomže to je muší protiváha. Je otázka, jestli se s Visegrádem dostaneme do centra dění, nebo zůstaneme mimo centrum dění. Podle mě, když uděláme trucující skupinu zemí na východě, tak jenom posílíme vnímání východní Evropy jako nevděčnicků, kteří se v rámci evropské integrace vezou a moc konstruktivně nespolupracují. I vzhledem k tomu, jaké mají vlády v Maďarsku, na Slovensku i v Polsku problémy se základními hodnotami demokratického vládnutí. Takže já bych se k nim netlačil.

* Mluví se také o posílení vazby na Německo. Měli by Češi v tomto smyslu něco udělat?

Bohužel česká debata o Evropské unii je už tak vychýlená k euroskeptickému konci, že nevidím velkou příležitost, že by se podařilo ji překloupat bez té trpké zkušenosti, o níž jsme se bavili. Bez toho, aby voliči poznali, že politika není legrace, ale že v ní jde o jejich životy, jejich životní úroveň a budoucnost jejich dětí. Proto jsem hodně skeptický, že Česko dokáže najít politickou energii připojit se k jádru EU v čele s Německem. Zdá se mi pravděpodobné, že jádro Unie využije brexitu k další integraci. Nastaví přísnější ekonomická kritéria a tím se odpoutá od jižní i východní části EU a eurozóny. Státy severu, které nemají takové ekonomické problémy, se pokusí vybudovat nějakou verzi Evropské unie 2.0, zatímco jižní a východní periferie zůstane zhruba někde na úrovni současné EU 1.0, kde se možná zavedou nějaká omezení pro migraci nebo něco takového. Tohle je cesta, která by odblokovala evropské koně, kteří mají nápady, vědí, kudy mají běžet, ale musí jim někdo povolit opratě. Takže v okamžiku, kdy periferie prostě pustí opratě a nechají severní část jádra řídit, tak se možná EU posune dopředu. To je podle mě způsob, jak dosáhnout reform. Bohužel pro nás by to znamenalo, že pokud sever uspěje, budeme se časem muset dostávat zpět do nových smluv nějakým přístupovým procesem.

* Jižní křídlo eurozóny by také zůstalo pozadu?

Ono je to dnes těžko představitelné, k nějaké větší diferenciaci v rámci eurozóny ale může dojít.

* Mluví se o potřebě vrátit nějaké rozhodovací pravomoci zpět na národní úroveň. Je to rozumné?

Neřeší to základní problém, na který používám metaforu s koňmi a kočími. Když přidáte k osmadvaceti vládám ještě národní parlamenty, tak bude ještě méně pravděpodobné, že se ti koně někam pohnou. Určitě se musí hledat způsoby, jak národní parlamenty zatáhnout do rozhodování. Ale v okamžiku, kdy v některých zemích budou euroskeptické majority, tak to prostě nepovede k odblokování rozhodovacího procesu na evropské úrovni a k pohybu směrem k reformám.

* Byl by účinný návrat před Lisabonskou smlouvou?

Asi ne beze ztrát. V okamžiku, kdy se perou dva základní principy EU, což je svoboda pohybu osob a ekonomické svobody pohybu služeb a zboží, tak návrat před Lisabon znamená, že bychom neměli možnost řešit třeba migraci na evropské úrovni. Byl by tu sice jednotný trh, ale asi by se rozpadl volný pohyb osob. A je otázka, jestli by se dal potom udržet volný pohyb zboží a služeb, nebo by se to všechno sesypalo.

* Obvyklá námitka zní, proč se má třeba o regulaci emisí sekaček rozhodovat v Bruselu. Je tohle důležitá unijní agenda?

Ano, protože jedno ze základních nepochopení evropské integrace je ve vztahu k byrokracii. Unie byrokracii dramaticky snižuje, přestože to vypadá naopak. Vezměte si, že každý z dvaatřiceti států jednotného trhu bude mít deset stránek norem o emisích sekaček. Takže dohromady to bude tři sta dvacet stránek regulace, které budou muset výrobci sekaček splnit. Teď místo toho Evropská rada a parlament přijmou direktivu, která bude mít třicet stránek. Z pohledu národního státu se rozsah regulace zvýší z deseti na třicet stran, z pohledu výrobců sekaček z tří set dvaceti stran na třicet. A teď jaký pohled je správný? Z ekonomického hlediska jasně ten, že se o emisích sekaček rozhoduje na evropské úrovni. Pokud ale problém vnímáme z národního pohledu, tak nám to připadá jako umělé vytváření byrokracie.

* Další možnost je, že nebudeme mít žádné předpisy na emise sekaček nebo omezení vysavačů. Na evropské úrovni se tedy možná vytváří regulace, která by na národní úrovni nikdy nevznikla.

Jenže v EU jsou země, kde má environmentální politika nesmírně hluboké základy – Skandinávie, Německo, Rakousko. Čechy zase zajímají regionální a kohezní fondy, které netrápí Rakušany. A jak se dohodnout? Toho zajímá environmentální agenda a jiného regionální agenda, a aby se dohodli, tak udělají kompromis. Rakousko akceptuje, že bude jako čistý plátec přispívat na rozvoj zaostalých regionů v Česku, a Česko zase přistoupí na to, že se bude přísněji posuzovat úspornost žárovek a vysavačů. Stejně ale nerozumím, co odpůrcům vadí. Co vlastně společnou regulací vysavačů, sekaček nebo žárovek tak cenného ztrácíme.

Zdeněk Kudrna (39)

Narodil se v Brně. Vystudoval ekonomii na **Fakultě sociálních věd** UK a politickou ekonomii na Středoevropské univerzitě v Budapešti. Působil jako konzultant Světové banky a v Institutu pro výzkum evropské integrace Rakouské akademie věd. V současné době zkoumá evropskou integraci a regulaci finančních trhů na Univerzitě v Salcburku.

Foto autor| FOTO MATĚJ STRÁNSKÝ
Foto popis|

Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů

18.7.2016 strategie.e15.cz str. 00 Rozhovor

Jan Pavec

Mediální sektor je stále o krok pozadu za vývojem technologií a na poli internetové reklamy jasně zaostává za dominantními hráči Googlem a Facebookem. V rozhovoru s E15 to říká sociolog médií Václav Štětka, který pracuje na britské Loughborough University. Sociální sítě podle něj vytváří názorové bubliny, které mohou mít nebezpečné následky pro demokracii.

Jak by vypadal svět bez profesionálních médií?

Byl by to svět plný nejistoty. Existoval by v něm velký prostor pro nejrůznější manipulátory a dezinformační kampaně. Bylo by velmi jednoduché strhnout pozornost pomocí uměle vyvolaných fám či mýtů a díky tomu ovlivňovat veřejné mínění.

Potřeba profesionálních novinářů je čím dál důležitější. Přístup k informacím se s nástupem internetu a sociálních sítí neuvěřitelným způsobem zdemokratizoval. Na jednu stranu je to pozitivní, na druhou stranu to s sebou nese celou řadu problémů a rizik. S nárůstem množství informací se geometrickou řadou zvyšuje pravděpodobnost, že nemusí být dostatečně důvěryhodné.

Stále tak potřebujeme na pomoc ze strany profesní skupiny, která se věnuje na plný úvazek rozboru informací. Určuje, které jsou pro společnost důležité, důvěryhodné, relevantní. Roli novinářů v digitálním věku vnímám jako roli navigátorů po moři informací, po kterém se dennodenně plavíme.

Bez nich je velmi snadné se v tom moři ztratit. Je základní rozdíl mezi informacemi, které dostáváme zdarma prostřednictvím internetu, sociálních sítí a těmi, které projdou redakčním zpracováním.

Blížíme se takovému světu?

Ano. Bohužel se nacházíme v době, kdy tradiční média a žurnalistika jako profese prochází obdobím bolestivé transformace. Ta za sebou zanechává spoustu obětí v podobě propouštění zaměstnanců a zavírání celé řady titulů kvůli ztrátě příjmů.

Média se ještě stále nevyrovnala s nástupem internetu, jsou o krok či dva pozadu za technologickým vývojem. Ten jde proti potřebám mediálního průmyslu, jenž si na sebe musí nějakým způsobem vydělávat. Se snadnou dostupností informací na internetu se to daří jen velmi omezeně.

Přečtěte si: Tvrdík míří do představenstva Empresy a Médey

Mluvil jste ale o tom, že novináře potřebujeme. Proč se tahle potřeba neprojevuje ve finančních výsledcích? V řadě vydavatelských domů lze určitě najít pozitivní příklady, celkový trend je ale jasný – lidé už nechtějí platit za informace.

Podle nejnovějšího výzkumu Reuters Institute ve 26 zemích světa je taková ochota velmi slabá, v průměru ji vyjadřuje jen asi dvanáct procent dotázaných uživatelů internetu. Česká republika je na samém konci toho spektra se sedmi procenty uživatelů. Češi si zkrátka zvykli dostávat internetové zpravodajství zdarma.

To je hrozně nebezpečné, protože když si na něco zvyknete, je těžké si pak odvyknout. Berete to jako něco samozřejmého. Pokud pak vaše oblíbené médium nasadí paywall, první reakcí je dívat se někam jinam. To v českém prostředí určitě funguje. Většina hlavních poskytovatelů zpravodajství nabízí obsah zdarma.

Jsou tu pokusy cílit na elitnější publikum prostřednictvím specifičtějších produktů, to se ale netýká masového konzumenta. Elity a vysokopříjmové skupiny to považují za něco prestižního a chtějí mít k dispozici kvalitní informace. Masovější média si ale ještě nedokázala vypěstovat identitu poskytovatelů kvalitních informací. Klíčem k přežití bude přesvědčit čtenáře o tom, že pro něj bude přínosné zaplatit si za kvalitní informaci.

Ani pro inzerenty není reklama v médiích tak prestižní jako dříve.

Tištěná média se v západním světě potýkají s kontinuálním propadem čtenosti o pět až deset procent ročně, pro zadavatele reklamy to znamená snižování hodnoty investice do reklamy. Nárůst příjmu z online reklamy přitom není tomu propadu v té tiskové části úměrný.

Lidé mají navíc stále větší tendenci si pořizovat software blokující reklamu, podle uvedeného výzkumu Reuters Institute je to více než 40 procent uživatelů. To je také velmi špatná zpráva pro producenty zpravodajství, kvůli tomu přichází o další potenciální zisky.

Na digitálním reklamním trhu je klíčová role Facebooku a Googlu, ve většině západního světa mu dominují – v této souvislosti se už dnes hovoří o duopolu těchto dvou společností. S rostoucí tržní silou těchto korporací jsou možnosti výdělků na internetu pro ostatní čím dál menší. Pozice Googlu je pro tradiční mediální společnosti velmi ohrožující a v některých případech až likvidační.

Ta dominance vychází z obrovského množství dat, které tyhle dvě firmy mají o uživateli?

To je jeden z důvodů. Facebook používá více než 1,5 miliardy lidí na celém světě. V tom západním ho používá kolem čtyřiceti až padesáti procent populace. To jsou obrovská čísla. Jejich údaje o individuálních uživateli jsou pro zadavatele reklamy samozřejmě velmi atraktivní.

S tím tradiční mediální společnosti nemohou dostatečně soupeřit. Celý mediální svět stále hledá ideální model, jak peníze z internetu vydobýt. Světlo na konci tunelu se ale moc nerýsuje. Propady příjmů mediálních společností pokračují a nikdo neví, kde se to zastaví.

Nejsou rezervy i na straně samotných médií?

V Česku média důvěra k médiím dlouhodobě klesá. Ještě v polovině devadesátých let věřilo médiím nějakých 70 procent obyvatel. Dnes jsou čísla s výjimkou rozhlasu hluboce pod 50 procenty. Ve výzkumu Reuters Institute se důvěra českých uživatelů internetu v média ukázala být jednou z nejnižších. V západních zemích je stále ještě nadpoloviční. V Česku je to jinak. 34 procent uživatelů internetu udává, že médiím věří. Jenom 20 procent věří individuálním novinářům.

Rozhodně tomu nepřidává struktura vlastnických vztahů na mediálním trhu. Není tajemstvím, že drtivou většinu zpravodajských médií vlastní ta či ona podnikatelská skupina či konkrétní byznysmen. Tisk je v rukou domácích podnikatelských elit, které disponují nejenom majetkem, ale také politickým vlivem. V případě Andreje Babiše se jedná o jednoho z nejvýše postavených politiků v Česku, což je v rámci Evropské unie zcela bezprecedentní situace.

Jsem přesvědčený o tom, že si lidé tuto skutečnost uvědomují a vnímají ji kriticky. To neznamená, že by média přestali konzumovat. Nemohou si ale být úplně jistí, nakolik se ta či ona informace v médiích objevuje proto, že je ve veřejném zájmu, anebo slouží partikulárním zájmům majitele.

Ve Velké Británii nebo Německu ale přece vlastníci také mají své zájmy.

V České republice je situace velmi unikátní v míře, v jaké média vlastní podnikatelské skupiny, jejichž primárním centrem jsou úplně jiné ekonomické sektory. Média si přikoupili do struktury svých firem, aniž by očekávali, že budou nějakým způsobem vydělávat. To je hlavní rozdíl proti vlastníkům v zahraničí. Tam se ve většině případů vlastníci výhradně nebo primárně pohybují na poli médií.

Jsou to často rodinné podniky s dlouholetou tradicí, které se v mediálním byznysu pohybují po desetiletí i déle. Média je živí. Čeští majitelé si mohou dovolit dotovat strádající mediální domy. Otázkou je pak samozřejmě motivace, se kterou si je pořízují. Máme řadu důvodů se domnívat, že investice je primárně prováděná za účelem ochrany vlastních podnikatelských zájmů.

Do rukou domácích vlastníků se v posledních letech přesunula velká část médií ve střední a východní Evropě. Proč právě tenhle region?

Střední a východní Evropu ekonomická krize postihla nejvíce ze všech regionů světa, pokud jde o propad hrubého domácího produktu. Příмым důsledkem byl propad investic do reklamy. To je první věc, na které firmy šetří v ekonomicky tíživé situaci. Reklamní trh v letech 2010 až 2012 prodělal ve střední a východní Evropě zcela bezprecedentní pokles. V některých státech to bylo až o padesát procent, v segmentu tištěných médií některých pobaltských zemí i více.

To nemohlo zůstat bez odezvy ze strany tehdejších vlastníků, kterými byly primárně zahraniční mediální domy. Ty se rozhodly v době krize tento sektor opustit. Ve většině případů měli o média zájem investoři, pro něž střednědobá prodělnost takových titulů není problémem.

Došlo k masivnímu exodu zahraničních vlastníků ze střední a východní Evropy. Začalo to v pobaltských státech, na balkánském poloostrově, s odstupem dvou, tří let se to přesunulo k nám. Tady to mělo o to intenzivnější průběh. Mediální trh v průběhu dvou let postavil úplně na hlavu.

Jaké má pro fungování médií důsledky závislost na reklamních příjmech?

Musí inzerentovi nabídnout dostatečně atraktivní produkt, média nás prodávají zadavatelům reklamy. To nese celou řadu omezení pro mediální obsah. Musí se snažit rozšiřovat čtenářskou bázi, aby v boji o zadavatele reklamy uspěly. To se projevuje tendencí k tabloidizaci, vkládání bulvárních informací i do zpravodajství, které se považuje za seriózní.

Pak je tu další omezení ve střetu zájmů, kdy média mají plnit roli hlídacího psa demokracie. Tahle úloha se týká i ekonomické moci, která společnost často ovlivňuje více než ta politická. Média jsou omezená v ochotě odkrývat skandály jejich vlastních reklamních zadavatelů.

V marketingových a PR společnostech je módou nativní reklama, která se snaží nevypadat jako reklama, ale pronikat do částí neoznačených jako inzerce. Je to další trend, který médiím škodí?

Z reklamního pohledu je to racionální strategie. Pro důvěryhodnost médií je to zničující. Bez schopnosti rozlišit, kdy je obsah výsledkem autonomní redakční práce a kdy prací reklamních agentur, se čtenář logicky dostává do situace, kdy nemůže dost dobře věřit ničemu. To podkopává důvěru v média jako ochránce veřejných zájmů.

Čtenáři se čím dál více při konzumaci informací přesouvají na sociální média. Může to ale nahradit ta klasická?

V nejmladších věkových skupinách se tak už stalo, sociální sítě u nich nahradily tradiční média jako primární zdroj informací. Globálně pořád dominuje jako klíčový zdroj informací televize, která vládne v těch starších věkových skupinách. Třicátníci se ale už orientují primárně na online zpravodajství. A ta nejmladší skupina se dívá pouze na sociální sítě. Už se ani neobtěžuje klikem na stránky mediálních domů.

Tento trend se bude zřejmě dále prohlubovat. Dále to posiluje pozici sociálních sítí jako platformy, přes které se šíří mediální obsahy. A tam má naprosto dominantní postavení Facebook. Vyvolává to celou řadu otázek o závislosti na jednom poskytovateli zpravodajství, kterým dnes Facebook bezesporu je, i když se tomuto označení brání.

Je to paradox vzhledem k tomu, kolik energie jednotlivé země v minulosti věnovaly tomu, aby zabránily monopolizaci trhu s informacemi. Pluralitní informační trh se vnímá jako základní předpoklad fungování demokracie. Historicky to tak v západním světě fungovalo a v té východní Evropě po nějakou dobu také, byť s celou řadou problémů.

Lidé měli výběr z více zdrojů informací. Mají ho i nadále, dokonce více než kdy jindy v historii, jde ale o změnu uživatelských zvyklostí, které se stále více soustředí na jedinou platformu. Umožňuje lidem přístup k více zdrojům zpravodajství, otázkou je ale kontrola nad jejich výběrem.

Kdo zaplatí Facebooku nejvíce, bude na něm nejvíce vidět?

To je jedna věc. Druhá věc je, že Facebook algoritmy zobrazování příspěvků upravuje podle osobnostních preferencí a chování uživatele. Nabídne nám takový obsah, o kterém předpokládá, že je pro nás nejrelevantnější. Lidé se kvůli tomu uzavírají do svých názorových bublin.

Řadě lidí to vyhovuje, má to ale své stinné stránky. Musíme důvěřovat jedné nebo dvěma obřím nadnárodním korporacím, že algoritmy nejsou manipulované někým, kdo by si přál naše názory ovlivňovat. Je varující, že jedna společnost má v rukou takovou moc.

Facebook ukazuje uživateli názory, které konvenují s jeho chováním. Spíše posiluje jeho přesvědčení, než aby mu nabízel alternativy. To může mít nebezpečné důsledky i pro demokracii. Lidé se dostatečně nekonfrontují s opozičními názory. Následné střety jsou o to tvrdší.

Takže Facebook pomáhá k rozdělování společnosti?

To je potvrzené řadou výzkumů. Lze spekulovat o tom, že fatální selhání analytiků a expertů při odhadech výsledků referenda o brexitu může být způsobené fenoménem názorových bublin. Tohoto názoru nabylí díky tomu, že jsou sami obklopeni podobně smýšlejícími nebo doufajícími lidmi.

Sociálními sítěmi se oproti klasickým médiím lépe šíří dezinformace. Dá se tomu nějak čelit?

Dezinformace tu byly vždy, nové technologie jim ale dávají úplně nový význam a posunují to na novou rovinu. Je mnohem jednodušší takovou informaci rozšířit. Dříve bylo potřeba si zaplatit reklamu nebo mít neformální kontakty na majitele či editory. Dnes takový úkol se sociálními sítěmi zvládne jakákoliv reklamní agentura, nemusí být ani příliš bohatá či sofistikovaná.

Největším nebezpečím je kombinace dezinformací s názorovými bublinami. Sociální sítě posilují tendenci k důvěřování těmto typům informací, neexistuje totiž zpětná vazba. Ty bubliny jsou velmi uzavřené, zejména v případě některých radikálnějších názorových proudů.

Lidé mají pocit, že pravdou musí být to, co sdílí tisíce lidí. Zásadní rozdíl oproti minulosti je v množství lidí, kteří si dezinformaci potvrzují. O to je těžší ji pak vyvrátit. Lidé se hůře vzdávají představ, že je to skutečně pravda.

Takže odhalování dezinformací potom nefunguje?

Existují zajímavé výzkumy, podle kterých to může být dokonce i kontraproduktivní. Lidé mají tendenci se naopak zatvrdit a spíše obviňovat toho, kdo jejich představu vyvrací, že slouží nějakým zájmům. Je důležité na dezinformace upozorňovat, ale samo o sobě to nestačí.

Když se takové informace virálně rozšíří, je už vlastně pozdě. Je potřeba provádět osvětu o tom, jaké informace se na internetu objevují a jak se s nimi má zacházet. Chybí tu takový typ mediální výchovy, který by naučil lidi od raného věku zacházet s informacemi na internetu. Velkou část dezinformací ale šíří lidé, kteří se k internetu dostávají v pokročilejším věku a ty kompetence jim chybí.

Mediální výchova ovšem není samospásná. Může nám pomoci k větší ostražitosti, například že nebudeme sdílet vše, co nám někdo pošle. Nemůže ale vyřešit problém těch názorových bublin.

Takové kurzy by vycházely z oblasti humanitních oborů. Častým názorem je, že by se měly utlumit ve prospěch těch technických. Jakým způsobem si můžou vydobýt prestiž, která jim chybí?

Nejsem v tomhle směru objektivní, protože mě sociální vědy živí. Existuje ale celá řada kultivovaných a poučených představitelů věd technických a přírodních, kteří jsou si dobře vědomi, že relevance společenských věd je tu větší než kdy dřív.

Technologie nás v celé řadě ohledů totiž předbíhají. Dostáváme se do stavu, kdy jsme na komunikačních technologiích stále více závislí, stále více ovlivňují naše životy. Stejnou rychlostí ale nepostupuje naše schopnost reflektovat konkrétní dopady těchto technologií. Úloha sociálních věd je se s tím vyrovnávat, upozorňovat na potenciální rizika a navrhnout řešení.

PhDr. Václav Štětka, Ph.D. (40)

Sociolog médií se dlouhodobě věnuje politické komunikaci, roli nových médií, mediálním systémům ve střední a východní Evropě, otázkám vlastnictví médií a globalizace. Na začátku června začal působit na britské Loughborough University. Minulý rok upozornil na neetické způsoby svých kolegů na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, Institut komunikačních studií a žurnalistiky mu následně neprodloužil pracovní smlouvu. Po čtyři roky spolupracoval na výzkumném projektu na Oxford University. Je členem výkonného výboru Evropské asociace pro komunikační výzkum a vzdělávání (ECREA).

Čtěte také:

Brusel rozšířil obvinění proti Googlu ze zneužívání pozice na trhu

Reuters prodá divizi duševního vlastnictví, za 3,6 miliardy dolarů

Růst mobilní internetové reklamy se zrychlil

URL| <http://strategie.e15.cz/rozhovor/vaclav-stetka-blizime-se-svetu-bez-profesionalnich-novinaru-1308347>

Etický výbor České asociace pojišťoven posiluje svoji pozici

19.7.2016 investujeme.cz str. 00 Pojištění

Prezidium České asociace pojišťoven (ČAP) rozšířilo pravomoci Etického výboru (EV) a zároveň ustanovilo jeho nové členy. Předsedou výboru byl zvolen nestor českého pojišťovnictví Ing. Vladimír Mráz. Cílem této změny je posílení samoregulačních a etických principů fungování pojistného trhu.

Nové složení Etického výboru koresponduje s aktuální strategií rozvoje ČAP, respektuje principy nezávislosti rozhodování výboru, odbornosti, rozložení sektorů i morální soudržnosti. „Mám velkou radost, že se Etický výbor podařilo sestavit z osobností reprezentujících pojišťovnictví, bankovní sektor, akademické prostředí a oblast ochrany spotřebitele. Jde o významné a uznávané odborníky v oblasti své profesní působnosti. Rozhodování EV musí být nestranné, a proto je dobře, že většina jeho členů nepochází z pojišťoven,“ okomentoval změny výkonný ředitel ČAP Jan Matoušek a dodal: „Nezávislý Etický výbor s výraznou autoritou je jedním z důležitých stavebních kamenů strategie rozvoje asociace, která etiku podnikání a vztahů mezi pojišťovnami a klienty klade na jedno z předních míst svého zájmu.“

Role EV byla významně upravena stanovami ČAP, které nejenom nastavily nová pravidla výboru, ale současně pozvedly i jeho důležitost v rámci celého pojistného trhu. Etický výbor má možnost, pokud dojde k názoru, že některá z pojišťoven porušila principy Kodexu etiky v pojišťovnictví, viníka mimosoudně sankcionovat. Při zvlášť závažném přestupku může výbor navrhnout i pozastavení členství v ČAP či dokonce vyloučení. Kromě projednání případů porušení etických standardů se Etický výbor zaměří i na zpracování námětů na úpravy samotného Kodexu etiky. Nové postavení Etického výboru a jeho personální složení je podstatným prvkem pro další budování kredibility a autority České asociace pojišťoven v kontextu celého pojistného trhu.

Nově jmenovaní představitelé nezávislého Etického výboru:

Ing. Vladimír Mráz

Vladimír Mráz absolvoval v roce 1964 Fakultu strojního inženýrství ČVUT v Praze. Počátky jeho působení v sektoru pojišťovnictví se pojí s Českou státní pojišťovnou, kde působil mezi lety 1968–1990. Od roku 1990 zastává nejvyšší posty ve vedení a představenstvech pojišťoven skupiny VIG nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Je držitelem několika významných ocenění, například Osobnost pojistného trhu 2007 (Pojišťovna roku), Manažer roku 2007 (Česká manažerská asociace), Gentleman Pro 2007 (TOP 100 – Comenius). Vladimír Mráz je rovněž čestným prezidentem ČAP.

JUDr. Jana Herbočzková

Jana Herbočzková absolvovala v roce 2007 Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Část studií v roce 2003 až 2004 absolvovala na právnické fakultě University of Glasgow ve Velké Británii a v roce 2006 na Edgewood College v Madisonu ve Wisconsinu v USA. V roce 2008 jí byl udělen titul JUDr. a v roce 2013 absolvovala doktorandské studium v oboru mezinárodní právo soukromé na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a získala titul Ph.D. Od roku 2008 pracovala na Ministerstvu spravedlnosti v odboru mezinárodního práva civilního, od roku 2010 pak na Ministerstvu financí, kde vedla oddělení pojišťovnictví a penzijních produktů. Od ledna 2016 působí v Aegon Pojišťovně, kde má na starosti oblast práva a compliance.

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc.

Marie Karfíková absolvovala v roce 1974 Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (PF UK). V roce 1976 získala titul JUDr., v roce 1985 získala vědeckou hodnost kandidáta právních věd. Od roku 1987 působila jako docentka a od roku 2007 je profesorkou PF UK pro obor finanční právo a finanční věda. Dlouhodobě se věnuje pedagogické činnosti, je členkou vědeckých rad PF UK, Národního technického muzea v Praze a Fakulty právnické Západočeské univerzity. Je také předsedkyní Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Marie Karfíková se věnuje i odborné publikační činnosti. Je členkou redakčních rad řady renomovaných periodik, např. AUC IURIDICA, Daně a finance nebo Pojistné rozpravy. Řadu let byla členkou Legislativní rady vlády a rozkladové komise Ministerstva financí při výkonu státního dozoru v pojišťovnictví. Za svou odbornou činnost v oblasti práva obdržela řadu významných ocenění.

Mgr. Filip Hanzlík, LL.M.

Filip Hanzlík je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (Mgr.), **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (Bc.) a Ann Arbor Law School, University of Michigan (LL.M.). V letech 1998 až 2011 působil v advokacii (pražská pobočka britské kanceláře Lovells, AK Dvořák & spol.). Od roku 2012 působí jako hlavní právník České bankovní asociace, v říjnu 2015 byl jmenován náměstkem výkonného ředitele České bankovní asociace.

Daniel Hůle

Daniel Hůle založil demografický portál a následně sdružení Demografické informační centrum, které se zabývá popularizací oboru demografie a zpracováním odborných textů a analýz. Od roku 2005 také působí v organizaci Člověk v tísni, kde se zabývá problematikou kariérního poradenství, zaměstnanosti a především problematikou dluhů. Stál u zrodu kampaní Index predátorského úvěrování, Rozhodně NE, Index etického úvěrování, Oddlužením k předlužení atd. I v důsledku těchto kampaní došlo ke zvýšení etického přístupu nebankovních poskytovatelů úvěrů, ke snížení nákladů vymáhacího procesu a k dalším racionálním změnám v oblasti zadlužování. Od roku 2006 absolvoval více než sto přednášek na různá témata pro soukromé, neziskové i veřejnoprávní subjekty. Byl zakládajícím členem a členem správní rady Nadace Vodafone, ve které působil přes deset let.

URL| <http://www.investujeme.cz/eticky-vybor-ceske-asociace-pojistoven-posiluje-svoji-pozici/>

Zase jednou pražská kavárna
19.7.2016 denikreferendum.cz str. 00 Domov
Ivan Štampach

Ivan Štampach kritizuje politologa Ondřeje Císaře za jeho ledabylost v zacházení s některými pojmy. Neměli bychom se vzdát práva na odsuzování skutečné mravní lůzy tím, že takový odsudek označíme za produkt kulturního elitářství.

Šéfredaktor Sociologického časopisu a docent v oboru sociologie na **Fakultě sociálních věd** UK Ondřej Císař se rozhodl pro angažované pojetí oboru. Ukázal, jak iluzorní je v humanitních oborech požadavek na bezhodnotové, popisné a srovnávací pojetí. Učinil to prostřednictvím razantní popularizace v rozhovoru pro Českou pozici. Překvapivě znovu vytáhl téma „pražské kavárny“...

Píše o Tomáši Halíkovi, že ztělesňuje „pražskou kavárnu“ v popisném slova smyslu, kulturní elitu, která tím, co říká, přehlíží zbytek. Jak jinak by mohl říct – a tak nějak to v jednom z rozhovorů před časem řekl –, že české země by na tom byly lépe, kdyby všichni volili jako my v Praze? A dodává již za sebe: To je absurdní!

V tomto rozhovoru Císař diagnostikuje neurčitý útvar zvaný „pražští intelektuálové“. Napíšu prý, že voliči jsou hlupáci, že tomu nerozumí a měli volit jako „my“ rozumní, „vzdělaní“ lidé v Praze, a pouze zapomněl sdělit, kdy a kde to napsali, a zda to napsali případně všichni pražští intelektuálové společně. Akademická čest má zůstat zachována, takže Halík to napsal „tak nějak“. Jak doopravdy, kdy a kde, s tím se pan kolega neobtěžuje.

Zdá se, že pro nemalý okruh diskutujících je Ondřej Císař „náš“, a proto se zkrácené a zjednodušené citace z něj rychlostí požáru šíří po Facebooku. Diskutující, kteří by s jiskrou v oku a rukou na srdci přísahali na svou levicovou orientaci, Císaře chválí. Na někoho však úkol kritického posouzení musel zbyť.

Nezbude, než připomenout, že „pražská kavárna“ je výraz, který používají xenofobní populisté typu Miloše Zemana a Tomia Okamury a fašisté typu Tomáše Vandase a Adama B. Bartoše pro nás zařazené jako vlastizrádci, havloidi, islamofilové, vítači, pseudohumanisté, takzvaní vědci a takzvaní umělci, buzny a rozvraceči tradiční rodiny. Jinými slovy pro občany zaměřené humanisticky a svobodomyšlně. Případné univerzitní vzdělání, kterého se nám mohlo dostat, je pro nás přitěžující okolností, protože všelijakými kdovíjak získanými doktoráty se povyšujeme nad obyčejný lid.

Pražská kavárna souvisí s kulturou, případně „takzvanou kulturou“. Zařazení kultury jako disciplíny kavárenských povalečů mi připomíná slavný výrok reprezentanta fašistické lůzy Josepha Goebbelse: „Když slyším slovo ‚kultura‘, odjišťuji revolver.“

Chtěl bych poznamenat, že občas opravdu zavítáme do některé z tisíce pražských kaváren a opravdu tam (či jinde) probíráme politická témata a že skutečně asi při četných názorových rozdílech sdílíme několik základních přesvědčení. Platí však pro nás, že se většinou taky těžce živíme, že zdaleka nepatříme k nejlépe placeným vrstvám obyvatel a hlavně, že jsme, že jsme také lid. Kdybychom přehlíželi běžnou populaci, jak se nám připisuje, přehlíželi bychom koneckonců sami sebe.

Rád bych Ondřeji Císařovi sdělil, že když někdo napíše něco třeba o voličích Miloše Zemana, nepíše to pražská kavárna a nepíše to odtržené elity. Píše to autor takového textu na vlastní odpovědnost. Nemáme povinnou ideologii, již by odtržení elitářů konzumující v Praze kávu, jen vyjadřovali.

Když někdo napíše něco o voličích Miloše Zemana, nepíše to pražská kavárna a nepíše to odtržené elity, nýbrž jen autor takového textu a na vlastní odpovědnost. Foto adikia.cz

Lůza, od které se pražská kavárna opravdu distancuje (od níž se distancuji já osobně a se mnou mnozí, které znám a s nimiž jsem Ondřejem Císařem sešikován), to není „lid“ ani „populace“, natož „běžná“ populace. Příslušnost k ní není dána příjmovou hladinou, poměrem k výrobním prostředkům, ani stupněm a typem vzdělání. Není charakteristická tím, že by tvořila většinu populace, a koneckonců nikdo ji nespočetl.

Můžeme-li mluvit o lůze, máme na mysli neurčitý okruh lidí s určitými postoji. Zkušenost nepotvrzuje, že by názory byly dopředu dány příslušností k sociální vrstvě. Je docela možné, že takové postoje zaujmou lidi, které krutá logika trhu bez přívlastků zbaví práce a obydlí a rozbije rodinné vztahy. Je však pravděpodobné, že stejně smýšlejí lidé patřící k fikci „střední třídy“, kam každý řadí hlavně sám sebe a ostatní podle sympatií a antipatií. A že k lůze mohou patřit multimilionáři a miliardáři, je nepochybné.

Lůza je část populace napříč třídami, vrstvami, etniky, náboženstvími či ateismy, která nerespektuje práva (etnických, náboženských či sexuálních) menšin pod záminkou vlády většiny, pro kterou vše odlišné je nebezpečné a nepřijatelné. Je to část populace, která má jasno o presumpci viny těch, kteří mají tmavší vlasy nebo pleť, jsou bez práce a domova nebo prostě nevoní.

Pro lůzu trest není opatřením společnosti působit na odsouzené s respektem k jejich lidské důstojnosti, aby se snižovalo nebezpečí budoucího kriminálního chování a aby propuštění vedli soběstačný život: je pro ně prostě pomstou. Je to trest jako lynč. Lůza se shlíží v modelu společnosti monolitní a uzavřené. Sní si o drátech na hranicích. Pro „nemakačeny“ má připravené nucené práce nebo pracovní lágry. Romové jsou pro ni špinaví cigoši, kteří by nejlíp udělali, kdyby se vrátili do Indie, odkud přivandrovali. Platí pro ni principy „nic než národ“ a „Čechy Čechům“.

Dovolte nám, prosím, pane kolego Císaři, s těmito postoji nesouhlasit a od těch, kdo je zastávají, dokud je zastávají, se distancovat. A doufat aspoň u některých z nich v možnost změny k dobrému.

URL| <http://denikreferendum.cz/clanek/23396-zase-jednou-prazska-kavarna>

Konec kariéry ho hluboce ranil

20.7.2016 Pestrý svět str. 19 Speciál zdarma

Vystudovaný stavební projektant Standa Hložek (61) profesionální hudební kariéru neplánoval, ale když přišla, byl za ni vděčný. S ústupem slávy se vyrovnával těžko...

Některé věci v mém životě byly unáhlené, ale asi tak měly být,“ krčí rameny Standa Hložek. Poprvé se ženil už na střední škole, k maturitě usedl coby čerstvý táta dcerušky Dany, po ní přišel ještě syn Standa. Kvůli rodinným povinnostem nastoupil na vojnu o něco později, což mu vlastně přineslo štěstí. V roce 1978 se zúčastnil vojenské hudební soutěže Zlatý palcát, kde porotcoval Karel Vágner (74). Okamžitě ve Standovi zavěštil talent! Ostřílený skladatel nadějněmu mladíkovi pomohl k umístění do Armádního uměleckého souboru, poté mu sehnal angažmá po boku Hany Zagorové (69) a Petra Kotvalda (57). Byl rok 1981 a pro Hložka se začala psát nová životní kapitola. O rok později vydali desku Holky z naší školky, již se prodalo přes milion kusů. Celé trio si získalo davy fanoušků, mívali až padesát koncertů měsíčně! Se slávou ale přišly i osobní problémy, protože zpěvák pendloval mezi domovem ve Zlíně a Prahou. Manželství se začalo hroutit... A krize měly přijít i v profesi!

První fatální událostí byl nečekaný odchod Petra Kotvalda na sólovou dráhu, druhá rána přišla s rokem 1989. „Rádia moje písničky přestala hrát, prý jsme byli slavný doteď a teď musí být slavný zase nikdo jiný,“ posteskl si později hořce Hložek. Dokonce prý byly všechny jeho nahrávky v rozhlasě zničeny! Standa nevěděl, co se životem. Začal studovat žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd**, studia ale brzy zanechal. Chvilí vedl hudební klub Melodie, ten ale po roce zkrachoval. Štěstí našel až díky druhé ženě Aleně. Ta mu zavolala coby produkční, při pracovním setkání přeskočila jiskra a láska byla na světě. Stojí při sobě v dobrém i ve zlém, podařilo se jim ustát hned dvě bolestné krize. Tou první byl potrat vymodleného miminka, podruhé se málem rozešli kvůli častému odloučení. Obojí ale dokázali překonat. Dnes je Standa pyšným trojnásobným dědečkem, navíc se s Alenkou radují i ze společného syna Matěje, který profesionálně hraje hokej. Dnes Hložek opět sem tam koncertuje, a to navzdory postupující cukrovce, jež u něj nedávno propukla.

První manželství nápor slávy neustálo

Foto popis| Se svým objevitelem Karlem Vágnerem a zpěvákem Petrem Kotvaldem. S Petrem nemají ideální vztahy a Kotvald o případném společném comebacku nechce slyšet.

Foto popis| Hložek, Zagorová, Kotvald – svého času snad největší hvězdy tuzemské pop music. Po sametové revoluci šla ale jejich popularita strmě dolů.

Foto popis| Standa vyrůstal v Hulíně v hudební rodině. Odmala studoval hru na klavír i na akordeon a bral hodiny zpěvu. Přesto ho nikdy nenapadlo, že se muzikou bude zabývat i profesionálně.

Foto popis| S druhou manželkou Alenou vychovávají vymodleného syna MT Matěje. Ten hraje závodně hokej a studuje sportovní gymnázium.

Foto popis| Standa Jaroslav Hložek

Erdogan prý útočí na ostrůvky disentu a chce dosáhnout toho, že...

20.7.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
vam

Rozsáhlé čistky, které vládnoucí Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP) prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana spustila po neúspěšném pátečním pokusu o státní převrat, se dotkly téměř všech částí turecké společnosti. Informoval o tom web České televize.

Čistky zasáhly již více než 60 tisíc vojáků, policistů, soudců, státních zástupců, učitelů a státních úředníků, kteří byli buď zatčeni, vyhozeni z práce, či odvoláni ze svých funkcí. Na čistky zareagoval server WikiLeaks, když zveřejnil téměř 300 000 e-mailů ze schránek členů AKP.

Celý text je ZDE.

E-maily získal WikiLeaks týden před pokusem o puč

Do jaké míry jsou informace obsažené ve zveřejněných dokumentech výbušné, zatím není jasné, informovaly světové agentury. Každopádně by se měly týkat vnitřních záležitostí strany i vztahů Turecka se zahraničím. Turci se k nim ale nedostanou snadno, neboť tamní úřad pro dohled nad internetem zablokoval přístup na server WikiLeaks.

Zprávy pocházejí z doby od roku 2010 do letošního 6. července. Server je dostal údajně týden před pátečním zmařeným pokusem o puč a zveřejnit se je rozhodl v reakci na vládní čistky.

“V těch e-mailech by mohly být určité indicie, jak strana AKP hodlá postupovat v otázce nového uspořádání turecké společnosti, to znamená ve směru islamizace školství nebo nakládání s kurdskou opozicí. Nebo tam mohou být dokumenty, které by vrhly světlo na dodávky zbraní či jinou pomoc islamistickým rebelům v Sýrii, potažmo Islámskému státu,” pokusil se odhadnout obsah zveřejněné elektronické komunikace Tomáš Laně, bývalý český velvyslanec v Turecku.

Politolog: Erdogan chce odstranit tzv. kemalisty

Společným jmenovatelem čistek je podle turecké vlády potrestání organizátorů převratu a všech stoupenců vlivného duchovního Fethullaha Güllena, kterého Ankara viní ze zosnování puče. “Vypleníme je od kořenů,” použil v parlamentu tvrdá slova na adresu údajného Güllena tábora spiklenců turecký premiér Binali Yıldırım.

Podle mínění politologa z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Emila Aslana Souleimanova však Erdogan sleduje jiný cíl. “Rád mluví o tom, že je připraven se vypořádat s virem ‘güllenismu’, avšak ve skutečnosti vše nasvědčuje tomu, že dělá maximum pro to, aby odstranil tzv. kemalisty, tedy zastánce myšlenky sekulární Turecké republiky,” všiml si.

Ideologii kemalismu zosobňoval Mustafa Kemal Atatürk, otec a zakladatel moderního Turecka. “Hlásili se k ní první turečtí prezidenti a intelektuálové. Historicky měla zajistit ukotvení Turecka jako sekulární republiky, v níž je náboženství podřízeno státu,” popsal Souleimanov, podle něhož Erdogan útočí právě na jádro kemalismu - armádu a donedávna ještě poměrně nezávislou justici a akademickou sféru. “Těchto ostrůvků disentu se chce zbavit,” doplnil politolog.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=445646>

Masivní čistky v Turecku. Dotkly se už více než 60 tisíc lidí

20.7.2016 ct24.cz str. 00 Svět
tichyd

Téměř všechny části turecké společnosti zasáhly rozsáhlé čistky, které vládnoucí Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP) prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana spustila po neúspěšném pátečním pokusu o státní převrat. Dotkly se již více než 60 tisíc vojáků, policistů, soudců, státních zástupců, učitelů a státních úředníků, kteří byli buď zatčeni, vyhozeni z práce či odvoláni ze svých funkcí. Na čistky zareagoval server WikiLeaks, když zveřejnil téměř 300 000 e-mailů ze schránek členů AKP.

Do jaké míry jsou informace obsažené ve zveřejněných dokumentech výbušné, zatím není jasné, informovaly světové agentury. Každopádně by se měly týkat vnitřních záležitostí strany i vztahů Turecka se zahraničím. Turci se k nim ale nedostanou snadno, neboť tamní úřad pro dohled nad internetem zablokoval přístup na server WikiLeaks.

Zprávy pocházejí z doby od roku 2010 do letošního 6. července. Server je dostal údajně týden před pátečním zmařeným pokusem o puč a zveřejnit se je rozhodl v reakci na vládní čistky. „Ověřili jsme původ dokumentů a jejich zdroj a v žádném případě zde není napojení na aktéry převratu či představitele opozice,“ vysvětlil server WikiLeaks.

RELEASE: 294,548 emails from Turkey's ruling political party, Erdoğan's AKP *AKPemails <https://t.co/1Yof7YZpH7> pic.twitter.com/GGzGS8oUrY— WikiLeaks (@wikileaks) July 19, 2016

„V těch e-mailech by mohly být určité indicie, jak strana AKP hodlá postupovat v otázce nového uspořádání turecké společnosti, to znamená ve směru islamizace školství nebo nakládání s kurdskou opozicí. Nebo tam mohou být dokumenty, které by vrhly světlo na dodávky zbraní či jinou pomoc islamistickým rebelům v Sýii, potažmo Islámskému státu,“ pokusil se odhadnout obsah zveřejněné elektronické komunikace Tomáš Laně, bývalý český velvyslanec v Turecku.

Fakta
Rozsah čistek v Turecku

více než 6000 zatčených příslušníků armády

téměř 9000 policistů propuštěných ze služby

okolo 3000 odvolaných soudců

8777 vyhozených zaměstnanců na ministerstvu vnitra, přes 2000 na ministerstvu mládeže a sportu, 1500 na ministerstvu financí, 257 na úřadu premiéra a 492 na úřadu pro dohled nad náboženskými záležitostmi

15 200 učitelů a pracovníků ve školství přišlo o zaměstnání

1577 univerzitních děkanů bylo vyzváno k rezignaci

30 guvernérů provincií muselo odejít z funkce

Erdogan útočí na ostrůvky disentu

Pavel Bělobrádek
vicepremiér pro vědu a výzkum

„Erdogan po neúspěšném puči utahuje šrouby i v univerzitním prostředí. Budu kontaktovat naše vysoké školy a vědecké instituce, zda nenabídnout některým špičkám místo na našich univerzitách, podobně jako to udělala Masarykova univerzita s Andrejem Zubovem.“

Společným jmenovatelem čistek je podle turecké vlády potrestání organizátorů převratu a všech stoupců vlivného duchovního Fethullaha Gülena, kterého Ankara viní ze zosnování puče. „Vypleníme je od kořenů,“ použil v parlamentu tvrdá slova na adresu údajného Gülenova tábora spiklenců turecký premiér Binali Yıldırım.

Podle mínění politologa z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Emila Aslana Souleimanova však Erdogan sleduje jiný cíl. „Rád mluví o tom, že je připraven se vypořádat s virem ‚gülenismu‘, avšak ve skutečnosti vše nasvědčuje tomu, že dělá maximum pro to, aby odstranil tzv. kemalisty, tedy zastánce myšlenky sekulární turecké republiky,“ všimnul si.

přehrát

video

Bývalý velvyslanec v Ankaře Václav Hubinger: Většina Turků nechce vojenskou vládu

Bývalý velvyslanec v Ankaře Václav Hubinger: Většina Turků nechce vojenskou vládu

Politolog Souleimanov: Erdogan se chce zbavit kemalistů

Zpravodaj Českého rozhlasu: Turecká veřejnost je většinově pro obnovení trestu smrti

Události: Napjatá situace v Turecku pokračuje

Ideologii kemalismu zosobňoval Mustafa Kemal Atatürk, otec a zakladatel moderního Turecka. „Hlásily se k ní první turečtí prezidenti a intelektuálové. Historicky měla zajistit ukotvení Turecka jako sekulární republiky, v níž je náboženství podřízeno státu,“ popsal Souleimanov, podle něhož Erdogan útočí právě na jádro kemalismu – armádu a donedávna ještě poměrně nezávislou justici a akademickou sféru. „Těchto ostrůvků disentu se chce zbavit,“ doplnil politolog. Erdogan: Nevydání Gülena bude chyba, USA ale zůstávají partnery

Do pátečního pokusu o převrat v Turecku byly podle prezidenta zapojeny i jiné země. Zároveň uvedl, že bude pokračovat zatýkání a boj proti Gülenově hnutí, které označuje za teroristickou organizaci. USA odmítají Gülena vydat, dokud Ankara nepředloží důkazy o jeho vině. Podle Erdogana bude velká chyba, když Američané duchovního nevydají.

Vztahy s Washingtonem ale musí podle Erdogana zůstat pozitivní. „Vztahy mezi našimi zeměmi jsou založeny na zájmech, nikoli na pocitech. Jsme strategickými partnery,“ uvedl. Podle něj nesmí roztržka kvůli Gülenovi ovlivnit vztah ohledně turecké letecké základny Inçirlik. Z ní startují letadla mezinárodní koalice, vedené USA, do boje proti organizaci Islámský stát (IS) v Sýrii a v Iráku. Nejnověji dorazily represe na akademickou půdu i do prostředí médií

Turecká vysokoškolská rada (YÖK) zakázala svým střeďečným rozhodnutím akademickým pracovníkům cestovat do zahraničí, a to až do odvolání. Podle vyjádření tohoto nejvyššího dozorového orgánu nad tureckým vysokým školstvím by měly univerzity okamžitě zpět do vlasti povolat všechny své zaměstnance, kteří v současnosti v cizině už pobývají.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Studenti Technické univerzity v Ankaře pálí fotku tehdejšího premiéra Erdogana. Snímek z února 2014

Zdroj: Reuters

Autor: Umit Bektas

YÖK zároveň vyzvala rektory, aby prověřili členy svých akademických sborů kvůli jejich možnému napojení na hnutí zmiňovaného Fethullaha Gülena. Čtyři univerzitní rektory zároveň YÖK rovnou odvolala. Už v úterý turecké ministerstvo školství odebralo licence 21 000 učitelů pracujících v soukromých institucích. YÖK též den nařídila 1577 děkanů státních i soukromých univerzit v zemi, aby podali rezignaci.

Ve středu turecké ministerstvo školství zavřelo 626 vzdělávacích institucí, z nichž většina jsou soukromé školy. Jde o další z kroků v tažení proti příznivcům duchovního Fethullaha Gülena, jehož hnutí provozuje v Turecku řadu škol i sociálních institucí. Podle agentury Anadolu turecké ministerstvo školství oznámilo, že celkem už propustilo 21 738 svých zaměstnanců po celé zemi.

Kvůli pokusu o vojenský puč bylo oficiálně obviněno 99 ze zhruba 360 generálů.

Podle organizace Amnesty International úřady zakročily i proti médiím a novinářům – zablokovaly přístup k více než dvaceti zpravodajským stránkám, zrušily akreditace 34 novinářů a na jednoho novináře kvůli způsobu, jakým o nezdařeném pokusu o převrat informoval, dokonce vydaly zatykač. Podle některých zpráv došlo také ke zrušení licencí pro 25 mediálních domů.

Turecké úřady po neúspěšném puči zatklý dva členy ústavního soudu. Celkem bylo ve středu zatčeno 113 soudních úředníků.

Turecko se vzdaluje od Západu

Všechny výše uvedené čistky zemi výrazně odklánějí od západního společenství liberálních demokracií. „Evropská unie vidí, že Turecko není jejím možným členem. Turecká vláda bude ale tvrdit, že je to legitimní boj proti terorismu. A kroky, které podniká, nebude považovat za něco, co ji vzdaluje od Evropské unie,“ zdůraznil Laně.

Ve středu také pět hodin zasedala turecká Národní bezpečnostní rada (MGK). Turecký deník Hürriyet poté informoval, že vláda plánuje ustavení zvláštního tribunálu pro pučisty a vybudování speciálního vězení pro ty, kteří se zúčastnili pátečního pokusu o státní převrat. Po zasedání vlády Erdogan vyhlásil tříměsíční výjimečný stav.

Deník zároveň uvedl, že se na veřejnosti objevil seznam jmen stovek vojáků s uvedením funkcí, které by zastávali v případě, že by byl páteční pokus o vojenský převrat úspěšný. Seznam podle deníku obsahuje jména 413 důstojníků. Nicméně dva nejvyšší posty v seznamu zůstaly prázdné. Jde o funkci náčelníka generálního štábu a velitele pozemních sil. Podle deníku měla být první z těchto funkcí nabídnuta současnému náčelníkovi generálního štábu Hulusimu Akarovi, který prý ale nabídku odmítl.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1852064-masivni-cistky-v-turecku-dotkly-se-uz-vice-nez-60-tisic-lidi>

My Americe věříme, reaguje na Trumpa Pobaltí. Jeho kontroverzní vzkaz prý nebyl určen spojencům

21.7.2016 aktualne.cz str. 00 Zahraničí

Jan Hejl

Kandidát na prezidenta Donald Trump prohlásil, že by USA nemusely pomoci Pobaltí, pokud by bylo napadeno Ruskem. Washington/Vilnius – Pobaltské státy vzkazují

Washington/Vilnius - Pobaltské státy vzkazují do Washingtonu, že navzdory výrokům Donalda Trumpa Spojené státy nezatrucují.

Naopak. Stále věří, že je v případě napadení Ruskem ochrání. Republikánský uchazeč o Bílý dům přitom ve čtvrtek prohlásil, že v případě ruské agrese USA možná některým členům NATO na pomoc nepřijdou.

Trump uvedl, že by záleželo, jestli daná země "dodržuje závazky vůči Spojeným státům." Východní křídlo Aliance, které se od konce druhé světové války ocitlo v područí Kremlu, je ale v reakci opatrné. Vyčkává.

"Bez ohledu na to, kdo se stane příštím prezidentem USA, my Americe věříme. Vždycky chránila země, které byly napadeny, a bude tomu tak i v budoucnu," vzkázala litevská prezidentka Dalia Grybauskaitėová, která před dvěma lety Rusko označila za "teroristický stát".

Právě v Pobaltí žije silná ruskojazyčná menšina, a země se proto obávají opakování možného scénáře, jako byla ruská invaze na Krym. Například v Estonsku po rozpadu Sovětského svazu tehdejší představitel petrohradské radnice pro zahraniční politiku (a dnes ruský prezident) Vladimir Putin plánoval odtržení části země ve prospěch Ruska.

Právě Estonsko také na Trumpova slova zareagovalo. "Estonsko jako jeden z pěti evropských států NATO dává na obranu požadovaná dvě procenta HDP," zdůraznil estonský prezident Toomas Hendrik Ilves. Vzkaz voličům, ne spojencům

S částečným uklidněním přišel ve čtvrtek Trumpův kandidát na viceprezidenta Mike Pence. Zdůraznil, že je přesvědčený, že republikánský uchazeč o Bílý dům bude stát za svými spojenci z NATO, připomněl ale, že členové Aliance "musí platit svůj spravedlivý podíl".

Deziluze amerických politiků z evropských států - které spoléhají na pomoc Spojených států a zároveň na obranu nedávají tolik peněz, ke kolika se zavázaly -, je ovšem za oceánem v posledních letech stále patrnější.

"Pokud země neplní svoje závazky v Alianci, samozřejmě to jejich hodnotu v očích spojence snižuje. Na druhou stranu otevřeně zpochybňovat kolektivní obranu v rámci NATO je problematické," komentuje Trumpova slova analytik Asociace pro mezinárodní otázky Václav Lídí.

Podle politického geografa Michaela Romancova se slova republikánského kandidáta nedají chápat jako výhrůžka Pobaltí, nýbrž jako vzkaz jeho vlastním voličům. "Trump chce svoje podporovatele zmobilizovat. V tento okamžik to má primárně tento rozměr," říká pedagog z **Fakulty sociálních věd** UK s tím, že pro to, aby ve světě hrály vůdčí roli, USA spojence naopak potřebují.

Připomíná též, že obava Pobaltí z ruské agrese je oprávněná. Prezident Vladimir Putin se podle něj region snaží - zatím neúspěšně - destabilizovat. "Je to dáno hlavně tím, že ruskojazyčná menšina zde navzdory mediální masáži vidí, že v Rusku se rapidním způsobem zhoršila socioekonomická situace," popisuje Romancov s tím, že se na východ od Evropské unie žije rok od roku hůř.

Putin by rozklíženého NATO využil

I kvůli výrokům realitního magnáta na adresu Ruska si například většina Lotyšů přeje, aby se prezidentkou USA stala jeho protikandidátka Hillary Clintonová, která kolektivní obranu NATO naopak vyzdvihuje. Podle červnového průzkumu televize LNT by Trumpa volilo jen 14 procent Lotyšů ve věku 18 až 55 let.

Trump, jenž se po pompézním republikánském sjezdu stal oficiálním prezidentským kandidátem strany, v minulosti například prohlásil, že NATO je "překonané".

Právě rozvolnění Aliance po možném zvolení Trumpa by podle pozorovatelů mohl využít Vladimir Putin, aby rozklížil Pobaltí.

"Bezprostřední riziko jim nehrozí. Pokud by ale v budoucnu nebyly vztahy mezi členskými zeměmi NATO tak pevné, Rusko by to považovalo za výhodné," upozorňuje překladatel a rusista Milan Dvořák. "Pobaltské státy mají samozřejmě velké obavy," dodává.

Kdo se stane nástupcem Baracka Obamy v Oválné pracovně Bílého domu, Američané rozhodnou letos v listopadu. Průzkumy zatím favorizují kandidátku demokratů a bývalou ministryni zahraničí Hillary Clintonovou.

URL <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/porad-verime-ze-nas-ochranite-reaguje-na-trumpa-pobalti-byl/r--8691fa7a4f5e11e6888a0025900fea04/>

Politik nemá čas štěbetat na Twitteru

21.7.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Střední Čechy
(eza)

PRAHA Středočeští kandidáti jsou letos velmi aktivní na sociálních sítích. Používají nejen Twitter nebo Facebook, ale k vidění je dokonce i vlastní kanál na YouTube. Jaký vliv má aktivita politiků na sociálních sítích na volební výsledky a jak moc se lidé vlastně zajímají o krajské volby? Na dotazy MF DNES odpověděl Josef Mlejnek z katedry politologie Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

* Jak moc je dnes aktivita na sociálních sítích důležitá pro úspěch v kampani a ve volbách?

Záleží na tom, na jakou skupinu voličů se politik obrací, a také, co je to za stranu. Řekl bych, že pro strany, které se obracejí na mladší, vzdělanější ročníky ve městech, jsou sociální sítě dost zajímavé. Politikovi, který loví hlasy spíše mezi staršími lidmi na venkově, to může být vlastně jedno. Paušálně se říct nedá, že když nemám třeba Twitter, jsem znevýhodněný. Pokud jste kandidát Strany zelených, nevýhoda to bude, ale když figurujete na kandidátce ČSSD, tak to zase taková nevýhoda není.

* To, co říkáte, platí teď, ale jak to bude za pár let? Může mít v budoucnu on-line kampaň větší zásah než billboardy nebo mítinky?

Určitě ano, dnešní mladí budou za pár let starší a zvyk chodit na internet a používat sociální sítě jim zůstane. Dnes starší generace internet sice také používá, ale spíše se tam podívají, zkontrolují e-mail, ale není to médium, které by je chytlo. Jsou závislí spíše na klasických nosičích sdělení, jako jsou noviny, tištěná inzerce, billboard, mítink, i když na ty lidé také moc nechodí. Jak ti současní mladí budou stárnout, tak si svoji existenci na internetu zachovají.

* Zkoumají lidé detailně kampaně? Sledují třeba, zda kandidáti na Facebooku komunikují dlouhodobě, nejen před volbami?

Myslím, že to zkoumá jenom menšina, většina voličů detailně kampaň nezkoumá. Ale jak jste řkala, pokud mě chce někdo oslovit a pak zjistím, že komunikuje posledních čtrnáct dní a předtím čtyři roky nic, to by mohlo trochu odradit. Řada lidí se ale nechá strhnout billboardy a nenapadne je si některé informace ověřit – jestli to, co politik slibuje, je splnitelné. To je obecný rys voličstva, že malá část voličů k tomu přistupuje aktivně, kriticky, že nedají na první dojem.

* Změní se podle vás tahle situace s novou generací k lepšímu?

Obávám se, že to zůstane stejné. Někteří lidé v sociálních sítích shledávají potenciál. Vidí v nich něco, co radikálním způsobem změní přístup obyvatelstva k dění a politice, ale já si to nemyslím, jsem skeptický. To, co vykazovala společnost předtím, než se rozšířil internet, je viditelné i na internetu. Mám na mysli ty negativní vlastnosti, řada lidí v on-line prostoru tlachá o pitomostech, zařídí si zájezd a podobně. Ale když se má detailně zaměřit na politiku nebo si něco ověřit, tak to nedělá.

* Umějí dnešní politici na sociálních sítích komunikovat?

Je otázka, jestli to dělají skutečně oni, nebo jejich asistentka, těžko posuzovat. Politik, který má potenciál desítky tisíc příznivců, nemůže sám zvládnout štěbetat na Twitteru. Vypadá to na povrchu jako úžasná, přímá komunikace, ale ve skutečnosti je to anonymní a strojové.

* Zajímá lidi ještě předvolební kampaň? A všímají si vůbec práce politiků během volebního období?

Já bych byl rád, kdyby tento postoj byl v české společnosti rozšířen, ale jsem skeptický. Když propukne kampaň, měl by se volič ve skutečnosti obrnit a být ve střehu, protože politici na něj útočí různými metodami. Když byly poslední krajské volby a průzkumy se ptaly, kolik lidí zná hejtmana a podobně, výsledky byly tristní. Politika na krajské úrovni se hůře sleduje, ta celostátní je nějakým způsobem medializovaná. Některá média sice mají krajské odnože, přílohy, ale není něco jako středočeská politická scéna, lidé si nekupují speciální středočeské noviny. Mediální pokrytí tady není a pro většinu příjemců to není ani zajímavé. Celostátní politiku může volič paradoxně sledovat detailněji než tu krajskou.

Celostátní politiku může volič paradoxně sledovat snadněji než krajskou.

Foto popis|
Regionalni mutace| Mladá fronta DNES - střední Čechy

Mráz předsedou Etického výboru ČAP

22.7.2016 automakers.cz str. 00 Personálie

ludek.kortus@gmail.com

Prezidium České asociace pojišťoven (ČAP) rozšířilo pravomoci Etického výboru (EV) a zároveň ustanovilo jeho nové členy. Předsedou výboru byl zvolen nestor českého pojišťovníctví Vladimír Mráz. Cílem této změny je posílení samoregulačních a etických principů fungování pojistného trhu.

Nové složení Etického výboru koresponduje s aktuální strategií rozvoje ČAP, respektuje principy nezávislosti rozhodování výboru, odbornosti, rozložení sektorů i morální soudržnosti. „Mám velkou radost, že se Etický výbor podařilo sestavit z osobností reprezentujících pojišťovníctví, bankovní sektor, akademické prostředí a oblast ochrany spotřebitele. Jde o významné a uznávané odborníky v oblasti své profesní působnosti. Rozhodování EV musí být nestranné, a proto je dobře, že většina jeho členů nepochází z pojišťoven,“ okomentoval změny výkonný ředitel ČAP Jan Matoušek a dodal: „Nezávislý Etický výbor s výraznou autoritou je jedním z důležitých stavebních kamenů strategie rozvoje asociace, která etiku podnikání a vztahů mezi pojišťovnami a klienty klade na jedno z předních míst svého zájmu.“

Role EV byla významně upravena stanovami ČAP, které nejenom nastavily nová pravidla výboru, ale současně pozvedly i jeho důležitost v rámci celého pojistného trhu. Etický výbor má možnost, pokud dojde k názoru, že některá z pojišťoven porušila principy Kodexu etiky v pojišťovníctví, viníka mimosoudně sankcionovat. Při zvlášť závažném přestupku může výbor navrhnout i pozastavení členství v ČAP či dokonce vyloučení. Kromě projednání případů porušení etických standardů se Etický výbor zaměří i na zpracování námětů na úpravy samotného Kodexu etiky. Nové postavení Etického výboru a jeho personální složení je podstatným prvkem pro další budování kredibility a autority České asociace pojišťoven v kontextu celého pojistného trhu.

Nově jmenovaní představitelé nezávislého Etického výboru:

Ing. Vladimír Mráz

Vladimír Mráz absolvoval v roce 1964 Fakultu strojního inženýrství ČVUT v Praze. Počátky jeho působení v sektoru pojišťovníctví se pojí s Českou státní pojišťovnou, kde působil mezi lety 1968–1990. Od roku 1990 zastává nejvyšší posty ve vedení a představenstvech pojišťoven skupiny VIG nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Je držitelem několika významných ocenění, například Osobnost pojistného trhu 2007 (Pojišťovna roku), Manažer roku 2007 (Česká manažerská asociace), Gentleman Pro 2007 (TOP 100 – Comenius). Vladimír Mráz je rovněž čestným prezidentem ČAP.

JUDr. Jana Herboczková

Jana Herboczková absolvovala v roce 2007 Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Část studií v roce 2003 až 2004 absolvovala na právnické fakultě University of Glasgow ve Velké Británii a v roce 2006 na Edgewood College v Madisonu ve Wisconsinu v USA. V roce 2008 jí byl udělen titul JUDr. a v roce 2013 absolvovala doktorandské studium v oboru mezinárodní právo soukromé na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a získala titul Ph.D. Od roku 2008 pracovala na Ministerstvu spravedlnosti v odboru mezinárodního

práva civilního, od roku 2010 pak na Ministerstvu financí, kde vedla oddělení pojišťovnictví a penzijních produktů. Od ledna 2016 působí v Aegon Pojišťovně, kde má na starosti oblast práva a compliance.

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc.

Marie Karfíková absolvovala v roce 1974 Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (PF UK). V roce 1976 získala titul JUDr., v roce 1985 získala vědeckou hodnost kandidáta právních věd. Od roku 1987 působila jako docentka a od roku 2007 je profesorkou PF UK pro obor finanční právo a finanční věda. Dlouhodobě se věnuje pedagogické činnosti, je členkou vědeckých rad PF UK, Národního technického muzea v Praze a Fakulty právnické Západočeské univerzity. Je také předsedkyní Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Marie Karfíková se věnuje i odborné publikační činnosti. Je členkou redakčních rad řady renomovaných periodik, např. AUC IURIDICA, Daně a finance nebo Pojistné rozpravy. Řadu let byla členkou Legislativní rady vlády a rozkladové komise Ministerstva financí při výkonu státního dozoru v pojišťovnictví. Za svou odbornou činnost v oblasti práva obdržela řadu významných ocenění.

Mgr. Filip Hanzlík, LL.M.

Filip Hanzlík je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (Mgr.), **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (Bc.) a Ann Arbor Law School, University of Michigan (LL.M.). V letech 1998 až 2011 působil v advokacii (pražská pobočka britské kanceláře Lovells, AK Dvořák & spol.). Od roku 2012 působí jako hlavní právník České bankovní asociace, v říjnu 2015 byl jmenován náměstkem výkonného ředitele České bankovní asociace.

Daniel Hůle

Daniel Hůle založil demografický portál a následně sdružení Demografické informační centrum, které se zabývá popularizací oboru demografie a zpracováním odborných textů a analýz. Od roku 2005 také působí v organizaci Člověk v tísní, kde se zabývá problematikou kariérního poradenství, zaměstnanosti a především problematikou dluhů. Stál u zrodu kampaní Index predátorského úvěrování, Rozhodně NE, Index etického úvěrování, Oddlužením k předlužení atd. I v důsledku těchto kampaní došlo ke zvýšení etického přístupu nebankovních poskytovatelů úvěrů, ke snížení nákladů vymáhacího procesu a k dalším racionálním změnám v oblasti zadlužování. Od roku 2006 absolvoval více než sto přednášek na různá témata pro soukromé, neziskové i veřejnoprávní subjekty. Byl zakládajícím členem a členem správní rady Nadace Vodafone, ve které působil přes deset let.

URL| <http://www.automakers.cz/mraz-predsedou-etickeho-vyboru-cap/>

Mráz předsedou Etického výboru ČAP

22.7.2016 czechbanking.cz str. 00 Personálie

ludek.kortus@gmail.com

Prezidium České asociace pojišťoven (ČAP) rozšířilo pravomoci Etického výboru (EV) a zároveň ustanovilo jeho nové členy. Předsedou výboru byl zvolen nestor českého pojišťovnictví Vladimír Mráz. Cílem této změny je posílení samoregulačních a etických principů fungování pojistného trhu.

Nové složení Etického výboru koresponduje s aktuální strategií rozvoje ČAP, respektuje principy nezávislosti rozhodování výboru, odbornosti, rozložení sektorů i morální soudržnosti. „Mám velkou radost, že se Etický výbor podařilo sestavit z osobností reprezentujících pojišťovnictví, bankovní sektor, akademické prostředí a oblast ochrany spotřebitele. Jde o významné a uznávané odborníky v oblasti své profesní působnosti. Rozhodování EV musí být nestranné, a proto je dobře, že většina jeho členů nepochází z pojišťoven,“ okomentoval změny výkonný ředitel ČAP Jan Matoušek a dodal: „Nezávislý Etický výbor s výraznou autoritou je jedním z důležitých stavebních kamenů strategie rozvoje asociace, která etiku podnikání a vztahů mezi pojišťovnami a klienty klade na jedno z předních míst svého zájmu.“

Role EV byla významně upravena stanovami ČAP, které nejenom nastavily nová pravidla výboru, ale současně pozvedly i jeho důležitost v rámci celého pojistného trhu. Etický výbor má možnost, pokud dojde k názoru, že některá z pojišťoven porušila principy Kodexu etiky v pojišťovnictví, viníka mimosoudně sankcionovat. Při zvlášť závažném přestupku může výbor navrhnout i pozastavení členství v ČAP či dokonce vyloučení. Kromě projednání případů porušení etických standardů se Etický výbor zaměří i na zpracování námětů na úpravy samotného Kodexu etiky. Nové postavení Etického výboru a jeho personální složení je podstatným prvkem pro další budování kredibility a autority České asociace pojišťoven v kontextu celého pojistného trhu.

Nově jmenovaní představitelé nezávislého Etického výboru:

Ing. Vladimír Mráz

Vladimír Mráz absolvoval v roce 1964 Fakultu strojního inženýrství ČVUT v Praze. Počátky jeho působení v sektoru pojišťovnictví se pojí s Českou státní pojišťovnou, kde působil mezi lety 1968–1990. Od roku 1990 zastává nejvyšší posty ve vedení a představenstvech pojišťoven skupiny VIG nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Je držitelem několika významných ocenění, například Osobnost pojistného trhu 2007 (Pojišťovna roku), Manažer roku 2007 (Česká manažerská asociace), Gentleman Pro 2007 (TOP 100 – Comenius). Vladimír Mráz je rovněž čestným prezidentem ČAP.

JUDr. Jana Herboczková

Jana Herboczková absolvovala v roce 2007 Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Část studií v roce 2003 až 2004 absolvovala na právnické fakultě University of Glasgow ve Velké Británii a v roce 2006 na Edgewood College v Madisonu ve Wisconsinu v USA. V roce 2008 jí byl udělen titul JUDr. a v roce 2013 absolvovala doktorandské studium v oboru mezinárodní právo soukromé na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a získala titul Ph.D. Od roku 2008 pracovala na Ministerstvu spravedlnosti v odboru mezinárodního práva civilního, od roku 2010 pak na Ministerstvu financí, kde vedla oddělení pojišťovnictví a penzijních produktů. Od ledna 2016 působí v Aegon Pojišťovně, kde má na starosti oblast práva a compliance.

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc.

Marie Karfíková absolvovala v roce 1974 Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (PF UK). V roce 1976 získala titul JUDr., v roce 1985 získala vědeckou hodnost kandidáta právních věd. Od roku 1987 působila jako docentka a od roku 2007 je profesorkou PF UK pro obor finanční právo a finanční věda. Dlouhodobě se věnuje pedagogické činnosti, je členkou vědeckých rad PF UK, Národního technického muzea v Praze a Fakulty právnické Západočeské univerzity. Je také předsedkyní Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Marie Karfíková se věnuje i odborné publikační činnosti. Je členkou redakčních rad řady renomovaných periodik, např. AUC IURIDICA, Daně a finance nebo Pojistné rozpravy. Řadu let byla členkou Legislativní rady vlády a rozkladové komise Ministerstva financí při výkonu státního dozoru v pojišťovnictví. Za svou odbornou činnost v oblasti práva obdržela řadu významných ocenění.

Mgr. Filip Hanzlík, LL.M.

Filip Hanzlík je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (Mgr.), **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (Bc.) a Ann Arbor Law School, University of Michigan (LL.M.). V letech 1998 až 2011 působil v advokacii (pražská pobočka britské kanceláře Lovells, AK Dvořák & spol.). Od roku 2012 působí jako hlavní právník České bankovní asociace, v říjnu 2015 byl jmenován náměstkem výkonného ředitele České bankovní asociace.

Daniel Hůle

Daniel Hůle založil demografický portál a následně sdružení Demografické informační centrum, které se zabývá popularizací oboru demografie a zpracováním odborných textů a analýz. Od roku 2005 také působí v organizaci Člověk v tísni, kde se zabývá problematikou kariérního poradenství, zaměstnanosti a především problematikou dluhů. Stál u zrodu kampaní Index predátorského úvěrování, Rozhodně NE, Index etického úvěrování, Oddlužením k předlužení atd. I v důsledku těchto kampaní došlo ke zvýšení etického přístupu nebankovních poskytovatelů úvěrů, ke snížení nákladů vymáhacího procesu a k dalším racionálním změnám v oblasti zadlužování. Od roku 2006 absolvoval více než sto přednášek na různá témata pro soukromé, neziskové i veřejnoprávní subjekty. Byl zakládajícím členem a členem správní rady Nadace Vodafone, ve které působil přes deset let.

URL| <http://www.czechbanking.cz/mraz-predsedou-etickeho-vyboru-cap/>

Variabilní odměňování? Diskutabilní téma

22.7.2016 HR Forum str. 10 Vedení a tým

BARBARA HANSEN ČECHOVÁ

S Martinou Možnou, HR ředitelkou koncernu Schindler, jsme si povídaly o směřování řízení lidských zdrojů ve společnosti, kam před necelým rokem nastoupila. Martina se zabývá odměňováním a o své vhledy k variabilním složkám mzdy a počítání produktivity práce se podělí také s účastníky Letní školy HR, který se koná v srpnu na Štíříně.

* Jakými HR tématy se v současnosti ve společnosti Schindler nejvíce zabýváte?

Zaměřujeme se na výchovu našich budoucích zaměstnanců, neboť ve výtahářství a eskalátornictví se člověk hodně dlouho učí. Vlastně se učí neustále, díky technologickému vývoji. Máme hodně loajálních zaměstnanců, kteří jsou u nás zaměstnaní desítky let. My musíme zajistit vhodný postup, aby dokázali předat své dlouholeté zkušenosti novým kolegům. Další naše hlavní témata, a to nejen v oblasti HR, jsou soustředěna kolem flexibility a efektivity při řízení lidských zdrojů. Cítíme potřebu pružněji reagovat na aktuální potřeby, které přicházejí zvenku i zevnitř, a nebýt tolik svázání pevně nastavenými procesy, postupy či plány, které mohou být po čase neaktuální. Co se týče efektivity, tak tím mám na mysli zjednodušování našich postupů a lepší využití informačních systémů. Mezi mé letošní priority patří revize systému odměňování a náborového procesu. Takže když spojuji flexibilitu, efektivitu a odměňování, vychází z toho systém odměňování, jehož administrace nezatěžuje svou komplexností vedoucí pracovníky ani personalisty, a je nastaven dostatečně pružně tak, aby nebylo třeba jej často aktualizovat a zatěžovat zaměstnance neustále se měnícími pravidly. Podobně je to i u mé druhé priority: rovnice nábor + flexibilita + efektivita = zavedení nového e-recruitment systému, plánovanému a poslední čtvrtletí, ale i několik dalších novinek v náboru.

* Kterému HR projektu vy osobně věnujete nejvíce energie?

V tuto chvíli jsme uprostřed zpracovávání akčních plánů na základě průzkumu angažovanosti zaměstnanců, který u nás probíhá jednou za dva roky. U nás to ale není projekt, kterému by věnovalo nejvíce energie jen HR, naopak. Je skvělé, že celý management je velmi aktivně zapojen do diskuzí se zaměstnanci a skutečně společně plánujeme naše další kroky. Tento přístup k průzkumu zaměstnanců je velmi obohacující. Kromě průzkumu zaměstnanců je moje energie v současné době zaměřena hodně i dovnitř personálního oddělení, neboť měníme strukturu jednotlivých rolí a přecházíme na model HR business partneringu. Cílem je zajistit lepší personální služby všem zaměstnancům Schindleru, od Karlových Varů až po Košice, získat více kapacit pro recruitment a také vytvořit tým profesionálů, kteří mají více univerzální znalosti a zkušenosti, a tím pádem posílit zastupitelnosti a spolupráce.

* Čím vás v HR inspiruje vaše švýcarská centrála?

Jednoznačně to je řízení bezpečnosti a etického kodexu, což jsou oblasti, které patří kromě personalistiky také k mým zodpovědnostem. V celém koncernu Schindler jsou hodnoty bezpečnosti a etického podnikání postaveny nesmírně vysoko a systémy řízení těchto oblastí jsou velmi propracované a na špičkové úrovni. A není to jen nějaká oficiální proklamace nebo jen slova prezentovaná na internetu. Naši zaměstnanci mají bezpečnost i etiku opravdu hluboko „pod kůží“. Tím, že po technické a procesní stránce je bezpečnost v podstatě na maximu, zabýváme se hodně psychologickými aspekty bezpečnosti, angažovaností či leadershipem v oblasti bezpečného a etického chování.

* Jakými cestami se snažíte získat nové zaměstnance?

Vzhledem k tomu, že v našem oboru je nezbytná specifická kvalifikace, rozšiřujeme spolupráci s technickými školami na různých úrovních. Obzvláště v případě učilišť je třeba zacílit již na rodiče žáků v posledních ročnících základní školy a dokázat vysvětlit velmi dobrou perspektivu oboru výtahářství a eskalátornictví, vzhledem k očekávané pokračující celosvětové urbanizaci. Chceme také pomoci všem našim manažerům, kteří vedou výběrové pohovory, v tom, aby dokázali přesvědčivě vysvětlit zajímavost práce v tomto oboru. Jsou to nejen moderní technologie, postavení na trhu, ale i pestrost práce, kdy prostě každý den je jiný a přináší s sebou řešení nejednoduchých situací na úrovni „rěbusů“, kdy nejde jen o to použít nějaký návod, ale je při tom potřeba hodně přemýšlet. Chystáme proto speciální školení pro vedení výběrového pohovoru. Nedávno kvůli hledání i nových cest jsme začali spolupracovat s agenturou, která připravuje pro znovuzapojení do pracovního procesu lidi s trestní minulostí. Jsme teprve na začátku celého procesu, ale doufáme, že časem se nám takto podaří propojit naši sociální odpovědnost i potřeby firmy. Výtahařina je oborem, kde velmi dlouho trvá zaučení. Servisní technik je „hotový“ nejdříve po dvou letech, a tak potřebujeme dlouhodobé a loajální zaměstnance. Vybraní lidé, kteří dostanou tzv. druhou šanci, se dle zkušeností jiných zaměstnavatelů stávají vděčnými zaměstnanci.

* Co vás osobně v oblasti rozvoje lidských zdrojů zaujalo – kniha, kurz či třeba přednáška?

Zajímá mne oblast odměňování a sleduji vývoj diskusí na téma potřeby variabilního odměňování, a zda je spíše k užítku a motivaci lidí či naopak. Toto téma je například hezky shrnuto v článku Stop paying for performance od autorů z London Business School, který je zveřejněn na webu Harvard Business Review. Kdo chce jít do hloubky, doporučuji přečíst si knihu Punished by Rewards od Alfie Kohna. Jde o to, že finanční odměna za výkon ve vztahu na pevně stanovené cíle možná celkem funguje pro velmi rutinní práci, pro kterou navíc není potřeba neustále učením se novému, ale nefunguje tam, kde je potřeba něco víc a takových pozic je dnes většina. To se týká i našich montérů výtahů a servisních techniků. Výzkumy potvrzují dokonce i vyšší úspěšnost obchodníků, kteří jsou motivováni možností rozvoje a mají stanovené rozvojové cíle v porovnání s těmi, kteří se soustředí na cíle výkonnostní a mají za ně finanční odměnu. Navíc každý bonusový systém bude mít spoustu chyb, není totiž v lidských silách popsat výkon velmi komplexní práce v jednoduchých měřitelných cílech. Důležitým aspektem vysoké variabilní složky je vyšší pravděpodobnost neetického chování. Nedávno jsme si znovu přečetla populární článek Why We Hate HR od Keitha Hammonda. Ačkoliv se jedná o více než 10 let staré dílo, je tam spousta momentů, ze kterých je dobré se poučit, nebo je alespoň vnímat. Ráda bych to měla na paměti při budování HR Business Partner modelu.

Švýcarská centrála mě inspiruje v oblasti řízení bezpečnosti a etického kodexu. V celém koncernu Schindler jsou hodnoty bezpečnosti a etického podnikání postaveny nesmírně vysoko a systémy řízení těchto oblastí jsou velmi propracované a na špičkové úrovni.

Martina Možná Za svou více než patnáctiletou kariéru v oblasti řízení lidských zdrojů si vyzkoušela jak poradenskou činnost, tak řízení personálního oddělení ve finančním sektoru a v oboru vzdělávání. Působila například ve společnostech AXA, PricewaterhouseCoopers Česká republika a International School of Prague. Ve volném čase se absolventka Univerzity Karlovy, **Fakulty sociálních věd**, obor sociologie, věnuje své rodině, sportuje (mimo jiné běhá maratóny), chodí do divadla, učí se hrát na piano a studuje cizí jazyky

Foto popis|

Obtížné generační hledání

25.7.2016 Euro str. 60 Panorama
Miroslav Zámečník

Mladí se vyhýbají zodpovědnosti, dříve nebo později ji ale budou muset přijmout

Na podzim roku 2010, když se za prezidenta Nicolase Sarkozyho odhodlala Francie prodloužit věk odchodu do důchodu o dva roky, což vyvolalo velkou vlnu stávek, jsem měl v kurzu hospodářské politiky na Institutu ekonomických studií na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity mezi zahraničními studenty jednu mladou Francouzku. Ptal jsem se jí, proč proti tomuhle opatření stávkují také francouzští studenti, když smyslem tohoto opatření je snížit deficit průběžně financovaného penzijního systému. Proč to dělají, když kumulovaný dluh a jeho důsledky ponese její generace?

„No, protože jsme solidární a také nechceme jít do důchodu pozdě,“ řekla dívenka. Jestli se ve svém příspěvku Mohamed El-Erian vyznává zodpovědnosti padesátníků za podobu současného světa, je to v každém případě pozoruhodná konfese, ale celý problém je o dost složitější.

Mimo jiné proto, že generace „millennials“, přibližně deť novaná jako ročníky narozené od počátku 80. let do začátku nového tisíciletí, nejeví bůhvíjak masivní zájem o převzetí politické odpovědnosti a moci. Sociologové a politologové mohou donekonečna rozebírat, proč voliči pod pětatřicet let sice v Británii hlasovali velkou většinou proti odchodu své země z Evropské unie, ale nedostavili se ani zdaleka v dostatečném počtu, aby přehlasovali generaci nad pětapadesát let, která rozhodla za ně. Ne vylétla zera

Můžete ostatně docela pozorně a kriticky vnímat, co se ve Spojených státech v posledním čtvrt století stalo, ale pořád mi nejde do hlavy, kde se mezi vysokoškolskými studenty vzala taková podpora pro Bernieho Sanderse, který se narodil nějaký čtvrt rok předtím, než z japonských letadlových lodí vylétla „zera“ na Pearl Harbor. Přitom dneska alespoň ve Spojených státech „millennials“ čistě numericky přečísľují generaci „baby boomers“, tedy silné poválečné ročníky až do začátku 60. let včetně.

V postkomunistické části Evropy funguje volební demografie trochu jinak, a také „seznam hříchů“ bude jiný, nicméně existuje a není zrovna krátký. Pětatřicátníci a mladší v Česku opravdu nemohou za to, že institucionální rámec a kvalita institucí pokulhávají. Klidně si můžete myslet, že rozpad vlády v roce 2013 je dílem sametového puče ambiciózních policistů a státních zástupců, ale pořad je zjevné, že se klasické politické strany stihly někdy od poloviny devadesátých let zdiskreditovat natolik, že se staly dílem marginálními, dílem tahají českou politiku udýchaně za kratší ocas.

Na příchod populistů tady (i jinde) čekala prokypřená půda. Aktivisté, kteří generačně spadají do „millennials“, nepochybně přispěli k pádu mocensko-politického uspořádání tak, jak se v Česku po roce 1989 vytvořilo, ale neobjevilo se z čistého nebe.

A také bych netvrdil, že tahle generace Čechů zblblá a není schopna pochopit, že se jí mohlo v dosti četných, avšak pořád ještě individuálních případech poštětít to, jak sehrát roli pozoruhodně užitečných idiotů. Zkušenější by být měli, apatičtější jistě ne.

Otevřenost jako pojistka

V zásadě má El-Erian pravdu v tom, že nemají opakovat stejné chyby svých otců a matek, kteří si nechali na Západě vsugerovat představu, že život na dluh je v éře globalizace něco trvale udržitelného. Je přitom lhostejné, zda za zadlužováním je scénář nabírání soukromých půjček, anebo veřejná spotřeba financovaná přes expanzi veřejného sektoru, zaměstnanosti v něm a veřejného dluhu.

Ve Spojených státech se „millennials“ dostávají na pracovní trh zadlužení až po uši půjčkami na vysokoškolské studium, často s tituly s negativní finanční návratností.

V kontinentální Evropě mají tituly, jež získali bez „osobního dluhu“, avšak mnohdy s perspektivou dlouhodobé nezaměstnanosti, protože veřejný sektor je už nedovede ani při nejlepší vůli absorbovat, jelikož je zadlužený také „až po uši“. Míra iritace je v obou případech obdobná a příklon k populistům, trochu jinak probarveným, také.

Naši „millennials“ nepochybně nemají důvod se opájet „slunečním státem“, který tady vytvořila generace jejich tatínků.

Zároveň existuje i v mladé generaci docela silný realistický proud politického myšlení, který postupuje po učitelské křivce, přičemž zastává v některých ohledech velmi liberální hodnoty. Že by měli cokoli obdivovat na čínském nebo ruském politickém režimu, který jim řekne, kde je jejich místo a kdy mají tleskat? To je generačně naprosto směšné, až trapné. A ta paní poslankyně, žvanící o LGBT na základě výměšků „z internetu“, ta je nejen nesnášenlivá, ale prostě i beznadějně blbá.

„Vítací kultuře“ sice národ ani v mladších ročnících většinou rozhodně nepropadl, ale to považují naopak za důkaz českého realismu, jehož je dobré se držet jako vodítka.

V každém případě máme silný „stake“ v otevřenosti tohoto světa. Když už ne z žádného jiného důvodu, pak jako pojistku.

Jak p evzít zodpov dnost

Ostatně nám nejbližší národ – Slováci – přes četné rozdíly, jež citlivě vnímají právě blízcí příbuzní, měl docela silné důvody lpět na otevřených hranicích s Českem a posléze se zbytkem Evropy jako na bezpečnostní záklopce. Když se Vlado Mečiar stal koncem roku 1994 znovu slovenským premiérem, mluvil jsem s jedním tamním třicátníkem. Řekl to lapidárně: „Odjebať sa odtiaľto. Ale okamžitě.“ A jak řekl, tak udělal, aby se pak zase vrátil a sehrál v modernizaci své země důstojnou roli.

Ani ty nejsořstikovanější z Turků, které jsem v životě poznal, a bylo jich dost, jsem nikdy neslyšel uznat, že to, co spáchali na Arménech, byla genocida. Ti historicky vzdělaní mluvili o tom, že koneckonců byli viníci potrestáni už dávno, takže je to minulost, s níž nemají nic společného.

Všichni přitom patřili k proevropské istanbulske nebo ankarské elitě, která ctíla Atatürka jako velkého modernizátora, a velmi toužili, aby se jejich země stala součástí Západu. Přitom jsem je tak jednoduše, až dětinsky vždycky dostal tím, že jsem jim ocitoval tu jedinou větu od Atatürka, kterou znám: „Ne mutlu Türküm diyene.“ (Není nic lepšího než být Turek.) Co asi tak dělají dneska, „keď je naozaj po půči“?

Ještě chvíli si budou moci naši „millennials“ nechat jen tak od slečen ve Lvově nechat nabacat na zadek a na požádání křičet „I?want more“, ale jednou tu odpovědnost za zemi budou muset převzít.

Nepůjde totiž jen o to, že chcete „more“, ale taky „how“, a hlavně „from whom“.

Vůbec to nemám nikomu za zlé a už vůbec ne za politicky diskvalifikující. Ovšem zejména po téhle zkušenosti, jak to chodí, očekávám nějakou míru zvažnění. Pro novou politickou generaci by nemělo – probůh! – být nijak složité se geograficky zorientovat, kam patří, jako spíš naučit se vážně žít s důsledky toho, kam patříme a jak našich cílů dosáhnout v rámci naší „rozpočtové obálky“.

Odvyknout si na dotace a začít se rozvíjet z vlastního, a ještě k tomu dynamicky bude složité. Ač k tomu nejsou vychováni, budou muset jako lídři přiznat, že nic není a nebude zadarmo a že když budeme mnohem víc investovat, budeme muset i méně spotřebovávat. A bez přicházejících dotací a transferů vysvětlit smysl toho, proč jsme v Evropě pohromadě a proč budeme muset jednou začít posílat velké peníze někam na Balkán, kde stejně jako kdysi u nás z nezanedbatelné části ty dotace rozkradou. Ani pro novou generaci politiků to zjevně nebude snadné. Nikdy nebylo. Kéž byste na to, děti, měli.

Generace „millennials“, přibližně definovaná jako ročníky narozené od počátku 80. let do začátku nového tisíciletí, nejeví bůhvíjak masivní zájem o převzetí politické odpovědnosti.

Když se Vlado Mečiar stal koncem roku 1994 znovu slovenským premiérem, mluvil jsem s jedním tamním třicátníkem. Řekl to lapidárně: „Odjetá sa odtiaľto. Ale okamžite.“

O autorovi | Miroslav Zámečník, zamecnik@mf.cz

Foto autor | FOTO: archiv

Ondřej Ditrych host Interview Plus 26.7.2016 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Michael ROZSYPAL, moderátor

Loni bylo v Evropě více teroristických útoků než v roce předchozím. Před pár dny zveřejnil tuto informaci Europol. A během letošního roku teroristé útočili v Bruselu, Nice a Německo během posledního týdne zasáhla série útoků, přestože každý z nich měl jiný průběh a jiné motivy a střelba v Mnichově podle policie nebyla teroristickým činem. Nicméně takzvaný Islámský stát se včera přihlásil k nedělnímu útoku v německém Ansbachu, kdy Syřan zabil sám sebe a 15 lidí zranil. Jak se lze terorismu bránit? Je důvod k panice? To jsou témata pro dnešní Interview Plus. Mým hostem je politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a také z Ústavu mezinárodních vztahů Ondřej Ditrych. Dobrý den.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Dobrý den vám i posluchačům.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Já jsem Michael Rozsypal a přeji dobrý poslech. Když začneme aktuální dnešní zprávou z dnešního dopoledne, tak dva ozbrojení muži drželi v kostele na severu Francie 5 rukojmích. Jednoho z nich podle některých médií zabili, policie oba pachatele zastřelila. Informují o tom francouzská média a světové agentury. Tak, pane Ditrychu, když se podíváme na to, co se děje v posledních dnech a týdnech ve světě, tak se může zdát, že se svět úplně zbláznil a že teroristické útoky už jsou skoro každý den, byť nemáme samozřejmě podrobnější informace o těch dnešních událostech. Ale je to tak? Přibývá opravdu reálně na základě dat teroristických útoků nebo je to jenom nějaký médii vytvořený dojem?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Tak to, co se děje, samozřejmě je znepokojivé. S každým tím útokem jsou spojené lidské tragédie, ať se jedná o spektakulární útoky s vyšším počtem obětí jako třeba listopadové útoky v Paříži, na bruselském letišti na počátku tohoto roku, v Nice samozřejmě teď naposledy 14. července, nebo i o ty útoky, řekněme, izolované, ojedinělé, které ale skutečně v těch posledních týdnech sledujeme se zvyšující se frekvencí. Na druhé straně, když se podíváme na statistiky, ať už celosvětové a zejména tedy celosvětové nebo, nebo i evropské, tak se nezdá, že by šlo o problém, který by byl až tak naléhavý ve srovnání s řadou jiných rizik, kterým čelíme. Pokud mohu citovat z databáze The Global Terrorism Database, která právě schraňuje, shromažďuje statistiky o teroristických útocích ve světě, tak meziročně, mezi lety 2014 a 15, za rok 2015 jsou to ta poslední data, která máme k dispozici, tak došlo k poklesu útoku celosvětově o 13 % i o pokles v počtu úmrtí souvisejících s těmito útoky o procent 14. A bylo to důsledkem menšího množství útoků ve 3 zemích, hlavně Iráku, Pákistánu a

Nigérie. Bohužel ten trend v Iráku se, se změnil od té doby, od konce roku 2015, můžeme se k tomu dostat v souvislosti s měnící se strategií Islámského státu, ale co to napovídá, je, že drtivá většina útoků nebo respektive 3/4 útoků jsou koncentrovány vlastně do 5 zemí světa. Jejich oběťmi jsou muslimové a Evropa zkrátka není takovým epicentrem politického násilí, kterému říkáme terorismus, jak by se mohlo z těch, z těch zpráv posledních dnů a týdnů zdát.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na druhou stranu vy jste zmínil tu celosvětovou statistiku, ta celá světová data. Ale když se podíváme na data Europolu, tak tam ten trend je opačný. Tam je nárůst v roce 2015 oproti roku 2014 a pravděpodobně, jak už vidíme teď zhruba v polovině roku 2016 ten trend prostě znepokojivý je, tak dá se říci, že byť celosvětově terorismu ubývá, takže v Evropě ale naopak přibývá, že ta situace je stále vážnější, nebo když se na to podíváme z delšího časového horizontu, tak to není tak hrozné, jak se může podle těch tragických, hrůzostrašných obrázků zdát?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Určitě ten trend v Evropě je znepokojivý, nelze ho podceňovat. Je ale myslím dobré umístit ho do kontextu ať už toho celosvětového, tak, tak historického, kdy třeba v 70., 80. letech výskyt tohoto typu politického násilí byl daleko, daleko vyšší a vedl k vyššímu počtu obětí. I teď, jak znovu ovšem říkám, samozřejmě jsou to, jsou to lidské tragédie, nechci to v žádném případě zlehčovat, tak si myslím ale, že stojí za to uvést, že pokud jde o třeba počet obětí útoků za loňský rok, tak 148 ze 151 úmrtí se odehrálo, došlo k nim v důsledku útoků vlastně dvou sérií útoků ve Francii. Byl to samozřejmě velmi výrazný nárůst. V roce 2014 umřelo v důsledku teroristických útoků daleko méně lidí, pouze 4, 4, ale jde o skutečně výskyt omezený několik velkými spektakulárními útoky. Bohužel, jak jsem říkal, ty byly koncentrovány do Francie, ty útoky ve Francii pokračují, respektive těch obětí samozřejmě přibýlo zejména tedy v důsledku toho posledního útoku z Nice.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ono to pochopitelně může znít trochu cynicky nebo chladně, když se bavíme o terorismu řečí čísel a statistik, nicméně já se na to ptám z důvodu toho, protože mě právě zajímá z vašeho úhlu pohledu politologa, abyste zasadil ty poslední události do nějakého kontextu nebo na základě nějakých opravdu faktických dat, tak když se podíváme na ty události posledních dnů, týdnů, měsíců, tak je to, je to tak, že Evropa je nebezpečnějším místem, než byla kdykoli dřív?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Já bych nejdřív navázal na to, co jste říkal. Samozřejmě ta čísla hovoří velice chladně, nicméně mají, mají i ten účinek, že nám pomáhají odhlédnout od vlastně takové té každodennosti toho, že jsme bombardováni zprávami o útocích, o neklidu, o chaosu zprostředkovaném zejména vizuálními sdělovacími prostředky, které vlastně vytvářejí určitou iluzi bezprostřednosti, kdy to, co se děje třeba na místě velmi vzdáleném, tak nejenom, že se opakuje znovu a znovu tím, jak jsou ty záběry opakovány, ale jakoby se dělo vlastně v našem obývacím pokoji. Ano, ten trend útoků v Evropě je, je znepokojivý, ať už jde o útoky, řekněme, komplexnější povahy, které jsou výsledky plánování skupin, čas, členy těchto skupin jsou i lidé, kteří odešli na nějaká vzdálenější bojiště džihádu, v poslední době jde samozřejmě o Sýrii, anebo o útoky jakýchsi těch osamělých střelců, kteří nebývají nutně vždycky tak osamělí, jak, jak by se mohlo zdát, nějaké kontakty, lidé, kteří jim pomáhají, s lidmi, kteří jim pomáhají nebo lidmi, kteří se nějakým způsobem podílejí na procesu jejich radikalizace, jsou i v těchto případech obvyklé. Na druhé straně svět jako, jako takový, Evropa jako jeho součást, je, když se podíváme na tu otázku z úplně takového, řekněme, ptačího pohledu toho úplně nejobecnějšího, je vlastně dnes mnohem bezpečnějším místem, než téměř kdykoli v minulosti.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A to čerpáme teď z jakých dat? Z nějakých celosvětových dat o terorismu?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

O terorismu i o jiných formách násilí, ať jde o násilné trestné činy, vraždy, násilí na ženách, genocidy, ozbrojené konflikty, skutečně 20. století s 200 miliony mrtvých, globálními válkami mezi státy, které mají obvykle vyšší počet obětí než, než intrastátní konflikty, je, je realita, která je nám už vlastně dnes poměrně vzdálená, byť samozřejmě jakýsi třeba ten teror jaderného věku nad námi nebo je cosi, v čem stále žijeme, ale třeba podle studie harvardského profesora Stevena Pinkera skutečně lze na základě existujících dostupných statistik ukázat, že dlouhodobý trend výskytu násilí mezi lidmi klesá. Klesá od doby, kdy došlo vlastně k vytvoření prvních zemědělských civilizací proto států na území Levanty až po konsolidaci státních celků v raném novověku, jejich monopolizaci, prostředků kolektivního násilí, až vlastně i po druhou polovinu 20. století, kdy dochází k tomu, čemu, co Steven Pinker označuje jako dobu jakéhosi dlouhého míru, kdy samozřejmě zaznamenáváme výskyt intrastátních konfliktů, ale od nějakých 70., 80. let dochází vlastně i tam k jejich setrvalému poklesu.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ondřej Ditrych, politolog a odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, je hostem v dnešním Interview Plus. Pane Ditrychu, když jste tedy zmínil, že svět i Evropa z toho dlouhodobějšího hledisku je bezpečnějším místem, než tomu bylo kdykoli v minulosti, tak je to ale tak, že přesto, že tvrdíte toto a argumentoval jste i na základě dat a studií, takže máme v důsledku toho, co sledujete na sociálních sítích a v médiích pocit toho opačného názoru, že naopak svět je dnes děsivý, že se svět zbláznil a že ty útoky jsou blíže, že vidíme fotky přímo z místa už pár minut poté. Je to tak?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Přesně tak. Domnívám se, že skutečně tento, tento proud obrazů, vizuálních obsahů, zpráv, které se vyznačují jistým sklonem k senzacechtivosti, dramatičnosti, zpravodajství dnes nechci, nechci pouze jaksi kritizovat samozřejmě sdělovací prostředky a rozhodně ne nějak paušálně, ale domnívám se, že, že vytváří vlastně určitou realitu, která není zcela v souladu třeba s těmi čísly, které, které jsem citoval dříve a která pomáhají vlastně poodstoupit od tohoto obrazu, který je vytvářen a který vlastně kolektivně prožíváme.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A z toho ale přeci teroristé musí mít obrovskou radost, opět cynicky řečeno, protože cílem terorismu je šířit strach a pokud se i pomocí sociálních sítí ten strach šíří, tak to je asi jeden z naplněných cílů terorismu, je to tak?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Nepochybně, nepochybně. A vedle, vedle úlohy sdělovacích prostředků musím vypíchnout i úlohu, kterou, kterou sehrávají někteří populističtí politici, pro které ta politika strachu je vlastně prostředkem, jak, jak nabýt politické podpory, protože ve společnosti panuje určitá úzkost, určitý strach v důsledku té pocíťované bezprostřednosti, toho pocíťovaného ohrožení, dokonce možná snad i dnes určitého obklíčení. Hovoří se o organizované invazi uprchlíků, lidí, kteří přicházejí přece jen z odlišného kulturního kruhu, jsou jasně rozeznatelní a někteří politici v Evropě, dnes i ve Spojených státech z toho, z toho čerpaní, myslím, poměrně pragmaticky.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Jak se mají nebo mohou ale média k tomuto trendu teroristických útoků postavit?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Rozhodně není cestou neinformovat, nemluvit o tom, o tom, co se děje, a to platí pro sdělovací prostředky i instituce, bezpečnostní složky, protože to jen podporuje jakýsi pocit, pokud se potom ukáže, že o nějaké události nebylo informováno okamžitě v úplnosti, zatajování možných selhání třeba bezpečnostních aparátů. Na druhé straně myslím si, že určitý odstup, zasazování do širšího kontextu je v tomto případě určitě na místě a potlačení té určité dramatizace těch, těch událostí rovněž.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Dochází podle vašeho názoru k efektu takzvané sněhové koule, protože v zahraničních médiích se o tom píše například v souvislosti s tou sérií útoků v Německu, že jakmile někteří lidé, kteří mohou být nějakým způsobem psychicky narušení, vidí v médiích, že se někomu v uvozovkách povedl hrůzný, otřesný čin, takže to může být prostě jednoduše inspirací.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Tak nemyslím si, že to je případem u útoků větších, organizovaných, spektakulárnější, které vyžadují určité plánování, určitou koordinaci ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Typu Paříž, Brusel, Nice.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Přesně tak, které se plánují delší dobu. U toho bruselského útoku, tam došlo k určitému urychlení vlastně realizace toho útoku v důsledku obavy z toho, že by bruselská buňka, skupina lidí, která plánovala a provedla jak vlastně ten útok listopadový v Paříži, tak útok v Bruselu následně v březnu tohoto roku, mohla být odhalena. U těch útoků osamělých střelců, kde jednájí lidé buď úplně nebo téměř izolovaní, často nějaký, nějakým způsobem vyšinutí, tak tam skutečně dochází k tomuto, k tomuto efektu a vede to vlastně k určité varianci výskytu těchto útoků, respektive jejich, jejich vyšší frekvenci v určitých obdobích a potom zase určitému zklidnění.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Jakým způsobem se dá útokům osamělých vlků bránit?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Je to velice složité, minimálně bez ustavení nějaké despotické, totalitární formy vlády společnosti, úplné kontroly či úplného dohledu. V odborné literatuře je popsáno několik stádií, jimiž lidé, kteří připravují, uvažují a potom následně realizují takové útoky, dochází, jedním z stádií je jakási rešerše, průzkum tedy toho terénu, pak nějaká fixace, agrese, která přímo nesouvisí vlastně s tím, s tím útokem, který se chystají provést. Dokonce i jakési formy zpovědi, byť třeba nepřímé. Ale dnes je to velmi rozptýlené a je velice těžké tohle sledovat a jakýsi preventivní zásah může být vlastně i kontraproduktivní, týká se to radikalizace obecně, kdy třeba u někoho jako mladého člověka dochází k jakémusi stažení se ze společenského života a pokud je to interpretováno jako, jako vlastně určité stádium, radikalizace, ten člověk je potom podroben už nějakým, řekněme, intervenčním praktikám, tak si myslím, že to může mít efekt spíše kontraproduktivní. S tímhle je spojené určité riziko excesu. Znovu se vracím k těm číslům. Samozřejmě teďka sledujeme určitou sérii událostí, které ale jsou vlastně velmi z hlediska statistického rozptýlené a stále velmi vzácné. Nicméně pokud vzniká pocit určité, určitého ohrožení, které může přijít v kteroukoli chvíli a odkudkoli, výrazně se tím zvyšuje riziko určitého excesu. Jednak požadavku na nějaké prostě výjimečné opatření ze strany státních institucí a jeho, jejich potom, jejich potom zásahů.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pardon, řekl byste tedy, že ty útoky z poslední doby souvisejí s nezvládnutou integrací muslimských obyvatel v Evropě?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Já si myslím, že tomu nic nenasvědčuje. Samozřejmě vysvětlení radikalizace, ať už se jedná o členy muslimských komunit v Evropě nebo koneckonců i radikalizace třeba nějakého antisystémového proudu u nás, jsou to vlastně v jistém ohledu podobné procesy, tak jsou různé. My, ty trajektorie jsou různé, to, co je spouštěčem radikalizačních procesů je různé. Nicméně to, co je myslím důležité zdůraznit, je, že podle jedné vlivné školy, která se snaží radikalizaci vysvětlit, francouzská sociologická škola, tak přiklonění se k nějaké násilné ideologii saláfického džihádismu není vlastně hledáním kořenů, je to vlastně popření těch kořenů, je to

revolta proti autoritám, ať už státním nebo, nebo rodinným a je to vlastně určité jako gesto, které vychází z pocitu vyloučení z nějakého společného světa, z nějaké stigmatizace, odcizení a ukřivděnosti.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No pardon, ale to asi souvisí s tím, že něco v integraci muslimských lidí žijících v Evropě je špatně, protože když se podíváme i na ty útoky z poslední doby, dva Syřané v Německu, ten Afghánec nebo Pákistánec v tom německém vlaku, ještě předtím útok v Nice, Brusel, Paříž, tak to vypadá nebo zdá se, že společný jmenovatel je islamistická radikální džihádistická teorie, je to tak?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

U toho útoku v Mnichově třeba zdá se, že tomu tak, že tomu tak není. U těch ostatních útoků tam možná inspirace je. Ano, pokud hovoříme o nezvládnuté integraci jako o tom, že i většinová společnost vlastně není, není nějakým způsobem schopna integrovat tyto lidi, brát je, brát je zcela rovnoprávně, oni, oni mají ten pocit vyloučení a revoltují a stávají se vlastně náchylní k přijímání nějaké takové ideologie, která je pro ně jaksi přijatelná ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Přitažlivá.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

... přitažlivá takovou jako svojí rigiditou, jednoduchými pravidly. Ona je také samozřejmě zahalena v určité estetice takové té subkultury pouliční třeba nějakých takových těch městských ghett, ale nikoli vyloučených komunit, takže z tohoto, z tohoto ohledu samozřejmě ten, ten prvek integrace, určité, určitých nedostatků této integrace je, je patrný.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Dá se s tím něco dělat, dá se tomu nějak předcházet, protože přeci jenom je asi ještě mnohem více lidí, pro které tato ideologie, jak vy jste to zmínil, dále přitažlivá může být?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Ano. Útokům, zejména těm izolovaným takzvaných osamělých střelců prostě nelze, nelze účinně předcházet na individuální rovině, protože oni zanechávají velmi, velmi malou stopu z hlediska nějakých sociálních interakcí a je pro bezpečnostní aparáty velice složité je, je sledovat, přijít jim na stopu, což u útoků organizovaných je, je o něco snadnější. Tudíž domnívám se, že skutečně jedinou cestou a je to běh na dlouhou trať, není to otázka přijetí nějakých opatření, která budou mít bezprostřední efekt a proto jsou z hlediska třeba takového běžného politického procesu méně atraktivní je, je řešit příčiny, problematiku soužití většinové společnosti, menšinové společnosti, začlenění, sociální koheze a jak říkám, myslím, že to není jen případ muslimských komunit v Evropě, ale i určitého proudu lidí třeba v naší společnosti, kteří pocítují nějaký antisystémový sentiment. Máme tu určitou krizi, krizi autorit, ti lidé se cítí vyloučení vlastně ze společného světa, také se radikalizují, také prostě hovoří stále o tom, že je potřeba řešit otázky politické násilnou cestou.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No a jak do tohoto zapadá uprchlická vlna, která směřuje do Evropy, kdy za minulý rok přišlo do Evropy více než milion lidí. To se na první pohled může zdát, že to povede spíše k opaku toho, co jste právě teď popsal? Nebo ne?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Ano, znovu, když se vrátím k řeči čísel, do Evropy přišlo v loňském roce, jak říkáte, více než milion lidí. Evropa, Evropská unie je ovšem spolkem zemí, který má více než 300 milionů obyvatel, do České republiky přišlo, přišlo těchto lidí velmi málo. Ale znovu mimo jiné sdělovacími prostředky, na sociálních sítích vzniká dojem určité

bezprostřednosti té, té situace, určitého pocitu zavalení, to, že prostě uprchlíci čekají na hranicích Unie nebo, nebo za hranicemi České republiky a hrozí jejich obrovský příval, se kterými nebudeme schopni se vyrovnat. Samozřejmě má to, má to určitou souvislost, má to konkrétní bezpečnostní souvislost. Mezi pachatelí těch posledních útoků byli žadatelé o azyl. U útoku v Paříži v listopadu byli přinejmenším dva lidé, kteří měli u sebe syrské pasy, dodnes není zcela jasné, jestli ty pasy byly pravé, či, či falešné a kteří přišli do Evropské unie přes Řecko.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A to dokazuje to, pardon, že uprchlická vlna prostě je nějaký bezpečnostní problém a že nebyla asi úplně zvládnutá, že prostě do Evropy přišli lidé, o kterých jsme nic nevěděli.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Nepochybně, protože není, není, nebylo, nebylo možné spolehlivě ztotožnit každého příchozího v tom, v tom počtu lidí, kteří přicházeli, v situaci, kdy standardní procedury migrační nefungovaly tak, jak mají v zemích jako je, jako je Řecko. To znamená, že v tom, v tom, v tom počtu, který zase z nějakého, nějakého globálního hlediska není tak vysoký, ale přece jenom byl to obrovský nápor na, na instituce pohraniční Evropské unie, jejich členských států tedy, tak lze předpokládat, že do Evropy, a nasvědčují tomu i poslední některé události, přišli lidé, kteří buď měli sklon se radikalizovat v podmínkách složitých prostě třeba toho, toho azylového procesu, nebo už byli vysláni s tímto cílem. Ono se hodně hovoří o tom, že do řad Islámského státu odešlo bojovat na 5 tisíc Evropanů s evropskými schengenskými pasy, nicméně tito lidé zase se nemohou jen tak snadno pohybovat z Evropské unie do Sýrie a nazpět. U některých tomu tak bylo, i u některých pachatelů těch útoků, členů té takzvané bruselské buňky, ale dá se předpokládat, že někteří vlastně putují zpět na falešné dokumenty, aby se vyhnuli bezpečnostním opatřením, která by mohla vést k jejich odhalení a putují zpět na falešné dokumenty coby uprchlíci.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Je to tak, že během těch některých posledních útoků se takzvaný Islámský stát hlásí k těm pachatelům až vlastně zpětně, že možná tam neprobíhala nějaká komunikace, ale prostě takzvaný Islámský stát řekne to byli naši lidé, kteří útočili například v Německu?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Ano. Je to přesně tak a není to fenomén pouze posledních dní. Podle jedné statistiky, kterou mám k dispozici, kterou sestavili odborníci na terorismu Thomas "Hergamer" a Peter Nasser, tak i v letech 2011 až 2015 více než polovina útoků, která měla nějakou vazbu na takzvaný Islámský stát, tak byla provedena sympatizanty Islámského státu, lidmi, kteří v nějaké podobě byli inspirováni násilnou ideologií Islámského státu a neměli žádnou přímou vazbu ať už na Islámský stát v Sýrii nebo v Levantě nebo, nebo na někoho, kdo by jednal jménem Islámského státu zde v Evropě.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ještě prosím jenom velmi stručně. Dá se říci, že Evropa selhává ve své vlastní obraně nebo pořád počet zmařených útoků převyšuje počet těch uskutečněných?

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Já se přiznám, že nevím o statistikách, které by porovnávaly počet, počet útoků zmařených a uskutečněných. Skutečností je, že řadu útoků se bezpečnostním složkám podaří zmařit, podaří se jim, podaří se jim předejít. Ta otázka je položena tak, že se na ní dá velice složitě odpovědět. My, myslím jako společnost máme očekávání, která klademe na bezpečnostní složky, na státní instituce, že by nemělo docházet vůbec k žádným teroristickým útokům, to je ideální situace, kdybychom si připadali od terorismu zcela chráněni, nicméně terorismus je kriminální činnost, ne jako možná ne zcela, nebo není vnímána jako kriminální činnost jako každá jiná, nicméně jako společnost jsme ochotni přistoupit na to, že dochází k určitému počtu násilných trestných činů, vražd, krádeží a nepovažuje to za selhání státu. Samozřejmě pokud se to číslo nějakým způsobem zásadně navyšuje,

je to problém a zde skutečně máme nějaký mírně rostoucí trend, který je znepokojivý, nicméně bezpečnostní složky posilují, oni také té situace občas využívají samozřejmě k tomu, aby, aby získaly ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Měly více pravomocí.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

... více pravomocí, více zdrojů a nějaký, v nějakém poměru se jim daří těmto, těmto útokům úspěšně předcházet.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká Ondřej Ditrych, politolog, odborník na terorismus z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji vám, že jste byl hostem v Interview Plus.

Ondřej DITRYCH, politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů

Díky za pozvání.

EU čelem k lidu?

26.7.2016 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Lída RAKUŠANOVÁ, moderátorka

Kdo jede na dovolenou k moři do Itálie, měl by se připravit na žalozpěvy tamních majitelů půjčoven plážových slunečníků a lehátek ohledně údajných diktátorských metod Evropské unie. A neměl by jim skákat na špek. Je totiž třeba vědět, že na 900 kilometrů dlouhých italských plážích prosperuje v létě 29 tisíc půjčoven. Jejich majitelé platí státu za měsíční pronájem pláže pouhých 50 centů za metr čtvereční. Slunečník s dvěma lehátko ale půjčují za zhruba 25 euro na den. Na exponovaných plážích s lepším vybavením jdou denní poplatky do stovek. Přitom italská vláda Bruselu už léta slibuje, že zavede i do tohoto odvětví služeb konkurenci a transparentní metody výběru. Evropský soud teď vynesl rozsudek, v němž prohlásil všechny dosavadní smlouvy půjčoven za neplatné. Podnikatelé, místní úřady i politici jdou proti Bruselu na barikády. Jak vidno, korupční tma pod italským sluncem jim vyhovuje všem, až na návštěvníky pláží, kteří jsou škubáni jako slepice. A provozovatelům půjčoven přitom ještě přizvukují. To je jen jeden z příkladů, proč se Evropské unii nedaří získávat důvěru svých občanů. S dalšími je u mikrofonu Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd** UK

Po brexitu se nejen v našem, ale i v evropském veřejném prostoru uhnízдила fráze, že by se Evropská unie měla více přiblížit občanům. Ti, kdo ji omílají, však zpravidla nesdělí, co konkrétně mají na mysli. Přibližování k občanům totiž může mít řadu podob. Sama Evropská unie například letos na jaře iniciovala kampaň nazvanou "Evropa v mém regionu", která měla občany povzbudit, aby objevovali projekty financované unií a získávali o nich víc informací. Nicméně fráze o přiblížení občanům či lidu logicky vyvolává asociaci s přímou demokracií. Má snad tedy znamenat, že by o evropských normách a vyhláškách měla rozhodovat celoevropská referenda? Například o tolik skloňovaném příkonu vysavačů, což se často uvádí jako typická ukázka unijního zmateného diktátorství. Zkusme si něco takového představit, ostatně, Evropská komise se údajně chystá podobně přiškrtnit fény, varné konvice a topinkovače. Tato zdánlivá maličkost však může mít na celounijní úrovni jistý dopad na úsporu energie, a tudíž přispět k posílení energetické bezpečnosti. Samozřejmě, za podmínky zachování elementární funkčnosti přístrojů, což by ale technicky nemělo znamenat nějakou velkou potíž. V praxi však snaha o přímé zapojení občanů do rozhodování narazí minimálně na dvě základní překážky. Za prvé, z elektrospotřebičů se stane zástupné téma, na němž se bude snažit kdekdo vyprofilovat. Mohli bychom se pak třeba dozvědět, že vyšší příkon českých topinkovačů je projevem naší národní identity a suverenity, opřených o

výkonnost Temelína - a v tom se přece nemůžeme nechat přehlasovávat Němci nebo nedej bože dokonce Rakušany. A za druhé, hrozilo by, že k referendu na dané téma skoro nikdo nepřijde, jelikož by ho většina voličů mohla ocenit jako malichernou věc, kvůli které nestojí za to namáhat se procházkou do volební místnosti. Jsou-li však topinkovače prkotina, proč potom tolik vadí, když jejich parametry reguluje nějaká celoevropská instituce? Ono by to národní ministerstvo zvládlo mnohem lépe? Není právě unijní úroveň tou nejhodnější, poněvadž až na ní se projeví významnější úspory? A věděl by lid o problematice energetické náročnosti elektrospotřebičů, kdyby mu ji nepředhazovali domácí, národní politici coby ukázkou údajné pomatenosti Bruselu? Jedna z hlavních bolestí Evropské unie tedy spočívá především v tom, že se o její složitě struktury i o problémy, které tyto struktury řeší, lidé moc nezajímají a domácí politici pak místo potřebné osvěty unii používají často jako fackovacího panáka. Ale jiná než složitá Evropská unie být prostě nemůže, neboť musí nějak sladit zájmy skoro třiceti národních členských států s potřebou funkčnosti i s faktem neexistence nějaké vyhraněné celoevropské identity, srovnatelné s identitou národní. Volání po jejím zjednodušení tak může unii snadno rozbořit, aniž by existoval nějaký, jak se říká, plán B. Právě v tom asi spočívá jedno z největších nebezpečí dnešní doby.

Terorismus v Evropě

26.7.2016 ČT 24 str. 02 20:00 90' ČT24

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

V době od tragédie v Nice do dnešní události v Saint-Étienne du Rouvray byli Evropané svědky další řady incidentů, pět zraněných, z toho čtyři těžce si v Německu vyžádal útok sedmnáctiletého Afghánce, ten napadl nožem a sekýrou cestující z regionálního do bavorského Würzburgu. O původu útočnicka se nicméně stále vedou spory. Některé vyšetřovací verze se totiž přiklání k tomu, že pochází z Pákistánu. K činu se každopádně později přihlásila teroristická organizace Islámský stát. Tragické následky s oběťmi na životech měla páteční událost v hlavním městě Bavorska Mnichově. Osmnáctiletý Němec s iránskými kořeny tu zastřelil devět lidí a desítky dalších zranil, nakonec spáchal sebevraždu. Incident ochromil celé město, evakuováno bylo hlavní nádraží a několik hodin nejezdilo metro. Další útok se odehrál v neděli v jihoněmeckém Reutlingenu, kde syrský žadatel o azyl zabil nožem ženu a dalších pět lidí zranil. V minulosti se dopustil mimo jiné ublížení na zdraví, krádeží či drogových deliktů. O několik hodin později pak jiný Syřan, kterému Německo zamítlo azyl, odpálil v bavorském Ansbachu, jihozápadně od Norimberku nálož. Při explozi sám zahynul a dvanáct lidí utrpělo zranění. A poslední útok? Ten se odehrál, jak už jsme informovali, dnes ve Francii. Pro úplnost zopakuj, že dva muži ozbrojení noži vtrhli do kostela Saint-Étienne du Rouvray v Normandii a podřízli šestaosmdesátiletého kněze. Také vážně zranili jeptišku. Oba před tím s několika dalšími lidmi drželi jako rukojmí. Policie oba útočníky zastřelila, k akci už se přihlásil také Islámský stát. Téma dnešního večera, dnešní Devadesátky ČT 24, do které přijal pozvání psychiatr a ředitel Národního ústavu duševního zdraví Cyril Höschl. Vítám vás.

Cyrl HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

Dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Je to nakažlivé, inspirativní nebo proč tolik útoků najednou?

Cyrl HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

Je to nešťastná souhra okolností a řekl bych, že ta vlna těch teroristických útoků, která se teď zrychluje, má takové tři hlavní zdroje. Ten jeden je skutečně náboženský islámský fanatismus, ten si nechme případně stranou pro další objasňování. Ta druhá, ten druhý zdroj může být souhra osobních frustrací lidí, kteří mají se sebou nějaké problémy, dostali se do prostředí, kterému příliš nerozumějí, nejsou v něm adaptováni, cítí se poníženi, nedostatečně respektováni, frustrováni, mohou mít i nějaké psychické či osobnostní úchylinky a tohle to všechno sytí jejich agresivitu vůči té hostitelské populaci. A teprve ten třetí zdroj je ten, na co jste se ptala, jestli v tom není nějaký fenomén určité nápodoby, která je moderována tou medializací, tím, že to teď všichni, i ti potenciální útočníci, kteří se domnívali, že je něco takového nerealizovatelné, vidí, že to realizovatelné je a je to takový ten fenomén, ke kterému došlo počátkem 18. století poté, co Johann Wolfgang Goethe vydal román

Utrpení mladého Werthera, kde je svobodná volba vzít si život, sebevražda vylíčena jako jedna z možností řešení své situace a deklarace nebo demonstrace své svobody a po ní následovala pak skutečně vlna sebevražd, jakousi inspirací nebo nápodobou toho románu, a to tehdy nebyla, nebyl ani internet, ani televize. Řekl bych, že musíme pamatovat na všechny tři tyto zdroje, žádný úplně nezanedbávat, ale žádný nepovažovat za výlučný, protože bychom se opět dopouštěli paušalizací a zjednodušení.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ondřeje pak zajímá: "Je tedy vlna teroru v Německu a Francii dílem psychicky narušených jednotlivců, jedinců nebo organizovaného zločinu?" Dodává, že v Německu a Francii to vypadá, že byli útočníci nějakým, někým naváděni a motivováni ke spáchání teroru, tady bych asi dodala, že ne u těch posledních případů, tam v Nice ani u mnichovského útočníka či útočníka z Ansbachu či Reutlingenu nic takového zmíněno nebylo, tam se naopak mluvilo o psychických problémech nebo dokonce o inspiraci v Breivikovi, tedy ne v islamistické organizaci.

Cyril HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

Čili, když se vrátím k tomu dělení, které jsem tu teď uvedl, to znamená, náboženský islámský fanatismus, osobní problémy a nějaká psychopatie a do určité míry nápodoba, můžeme si k tomu přidat tedy i nějaké návodné ponoukání od někoho, tak ty jsou namíchaný v různém poměru, čili u každého to bychom museli vidět, co ten posluchač, který se na to ptá, který ten útok má na mysli, protože u každého je to poměr nějaký jiný ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Dají se dát do nějaké skupiny? Když se podíváme na útočníka z Nice, který útočil, zdá se, že islámská pravidla nedodržoval, ale zároveň vraždil hromadně. Stejně tak německý útočník z Mnichova, sice muslim, ale také, zdá se, že ne stoupenec Islámského státu, ale možná frustrovaný člověk, stejně jako možná odmítnutý žadatel o azyl.

Cyril HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

No, především, když jste inspirován tím náboženstvím, a tady před tím, než dojde k nedorozumění, každého nabádám, aby si skutečně přečetl, co se dá, ať už Život Mohamedův, Síru, nebo Šaríji a pochopil ty zdroje, tak také, kdo to přečte, tak jako pochopí, čím ti útočníci, bez ohledu na to, do jaké míry to náboženství konzumují, tak čím jsou inspirováni a v co věří a v co doufají, včetně posmrtného setkání se jako mučedníci se 70 pannami, a to nesouvisí úplně s tím, do jaké míry dodržují ta náboženská pravidla, do jaké míry žijí náboženským životem, protože důležité je, že za ně nějaká ideologie snímá hříchy světa. A zase, aby nedošlo k nedorozumění, islám je částečně náboženský a s tím, to sdílí s ostatními náboženstvími, a částečně je to politický systém a je to do určité míry ideologie.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

A k tomu my se dostaneme už za chvíli. Vy se ale můžete teď ptát Cyrila Höschla, který je hlavním hostem dnešní Devadesátky, cestu znáte, www.hydeparkct24.cz. A my už se teď vypravíme přímo do Francie za naším kolegou Petrem Zavadilem, který má těžkou práci v posledních dnech. Petře, hezký večer, pokud možno. Ty dnes řešíš opět další útok, který zastihl Francii, útok v kostele, útok na katolického duchovního. Byl právě to cíl? Bylo to přímo proti církvi, tedy té katolické?

Petr ZAVADIL, zpravodaj ČT, Francie

Dobry večer, ano, vypadá to tak, že ten cíl, jestli to takhle chceme označovat, rozhodně nebyl vybrán náhodně, tady ve francouzských médiích se v průběhu dne objevily zprávy, které odkazovaly, odkazovaly na vzkazy teroristů z organizace, která si říká Islámský stát a kteří na sociálních sítích přímo vyzývají své příznivce k tomu, aby mimo jiné útočili právě na katolické kostely, protože je považují za své nepřátele. Všechny ty teroristické útoky, které jsme bohužel tady ve Francii mohli v posledních 18 měsících vidět a svým způsobem vlastně i zažít, tak v drtivé většině případů odpovídaly na nějakou takovouhle výzvu ze strany, ze strany islámských teroristů, ať už šlo o ten dnešní útok na kostel, nebo relativně velmi čerstvý útok na Anglickou promenádu v Nice.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

My už jsme v tvój reportáži dnes slyšeli, že jeden z útočníků v kostele byl policii dobře známý, dokonce měl nosit elektronický náramek, kdo to tedy byl? Kdo byli útočníci? Máš nějaké další podrobnosti?

Petr ZAVADIL, zpravodaj ČT, Francie

Podrobnosti stále vycházejí najevo. Skutečně jeden ze dvou útočníků už je formálně identifikovaný, máme k dispozici jeho křestní jméno a iniciálu příjmení Adel K., bylo mu devatenáct let a pokusil se dostat v průběhu loňského roku dvakrát do Sýrie, konkrétně to bylo v březnu a v květnu, ani jednou se mu to nepodařilo. Turecké úřady ho zachytili na hranici, poslaly ho zpátky, přes den se objevila zpráva, že jednou to bylo, bylo přes Švýcarsko, s tou zprávou tedy přišly švýcarské zdroje, Francouzi samotní ho potom za zločinné spolčení odsoudili letos v březnu, ale za mříže se nakonec nedostal. Skutečně, skutečně dostal jen ten zmiňovaný elektronický náramek, přestože protiteroristická prokuratura, prokuratura byla proti a nakonec to též dopadlo tím tragickým způsobem, který už v tuhle tu chvíli všichni známe. Zadržen je ještě další člověk, je to nezletilý sedmnáctiletý mladík, který měl mít k tomuto teroristovi velmi blízko a jehož bratr se do Sýrie v loňském roce úspěšně dostal. O tom druhém útočníkovi z dnešního dopoledne zatím nemáme žádné konkrétnější informace.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Petře, asi nebudu přehánět, když použiju ono vyjádření, že jako by Islámský stát přesouval boj s Francií na její území. Co to znamená pro postup Francie vůči samozvanému Islámskému státu? Změní se na něm něco?

Petr ZAVADIL, zpravodaj ČT, Francie

Pochybují, myslím si, že Francie svůj postoj a postup na Blízkém východě měnit nebude, už proto, že se zdá, že to tažení proti, proti teroristům takzvaného Islámského státu přímo v Iráku a v Sýrii je relativně úspěšné a že teroristé ztrácejí pozice a možná i proto se o to víc soustředí na plánování atentátů přímo v Evropě, protože jim to dělá jakousi v uvozovkách reklamu, na kterou se snaží nalákat další lidi, aby vzali do ruky zbraně a vydali se, vydali se zabíjet, tedy zabíjet lidi v evropských zemích. Francouzi každopádně svoje úderů na Blízkém východě posílili už po loňských teroristických atentátech tady v Paříži, především na koncertní sál Bataclan. Nedávno se objevila zpráva i o tom, že francouzští vojáci přímo na zemi bojují s islamisty v Libyi, což bylo jakési veřejné tajemství, ale oficiálně se to nikde neříkalo až do chvíle, kdy tři francouzští vojáci zahynuli při pádu vrtulníku. Bojuje se zkrátka na všech frontách a ten, ta dnešní vražda nedaleko Rouenu spíš ještě posílí snahy Francouzů a prezidenta Hollanda, jak už to koneckonců on sám dal najevo před malou chvílí ve svém televizním projevu.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Petře, díky za ten pohled z Francie, ze které víme také tu aktuální informaci, že zítřejší plánovaná návštěva francouzského prezident Francois Hollanda do Prahy se právě kvůli útokům v Normandii ruší. My se ale už teď vydáme z Francie do Německa, tedy místa dalších útoků, máme tam Václava Černožského, zpravodaje, který se vydal přímo do místa útoku, ke kterému se také přihlásil Islámský stát. Václave, hezký večer do Ansbachu.

Václav ČERNOHORSKÝ, zpravodaj ČT, Německo

Hezký večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Když se podíváme na posledních pět, tak tři útoky spojené s imigranty v Německu, čtvrtý dnešní v Berlíně s imigranty nesouvisí, ale my se k němu později dostaneme tedy. Teď přeci jen, jak to změní přístup Německa k uprchlíkům?

Václav ČERNOHORSKÝ, zpravodaj ČT, Německo

V tuto chvíli zřejmě je těžko nějak konkrétně odpovědět na tu otázku, ale můžeme vycházet z toho, co se dělo po útocích minulý rok v Paříži, co sedělo tady po silvestrovské, silvestrovské noci a sexuálními obtěžování žen, to znamená, že může vzrůst nedůvěra ve společnosti, v německé společnosti vůči lidem, kteří sem přicházejí a

hledají tady azyl a samozřejmě také ze strany státu může dojít k dalším restriktivním opatřením, zpřísnování azylového zákona a trestního zákoníku, řekněme, přistěhovalecké politiky obecně a ta první opatření, které, která politici třeba tady v Bavorsku navrhují, tak právě tímto směrem míří. Co se týče, řekněme, atmosféry tady, tak možná ten první a bezprostřední dopad, jaký to může mít, je, že třeba se lidé budou vyhýbat nějakým větším, větším shromážděním, společenským akcím, koncertům, festivalům a podobně, ale, ale zatím je zřejmě příliš brzy ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Není to pohled těch běžných Němců na imigranty?

Václav ČERNOHORSKÝ, zpravodaj ČT, Německo

Prosím, ještě jednou tu otázku.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jestli to mění i pohled běžných Němců na imigranty, jestli, dalo by se říci, mezi obyvateli roste strach?

Václav ČERNOHORSKÝ, zpravodaj ČT, Německo

Jak říkám, je to teď zřejmě v těch prvních dnech po těch útocích, se můžeme bavit s jednotlivci tady v Ansbachu, respektive v Mnichově, ve Würzburgu, všude, kde se, k těm útokům došlo a každý vám na to může odpovědět jinak. Někdo řekne, že právě většina, většina lidí, kteří sem loni přišli, tak nejsou zločinci, nejsou teroristé, to je věc, kterou třeba zopakovala ústy své mluvčí i kancléřka Merkelová, ale samozřejmě, jak jsem řekl, ten nápor na nervy veřejnosti je i, je po té sérii, byť útoků každý, každý byl svým způsobem trochu odlišný, tak nápor na nervy je značný a není vyloučeno, že se ta nálada nějakým způsobem proti, proti /nesrozumitelné/ do Německa obrátí.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jen velmi stručně. Co ukázalo dosavadní vyšetřování o napojení na Islámský stát?

Václav ČERNOHORSKÝ, zpravodaj ČT, Německo

Tak z těch útoků, které jsme tady zaznamenali v posledních 7, 8 dnech, tak Islámský stát se přihlásil ke dvěma, a to minulé pondělí k útoku nožem ve vlaku ve Würzburgu a k tomu nedělnímu tady v Ansbachu. Ten způsob, jakým se k tomu přihlásil, je v obou případech velmi podobný. Pachatelé nahráli nějaký vzkaz, který pak ta hlásná trouba takzvaného Islámského státu zveřejnila a teď se vlastně šetří, jestli tito pachatelé se radikalizovali sami a s Islámským státem byli v kontaktu jenom proto, aby mu poskytl toto video a nebo jestli nějakým způsobem ty jejich plány někdo další koordinoval, spolupracovali na nich s někým dalším, každopádně v obou případech, jak ten minulé pondělí, tak ten nedělní, jsou to první útoky v Německu, ke kterým se přihlásil Islámský stát.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Václav Černoهورský s aktuálními informacemi z Německa. Václave, díky a hezký večer. A my už jsme teď ve spojení s Tomášem Šmídem z katedry politologie z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Hezký večer do Brna.

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jak změní poslední dny přístup Evropy k migrantům?

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

To je nesmírně široká otázka, na kterou si nedovolím v takovém krátkém čase, který máme k dispozici, odpovědět. Každopádně je vcelku logické, že taková vlna násilných útoků v tak krátkém čase bezesporu, bezesporu opět to téma v populaci otevřela, ono to téma už trošku usínalo, oproti tomu loňskému roku, kdy v souvislosti s tou hlavní migrační vlnou to tedy bylo hlavní vůbec politické téma, tak nyní se to dost možná vrátí opět, opět na stůl a ta nálada vůči, vůči muslimským nebo migrantům z muslimských zemí v rámci evropských populací, které jsou ale samozřejmě také svým způsobem specifické. Jiná populace je populace francouzská, jiná je česká, jiná je polská, tak stejně díky tomu mediálnímu působení, tak opět jakoby nějakým způsobem se naladí více protiimigrantsky.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

I z Německa ale už zní, tedy konkrétně z Bavorska, že je načase ukončit politiku otevřených dveří. Prosadí to bavorští politici? Změní se i ten pohled na centrální úrovni?

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Tak bavorští politici, pokud si dobře pamatuju, tak byli vůči té migrační vlně skeptičtější naladěni už i v minulém roce a ty spory mezi Berlínem, tedy mezi Spolkovou vládou a mezi, mezi bavorskou, berlínskou celoněmeckou spolkovou vládou a bavorskou vládou, tak existovaly už v té době, takže tady to není nic nového ten rozpor mezi, mezi Berlínem a Mnichovem. Ale jestli se jim, jestli se jim to podaří prosadit, Bavorsko je velmi vlivná spolková země, ale jestli dokáže prosadit svoje požadavky na úkor Angely Merkelové a jejích předstev, to si nejsem jist.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Přistupuje už Evropa, její politici na to, že problém skutečně může být v samotné ideologii islámu?

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Nazvat islám přímo ideologií, byť souhlasím s profesorem Höschlem, že částečně to ideologie je, islám je vůbec nejzpolitizovanější náboženství z takových těch hlavních světových náboženství, ale že problém, problém je v, řekněme, radikálním islamismu, to, pokud ještě některý z evropských politiků není ochoten si přiznat, tak mu nebude asi pomoci už vůbec.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Zareagují na to samotní evropští muslimové, řekněme, syrská azylová vláda v Německu vyjádřila stud nad těmi útoky, které se dějí, ale stačí to? Stačí vyjadřování studu, neměli by právě oni najít a vyloučit ty, kteří můžou být potenciálně nebezpeční a, řekněme, pomoci s tím řešením, s tím předcházením podobným útokům, je to vůbec reálné?

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Není to reálné, protože vůbec jakoby komunita evropských muslimů nemá nějaké, nějaké centrální vedení, nemá nějaké autority, které bychom s trochou nadsázky přirovnali, já nevím, k římskému papeži nebo třeba k cařihradskému patriarchovi. Nikdo takový vůbec neexistuje v islámu samotném, natož, natož tedy mezi evropskými muslimskými přistěhovalci. Takže tam není, není nějaká jasná autorita, která by dokázala hovořit za evropské muslimy a zde je sjednotit nějakým způsobem nebo prostě vyjádřit jejich vůli, jejich představy, není, neexistuje.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Co imámové, jsou tak mocní, jak se o nich mluví?

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

No, tak imámů je celá řada. To jak kdyby, když si vezmete i třeba v rámci katolické církve, tak celá řada biskupů má nebo kněžích má různorodé názory. U nás sledujeme v rámci teda české katolické církve určité rozpory mezi některými jejími duchovními autoritami a taktéž pojímejme ten islám, který je v tomhle ještě mnohem více decentralizovanější, než je, mnohem více decentralizovanější, než je katolická církev.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jsou vůbec k něčemu ta bezpečnostní opatření, která teď v Evropě fungují nebo by se to mělo změnit v souvislosti si tím, jak se mění charakter útoků, kterým Evropa čelí.

Tomáš ŠMÍD, katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

No, je to trochu specifické, taky jednotlivé, mezi jednotlivými evropskými zeměmi, ale například ten útok v Nice na té anglické promenádě, tak ukázal na to, že ve Francii i přesto, že v ní byl vyhlášen výjimečný stav, tak v některých, no, ty francouzské bezpečnostní složky nebyly natolik důsledné asi, jak by měly být, tím spíše, že se země nacházela ve výjimečném stavu. Ta, když potom čím dále se tedy dovyšetřuje ten útok v Nice, tak se ukazuje, že, že tam došlo, došlo ke krokům ze strany bezpečnostních složek, ke kterým by nemělo dojít za žádných okolností, natož ve výjimečném stavu. Měly k dispozici nedostatečnou výzbroj, municí, kterou nebyli schopni potom dostatečně zakročit proti tomu jedoucímu automobilu, který se tam vůbec neměl objevit.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Šmíde, díky za váš pohled a hezký den do Brna. My už jsme teď ve spojení také s dalším odborníkem na bezpečnost, tentokrát z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze s Emilem Aslanem, hezký večer i vám.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jak na možné rekruty Islámského státu a dalších džihádistických organizací působí ty poslední útoky, ke kterým v Evropě dochází?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak já jsem asi neslyšel první polovinu otázky, omlouvám se.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jak působí, jak působí na rekruty nebo na možné potenciální stoupence islamistů to, co se teď děje v Evropě?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak nemáme přesné informace, ale podle toho, jak jsem se tímto problémem zabýval, tak předpokládám, že oni to vnímají jako velký úspěch, vnímají to jako schopnost džihádistů, zejména takzvaných seberadikalizovaných džihádistů útočit v místech, kde na to nikdo nečeká, vymýšlet stále nové způsoby, jak zasadit co nejbolestivější rány nevěřícím v západní společnosti, takže předpokládám, že je to bráno velmi optimisticky v džihádistické komunitě.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Když se podíváme na to, tak i útočník z dnešního, z dnešní tragédie z francouzského kostela, tak se snažil dostat do Sýrie. Jak dnes fungují náborové? Daří se je alespoň nějak potlačovat, kontrolovat, mít přehled?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak náborů fungují v podstatě dvěma způsoby. Jeden způsob je ten tradičnější, že existuje člověk, který je pověřen rekrutováním dobrovolníků do Sýrie do řad Islámského státu, často to funguje třeba zejména v ilegálních modlitebnách v evropských městech, Rusku a v jiných částech světa, tím, že třeba imámové, kteří se hlásí k džihádické odnoži islámu, tak oni vlastně kázají jistý druh islámu, a to už pak nějakým způsobem toto kázání je schopno, schopno nějakým způsobem zaujmout lidi, kteří se nacházejí v těžké životní situaci, čili osobním frustracím a tak dále. Takže to je jeden způsob. Druhý způsob je modernější, a sice takzvaná seberadikalizace, která v podstatě funguje tak, že jedinec, který zase třeba, čili v nějaké osobní frustraci, v nějaký těžký životní situaci, tak on v okamžiku, jak chce pochopit, co se v jeho životě děje a chce nějakým způsobem vypořádat se s tím stresem a s tím vším, tak on narazí na videa nebo na literaturu džihadistů, často to funguje přes internet a přesvědčí se, že je třeba nějakým způsobem zaujmout aktivní životní úlohu, buď vlastně dostat se do Sýrie a přimknout k řadám Islámského státu, anebo uskutečnit útok v prostředí třeba v evropské zemi nebo u sebe doma, pokud třeba vládá muslimské země, ve které on žije, je považována za kacířskou nebo /nesrozumitelné/, tak zaútočit u sebe doma, tak to jsou dva hlavní způsoby, jak se provádí rekrutování buďto tradiční, nebo jak se provádí i nebo jak funguje ta takzvaná seberadikalizace, která je možná nebezpečnější.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Aslane, díky za ty informace. A my už se teď na ně podíváme opět s psychiatrem Cyrilem Höschlem. Znamená to, že islamistickou ideologii můžou někteří používat jako omluvu pro své činy?

Cyryl HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

A to i nevědomě, protože ideologie, s kterou se ztotožním, v jejichž službách se cítím konat, ze mě snímá hříchy, neboť, co pro ni činím, dobře činím a jestliže mi ideologie, a teď nechme stranou jaká, nařizuje určitý typ lidí likvidovat a střílet, tak ta ideologie ze mě snímá ten pocit zodpovědnosti, výčitky svědomí, protože přece sloužím, a teď vůdci, pánu bohu, nebo podobně, a konám správně, konám ve jménu toho, co se po mně požaduje, popřípadě s vidinou nějaké víceméně iracionální odměny v posmrtném životě.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pak se hodí otázka od Tomáše: "Jak dlouho může vlna útoků na bezbranné lidi na veřejnosti trvat a vůbec přejde někdy? Nebo je to nová skutečnost, na kterou si budeme muset zvyknout podobně, jako lidé na Blízkém východě?"

Cyryl HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

Víte, to je otázka, kterou si také klad, protože ty scénáře před sebou máme zhruba dva. Buď ta vlna nějakým způsobem pomine, Evropa se vzpamatuje a začne se efektivněji bránit, mimo jiné tím, že odbourá v těchto otázkách zbytečnou politickou korektnost a začne hledat skutečné zdroje toho zla a označovat ho pravým jménem. To je první krok k tomu začít něco preventivně dělat a potom ten scénář bude relativně možná příznivý, v to doufám, ale druhá možnost, druhý scénář je, že si na to budeme muset zvyknout, protože útokům tohoto typu nelze dost dobře předcházet tím, že bychom je předpovídali. Protože nemají žádnou vývojovou logiku. Prostě bouchne to tu, tam, v malé vesničce, v nenápadném městě, kde do té doby nikdo nic neprovedl takového, a to je takzvaná izraelizace Evropy, vývoj kdy si obyvatelstvo na to bude muset zvyknout, a to dvojnásobným způsobem. Jednak, že už mu to nepřijde tak strašné, protože to bude na denním pořádku asi jako dopravní nehody. To je příklad, který se mi stále v té souvislosti vrací, při dopravních nehodách tady zahyne víc jak 700 lidí každý rok a nikoho už to celkem nevzrušuje a v nejtěžších dobách intifády v Izraeli zahyne několik desítek lidí, zatímco v autech mírového provozu v Izraeli zahyne taky přes 500 lidí za rok, čili to je jeden vývoj, ta desenzibilizace a druhý vývoj, že se s tím musí naučit nějak pracovat a bránit se. Trošku se vycvičit, připravit, dávat větší pozor, když jdete v Izraeli do kavárny, tak vidíte šestnácti, sedmnáctileté holky s kvěry, které to tam hlídají.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Když vidím otázku od Martina, napadá mě, jsou teroristé psychicky nemocní lidé? On se ptá: "Přijmeme-li tezi, že teroristické útoky páchají psychicky nemocní lidé, proč tolik psychicky nemocných lidí vyznává právě islám? Proč neslyšíme ve zprávách o útocích vyšinutých křesťanů či buddhistů? Nebude ten problém i v islámu samém?"

Cyril HÖSCHL, psychiatr, ředitel Národního ústavu duševního zdraví

No, tu a tam nějaký teroristický útok spáchá i vyšinutý křesťan či buddhista, ale to jsou procenta naprosto zanedbatelná proti tomu, čeho jsme svědky teď v souvislosti s radikálním islámem, a taky v souvislosti s tím, že na všech hranicích mezi islámem a jinými náboženstvími, ať je to Timor, Severní Afrika, Kašmír, Bangladéš, Pákistán, bývalá Jugoslávie, takže všude dochází ke krvavým střetům, takže ten tazatel má pravdu a souvisí ta pravda s tím, co jsme si tu řekli na začátku, že těch zdrojů je několik, všechny platí a u každého toho teroristického činu je ten poměr, v jakém jsou namíchány radikalizace motivovaná nábožensky, psychopatologie, eventuálně nápodoba, tak ten poměr je u každého toho činu jiný a museli bychom si teďko říct, co přesně má na mysli. Každopádně tak, jak klade tu otázku, tak samozřejmě, že většina těch teroristických činů, na které jsme nebyli zvyklé a které jsou podřezáváním nevinných obětí a tak dál a související s Islámským státem takzvaným, takže tam má ten společný jmenovatel, ten denominátor v tom fanatismu náboženském.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Cyril Höschl zůstává dál a dotazy, které nestíháme zodpovědět ve vysílání, zodpovídá přímo na chatu, se kterým mu pomáhá asistentka Žaneta a vy se můžete dál ptát právě proto na našich stránkách www.hydeparkct24.cz a do studia už přišel další odborník, takže se vrhneme na další téma.

Ústavní soud v Polsku stále ještě nemůže plně zajišťovat funkční ústavní kontrolu

27.7.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A v Polsku ještě zůstaneme. "Ústavní soud v Polsku stále ještě nemůže plně zajišťovat funkční ústavní kontrolu. To ovlivňuje jeho integritu, stabilitu a správné fungování, které je jednou ze základních pojistek vlády práva v Polsku." Prohlásil dnes místopředseda Evropské komise Timmermans, Frans křestním jménem. Evropská komise tak dnes do další fáze vlastně posunula svůj spor s Polskem o stavu právního státu v zemi. A představila konkrétní doporučení, které se týkají polského Ústavního soudu. Varšava má komisi do tří měsíců informovat, jaké kroky přijala, aby systematické ohrožení právního státu odstranila. Josef Mlejnek mladší, politolog a odborník na Polsko z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je mým dalším hostem. Zdravím vás, dobrý den.

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Proč vlastně ten Ústavní soud v Polsku podle Evropské komise nezaručuje tu, a teď budu citovat, "integritu, stabilitu a správné fungování"?

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Podle Evropské komise je to jednak kvůli tomu, že stále nejsou jmenováni ty tři soudci, kteří byli zvoleni ještě tím starým parlamentem. Ale podle rozhodnutí samotného Ústavního soudu polského právoplatně. Pak je tam problém v tom, že polské úřady nechtějí jaksí přistoupit na rozhodnutí Ústavního soudu, který shledal některé zákony o Ústavním soudu v rozporu s ústavou. A taktéž polské úřady brání zveřejnění některých výroků Ústavního soudu, byť na to nemají právo, dle polských zákonů prostě by to měla být povinnost polských úřadů rozhodnutí Ústavního soudu zveřejnit.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dokážete odhadnout, jak na tohle budou Poláci reagovat? Směrem k té Evropské komisi.

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, předpokládám, oni už reagují, nebo že budou reagovat jaksí negativně, že oni tvrdí, že již dostatečně vyšli vstříc, v červenci polský Sejm přijal zase nový zákon o Ústavním soudu, ale i ten již Evropská komise podrobila kritice. Nebo některé organizace zabývající se lidskými právy, podle většiny komentátorů tam jsou spíš nějaké nepodstatné ústupky. Ale ty některé důležité věci, některé z nich jsem vyjmenoval, ta novela, nebo ten nový zákon neřeší. Takže lze očekávat asi další kolo sporů polské vlády s Evropskou komisí. A ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jenom připomenu, teď jestli mohou, že vlastně se poprvé, poprvé to Polsko ve vztahu k Evropské komisi, které se dostane do mechanismu, v jehož závěru mohou členské země přijít o hlasovací práva v ministerských radách Evropské unie. Jinými slovy, Polsko, když neposlechneš, tak prostě nebudeš mít rozhodovací pravomoce. Ale je tohle reálná vize, že to takhle dopadne?

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, to je od začátku velká otázka. Nyní je to v té fázi, že Polsko má, pokud se nemýlím, tři měsíce na to, aby reagovalo na ta doporučení, který tedy Evropská komise jaksí představila určitá doporučení, nebo návrhy, co má Polsko udělat. A když to Polsko neudělá, tak pak víceméně bude muset přistoupit k tomu dalšímu kroku, a to je právě, to jsou nějaké sankce, kdy ta hlavní sankce je to omezení hlasovacích práv. Tady samozřejmě to může narazit na to, že v Evropské unii, nebo v těch orgánech Evropské unie se nenajde dostatečný počet hlasů, že Polsko může nalézt i některé spojence, nejenom Maďarsko, ale i některé jiné země, které se mohou obávat toho, že to ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jinými slovy, to asi takhle nedopadne. Prostě ten mechanismus nebude využit ani v případě, tímto způsobem ani v případě, že by Polsko nereagovalo adekvátně.

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, je tam z hlediska, z polského hlediska je tam velká šance..., velká šance, že ta sankce nakonec neprojde. Nebo že se jí nepodaří prosadit.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm, rozumím. Tolik Josef Mlejnek mladší, politolog a odborník na Polsko z katedry politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pane Mlejnkou, moc děkuju.

Josef MLEJNEK mladší, politolog, odborník na Polsko, katedra politologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já také děkuju, na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na shledanou.

Kolik stojí bezpečnostní opatření

27.7.2016 ČT 24 str. 05 20:00 90' ČT24

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pojďme se tedy teď podívat, jaké jsou možné ekonomické dopady teroristických útoků. Nejvíce se jednotlivé úderky odrážejí na cestovním ruchu a znatelném úbytku turistů. Nejen kvůli tomu ale počítají ztráty také obchodníci, především těsně po útoku se totiž i místní lidé drží spíše doma a snaží se vyhýbat veřejným prostranstvím, včetně obchodů a restaurací. Zejména opakované útoky pak mohou poškodit pověst dané země, kterou investoři mohou začít považovat jako více rizikovou. Jeden konkrétní příklad. Belgie vyčíslila ekonomické škody po březnových teroristických útocích v Bruselu v přepočtu téměř na 30 miliard korun. Připomeňme, že jejich cílem bylo bruselské letiště a stanice v centru města, stanice metra v centru města a zemřelo při nich 32 lidí. Největší škody hlásí firmy, které měly provozovny na napadených místech. Za 4 měsíce po útoku se potýkají s celkovým propadem příjmů v přepočtu téměř o 21 miliard korun. S útoky spojují propad tržeb také bruselské taxislužby, kina, galerie a další instituce, celkem o 5 miliardy korun. A hospodářské škody vykázala i státní správa, jen Brusel je vyčíslil na víc než 3 miliardy korun. Francie zatím sčítá škody pouze za turisty. Pro nejnavštěvovanější zemi světa mohou být ale citelné. Ročně Francii navštíví 84 milionů lidí a hoteliéři teď po dalším útoku hlásí masové rušení dovolených. Turistický ruch se tam přitom stále vzpamatovává z pařížských atentátů loni v listopadu. Poté, co teroristé na konci minulého roku zabili v Paříži 130 lidí, klesl podle francouzského statistického úřadu počet zahraničních návštěvníků meziročně téměř o 9 procent. A do studia už přišel další host, je jím Michal Mejstřík, profesor ekonomie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Dobrý den.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Já přeci jen ještě ale se zeptám na začátku obecněji pana Fischera, bojí se Francie ekonomických dopadů teroru?

Pavel FISCHER, bývalý velvyslanec ČR ve Francii

Skutečnost, že Francie je jedním z nejnavštěvovanějších míst na mapě světa, jste zmiňovala, skutečně je pro Francii turismus obrovským a vítaným zdrojem příjmů. Turismus nejenom kulturní, ale také zaměřený například na, na přírodní a další památky. To, co se vlastně objevovalo v těch opatřeních francouzských bezpečnostních služeb již po mnoho let, byla právě ochrana těch nejsilnějších symbolů Francie. Ostatně přítomnost ozbrojených složek právě v těsné blízkosti například Eiffelovy věže toho byla důkazem už dlouho, to znamená, ano, Francie si byla vědoma toho, že její turismus může právě teroristický útok ohrozit.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Mejstříku, před tou ...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Můžu jenom technicky ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Plné znění zprávy

Ano.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Tady padlo několik fakt o dopadech, ekonomických dopadech směrem k Belgii. Ti z vás ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ta totiž vyčíslila ...

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

No, je to jasné, víte ale tady právě je trošičku vidět z toho takový určitý populismus, jo. V podstatě, když se podíváte do Belgie, tak ten, ta bezpečnostní situace v Belgii i pro běžné obyvatele, já jsem tam hodně často jezdil, si velice stěžovali už řadu let na situaci, která tam panovala, to znamená, tam běžně se stávalo, že kdo jel na kole, tak mu někdo ukradl tašku, žena, která se bránila, tak ještě byla napadena, a to byli pracovníci třeba Evropské komise a výsledek toho celého procesu byl, že policie řekla: "Pamatujete si, kdo vás napadl?" A tím to skončilo. Většinou, že jo, člověk není schopen identifikovat toho útočníka, jo.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Dobře, ale teď se zdá, že skutečně ty ekonomické dopady jsou viditelné zejména v té oblasti cestovního ruchu. I když, když se podíváme zpátky, před ty, dva roky zpátky, řekněme, po teroristických útocích ve Spojených státech, tak analytici kdykoliv vyčíslovali ekonomické dopady, tak vždycky mluvili o tom, že jsou zcela minimální. Mění se to teď?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

No, já, říkám, já se domnívám, že se to liší země podle země. Když se podíváme třeba do Německa, tak tam si myslím, že ty dopady jsou mnohem menší, než například v zmíněné Belgii, ale v Belgii to je dáno tím rozdělením toho státu, který vlastně byl napůl vlámský a napůl valonský a nekoordinací v téhle té oblasti, to znamená, já bych skutečně tu situaci nesoudil tak jako globálně, ale podíval se vždycky na tu kterou zemi, jo. A nebral, nebral tu Belgii jako odstrašující příklad, ale ona je odstrašující tou nekoordinovaností bezpečnostních složek.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Klidně zůstaňme u té Francie, protože tam je to zásadní pro cestovní ruch. Jak vůbec důležitý je pro francouzskou ekonomiku a podaří se jí právě kvůli tomu, co se teď děje, dodržet to, co si stanovila, tedy konečně se po letech dostat pod onu hranici 3 procent schodku k HDP?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

No, ten největší problém Francie je, že Francie navzdory tomu, že pro někoho překvapivě vlastně socialistická vláda přistoupila k nějakým opatřením ve směru zpřísnování podmínek na pracovním trhu, propouštění a tak dále, tak vidíte, že ta francouzská veřejnost není příliš jaksí příznivě naladěná, a dokonce některé ty zpřísnující zákony, které tam určitě můžeme ještě okomentovat, jo, které byly navrženy právě po těch atentátech na ochranu v podstatě nejenom občanům, ale i turistů, tak neprošly parlamentem, protože by se dotkly vlastně osob jako jednotlivců jejich práv. Takže já si myslím, že v tomto směru ještě Francii čeká určitá cesta, ano, protože ta situace, ta se tam v žádném případě nezlepšuje, a když se podíváme na tu krásnou vlastně ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Promenádu, krásnou zemi.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

... krásnou Anglickou promenádu v Nice, tak to je skutečně zásadní znehodnocení právě tím způsobem, který jsme nedávno viděli.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Fischere, přišel tedy už čas, kdy Francie bude radikálnější v postupu proti radikálům?

Pavel FISCHER, bývalý velvyslanec ČR ve Francii

Francie má dnes při srovnání jednotlivých zákonů, a to v případě bezpečnosti je velmi důležité, abychom srovnávali země mezi sebou, jedny z nejlepších zákonů vůbec v Evropě. To znamená, ty zákony dneska jsou, jsou dokonce ještě zpřísněné, ale teď je potřeba je také aplikovat, na to potřebujete lidi, politickou podporu, a také zadání pro soudce, který, když se odváží být tvrdý, tak by neměl potom jeho soud být zpochybňován, a tady jsme viděli v minulosti určitou měkkost. Podívejte se 5, 10 let nazpátek. Není to tak dávno, kdy socialistické vlády ve Španělsku nebo ve Francii rozhodovaly o tom, co se zástupci nelegálních migrantů, kteří po několika letech se ukázalo, že se vcelku integrovali a otázka politická byla, zda je legalizovat a dát jim možnost pobytu a nebo ne. A vlastně tam je potřeba hledat otázku na to, koho máme vedle sebe, protože celá řada těch, o kterých mluvíme, nemá ani pořádně jméno a doklady v pořádku, a tady je potřeba si uvědomit, že ten bezpečnostní systém spočívá na politickém systému a je potřeba politické objednávky a tu dneska již slyšíme, takže je třeba začít naplňovat tuhle objednávku, jinak se opravdu zradikalizují hlasy nejenom ve Francii, ale v některých dalších zemích.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane profesore?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Já jenom bych k tomu dodal tolik, když se podíváte na ty moderní mediální prostředky, protože ta cesta médií, jak doručit nějakou message, jo, je klíčová a my jsme měli před časem na Univerzitě Karlově takovou zajímavou diskusi s jedním Dánem, který říkal, že vlastně moderní digitální média sblížují různé strany, jo. Já jsem tehdy vystoupil s přesně opačným názorem, jsem řekl, že převážně vidím, že to je prostředek, jak rozdělit tu společnost, a tady to je právě to nebezpečí v té Francii, že tam skutečně vznikají komunity, které přes šest kanálů arabsky mluvící se stále více oddělují od té běžné francouzské přirozenosti.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pojďme to tedy převést zase na ty finance, protože to je to, co mě teď od vás zajímá, protože někdo na tom vydělává. Většina lidí zřejmě trápí, ale někdo na tom vydělává. Jsou to právě i sociální média? Jsou to zbrojařské podniky? Kdo to je?

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

No, tak, upřímně řečeno, pro média jsou takovéto zprávy velmi pozitivním signálem, protože ta sledovanost se okamžitě zvyšuje, ano, ať už se jedná o digitální média, nebo ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ale i špatná nálada, nenávisť.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Tak, tak. Já si myslím, že v tomto směru jako skutečně média odvádějí takovou zvláštní práci, jako jo, protože ten důraz třeba na fakt, když se povede nějaký z těch teroristických aktů a oproti tomu prostě nezáměr o ty akty, které se podaří narušit, jo, tam je celá řada zpráv z Velké Británie a z dalších zemí, které se podařilo prostě odvrátit a média vůbec nereflektují takovéto zprávy a ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Velmi často přicházely z Německa, o těch jsme informovali, ale je pravda, že ani diváci si jich nevšimá. Pak dochází právě k těm náladám, já se omlouvám, že vás teď vyruším, ale Václava K. zajímá, jestli: "Je demokracie schopna úspěšně bránit těmto útokům? Nepovede pasivita a neschopnost stávajících struktur k radikalizaci na druhé straně? Stačí jeden ze 100 přistěhovalců, takzvaných internetových diskusí a máme z evropských ulic válčiště."

Pavel FISCHER, bývalý velvyslanec ČR ve Francii

Já si myslím, že právní stát, stát práva neznámá, že jde o stát slabý. Stát práva naopak může být silný a velmi pevný ...

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ale vy jste sám na začátku řekl, že francouzští politici dělají všechno pro tu politiku, blíží se volby, tak jak je to ovlivňuje, to, že se blíží volby, to, že chtějí hlasy, v tom, co dělají, v tom jak radikální jsou?

Pavel FISCHER, bývalý velvyslanec ČR ve Francii

Víte, já jsem měl možnost poznat francouzský systém zevnitř, já jsem tam studoval školu pro vysoké státní úředníky a tam se vyučuje jedna velmi důležitá teze. To, co je společné, stát, to musí mít smysl, a určitá, určitý étos společného, služby státu, ten tam je bez ohledu na politiku. Já bych nerad, abychom zůstali jenom u toho, že je za dveřmi prezidentská kampaň ve Francii a že to vlastně elektrizuje to prostředí. To je jedna strana. Ale je tam celá řada státníků a velmi vysokých úředníků, i běžných každodenních úkolech pracujících řadových úředníků, kteří mají smysl pro stát a ten nikdy neztratili, to znamená, není to tak, že by Francie teďka byla korábem, který ztratil kormidlo a, a plachty. To tak není. Ale to, že ta situace je vážná a vyžaduje rozvahu, rozlišování, a taky kus jaksi zdrženlivosti, to je pravda. Na jedné straně je potřeba konat a na druhé straně to nelze přehnat, protože jak správně se divák ptá, může dojít k radikalizaci jedné, nebo druhé strany. Ostatně když se začneme dívat do historie atentátů ve Francii, zjistíme, že tam byly dokonce i atentáty, které připravovali křesťané, takže pozor na to. Myslím si, že opravdu je potřeba rozvahy a hledat to, co nás spojuje a toho je dost, jenom je potřeba možná se někdy odpojit od těch sociálních sítí a vlastně naslouchat i těm, kteří říkají: "Pozor! Nastal čas možná k něčemu jinému." Mě tady v tom smyslu velmi oslovili biskupové ve Francii, který říkali: "V pátek vyhlášíme den, kdy je potřeba, aby se všichni postili a všichni modlili," a to možná je určité pozvání, které dává smysl, půst může být i od toho, že třeba nezapnu sociální média a budu vlastně k dispozici třeba svému sousedovi, který potřebuje pomoci a který by se jinak mohl cítit sám a třeba jednou by se mohl objevit na druhé straně. To jsou možná prvky, které budují důvěru a vlastně dávají tomu státu smysl.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Pane Mejšťříku?

Michal MEJŠTŘÍK, profesor ekonomie, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

No, já musím říci, že v řadě směrů bych tady v tomto případě souhlasil, ale na druhé straně já stále postrádám právě v případě Francie ten enforcement, to prosazování těch zákonů, jo. To, když člověk tam pravidelně jezdí, já jsem tam nikdy nežil, ale musím říci, že při těch x návštěvách mě pravidelně všichni varovali, abych do těch určitých ghett nechodil a že tam nechodí ani policie, jo. Tak jako to je spíš jako indikace rozpadu státu než něco jiného.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Víte, co je možná pro mě takové zásadní, proč lidé, kteří žili ve Francii nebo žili v Německu, mají tak razantně odlišný pohled na to, co se děje, než lidé, kteří žili vždy jen v České republice?

Pavel FISCHER, bývalý velvyslanec ČR ve Francii

Já asi odpovím úplně za sebe. Když chcete pochopit, co se děje ve světě a my jsme dnes propojeni, jak z hlediska trhu nebo bezpečnosti nebo politiky nebo médií nebo kultury, tak se musíte zajímat o to, co se děje

venku, abyste to pochopila, tak musíte se snažit číst v těch jazycích, odkud to přichází. To znamená, někdo, kdo mluví o Blízkém východě a nepřečte si místní tisk, který tam vychází a který je obrazem jejich úzkostí, a také jejich nadějí, tak vlastně mluví nepřesně, a proto si myslím, že je tak potřeba, aby lidé se zajímali o to, co se děje v zahraničí a nejenom tam cestovali, ale třeba si o tom něco přečetli.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Říká Pavel Fischer, bývalý velvyslanec České republiky ve Francii, který byl hlavním hostem dnešní Devadesátky. A děkuji i profesorovi ekonomie Michalu Mejstříkovi, že byl naším hostem. Díky i vám, že jste se ptali a odpovědi na to, co jsme nestihli tady ve vysílání, najdete na našich stránkách, protože pan Fischer odpovídal i na chatu. Hezký večer.

JLL jmenovala tři nové Associate Directors

27.7.2016 hypindex.cz str. 00 Realitní makléř

Společnost JLL oznamuje, že Blanka Vačkova, Hana Kollmannová a Miroslav Kotek byli jmenováni na pozici Associate Directors. (Tisková zpráva: JLL)

Blanka Vačkova patří k nejzkušenějším analytikům realitního trhu. V JLL pracuje od roku 1997 a v současnosti působí jako vedoucí Oddělení průzkumu trhu. Specializuje se především na trh maloobchodních a logistických nemovitostí. Blanka Vačkova je zakládající členkou Prague Research Fora. V roce 2014 získala ocenění JLL Retail Excellence Award za významný přínos k rozvoji služeb JLL v oblasti maloobchodních nemovitostí. Je členkou ICSC (International Council of Shopping Centres). Blanka Vačkova je absolventkou Univerzity Karlovy v Praze. K jejím koníčkům patří film a opera.

Hana Kollmannová je od roku 2005 součástí pražského investičního týmu JLL a zaměřuje se na komerční nemovitosti. Hana Kollmannová se v průběhu svého působení v JLL podílela na investičních transakcích v objemu více než 1,5 miliardy EUR. Má rovněž zkušenosti z bankovního sektoru, kde pracovala pro centrálu Unicredit Bank v Praze a UBS Investment Bank v New Yorku. Hana Kollmannová je absolventkou Baruch College v New Yorku (ekonomie a finančníctví) a The Nottingham Trent University & Sheffield Hallam University ve Velké Británii (obor management nemovitostí a realitní investice).

Miroslav Kotek působí v JLL od roku 2007, kdy nastoupil do oddělení průmyslových a logistických nemovitostí. Již téměř deset let se v JLL věnuje pronájmům a marketingu industriálních projektů v České republice. Nicméně u řady projektů působil a působí již v počáteční přípravné fázi, která zahrnuje plánování projektu, nákup pozemku, jednání s úřady státní správy a samosprávy, či výběrová řízení na dodavatele stavby. Miroslav Kotek při tom využívá své zkušenosti z agentury CzechInvest, kde dříve osm let pracoval. K dlouhodobým klientům Miroslava Kotka v JLL patří jak nadnárodní developerské společnosti (např. Prologis, P3, CTP Invest, VGP, Segro, Pannatoni a ILD), tak velké logistické a výrobní firmy. Miroslav Kotek je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Ve volném čase se věnuje rodině a amatérskému fotbalu.

URL| <http://www.hypindex.cz/jll-jmenovala-tri-nove-associate-directors/>

Učiňme Sobotku zodpovědným za jakékoli budoucí činy přijatých imigrantů

27.7.2016 idnes.cz - blog str. 00

Oto Jurnečka

Včera jsem v autě poslouchal rádio. Pěkně tam shrnuli teroristické útoky, které se seběhly během pouhých dvou týdnů v Evropě. A v zápětí, mezi nádechem a výdechem, uvedli další zprávu.

Že si česká republika doveze prvních 80 Syřanů. Jakoby se nechumelilo.

Vypadalo to nějak takhle:

Ze světa:

- Útok nákladním autem v Nice. Výsledek: 84 obětí + stovky raněných
- Na jihu Francie pobodal Maročan čtyři ženy kvůli oblečení.
- V Bavorsku ve vlaku řádil Pákistánec. sekerou. 4 těžce ranění, 1 lehce.
- Střelec řádil v Mnichovském obchodním domě. Zabil 9 lidí, 16 zranil.
- V německém Ansbachu v neděli odpálil neúspěšný syrský žadatel o azyl. Zranil 12 lidí
- V jihoněmeckém Reutlingenu zabil Syřan těhotnou ženu mačetou a pět dalších lidí zranil.
- Ve Normandii drželi ozbrojení Arabové v kostele rukojmí, aby nakonec podřízli kněze.

Z domova:

- Ministerstvo vnitra připravuje umístění prvních osmdesáti Syřanů v České republice.

Jak je to možné, říkal jsem si... Co se ještě musí stát, aby ti lidé přestali řezat větve, na které sedíme všichni? Evidentně jsem se spletl se svým předpokladem, že tyto události povedou k přehodnocení této politiky. Opak je pravdou. Politici a ti nejhorlivější slouhové z řad novinářů se již začali předhánět v přesvědčování lidí, že na tuto novou realitu si budeme muset zvyknout. A pokud zde tyto dennodenní potíže západních měst dosud nemáme, tak si ty lidi stejně dovezeme abychom je měli a potom si budeme muset na novou realitu zvyknout. ... Proč pro Boha?

Vysvětlení přišlo vzápětí. V interview českého rozhlasu vystoupil politolog z **Fakulty sociálních věd** UK a Ústavu mezinárodních vztahů Ondřej Ditrych. Ten na konstatování moderátora že roste počet teroristických útoků v Evropě odpověděl, že věci musíme vidět v celosvětovém kontextu. A v něm prý naopak počty teroristických útoků klesají. Například prý v Iráku, Pákistánu a Nigerii.

Myslel jsem, že se vzteky zakousnu do volantu. Tak takhle tihle zastánci teze: „není třeba nic měnit“, uvažují. Pro ně jsou to čísla a statistiky. Ale co je platné zmrzačené oběti z Nice, nebo rodiči zabitého dítěte tamtéž to, že v Pákistánu tento rok ubylo teroristických útoků? Však v Pákistánu útočí Pákistánci. V Nigérii Nigerijci a v Iráku Iráčané. Je to jejich věc, jejich odvěký boj, jejich mentalita. Zde v Evropě ale nyní lidé umírají rukou cizince, rukou dobyvatele. A co je hlavní – vůbec to nebylo nutné. Ti lidé tu nebyli a nebyli by tu stále, pokud by se k moci nedostala klika šílených hippíků snících o velké Evropě s občany neurčitého původu, kteří necítí příslušnost k žádnému národu a kteří jsou pouhými spotřebiteli.

A Ditrych pokračoval... Konstatoval, že integrace menšin do Evropských společností bude dlouhá, velmi dlouhá, bude trvat dekády a bude velmi obtížná a během ní bude docházet k dalším obětem, na které si budeme muset zvyknout. Současně ale uklidňoval, že u nás zatím žádné takové rizikové menšiny nemáme a proto jsme povinni si je dovézt.

Chápete logiku těchto lidí? Oni už vědí, že integrace tam, kde tito lidé jsou, bude velmi těžká a bolestivá. A současně chtějí ten problém vytvořit tam, kde dosud není ... a pak ho dekády bolestivě a za vynaložení obrovských nákladů a obětí řešit! Je to možné? Je to jakoby sousedovi hořel dům a já bych viděl, jak se ho neúspěšně pokouší hasit, protože v něm skladuje benzín ... a já bych si úlevně oddechl, že v mém domě benzín není, ... a vzápětí bych si benzin v domě začal uskláňovat také, s tím že se poučím a až to chytne, budu hasit efektivněji, než to dělá můj soused.

Ne, to už nejsou jen paka, to jsou zločinci. Viděl jsem fotku, kde západoněmečtí pionýři vítají mávátkama a zpívají písně nově dorazivším imigrantům, mezi kterými byl identifikován i útočník mačetou z minulého týdne. Lidé správně konstatovali, že krev tímto mužem prolitá, je na rukou Merkelové.

A přesně tak je na věc potřeba nahlížet. Proto jsme se já a pár přátel rozhodli, že zjistíme jména všech těch 80 imigrantů, kteří mají dorazit a pokud se budeme pohybovat v podobných číslech, tak i jména případných dalších, kteří dorazí po nich. A jakmile kdokoli z nich spáchá nějaký zločin, budeme Sobotku (případně další participanty tohoto obchodu s lidmi) žalovat. Věřím, že v takovém případě by se oběti, nebo jejich pozůstalí přidali.

Nemyslím si, že by takový počin byl nutně bez šance. Minimálně by se rozhořela debata o trestněprávní zodpovědnosti těch, kteří v době, kdy mohou sledovat v přímém přenosu teror v západní Evropě, dováží sem lidi z přesně stejného kulturního prostředí a občany země kterou mají spravovat, tak vědomě vystavují riziku.

Autor: Oto Jurnečka / středa 27.7.2016 11:15 / karma článku: 0.00 / přečteno: 11x

Zvyšte článku karmu!

Vstoupit do diskuse

Oto Jurnečka

URL| <http://jurnecka.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=539650>

Úspěšný restart aneb Věřte tomu, co děláte

27.7.2016 Moderní řízení str. 16
MARIE LUCOVÁ SPOLUPRACOVNICE REDAKCE

Interiérový design a módní byznys. V povědomí většiny z nás především zavedené značky, které disponují jak výrobním, tak prodejním a marketingovým zázemím. Vstup na tvrdé konkurenční pole s novou českou značkou se může jevit jako čiré bláznovství nebo naivita. Příběhy majitelek značek LUCIELA TASCHEN a Viabel dokládají, že je to možné.

Šárka Richtrová i Lucia Jamrichová jsou úspěšné podnikatelky, které popírají obecně sdílené poučky o vstupu do byznysu, předpokládající v prvé řadě odborné znalosti oboru. Obě ženy zhruba před deseti lety radikálně změnily dosavadní profesní zaměření. Dokázaly se prosadit ve zcela odlišných oblastech a najít tržní niku. Topmanažerka v nadnárodních farmaceutických společnostech začala navrhovat dětské pokoje a produkční a PR manažerka vymýšlet a vyrábět kožené kabelky. Je možná symbolické, že showroomy značek Viabel a LUCIELA TASCHEN v centru Prahy, v těsné blízkosti Petrského náměstí, od sebe dělí jen pár metrů.

ZATÍM KABELKY, V PLÁNECH KOLEKCE POLOBOTEK Kabelky, které jsou vystavené v butik, okouzlují čistotou tvarů, luxusním materiálem a precizním zpracováním. „Design jsem nikdy nestudovala, ale už od základní školy jsem si šila oblečení, pletla, háčkovala, a dokonce na střední jsem zvládla ušít i pár kousků z kůže,“ říká Lucia Jamrichová.

„Jsem samouk a nikdy nebudu mít zručnost a znalosti jako odborník, ale na tom tolik nesejde, dokážu si najít správné spolupracovníky.“

Prvními výrobky značky LUCIELA TASCHEN byly bavlněné háčkované síťovky, které se dají smotat do malého hakisaku. „Žila jsem v té době v Berlíně, odtud jméno značky. První výrobek, světlemodrou síťovku, dostala kamarádka Heike,“ vzpomíná podnikatelka.

Originálními kulatými koženými taschen na sebe nová značka poprvé upozornila v rámci přehlídky Code:Mode v roce 2010.

Změna produkční v designérku a majitelku značky probíhala pozvolna. Prvním zásadním manažerským rozhodnutím bylo zprovoznění showroomu v roce 2010, otevřený byl zprvu pouze dvě odpoledne v týdnu.

„Neměla jsem žádný vstupní kapitál, takže to byl trochu risk, ale nakonec jsem to ustála,“ konstatuje Lucia Jamrichová.

„Velmi mi pomohla kamarádka Anna Torfsová, belgická designérka skla. Byla mi na začátku velkým vzorem a bez ní bych asi nebyla tam, kde jsem.“

HLAVNÍ JE VYDRŽET Během rozjezdu podnikání zároveň pracovala jako produkční. Zhruba před třemi lety se jí podařilo postavit značku na vlastní nohy.

„Hlavní bylo ‚vydržet‘. Kritické první dva roky podnikání bez zisku jsem zvládla, vybuodovala jsem síť zákazníků a našla spolehlivé dodavatele kůží a brašnáře,“ vypráví. Pomohla jí také tehdejší situace na zdejšímu trhu, kde chyběly zajímavé kožené kabelky české provenience. Značka LUCIELA TASCHEN zaplnila niku mezi drahými výrobky světových značek a jejich levnými napodobeninami z tržišť originální produkcí v malých sériích.

Do širšího povědomí se dostala kolekce SKIN TO SKIN v roce 2014, když ji v rámci přehlídky pořádané na Mercedes-Benz Prague Fashion Week spojila mladá módní návrhářka Jana Mikešová se svým oblečením.

Kolekce kabelek zaujala díky kontroverzní kampani s potetovanou nahou modelkou, kterou nafotila fotografka Vendula Fantová. V loňském roce Lucia Jamrichová představila kabelky z českých tříšlouchiných usní a nyní pracuje na další kolekci – bude z korku! Připravena je i minikolekce dámských polobotek. „Pořád hledám výrobce. Tak ji asi odsunu na další rok,“ říká s nadhledem.

UPŘÍMNĚ A S RADOSTÍ Selský rozum, moc neriskovat, spíš postupně budovat, dělat všechno upřímně a s radostí, nejen kvůli zisku. Zorganizovat si čas tak, aby člověk nežil jen prací. Tak popisuje Lucia Jamrichová základní kameny, na nichž postavila filozofii svého podnikání. „Nic si moc dlouho nerozmýšlím, nerozebírám, rozhodnu se rychle a dám na svou intuici,“ dodává.

Největší zklamání, které ji potkalo při budování značky, s odstupem času přineslo obrovský pozitivní posun. „Po dvou letech mi nebyla prodloužena smlouva na první showroom,“ vzpomíná. Přestěhování na novou adresu do centra metropole přivedlo do butiků zajímavou, zčásti zahraniční klientelu. „Pokud jde o praktické provozní záležitosti, teď se mi velmi hodí, že jsem byla dobrá během studií na VŠE a **Fakultě sociálních věd UK v účetnictví**,“ usmívá se. Na manažerské kurzy Lucia Jamrichová nemá čas. Nejtěžší prý bylo naučit se vyjednávat s dodavateli. „Někdy mi je proti srsti být protivná a tvrdá, ale očekávám určitou kvalitu, stejně jako ji očekávají moji zákazníci.“ Ostatně osobní přístup k zákazníkům, kterým své výrobky často sama prodává, považuje za své velké plus. „Všechny taschen si vlastně dělám pro sebe, takže je znám a věřím jim.“

ZAČÁTEK S FRANŠÍZOU Šárce Richtrové usnadnila před deseti lety vstup do podnikání exkluzivní franšíza francouzského výrobce dětského nábytku Vibel.

Začala navrhovat dětské pokoje a prodávat do nich vybavení. Její studio si postupem času vybuodovalo výjimečnou pozici – specializuje se výhradně na interiéry pro děti všech věkových kategorií. „Nechceme děti jen ubytovat, vytváříme prostředí, které dítě rozvíjí, baví, a především respektuje jeho osobnost, což klienti oceňují,“ vysvětluje podnikatelka. „Dětský pokoj není zmenšenina pokojů pro dospělé, je to speciální disciplína, proto se na nás obracejí i architekti.“ K zásadní změně v profesním zaměření ji přivedlo narození prvního syna. „Svět se mi velmi změnil, do té doby jsem žila dospělým životem. Najednou jsem začala vnímat prostředí kolem sebe jinak a cítila jsem, že chci změnu i svého pracovního života,“ vzpomíná. Když se shodou náhod objevila možnost koupit franšizu Vibel, neváhala.

„Prostě jsem se do jejich nábytku zamilovala,“ usmívá se. Opustila vysoký manažerský post v nadnárodní farmaceutické společnosti a vstoupila do úplně odlišné oblasti. Jak z hlediska oboru, tak prostředí. „Když pracujete v korporaci, chodíte jako po měkkém koberci. Máte kolem sebe dokonalý servis, abyste se věnovali jen věcem, kvůli kterým vás najali. Uměla jsem obchod a marketing, na ostatní tam vždycky někdo byl,“ konstatuje Šárka Richtrová. Jakožto majitelka studia s pěti zaměstnanci najednou musela skoro všechno vědět a umět.

PODNIKÁNÍ JE TÝMOVÁ PRÁCE V prvé řadě bylo třeba naučit se odborné řemeslo. Na několik týdnů odjela do Francie, kde v centrále nábytkářské firmy pronikala do sortimentu, technologie výroby i zásad navrhování interiérů pro děti.

„Podporovali mě i při mém rozjezdu po návratu do Česka. Pomohli mi také kolegové v obchodě, kteří design vystudovali, předali mi spousty dovedností,“ dodává Šárka Richtrová. Svůj první pokoj – pro čerstvě narozenou holčičku – navrhla po třech měsících. „Za designéra se rozhodně nepovažuji ani dnes, návrh a realizace interiéru bývají naše týmová práce,“ říká podnikatelka.

Těší ji, že na rozdíl od zdoluhavého rozhodování v rámci velké společnosti rychle vidí výsledek své práce a celý proces dokáže poměrně jednoduše ovlivňovat. Plusem malého studia jsou z pohledu Šárky Richtrové také bezprostřední reakce, především malých klientů.

„Znám děti, kterým navrhujeme pokoj. Když ho nainstalujeme, okamžitě vidím, jak se líbí. Ve farmaceutickém průmyslu konečné spotřebitele osobně neznáte a často to není moc veselé. Teď potkávám spokojené rodiny, pro které pracuji. A to je nesmírně povzbuzující.“

MULTIBRANDOVÝ OBCHOD Zásadní změna přišla před čtyřmi lety. Šárka Richtrová se rozhodla z hlediska byznysu pro riskantní krok – opustila soliterní franšizu a začala budovat multibrandový obchod. „Zaregistrovala jsem si název Viabel a začala doplňovat výrobní portfolio,“ říká Šárka Richtrová. „Byla jsem si jistá, že naše filozofie je správná – dětské pokoje, které rozvíjejí a respektují individualitu. Zůstali jsme proto cílení na stejný segment klientů.“

Při výběru dalších značek měla šťastnou ruku, funkční a variabilní nábytek španělské firmy Asoral roste s dětmi. „Nabízíme také množství dalších interiérových doplňků, protože nábytek tvoří jen část vybavení dětského pokoje,“ připomíná Šárka Richtrová. „Jezdím na veletrhy, sleduji situaci na trhu, pořád hledám zajímavé produkty pro náš obchod.“ Aktuálně probíhají jednání s výrobcem vybavení pro kojence. „Možná že otevřu další obchod,“ usmívá se úspěšná podnikatelka.

Žádná velká krize ani zklamání Šárku Richtrovou během uplynulých let nepotkaly. „Každodenní život pochopitelně přináší situace, které jsou o něco méně komfortní, ale neměnila bych,“ konstatuje.

Počet realizovaných projektů a obslužených klientů studia Viabel rok od roku roste. Objemově i cenově jde o velmi různé zakázky, v řádu desítek interiérů a průměrně za cenu ve výši jednoho manažerského platu.

Čemu vděčí majitelka studia Viabel za svůj úspěch? „Být ve správný čas na správném místě. Koktejl štěstí a intuice. Pochopení doma, což je u žen docela zásadní. A především spousta práce,“ konstatuje Šárka Richtrová. „Jisté je, že jedno bez druhého nemůže fungovat.“ Nesmírně důležitá a možná nejzásadnější věc je však nadšení. „Když člověk chce a věří tomu, co dělá, může spoustu věcí posunout, i když se zdá, že posunout nejdou.“ ?

Během rozjezdu podnikání pracovala Lucia Jamrichová zároveň jako produkční. Zhruba před třemi lety se jí podařilo postavit značku na vlastní nohy. Hlavní bylo „vydržet“. Pomohla jí také tehdejší situace na zdejšímu trhu, kde chyběly zajímavé kožené kabelky české provenience. Když pracujete v korporaci, chodíte jako po měkkém koberci. Máte kolem sebe dokonalý servis, abyste se věnovali jen věcem, kvůli kterým vás najali. Uměla jsem obchod a marketing, na ostatní tam vždycky někdo byl, konstatuje Šárka Richtrová.

Foto autor| FOTO:JAN RASCH

Foto popis| Lucia Jamrichová se do podnikání pustila bez vstupního kapitálu. Při rozjezdu firmy jí pomohla přítelkyně, která se v Belgii věnuje designu skla.

Foto popis| Šárka Richtrová se zaměřovala do nábytku pro děti a vymýšlení interiérů dětských pokojů. Vyměnila práci v korporaci za vlastní podnikání.

Nikdo nikdy nebyl na funkci amerického prezidenta vhodnější, než Hillary Clintonová

28.7.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

„Nikdo nikdy nebyl na funkci amerického prezidenta vhodnější, než Hillary Clintonová. Dokonce ani její manžel Bill.“ Víte, kdo to řekl?

Barack OBAMA, americký prezident

/Nelumočeno/.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, asi jste poznali, že až takhle sebekritická byla současná hlava státu Barack Obama na sjezdu demokratů, kde Hillary Clintonová získala stranickou nominaci na prezidentskou funkci. Médii pak proběhla dojemná fotografie Baracka a Hillary v emocionálním obětí. I toho jsou ti dva hodně racionální lidé v tomto okamžiku

schopni. Bývalý starosta New Yorku Michael Bloomberg pak vyznal, vyzval Američany, aby zvolili duševně zdravou, kompetentní osobu s mezinárodní zkušeností. Trump je podle něj riskantní a lehkomyšlná volba, kterou si země nemůže dovolit. Řečnické schopnosti bude mít zakrátko šanci i ukázat Hillary Clintonová sama. Čeká se totiž na její projev. Na lince je amerikanista z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jakub El Ahmadi. Dobrý den.

Jakub El AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Komentátoři označili Obamův projev za brilantní. Měl prý přesvědčit nerozhodnuté voliče. Mohl by podle vás aspoň trochu vychýlit váhy ve prospěch Clintonové nebo už Baracka Obamu ve Spojených státech nebere nikdo moc vážně?

Jakub El AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, já si určitě nemyslím, že by Obamu ve Spojených státech nebral nikdo vážně. Pro spoustu voličů, samozřejmě tedy hlavně těch demokratických, je Obama velký šampion díky tomu, že se mu vlastně i přes poměrně nepříznivé politické podmínky během, během těch osmi let, co, co je ještě prezidentem, ak se mu podařilo posunout některé ty otázky, které propagoval směrem dopředu. A je to trošku ukázka toho, že Obama je skutečně, že už je končící prezident, tak je pořád vlastně největší postavou demokratické strany, protože celý ten včerejší večer byl vlastně postavený k tomu jeho projevu. Všechno to k tomu směřovalo. A myslím si, že důvodem je také to, že jak Obama, tak i ostatní lidé z demokratického vedení si uvědomují, že toho, čeho bylo za těch posledních osm let dosaženo, ač ten pokrok není třeba tak závratný, jak se původně očekávalo, tak může být v případě vítězství Donalda Trumpa velmi rychle vlastně snazáno, vráceno, možná ještě před to období, než Obama nastoupil.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale není to přece jenom přesvědčování těch už přesvědčených? Protože tady už se jedná o možná jiné skupiny voličů, kteří jsou nerozhodní, voličů, kteří třeba, kterým se líbí Bernie Sanders. Ale když on vypadl, tak třeba budou mít víc pochopení pro Donalda Trumpa.

Jakub El AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je sice pravda, na druhou stranu tady ty stranické sjezdy jsou vždycky o propagaci nějakých idejí, které z devadesáti procent vždycky zaujmou nejvíce ty, kteří už mají jasno, koho budou volit. Ten letošní volební cyklus je trošku problematický v tom, že Donald Trump i Bernie Sanders narušili takovou tu politickou rovnováhu. A od těch voličů, pro které jsou tito dva aktéři zajímavý, je dost těžko očekávatelné, po čem oni jakoby půjdou, nebo, nebo co pro ně bude zajímavé téma. Každopádně Hillary Clintonová má asi největší problém mezi střední a nižší třídou bělochů, protože tam nad ní Trump velmi vede. A vlastně spousta analytiků to komentovala i tím, že tohle bude skupina, která by jí mohla zajistit vítězství, pokud se jí podaří tedy ten svůj propad u této demokratické skupiny nějak významně snížit nebo zastavit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale jakým způsobem? Protože zase na druhou stranu, aby přistupovala na ty recepty, které nabízel Bernie Sanders, tak to asi od ní očekávat nemůžeme.

Jakub El AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Úplně tohle od ní očekávat nemůžeme. Ale bude právě zajímavé, do jaké míry třeba v tom dnešním projevu ona bude ochotná zařadit jisté jakoby progresivitské, progresivistické myšlenky, nebo to, co vlastně protlačoval Bernie Sanders, aby právě nalákala i ty jeho voliče. Protože je otázka, jestli je až tak velké riziko, že to lidé by vyloženě volili Trumpa. Ale vzhledem k tomu, že to byli většinou mladí lidé, tak tam spíš hrozí, že oni k volbám

vůbec nepůjdou. Protože mladí jsou obecně dost nedisciplinovaní voliči. A to by pro ni samozřejmě taky byl problém.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak co vlastně tedy celkově od toho jejího projevu očekáváte?

Jakub EI AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si osobně myslím, že už vzhledem k tomu, jak vlastně proběhl ten včerejší večer, tak se dá očekávat, že ona se bude snažit nějakým způsobem přichýlit se k úspěchům Baracka Obamy, protože pro spoustu obzvlášť lidí z té střední a nižší třídy, kteří smýšlejí aspoň trochu doleva, tak to Obamovo období přineslo spoustu pozitiv. Ale na druhou stranu si samozřejmě můžeme klást otázku, jestli je to úplně dobrý způsob, že vlastně to trochu působí, jako kdyby neměla vlastní hlavu, nebo neměla vlastní program a potřebovala by se odpíchnout od úspěchů svého předchůdce, kterého ostatně, s kterým ostatně před osmi lety prohrála. A tehdy ho poměrně silně kritizovala.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak uvidíme, co v tom projevu bude. Ale to se samozřejmě dozvíme už brzy. Ale jaké faktory teď budou další průběh toho klání Trump - Clintonová určovat? Může hrát významnou roli třeba množství peněz na kampaň?

Jakub EI AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, peníze na kampaň hrajou velkou roli ve všech amerických volbách, napříč všemi státy a všemi systémy. Nicméně myslím si, že oba tito aktéři s penězi problém mít nebudou. I když u Trumpa se spekulovalo o tom, že bude podporu mezi těmi tradičními republikánskými sponzory hledat těžko. Ale myslím si, že nakonec tomu tak nebude. Velkou roli taky bude hrát to, jestli se třeba Trumpovi nepodaří sám sebe trochu pozastavit, nebo zlikvidovat nějakým skandálním prohlášením, i když poté, co už se odehrálo za posledních x měsíců ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, on už řekl skoro všechno, co se dalo říct skandálního.

Jakub EI AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

... se to asi úplně čekat, že už se to asi úplně čekat nedá.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, tolik amerikanista Jakub EI Ahmadi. Děkuji vám, na shledanou.

Jakub EI AHMADI, amerikanista, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Politolog Ondřej Ditrych v ČRo: Evropa není epicentrem politického násilí. Teroristům se ale daří šířit nenávisť vůči muslimům

28.7.2016 romea.cz str. 00 domácí, EU

voj

Úterní pořad Interview Plus Českého rozhlasu se věnoval aktuální otázce teroristických útoků v Evropě. Host pořadu Ondřej Ditrych, politolog z **Fakulty sociálních věd** UK a Ústavu mezinárodních vztahů, hovořil o působení sdělovacích prostředků a zda skutečně dochází k nárůstu násilí v Evropě a existuje důvod k panice.

Ditrych během interview zdůraznil, že podle statistických údajů je současná Evropa navzdory útokům teroristů bezpečnější než kdykoli předtím.

Úterní pořad Interview Plus Českého rozhlasu se věnoval aktuální otázce teroristických útoků v Evropě. Host pořadu Ondřej Ditrych, politolog z **Fakulty sociálních věd** UK a Ústavu mezinárodních vztahů, hovořil o působení sdělovacích prostředků a zda skutečně dochází k nárůstu násilí v Evropě a existuje důvod k panice. Ditrych během interview zdůraznil, že podle statistických údajů je současná Evropa navzdory útokům teroristů bezpečnější než kdykoli předtím.

"Tři čtvrtiny útoků jsou koncentrovány v pěti zemích světa, jejich oběťmi jsou muslimové a Evropa zkrátka není takovým epicentrem politického násilí, kterému říkáme terorismus, jak by se ze zpráv posledních dnů a týdnů mohlo zdát," vysvětluje Ondřej Ditrych.

Ditrych zároveň poukázal na to, že sociální sítě a mediální sdělení, především ta obrazová, mají sklon prezentovat to, co se ve světě děje, k senzacechtivosti a dramatičnosti, čímž vytváří obraz, který není zcela v souladu s čísly a fakty. Důležité je podle něj vždy zasazení zprávy do kontextu a potlačení bulvarizace.

"Čísla hovoří velmi chladně – ale mají i ten účinek, že mohou pomoci odhlédnout od každodenních zpráv, kdy jsme bombardováni zprávami o útocích, neklidu a chaosu, zprostředkovaném především vizuálními sdělovacími prostředky. Vytváří to iluzi bezprostřednosti, kdy to, co se děje na místě velmi vzdáleném, tak nejenom že se opakuje znovu a znovu – ale jako by se dělo v našem obyčejném pokoji," říká Ditrych.

Podle zpovídaného politologa se pak snáze mezi konzumenty takových mediálních obrazů chaosu šíří strach a pocit ohrožení a právě politika strachu je pro mnohé populistické politiky prostředek, jak snadno získat politickou podporu mezi voliči.

Celý rozhovor si můžete pustit [ZDE](#).

URL| <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/politolog-ondrej-ditrych-v-cro-evropa-neni-epicentrem-politického-nasili-teroristum-se-ale-dari-sirit-nenavist-vuci-muslimum>

Společnost JLL jmenovala tři nové Associate Directors

28.7.2016 buildingnews.cz str. 00 Personální změny

Tomáš Johánek

Společnost JLL jmenovala Blanku Vačkovu, Hanu Kollmannovou a Miroslava Kotka na pozici Associate Directors. Blanka Vačková patří k nejzkušenějším analytikům realitního trhu. V JLL pracuje od roku 1997 a v současnosti působí jako vedoucí Oddělení průzkumu trhu. Specializuje se především na trh maloobchodních a logistických nemovitostí.

Je zakládající členkou Prague Research Fora. V roce 2014 získala ocenění JLL Retail Excellence Award za významný přínos k rozvoji služeb JLL v oblasti maloobchodních nemovitostí. Je členkou ICSC (International Council of Shopping Centres). Blanka Vačková je absolventkou Univerzity Karlovy v Praze. K jejím koníčkům patří film a opera.

Hana Kollmannová je od roku 2005 součástí pražského investičního týmu JLL a zaměřuje se na komerční nemovitosti. Hana Kollmannová se v průběhu svého působení v JLL podílela na investičních transakcích v objemu více než 1,5 miliardy EUR. Má rovněž zkušenosti z bankovního sektoru, kde pracovala pro centrálu Unicredit Bank v Praze a UBS Investment Bank v New Yorku. Hana Kollmannová je absolventkou Baruch College v New Yorku (ekonomie a finančnictví) a The Nottingham Trent University & Sheffield Hallam University ve Velké Británii (obor management nemovitostí a realitní investice).

Miroslav Kotek působí v JLL od roku 2007, kdy nastoupil do oddělení průmyslových a logistických nemovitostí. Již téměř deset let se v JLL věnuje pronájmům a marketingu industriálních projektů v České republice. Nicméně u řady projektů působil a působí již v počáteční přípravné fázi, která zahrnuje plánování projektu, nákup

pozemku, jednání s úřady státní správy a samosprávy, či výběrová řízení na dodavatele stavby. Miroslav Kotek při tom využívá své zkušenosti z agentury CzechInvest, kde dříve osm let pracoval.

K dlouhodobým klientům Miroslava Kotka v JLL patří jak nadnárodní developerské společnosti (např. Prologis, P3, CTP Invest, VGP, Segro, Pannatoni a ILD), tak velké logistické a výrobní firmy. Miroslav Kotek je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Ve volném čase se věnuje rodině a amatérskému fotbalu.

URL| <http://www.buildingnews.cz/personalni-zmeny/spolecnost-jll-jmenovala-tri-nove-associate-directors.html>

Blanka Vačkova, Hana Kollmannová a Miroslav Kotek novými Associate Directors JLL

28.7.2016 Kariera.iHNed.cz str. 00

-rkp

Společnost JLL oznamuje, že Blanka Vačkova, Hana Kollmannová a Miroslav Kotek byli jmenováni na pozici Associate Directors.

Blanka Vačkova patří k nejzkušenějším analytikům realitního trhu. V JLL pracuje od roku 1997 a v současnosti působí jako vedoucí Oddělení průzkumu trhu. Specializuje se především na trh maloobchodních a logistických nemovitostí. Blanka Vačkova je zakládající členkou Prague Research Fora. V roce 2014 získala ocenění JLL Retail Excellence Award za významný přínos k rozvoji služeb JLL v oblasti maloobchodních nemovitostí. Je členkou ICSC (International Council of Shopping Centres). Blanka Vačkova je absolventkou Univerzity Karlovy v Praze. K jejím koníčkům patří film a opera.

Ján Zibura vedoucím Oddělení oceňování nemovitostí JLL - čtěte ZDE

Tibor Ovečka novým vedoucím Oddělení kancelářských nemovitostí JLL - čtěte ZDE

Hana Kollmannová je od roku 2005 součástí pražského investičního týmu JLL a zaměřuje se na komerční nemovitosti. Hana Kollmannová se v průběhu svého působení v JLL podílela na investičních transakcích v objemu více než 1,5 miliardy EUR. Má rovněž zkušenosti z bankovního sektoru, kde pracovala pro centrálu Unicredit Bank v Praze a UBS Investment Bank v New Yorku. Hana Kollmannová je absolventkou Baruch College v New Yorku (ekonomie a finančníctví) a The Nottingham Trent University & Sheffield Hallam University ve Velké Británii (obor management nemovitostí a realitní investice).

Miroslav Kotek působí v JLL od roku 2007, kdy nastoupil do oddělení průmyslových a logistických nemovitostí. Již téměř deset let se v JLL věnuje pronájmům a marketingu industriálních projektů v České republice. Nicméně u řady projektů působil a působí již v počáteční přípravné fázi, která zahrnuje plánování projektu, nákup pozemku, jednání s úřady státní správy a samosprávy, či výběrová řízení na dodavatele stavby. Miroslav Kotek při tom využívá své zkušenosti z agentury CzechInvest, kde dříve osm let pracoval. K dlouhodobým klientům Miroslava Kotka v JLL patří jak nadnárodní developerské společnosti (např. Prologis, P3, CTP Invest, VGP, Segro, Pannatoni a ILD), tak velké logistické a výrobní firmy. Miroslav Kotek je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Ve volném čase se věnuje rodině a amatérskému fotbalu.

URL| <http://kariera.ihned.cz/pro-hr-manazery/c1-65382790-blanka-vackova-hana-kollmannova-a-miroslav-kotek-novymi-associate-directors-jll>

S ČIPEM POD KŮŽÍ SE CÍTÍM JINÝ!

28.7.2016 Týdeník Květy str. 20 Reportáž

DAVID KALCŮ

MODERNÍ TECHNOLOGIE

Jan Hubík (26) si jako jeden z prvních u nás nechal zavést pod kůži čip. Když zatne sval na hřbetu levé ruky mezi palcem a ukazováčkem, pod kůží se mu rýsuje malá tobolka.

To, že funguje, ukazuje, když v kavárně Paralelní Polis v pražských Holešovicích, určené k setkávání s kreativními lidmi a inovativními technologiemi, platí kávu přiložením ruky ke čtečce u pokladny. Nejde samozřejmě o běžný platební terminál, ale o systém, kde návštěvníci hradí útratu internetovou platební sítí s bitcoiny. Venku čipem nezaplatí, princip je však zřejmý. Zrovna tak dlaní otevře zámek zasedačky o dvě patra výš. Přiloží těsně ruku a ozve se cvaknutí...

„Zaznamenávám negativní reakce, ale kritika vyplývá většinou z neznalosti,“ říká. „Pokud se o tom se mnou někdo baví a důkladně princip vysvětlím, v tu chvíli má většinou pochopení.“

INSPIRACE U AMALA

Když jsem někdy v roce 2005 psal článek o očipovaném mladíkovi z USA Amalu Graafstrovi, zdálo se to spíš jako úlet jednoho nadšence. Z e-mailové korespondence s ním jsem zjistil, že je prostě zapálený do všeho, co souvisí s moderními technologiemi. Navíc prý často zapomínal klíče nebo peněženku, takže elektronická pomůcka se hodila na odemykání auta i domu.

Na Amala Graafstra přišla řeč i nyní. Jan Hubík se v úvodu povídání dostává k tomu, že právě s ním navázal kontakt a že od tohoto muže pochází implantát, který má pod kůží.

Američan se totiž čipování věnuje dál. „Dříve se musel čip implantovat za pomoci říznutí skalpelem, nebyla na to žádná jednoduchá technologie,“ vysvětluje Jan Hubík. „Amal věděl, že pokud se má nápad rozšířit, musí se zjednodušit. Proto založil firmu a přišel s technologií, kterou se čip pouze injektuje, tedy vpíchne. Co se týká experimentů s těmito čipy, nebyl první. Ale je asi první člověk, jenž z toho udělal mainstream, ovšem pořád v uvozovkách.“

Ani po letech nejsou zájemců zástupy. Sám Jan Hubík, který se také odjakživa zajímal o IT technologie a bavily ho počítače, zprvu o mikročip zájem neměl.

„Tehdy jsem v tom neviděl žádné využití,“ pokračuje. „V té době nebyl dostupný chytrý telefon, který umí číst NFC čipy. Byla to spíš sci-fi v duchu otevírání si s tím auto a byt. Když jsem se začal někdy před rokem motat kolem Paralelní Polis, právě se zaváděly NFC karty na placení bitcoinem a já si uvědomil, že doba se posunula a implantát má najednou větší uplatnění.“

KDO SE NEBOJÍ TLUSTÉ JEHLY

Jan Hubík se rozhodl, že si nechá čip implantovat, a zájem projevil také lidé v jeho okolí, uspořádal přednášku o výhodách i případných rizicích tohoto kroku. Nakonec našlo odvalu devět lidí a letos 25. ledna si nechali mikročip zavést.

Proceduru provedlo zkušené tetovací studio z Holešovic. Je potřeba trochu rozumět tomu, jak funguje anatomie, použít dezinfekci, sterilní rukavice a vědět, co dělat, kdyby rána začala krváčet.

Čip se vkládá mezi palec a ukazováček, kde je hodně tkáně a kapsle je relativně chráněná vůči nárazům. V rukavicích se kůže nadzvedne a trochu promne. Následně se injektorem vpíchne asi 25 mm pod kůži. Jehla se vytáhne a ruka zalepí náplastí.

Za dva dny se prý rána zacílí.

Jen prvních 24 hodin se ruka udržuje v suchu. Bolestivost je úměrná tloušťce jehly.

V září se chystá další vlna, po mikročipu touží dalších 15 lidí.

UKAZOVÁČEK PROGRAMUJE MOBILEM

Jaký vlastně je život s čipem? Nejprve se nastavuje jeho využití. Na to stačí telefon s tzv. NFC čtečkou, není třeba nic jiného.

Za pomoci aplikací si lze nastavit elektronickou peněženku v bitcoinech, vlastní vizitku apod.

„Je to zajímavý pocit, platit holou rukou,“ krčí rameny Jan. „Člověk nemusí šátrat v kapse. Když přiložím telefon, tak se zobrazí moje vizitka. Je to i jako datové úložiště. Kapacita 888 bytů se může zdát málo, ale je to na malá data, jako webové linky, vizitky, klíče. Čip denně používám na odemykání počítače místo hesla. Takže by se tím dal časem řešit problém se zapamatováním hesel. Všichni jich musíme znát velké množství...“

Jan Hubík potvrzuje, že čip musí k mobilu nebo čtečce přiložit opravdu těsně, a dodává: „Popravdě - cítím se trochu jiný. I když to nemá vliv na funkce v těle, je to se mnou spojené, jednoduše neoddělitelné a přidává to nějakou novou funkcionalitu...“

NEJASNÁ BUDOUCNOST

Časem by se dal do kapsle vložit bankovní čip, který umí také různé kryptografické operace. Jenže banky by musely být ochotné zavést novinku do svého systému. Zatím je to pro ně drahé. A také ne každému by se asi líbilo při pravidelné výměně absolvovat zavedení nového mikročipu.

Nabízí se také možnost vložení zdravotní informace (krevní skupina, alergie, léky), což by pomohlo záchranářům. Museli by ale být vybaveni čtečkami. Čip by mohl zastat i občanský průkaz, řidičák, pas...

Svět na to ale ještě zřejmě není připraven. Veřejnost čipování vnímá spíš negativně, panují obavy z možnosti sledování atd. Mikročipy zatím lákají jen dobrovolníky, nedá se však vyloučit, že v budoucnu, po jejich dalším zdokonalení, se začnou používat ve velkém.

RÁDI PROVOKUJÍ

* Organizace Paralelní Polis (v roce 2014 ji založila skupina Ztohoven) se svými projekty snaží zkoumat vztah člověka, technologií a přírody. Rozvíjí myšlenky tzv. transhumanismu, programu zaměřeného na proměnu člověka související s rozvojem technologií. Ty prostupují lidským životem a začínají se s člověkem propojovat i na biologické úrovni. Členové se zajímají o tzv. kryptoanarchii, tedy různé technologické postupy, za které si mohou ručit sami uživatelé bez vlivu vnějších autorit.

* Ztohoven se často snaží šokovat a ukázat nestálost moderních technologií. Znamé jsou například akce skupiny o narušení vysílání ČT, kdy do pořadu Panorama na ČT2 pronikla do vysílání s „jaderným výbuchem“ u Vrchlabí. Loni na podzim její členové vyvěsili na Hradě místo prezidentské standarty obří červené trenýrky.

NFC ČIP

- * uložen v kapsli 2 x 12 mm z bioskla
- * zajišťuje radiovou bezdrátovou komunikaci mezi elektronickými zařízeními na velmi krátkou vzdálenost (do 4 cm) s přiblížením přístrojů
- * umožňuje obousměrnou komunikaci - tedy i zápis dat
- * kapacita 888 bytů (bajtů)

JAN HUBÍK (26)

* Absolvoval bakalářské studium na Matematickofyzikální fakultě UK, kde se zabýval statistickou analýzou kosmického záření. Pak ho ale začala zajímat ekonomie a momentálně dokončuje Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK.

* Je členem tzv. hackerspace Institutu Kryptoanarchie a koordinátor programu Transhumanismus v Paralelní Polis.

POKUSY V ČASE

* Na počátku 90. let vědci prováděli experimenty v souvislosti se značkováním hospodářských zvířat ve Skandinávii.

* Na přelomu století se s čipy začali setkávat majitelé psů: veterináři začali čtyřnohým mazlíčkům vpichovat kapsli z bioskla o rozměrech 2 x 11 mm. Je v ní uložen vlastní kód zvířete, který slouží k identifikaci.

* V srpnu 1998 si jako první člověk na světě zavedl čip do své paže britský specialista na kybernetiku a robotiku Kevin Warwick. Pak procházel budovou univerzity v Readingu a jásal. Rozsvěcela se před ním světla, aniž by se čehokoli dotkl, otvíraly se mu dveře před nosem. Zároveň sledoval, jak se kapsle chová v lidské tkáni.

* V květnu 2002 si členové rodiny Jacobsů ve floridském Boca Raton nechali implantovat pod kůži mikročip s identifikačními údaji o své osobě a zdravotním stavu. „Je to skvělé. Cítím se více pod kontrolou,“ líčil novinářům tehdy 48letý Jeff Jacobs, jenž předtím prodělal mnoho operací. Pokud by teď upadl do bezvědomí, lékař by mohl rychle zjistit příčinu kolapsu.

* Podkožní kapsle údajně používají také klíčoví pracovníci mexické prokuratury, kteří vstupují do místností s nejtajnějšími spisy.

* V roce 2015 společnost Epicenter rozjela ve Švédsku akci čipování zaměstnanců, kterou dobrovolně využilo minimálně 300 z nich.

Foto autor| Snímky JAROSLAV JIŘIČKA, autor a archiv J. Hubíka
Foto popis| Nenápadná tobolka pod kůží ukrývá malé datové úložiště
Foto popis| Ruka se přiblíží ke speciálnímu zámku a cesta je pro nositele čipu volná...
Foto popis| Samotná implantace zabere jen několik minut a představuje pár vteřin bolesti
Foto popis| Přiložením mobilu k ruce se objeví vizitka nositele čipu

Jindřich Šídlo opouští Hospodářské noviny. Jde do Seznam.cz 29.7.2016 mediahub.cz str. 00 Mediahub, Média

Nejvýraznější tvář Hospodářských novin - Jindřich Šídlo - opouští vydavatelství Economia. "Výpověď jsem dosud nepodal, ale je to už jasné: od 1. 9. nastupuji do Seznam.cz," potvrdil webu MediaHub.cz Jindřich Šídlo.

Podle informací MediaHub.cz odchází podobně jako někteří jeho dosavadní kolegové kvůli tzv. Kauze Jančura, kdy došlo k cenzuře rozhovoru s Radimem Jančurou, který byl publikovaný na webu Aktuálně.cz. Podle spekulací za tím stál vliv PR agentury Bisone & Rose, který v tomto mediálním domě má. Šídlo to ale veřejně popírá: "Odcházím v dobrém. Kauzy Jančura se to netýká. Jsem už prostě unavený a potřebuji změnu," uvedl.

Připomeňme, že celá záležitost se stala 21. 6. Aktuálně.cz stáhlo rozhovor s podnikatelem Radimem Jančurou. V rozhovoru Jančura: Za reorganizací policie stojí mafie. Když budou lidé Chovance urážet, ať si vymění číslo podnikatel mluvil o důvodech, které ho vedly ke zveřejnění kontroverzní kampaně, jíž rozjel na zadní straně žlutých autobusů. Toho, že rozhovor najednou zmizel, si všimli čtenáři a požadovali na Facebooku Aktuálně.cz vysvětlení. Následně byl rozhovor opět publikován upravený. Zdůvodnění bylo takovéto: "Vážení čtenáři, v dřívější verzi tohoto textu Aktuálně.cz zveřejnilo pasáže, které nebylo možné ověřit. Z rozhovoru jsme je tedy vypustili. Děkujeme za pochopení."

Pochopení však pro tento krok neměli redaktoři Economie. Poslali pak dopis řediteli redakcí Economie Vladimíru Piskáčkovi, na jehož příkaz byl rozhovor stažen:

Pane řediteli,

nesouhlasíme s vaším rozhodnutím stáhnout a posléze zcenzurovat rozhovor s Romanem Jančurou. Rozhovor našeho kolegy Jana Hejla považujeme za korektně a profesionálně vedený. Žádáme vysvětlení, co vás k tomuto kroku vedlo. Zdůvodnění, které jsme - zatím pouze neoficiální cestou - dostali, nepovažujeme za dostačující. Vaše rozhodnutí poškozuje naši práci a důvěryhodnost, stejně jako pověst Aktuálně.cz i celé Economie. Od včerejšího dne musíme čelit reakcím veřejnosti a nejsme schopni vysvětlit, co se vlastně stalo - například proč z článku zmizela zmínka o agentuře Bison & Rose.

Očekáváme, že nám celou věc co nejdříve vysvětlíte. (Zdroj: Hlídací Pes)

Celá záležitost nakonec vedla k sérii výpovědí. Jak upozornil web HlídacíPes.org odchází ze sloučených redakcí Aktuálně.cz a Hospodářských novin - Václav Dolejší, Radek Nohl a Lucie Stuchlíková. Spolu s nimi opustí Bakalovo vydavatelství také člen užšího vedení Jiří Kubík, který má v Economii na starosti sdílený obsah. Všichni včetně Jindřicha Šídla odchází do nově budované redakce Seznam.cz.

Nová obsahová redakce internetové jedničky se zaměří na video zpravodajství, kterým hodlá doplnit psaný zpravodajský servis vydavatelství Borgis pro server Novinky.cz. Zpravodajská videa se budou objevovat na domovské stránce Seznam.cz. Financovaná budou z reklamy.

Šéfem celého projektu je Jakub Unger.

Jindřich Šídlo vystudoval žurnalistiku v bakalářském studiu na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (1995). Poté pokračoval ve studiu magisterského oboru masová komunikace, školu ale nedokončil. Od roku 1992 krátce pracoval v Českém deníku, devět let působil v týdeníku Respekt a v letech 2001 až 2005 byl členem redakce deníku MF Dnes. Od listopadu 2005 do dubna 2009 vykonával funkci vedoucího redaktora

domácím zpravodajství deníku Hospodářské noviny. Od května 2009 řídil domácí zpravodajství ČT a byl také hlavním politickým analytikem této veřejnoprávní televize. Každý týden publikoval své sloupky pod názvem "Diagnóza" (navazující na jeho někdejší "Politikon" v Hospodářských novinách) v Respektu. Od listopadu 2010 pracuje opět jako redaktor Hospodářských novin. Za svou žurnalistickou práci, zejména zaměřenou na oblast lidských práv, získal v roce 2007 novinářskou Cenu Ferdinanda Peroutky.

V roce 2013 vyhrál Novinářskou cenu v kategorii Nejlepší komentář - psaná žurnalistika za svůj text "Kam Petr Nečas v neděli určitě nepojede, i když by měl". Ve stejném roce byl také v anketě Tweet roku zvolen "Osobností roku" českého Twitteru.

(Zdroj fotografie i medailonku: Wikipedie)

URL| <http://mediahub.cz/media-35808/jindrich-sidlo-opousti-hospodarske-noviny-jde-do-seznamcz-1058092>

Největší strach máme z vlastního selhání 30.7.2016 Lidové noviny str. 21 Orientace/rozhovor ZUZANA LIZCOVÁ

S německým sociologem Heinzem Budem o bezprecedentních pocitech dnešních dvacátníků i o otaznících, které klade budoucnost

Do zamlklého vědce má daleko.

Na diskusním pódiu je jako ryba ve vodě, do odborných i společenských debat se vkládá s energií a úsměvem. Kasselský sociolog Heinz Bude platí v Německu za vlivného intelektuála. Léta zkoumal specifika poválečných generací.

V poslední době se zabývá zejména

pocity, které ovlivňují, spojují a štěpí současnou společnost.

* LN Ve dva roky staré knize Gesellschaft der Angst (Společnost strachu) konstatujete, že posledním principem, na němž jsou všichni občané ještě schopní se shodnout, je strach. Žijeme v relativně stabilní a blahobytné společnosti. Čeho se lidé bojí?

V Německu i v Česku žijeme v bohaté společnosti. Ta už nicméně nedrží pohromadě díky nějakému velkolepému slibu, který by platil pro všechny. Dříve jsme věřili ve vzestup prostřednictvím vzdělání. Dnes není jasné, co by měl člověk vystudovat, aby se vyšplhal vzhůru. Naše společnost nadále drží pohromadě výhradně díky hrozbám. Nejen těm dramatickým, jako že budete bez práce. Znejišťuje už třeba fakt, že přechod ze vzdělávacího systému do zaměstnání dnes často prochází přes šest až sedm zastávek a při každé lze něco zkazit. Můžete vystudovat špatný obor, vybrat si nesprávnou dodatečnou kvalifikaci, přestěhovat se na špatné místo, najít si nesprávného partnera. Mladší generace si pro to už vyvinuly reflex. V Německu lze velmi dobře pozorovat, že dnešní dvacátníci až pětadvacátníci mají životní šance jako dlouho ne, ale ve skutečnosti jim nevěří, protože mají neustálý pocit, že by mohli něco pokazit. A neustálé přemýšlení o tom, že něco pokazíte, je projevem společnosti strachu.

* LN Tuto věkovou skupinu, která se tak bojí vlastních selhání, označujete za generaci „nula chyb“. Čeho se nejvíc obává? Sociálního sestupu?

Zdaleka ne jen toho! Je to ještě šílenější... Má strach z osobního selhání. Jednotlivci se bojí, že nevyužijí všech možností, jež mají. Leží za tím idea, že jim byl dán život coby potenciál a jejich úkolem je vyzkoušet a rozvinout všechny talenty, které mají. To je zvláštní představa o životě, dává příliš málo prostoru nahodilosti – tomu, co se může stát. Dříve lidé vycházeli ze společenského slibu, který říkal: Nějak to klapne, nakonec někde zakotvíš. Možná ne tam, kdes původně chtěl, ale bude to v pohodě. Tenhle pocit, že to dobře dopadne, mnoho těch, kteří se nyní nacházejí mezi 20 a 35 lety, už bohužel nemá.

* LN To se výrazně liší od předchozích generací?

Ano, protože dnešní čtyřicátníci za sebou mají důležitou zkušenost. Dobou, v níž se formovaly jejich životní modely, byla devadesátá léta. Byla to éra překvapivých možností – v Česku i Německu. Kapitalismus byl znovuobjeven, nabízely se obrovské možnosti. Na konci devadesátých let pak lidé rázem pochopili, že skončili v přebytečných zaměstnáních. V managementu, který už nikdo dál nepotřebuje. Tvořili něco s médii, o nichž se najednou začalo říkat, že jsou přeceňovaná. Tito lidé mají ve svých životech zážitek zklamání. Mladší to vědí a to jejich strach znásobuje. Když dnes jako počínající dvacátník děláte něco s médii, jste tak trochu hloupý, protože už je to úplně mimo. Je třeba dělat něco jiného, jenže co? Vycestovat na praxi do Palestiny? Anebo začít u nějaké velké firmy? Filozof Foucault s určitou dávkou pravdy říkal, že existuje nový způsob proviňování se na sobě samých. A to je, myslím, právě ten zdroj strachu – že ublížíme sami sobě.

* LN Tomu chce přirozeně každý zabránit. Stoupá z tohoto důvodu u mladších generací tlak na co největší „sebeoptimalizaci“?

Je to tak. Tendence takzvaně optimalizovat sebe sama však zdaleka není pociťována jako nátlak, spíše se stala ideálem. Německý časopis *Eltern* provádí každé dva roky výzkumy o mladých rodičích. Z posledního vyplynulo, že si dnes tři čtvrtiny z nich myslí, že vychovávat děti je těžší než za doby jejich rodičů. Na otázku „Proč?“ odpovídají, že za to nemohou vnější okolnosti, nýbrž oni sami. Jsou si vědomi, že si působí problémy, ale nemohou si pomoci.

* LN Klesá ve společnosti v souvislosti se stoupajícím tlakem na úspěch pochopení pro ty, kteří z nějakého důvodu zůstávají pozadu?

Trochu se to zmírnilo, ale stále ještě vládnementalita, že vítěz bere vše. Mimochodem ji zesilují sociální sítě, na nichž člověk prezentuje všechno, co ze sebe udělal. Přijímat to, čemu bychomdříve říkali rány osudu – například pokud máte handicapované dítě nebo takové, které není úplně dobré ve škole –, je v dnešní době evidentně těžší. Každý chce udělat vše pro to, aby se nic takového nestalo. A když k tomu dojde, může to být těžké.

* LN Lidé jsou dnes výrazně mobilnější než dříve, mohou poznávat jiné země a kultury. Vede cestování samo o sobě k větší toleranci?

Dělali jsme celoevropský výzkum o studentech ve výměnném programu Erasmus. Ukázalo se, že jeho efektem není, že by studenti byli k Evropě otevřenější. Spíše naopak. Říkali: Teď teprve jsme si uvědomili, jak to je v Německu. Je to dost zvláštní způsob znovuobjevování identifikací, které bychom dříve vůbec nepovažovali za důležité. Program Erasmus má paradoxní efekt. Jestli skutečně vede k evropštějšímu povědomí, o tom bych pochyboval. Zároveň máme velice pěkné sociologické výzkumy o uchování turistického pohledu. Ten je svým způsobem klec. Když člověk cestuje, nese si ji s sebou. Otázkou vždy je, jestli z ní lidé vystoupí a udělají zkušenost, o níž nevědí, jak dopadne. To už dnes není zdaleka tak jednoduché. V našem světě je těžké se ztratit.

* LN Novým fenoménem naší doby jsou také volnější pracovní úvazky a stále větší možnosti pracovat z domova. Hodně lidí to vítá jako příležitost. Kritici ale namítají, že jediná podstatná změna je tato: namísto aby pracovníky vykořisťovali jiní, vykořisťují sami sebe. Vidíte to podobně?

Myslím, že dnes dochází k velkému vystřízlivění, minimálně v některých oborech. Svobodný prostor pro práci mnozí odhalují jako vykořisťovatelský trik. Už jsme zaznamenali určitou tendenci k omezení práce z domova. Lidé znovu chtějí docházet do firem.

* LN Touží po jasném oddělení pracovního a volného času?

To je velké téma. Hodně lidí řeší, jak si vlastněmůžou nastavit hranice. Nejsou nijak předurčené, každý si je musí vytvořit. A to je náročné. Když je kancelář všude, nemůžete z ní odejít domů. Lidé skutečně pracují na tom, aby si nastavili mantinely. To je trochu absurdní, ne?

* LN U mladších je nápadné i to, že neodpočívají ani ve volném čase – věnují se adrenalinovým sportům, běhají, vzdělávají se, zabývají se zdravou výživou. Ztratili jsme schopnost relaxovat?

Nejsem si tím úplně jistý. Nicméně v poslední době se citelně rozšiřuje jóga i další relaxační techniky a rovněž roste poptávka po spiritualitě – vezměte si třeba festival Burning Man, který se každý rok koná v nevadské poušti. Mám prostě pocit, že se odpočinek stává náročnějším. Každý si jej musí pečlivě zaranžovat, naplánovat spirituální zážitek, vypravit se do hor a tam tři dny nikoho nevidět. Ale to se samozřejmě týká jen lidí, kteří jsou vzdělaní, mají relativně dobrou práci a nevydělávají málo peněz. Nemluvíme tedy o většině obyvatelstva.

* LN Ve své zmíněné knize píšete, že se mladší generace liší od starších i očekáváním špatného. Poválečné generace naopak žily s pocitem, že mají to nejhorší za sebou. Jak se společnosti žije s takovými očekáváním?

To je velmi důležitý bod. Německá poválečná generace – a v Česku to, myslím, bylo stejné – vyrůstala s pocitem, že se stalo to nejhorší a teď už to může být jen lepší. Po roce 1989 to bylo podobné – povědomí, že to nejhorší máte za sebou a za chvíli uvidíte světlo na konci tunelu. V tomto směru zažívá celá Evropa vystřízlivění. Ukazuje se, že to přece jen může být ještě horší. A nejtěžší je, že budoucí katastrofy jsou nepředvídatelné. Jak má člověk splynout s dobou, když neví, co se mu vlastně může stát? Dojde k neštěstí v jaderné elektrárně, krizi na mezinárodním finančním trhu, nebo co to vlastně bude? Doposud byly všechny velké krize nějak řešitelné. Lidé si ovšem nyní říkají: Jednou přece musí přijít krize, která řešitelná nebude.

* LN Proč jsou lidé tak fascinováni kolektivní apokalypsou? Je přece jasné, že každý z nás tak jako tak zemře...

Jde o zničení základů života. Kolektivní katastrofy mají jiný charakter než ty individuální. U těch druhých člověk ví, že tak jako tak zániku neunikne. Jenže u kolektivních katastrof se vždy nabízí otázka, co lze udělat, aby jich bylo méně, abychom se před nimi ochránili.

* LN Katastrofické scénáře nás dnes provázejí na každém kroku. Neustále hrozí jaderné výbuchy, klimatické změny, válečné konflikty i finanční kolapsy. Jak lze s tímto vědomím vůbec žít?

To je úplně jednoduché. Život má velkou výhodu v tom, že svým způsobem probíhá každý den skoro stejně. Východiskem je rituálnost všedního dne. Člověk ráno přemýšlí o tom, jak doveze děti do školky a jestli dojedou včas do práce. To mnohé relativizuje, protože už nemůže přemýšlet o jiných věcech.

* LN Vědomí hrozeb tu nicméně je. Mimo jiné poskytuje živnou půdu pro populismus. Myslíte si, že tento proud časem získá reálnou moc?

Částečně už se to děje, odehrává se to před našima očima. Pozoruhodná, pomalá změna politického světa nekončí, ale teprve začíná. Změny, které ve společnosti proběhly v posledních dvaceti letech, byly skutečně dost zásadní. Máme tendenci podceňovat zahořklost některých skupin. Řada lidí musela přijmout určitou degradaci. Třeba ani nepřišli o práci, ale zažili situace, v nichž jim někdo řekl: Co ty umíš, už teď není tak důležité. Znehodnocení kompetencí bychom neměli podceňovat. V Německu není pro vzestup populismu zrovna nepodstatné.

* LN Vidíte populismus jednoznačně jako negativní sílu, nebo se z ní může vyvinout i něco pozitivního?

Myslím, že se z toho moc pozitivního vyvinout nemůže. Spíše mi to připadá symptomatické – je svým způsobem bilancí posledních třiceti let. Krize z roku 2008 nám ještě sedí v kostech. Ptáme se: Jak to teď vlastně má jít dál? A v Německu se k tomu ještě přidává otázka: Bude se nám stále dařit tak dobře? Protože země na tom skutečně celkem dobře je, z krize vyšla silnější, než byla předtím. Mnozí se ptají: Jak k tomu vlastně došlo? To je zcela specifický druh strachu; vlastně strach z úspěchu. Pocit, že nás Bůh jednou potrestá za to, že jsme tím prošli tak šťastně.

* LN Hovořili jsme o strachu ze selhání, z velkých katastrof a nyní i z úspěchu. Byly podobné obavy mezi lidmi vždy, nebo jsou charakteristické pro dnešní dobu?

Pokud sedí teze, že žijeme ve společnosti hrozeb, a to zcela malých hrozeb, pak si myslím, že to je nové. David Riesman napsal již v roce 1950 proslulou knihu o osamělé mase, která žije ze vzájemného přizpůsobování se. Společenský strach pramení z toho, že se neustále pokoušíme brát ostatní jako zdroj pro utváření svého chování. Zajímavé je, že teď se toto úsilí stalo vědomým, je více součástí našeho pocitu. Jedna

z neúspěšnějších odborných knih v Německu se jmenuje Gelassenheit (Pohoda). Lidé ji hledají, protože ji postrádají.

HEINZ BUDE (* 1954) Profesor makrosociologie na univerzitě v hesenském Kasselu. Vystudoval sociologii, filozofii a psychologii na univerzitách v Tübingenu a Západním Berlíně. Od roku 1992 je vědeckým pracovníkem Hamburského institutu pro sociální výzkum (HIS). Věnuje se především sociologii generací a moci nálad ve společnosti. Do Prahy přijel na konferenci o současném populismu v Evropě, kterou společně uspořádaly **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Nadace Heinricha Bölla a Goethe Institut.

O autorovi | ZUZANA LIZCOVÁ, Autorka, publicistka, je stálou spolupracovnicí LN
Foto autor | FOTO MAFRA – RICHARD CORTÉS

Miroslav Zámečník: obtížné generační hledání

31.7.2016 euro.e15.cz str. 00 Blogy

Miroslav Zámečník

Mladí se vyhýbají zodpovědnosti, dříve nebo později ji ale budou muset přijmout.

Na podzim roku 2010, když se za prezidenta Nicolase Sarkozyho odhodlala Francie prodloužit věk odchodu do důchodu o dva roky, což vyvolalo velkou vlnu stávek, jsem měl v kurzu hospodářské politiky na Institutu ekonomických studií na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity mezi zahraničními studenty jednu mladou Francouzku.

Ptal jsem se jí, proč proti tomuhle opatření stávkují také francouzští studenti, když smyslem tohoto opatření je snížit deficit průběžně financovaného penzijního systému. Proč to dělají, když kumulovaný dluh a jeho důsledky ponese její generace?

„No, protože jsme solidární a také nechceme jít do důchodu pozdě,“ řekla dívka. Jestli se ve svém příspěvku Mohamed El-Erian vyznává zodpovědnosti padesátníků za podobu současného světa, je to v každém případě pozoruhodná konfese, ale celý problém je o dost složitější.

Mimo jiné proto, že generace „millennials“, přibližně definovaná jako ročníky narozené od počátku 80. let do začátku nového tisíciletí, nejeví buhvíjak masivní zájem o převzetí politické odpovědnosti a moci.

Přečtěte si, jak vidí situaci mladých El-Erian:

Jak ulehčit facebookové generaci

Sociologové a politologové mohou donekonečna rozebírat, proč voliči pod pětatřicet let sice v Británii hlasovali velkou většinou proti odchodu své země z Evropské unie, ale nedostavili se ani zdaleka v dostatečném počtu, aby přehlasovali generaci nad pětapadesát let, která rozhodla za ně.

Než vylétla zera

Můžete ostatně docela pozorně a kriticky vnímat, co se ve Spojených státech v posledním čtvrt století stalo, ale pořád mi nejde do hlavy, kde se mezi vysokoškolskými studenty vzala taková podpora pro Bernieho Sanderse, který se narodil nějaký čtvrt rok předtím, než z japonských letadlových lodí vylétla „zera“ na Pearl Harbor. Přitom dneska alespoň ve Spojených státech „millennials“ čistě numericky přecházejí generaci „baby boomers“, tedy silně poválečné ročníky až do začátku 60. let včetně.

V postkomunistické části Evropy funguje volební demografie trochu jinak, a také „seznam hříchů“ bude jiný, nicméně existuje a není zrovna krátký. Pětatřicátníci a mladší v Česku opravdu nemohou za to, že institucionální rámec a kvalita institucí pokulhávají.

Klidně si můžete myslet, že rozpad vlády v roce 2013 je dílem sametového puče ambiciózních policistů a státních zástupců, ale pořád je zjevné, že se klasické politické strany stihly někdy od poloviny devadesátých let zdiskreditovat natolik, že se staly dílem marginálními, dílem tahají českou politiku udýchaně za kratší ocas.

Na příchod populistů tady (i jinde) čekala prokypřená půda. Aktivisté, kteří generačně spadají do „millennials“, nepochybně přispěli k pádu mocensko-politického uspořádání tak, jak se v Česku po roce 1989 vytvořilo, ale neobjevilo se z čistého nebe.

A také bych netvrdil, že tahle generace Čechů zblbla a není schopna pochopit, že se jí mohlo v dosti četných, avšak pořád ještě individuálních případech poštětít to, jak sehrát roli pozoruhodně užitečných idiotů. Zkušenější by být měli, apatičtější jistě ne.

Otevřenost jako pojistka

V zásadě má El-Erian pravdu v tom, že nemají opakovat stejné chyby svých otců a matek, kteří si nechali na Západě vsugerovat představu, že život na dluh je v éře globalizace něco trvale udržitelného. Je přitom lhostejné, zda za zadlužováním je scénář nabírání soukromých půjček, anebo veřejná spotřeba financovaná přes expanzi veřejného sektoru, zaměstnanosti v něm a veřejného dluhu.

Ve Spojených státech se „millennials“ dostávají na pracovní trh zadlužení až po uši půjčkami na vysokoškolské studium, často s tituly s negativní finanční návratností.

V kontinentální Evropě mají tituly, jež získali bez „osobního dluhu“, avšak mnohdy s perspektivou dlouhodobé nezaměstnanosti, protože veřejný sektor je už nedovede ani při nejlepší vůli absorbovat, jelikož je zadlužený také „až po uši“. Míra iritace je v obou případech obdobná a příklon k populistům, trochu jinak probarveným, také.

Naši „millennials“ nepochybně nemají důvod se opájet „slunečním státem“, který tady vytvořila generace jejich tatínků. Zároveň existuje i v mladé generaci docela silný realistický proud politického myšlení, který postupuje po učící křivce, přičemž zastává v některých ohledech velmi liberální hodnoty.

Že by měli cokoli obdivovat na čínském nebo ruském politickém režimu, který jim řekne, kde je jejich místo a kdy mají tleskat? To je generačně naprosto směšné, až trapné. A ta paní poslankyně, žvanící o LGBT na základě výměšků „z internetu“, ta je nejen nesnášenlivá, ale prostě i beznadějně blbá.

„Vítací kultuře“ sice národ ani v mladších ročnících většinou rozhodně nepropadl, ale to považuji naopak za důkaz českého realismu, jehož je dobré se držet jako vodítka. V každém případě máme silný „stake“ v otevřenosti tohoto světa. Když už ne z žádného jiného důvodu, pak jako pojistku.

Jak převzít zodpovědnost

Ostatně nám nejbližší národ – Slováci – přes četné rozdíly, jež citlivě vnímají právě blízcí příbuzní, měl docela silné důvody lpět na otevřených hranicích s Českem a posléze se zbytkem Evropy jako na bezpečnostní záklopce. Když se Vlado Mečiar stal koncem roku 1994 znovu slovenským premiérem, mluvil jsem s jedním tamním třicátníkem. Řekl to lapidárně: „Odjetá“ sa odtialto. Ale okamžitě.“ A jak řekl, tak udělal, aby se pak zase vrátil a sehrál v modernizaci své země důstojnou roli.

Ani ty nejs sofistikovnější z Turků, které jsem v životě poznal, a bylo jich dost, jsem nikdy neslyšel uznat, že to, co spáchali na Arménech, byla genocida. Ti historicky vzdělaní mluvili o tom, že koneckonců byli viníci potrestáni už dávno, takže je to minulost, s níž nemají nic společného.

Všichni přitom patřili k proevropské istanbulske nebo ankarské elitě, která ctíla Atatürka jako velkého modernizátora, a velmi toužili, aby se jejich země stala součástí Západu. Přitom jsem je tak jednoduše, až dětinsky vřdycky dostal tím, že jsem jim ocitoval tu jedinou větu od Atatürka, kterou znám: „Ne mutlu Türküm diyene.“ (Není nic lepšího než být Turek.) Co asi tak dělají dneska, „keď je naozaj po púči“?

Ještě chvíli si budou moci naši „millennials“ nechat jen tak od slečen ve Lvově nechat nabacat na zadek a na požádání křičet „I want more“, ale jednou tu odpovědnost za zemi budou muset převzít. Nepůjde totiž jen o to, že chcete „more“, ale taky „how“, a hlavně „from whom“.

Vůbec to nemám nikomu za zlé a už vůbec ne za politicky diskvalifikující. Ovšem zejména po téhle zkušenosti, jak to chodí, očekávám nějakou míru zvažnění. Pro novou politickou generaci by nemělo – probůh! – být nijak složité se geograficky zorientovat, kam patří, jako spíš naučit se vážně žít s důsledky toho, kam patříme a jak našich cílů dosáhnout v rámci naší „rozpočtové obálky“.

Odvyknout si na dotace a začít se rozvíjet z vlastního, a ještě k tomu dynamicky bude složité. Ač k tomu nejsou vychováni, budou muset jako lídři přiznat, že nic není a nebude zadarmo a že když budeme mnohem víc investovat, budeme muset i méně spotřebovávat. A bez přicházejících dotací a transferů vysvětlit smysl toho, proč jsme v Evropě pohromadě a proč budeme muset jednou začít posílat velké peníze někam na Balkán, kde stejně jako kdysi u nás z nezanedbatelné části ty dotace rozkradou. Ani pro novou generaci politiků to zjevně nebude snadné. Nikdy nebylo. Kéž byste na to, děti, měli.

Přečtěte si, jakým výzvám v současném světě mladí lidé čelí:

Mladí chudnou. V Británii se prohlubují mezigenerační rozdíly

Nový americký trend: i třicátníci bydlí u rodičů

Řekové kvůli krizi emigrují. Odešlo jich přes 400 tisíc

URL| <http://www.euro.cz/blogy/miroslav-zamecnik-obtizne-generacni-hledani-1298850>